

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญ และแนวโน้ม ปี 2557

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
Office of Agricultural Economics

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

www.oae.go.th

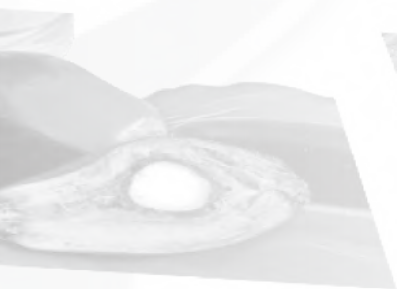
สถานการณ์สินค้าเกษตร
ที่สำคัญและแนวโน้ม
ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

คำนำ

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้วิเคราะห์สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญในปี 2556 และคาดการณ์แนวโน้มปี 2557 ด้านการผลิต การตลาด การส่งออก การนำเข้า และราคาของสินค้าเกษตรที่สำคัญ เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ และมาตรการในการพัฒนาสินค้าเกษตร

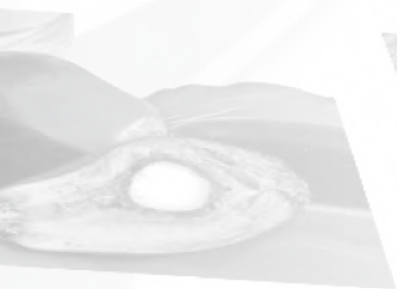
การจัดทำสถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้มปี 2557 สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์จากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น กรมศุลกากร กรมการค้าภายใน กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ สมาคมผู้ผลิตและส่งออกสินค้าเกษตร เกษตรกร รวมทั้งสื่อสารสนเทศต่างๆ หากมีข้อผิดพลาดและคำแนะนำประการใด คณะผู้จัดทำยินดีน้อมรับเพื่อจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้นในการดำเนินการครั้งต่อไป

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
ธันวาคม 2556

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สารบัญ

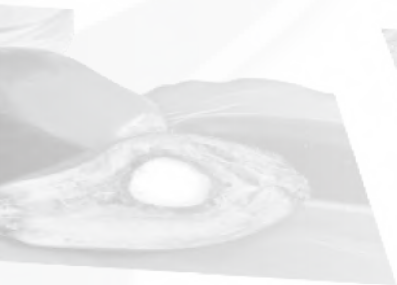

	หน้า
กลุ่มพืชไร่	
1. ข้าว	1
2. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	17
3. ถั่วเหลือง	25
กลุ่มพืชพลังงานทดแทน	
4. มันสำปะหลัง	33
5. อ้อยโรงงาน	39
6. ปาล์มน้ำมัน	46
กลุ่มพืชสวน	
7. ยางพารา	57
8. กาแฟ	68
9. สับปะรด	76
10. ลำไย	88
11. ทูเรียน	95
12. มังคุด	101
13. มันฝรั่ง	107
14. กัลยไม้	
กลุ่มปศุสัตว์และประมง	
15. ไก่เนื้อ	125
16. ไช้ไก่	132
17. สุกร	136
18. โคเนื้อ	144
19. ไก่ชน	151
20. กุ้ง	158
21. ปลาป่น	169

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กลุ่มพืชไร่

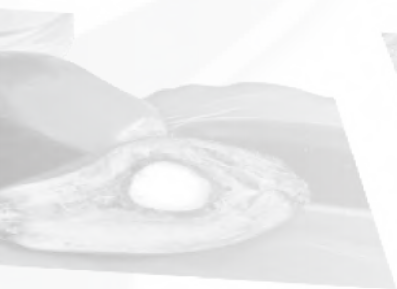
1. ข้าว
2. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
3. ถั่วเหลือง

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1. ข้าว

1. สถานการณ์ปี 2556

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ผลผลิตข้าวของโลกช่วงปี 2551/52 - 2555/56 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 448.70 ล้านตันข้าวสาร (667.70 ล้านตันข้าวเปลือก) เป็น 468.99 ล้านตันข้าวสาร (699.20 ล้านตันข้าวเปลือก) หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.45 ต่อปี

ในปี 2555/56 มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 982.50 ล้านไร่ ผลผลิต 468.99 ล้านตันข้าวสาร (699.20 ล้านตันข้าวเปลือก) ผลผลิตต่อไร่ 712 กิโลกรัม เนื้อที่เก็บเกี่ยวลดลงจาก 995.19 ล้านไร่ ของปี 2554/55 ร้อยละ 1.27 แต่ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นจาก 465.83 ล้านตันข้าวสาร (694.50 ล้านตันข้าวเปลือก) และผลผลิตต่อไร่ 698 กิโลกรัม ของปี 2554/55 ร้อยละ 0.68 และร้อยละ 2.01 ตามลำดับ โดยประเทศที่มีผลผลิตเพิ่มขึ้น เช่น บังคลาเทศ บราซิล กัมพูชา จีน อินโดนีเซีย เวียดนาม และสหรัฐอเมริกา ส่วนประเทศที่มีผลผลิตลดลง เช่น เมียนมาร์ อินเดีย ไนจีเรีย ปากีสถาน ฟิลิปปินส์ และไทย

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2551/52 - 2555/56 เพิ่มขึ้นจาก 437.18 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2551/52 เป็น 468.66 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2555/56 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.89 ต่อปี

สำหรับในปี 2555/56 ความต้องการบริโภคมีปริมาณ 468.66 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้นจาก 459.71 ล้านตันข้าวสาร ของปี 2554/55 ร้อยละ 1.95 เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากร

(2) การค้าข้าวของโลก

ปี 2551/52 - 2555/56 เพิ่มขึ้นจาก 29.40 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2551/52 เป็น 38.33 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2555/56 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.74 ต่อปี เนื่องจากความต้องการข้าวโลกยังคงอยู่ในระดับสูง

1) การส่งออก

ในปี 2555/56 การส่งออกข้าวโลกมีปริมาณ 38.33 ล้านตันข้าวสาร ลดลงจาก 39.13 ล้านตันข้าวสาร ของปี 2554/55 ร้อยละ 2.04 โดยประเทศที่ส่งออกเพิ่มขึ้น เช่น ออสเตรเลีย เมียนมาร์ กัมพูชา จีน อียิปต์ และสหรัฐอเมริกา ส่วนประเทศที่ส่งออกลดลง เช่น บราซิล อินเดีย ปากีสถาน และเวียดนาม

โดยปี 2555/56 กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา คาดว่าอินเดียจะส่งออกได้มากเป็นอันดับ 1 ของโลก มีปริมาณส่งออก 10.00 ล้านตันข้าวสาร คิดเป็นส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 26.09 ของการส่งออกข้าวโลก รองลงมา ได้แก่ เวียดนาม ปริมาณส่งออก 7.40 ล้านตันข้าวสาร มีส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 19.31 ของการส่งออกข้าวโลก เนื่องจากทั้ง 2 ประเทศมีสต็อกข้าวค่อนข้างมากจึงขายข้าวในราคาต่ำเพื่อระบายสต็อกที่มีอยู่ สำหรับไทยคาดว่าจะส่งออกได้เป็นอันดับ 3 มีปริมาณส่งออก 7.00 ล้านตันข้าวสาร มีส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 18.26 ของการส่งออกข้าวโลก

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2) การนำเข้า

ในปี 2555/56 การนำเข้าข้าวโลกมีปริมาณ 38.33 ล้านตันข้าวสาร ลดลงจาก 39.13 ล้านตันข้าวสาร ของปี 2554/55 ร้อยละ 2.04 โดยประเทศที่นำเข้าเพิ่มขึ้น เช่น บังคลาเทศ จีน ฮองกง อิหร่าน ญี่ปุ่น มาเลเซีย ซาอุดีอาระเบีย แอฟริกาใต้ และสหรัฐอเมริกา ส่วนประเทศที่นำเข้าลดลง เช่น ไต้หวัน รัสเซีย สหภาพยุโรป กานา อินโดนีเซีย ไนจีเรีย ฟิลิปปินส์ และชเนกัล

ประเทศที่นำเข้ามากที่สุด ได้แก่ จีน คาดว่าจะนำเข้าข้าวประมาณ 3.20 ล้านตันข้าวสาร คิดเป็นร้อยละ 8.34 ของการนำเข้าข้าวโลก รองลงมา ได้แก่ ไนจีเรีย ปริมาณ 2.30 ล้านตันข้าวสาร อิหร่าน ปริมาณ 1.80 ล้านตันข้าวสาร อิรัก ปริมาณ 1.40 ล้านตันข้าวสาร และซาอุดีอาระเบีย ปริมาณ 1.23 ล้านตันข้าวสาร ตามลำดับ

(3) สต็อกข้าวปลายปีโลก

ปี 2551/52 – 2555/56 เพิ่มขึ้นจาก 92.41 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2551/52 เป็น 105.17 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2555/56 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.65 ต่อปี โดยประเทศที่มีสต็อกคงเหลือมากที่สุด ได้แก่ จีน รองลงมา ได้แก่ อินเดีย และอินโดนีเซีย ตามลำดับ

ในปี 2555/56 สต็อกข้าวโลกมีปริมาณ 105.17 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้นจาก 104.84 ล้านตันข้าวสาร ของปี 2554/55 ร้อยละ 0.31 สต็อกข้าวเพิ่มขึ้นตามการเพิ่มขึ้นของผลผลิตข้าวโลก โดยประเทศที่มีสต็อกข้าวคงเหลือเพิ่มขึ้น ได้แก่ จีน และญี่ปุ่น ส่วนประเทศที่มีสต็อกคงเหลือลดลง ได้แก่ อินเดีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เวียดนาม และสหรัฐอเมริกา

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

(1) ข้าวนาปี

ปี 2551/52 - 2555/56 เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 57.42 ล้านไร่ ผลผลิต 23.51 ล้านตันข้าวเปลือก ในปี 2551/52 เป็น 64.35 ล้านไร่ ผลผลิต 26.60 ล้านตันข้าวเปลือก ในปี 2555/56 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.62 และร้อยละ 3.52 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากภาครัฐดำเนินโครงการประกันรายได้และโครงการรับจำนำ ทำให้เกษตรกรมีความมั่นใจในเรื่องผลตอบแทนและรายได้ที่จะได้รับจากการขายข้าวเปลือก จึงใจให้ขยายเนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตเพิ่มขึ้น ส่วนผลผลิตต่อไร่มีแนวโน้มลดลงจากไร่ละ 409 กิโลกรัม ในปี 2551/52 เป็นไร่ละ 396 กิโลกรัม ในปี 2554/55 เนื่องจากในปี 2553 - 2554 เกิดการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลและปัญหาภัยแล้งในช่วงต้นฤดูเพาะปลูก และปลายปี 2554 ประสบภัยน้ำท่วมรุนแรงในทั่วทุกภาคของประเทศ โดยเฉพาะภาคเหนือตอนล่างและภาคกลาง อย่างไรก็ตาม ในปี 2555/56 ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นเป็นไร่ละ 413 กิโลกรัม เนื่องจากมีปริมาณน้ำฝนที่เพียงพอต่อการเจริญเติบโต

ในปี 2555/56 มีเนื้อที่เพาะปลูก 64.35 ล้านไร่ ผลผลิต 26.60 ล้านตันข้าวเปลือก ผลผลิตต่อไร่ 413 กิโลกรัม เทียบกับปี 2554/55 มีเนื้อที่เพาะปลูก 65.30 ล้านไร่ ผลผลิต 25.87 ล้านตันข้าวเปลือก ผลผลิตต่อไร่ 396 กิโลกรัม เนื้อที่เพาะปลูกลดลงร้อยละ 1.45 เนื่องจากเกษตรกรบางส่วนในภาคเหนือตอนล่างและภาคกลางเข้าโครงการพื้นที่รับน้ำนอง ซึ่งเพาะปลูกข้าวให้เร็วขึ้นจากเดิมปลูกเดือนพฤษภาคมเป็นเดือนเมษายนแทน ส่วนเกษตรกรบางส่วนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือปรับเปลี่ยนไปปลูกอ้อยโรงงาน และเกษตรกรบางส่วนในภาคใต้ปรับเปลี่ยนไปปลูกปาล์มน้ำมันและยางพารา

สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.29 เนื่องจากมีปริมาณน้ำฝนที่เพียงพอต่อการเจริญเติบโต โรคและแมลงระบาดเพียงเล็กน้อย แม้ว่าบางพื้นที่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ ประสบภัยแล้งและฝนทิ้งช่วงในเดือนมิถุนายนถึงตุลาคม ทำให้การเจริญเติบโตของต้นข้าวไม่ดีเท่าที่ควร

(2) ข้าวนาปรัง

ปี 2552 – 2556 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นจาก 12.40 ล้านไร่ ผลผลิต 8.52 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 687 กิโลกรัม ในปี 2552 เป็น 16.07 ล้านไร่ ผลผลิต 10.74 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 669 กิโลกรัม ในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.15 ร้อยละ 8.06 และร้อยละ 0.85 ต่อปี ตามลำดับ เนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น เนื่องจากโครงการประกันรายได้และโครงการรับจำนำในช่วงดังกล่าวจึงให้เกษตรกรขยายเนื้อที่เพาะปลูก ส่วนผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย เนื่องจากในปี 2553 เกิดปัญหาภัยแล้งและการระบาดอย่างรุนแรงของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

ในปี 2556 มีเนื้อที่เพาะปลูก 16.07 ล้านไร่ ผลผลิต 10.74 ล้านตันข้าวเปลือก ผลผลิตต่อไร่ 669 กิโลกรัม เมื่อเทียบกับปี 2555 มีเนื้อที่เพาะปลูก 18.10 ล้านไร่ ผลผลิต 12.24 ล้านตัน ผลผลิตต่อไร่ 676 กิโลกรัม เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต ลดลงร้อยละ 11.22 ร้อยละ 12.25 และร้อยละ 1.04 ตามลำดับ เนื้อที่เพาะปลูกลดลง เนื่องจากปริมาณน้ำในเขื่อนขนาดใหญ่ทั่วประเทศมีปริมาณน้อยกว่า ปี 2555 กรมชลประทานประกาศให้เกษตรกรงดการปลูกข้าวนาปรังในบางพื้นที่ รวมทั้งการส่งเสริมให้ไปปลูกพืชอื่นที่ใช้น้ำน้อยกว่าแทน เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และถั่วเหลือง สำหรับผลผลิตต่อไร่ลดลง เนื่องจากอากาศร้อนแล้ง และปริมาณน้ำมีไม่เพียงพอ ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตของข้าว

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2552 – 2556 ความต้องการใช้ภายในประเทศเพื่อการบริโภค ทำเมล็ดพันธุ์ อาหารสัตว์ และอุตสาหกรรมแปรรูปอื่นๆ ลดลงจาก 15.07 ล้านตันข้าวเปลือก ในปี 2552 เหลือ 14.10 ล้านตันข้าวเปลือก ในปี 2556 หรือลดลงร้อยละ 2.24 ต่อปี เนื่องจากความต้องการใช้บริโภคในประเทศลดลง

ในปี 2556 การใช้ในประเทศมีปริมาณ 14.10 ล้านตันข้าวเปลือก เพิ่มขึ้นจาก 14.00 ล้านตันข้าวเปลือก ในปี 2555 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.71

(2) การส่งออก

ปี 2552 – 2556 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกลดลงจาก 8.62 ล้านตันข้าวสาร มูลค่า 172,208 ล้านบาท ในปี 2552 เป็น 6.65 ล้านตันข้าวสาร มูลค่า 139,000 ล้านบาท ในปี 2556 หรือลดลงร้อยละ 7.71 และร้อยละ 5.74 ต่อปี ตามลำดับ

ในปี 2556 คาดว่าส่งออกได้ 6.65 ล้านตันข้าวสาร มูลค่า 139,000 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2555 ที่ส่งออกได้ 6.73 ล้านตันข้าวสาร มูลค่า 142,976 ล้านบาท ปริมาณและมูลค่า ลดลงคิดเป็นร้อยละ 1.19 และร้อยละ 2.78 ตามลำดับ เนื่องจากราคาส่งออกข้าวไทยอยู่ในเกณฑ์สูงกว่า เมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่ง เช่น อินเดีย และเวียดนาม เฉลี่ยประมาณ 100 - 160 เหรียญสหรัฐต่อตัน ส่งผลให้ ผู้นำเข้าบางส่วนปรับเปลี่ยนไปนำเข้าข้าวจากประเทศคู่แข่งที่มีราคาต่ำกว่าแทน

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(3) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2552 – 2556 ราคาข้าวเปลือกที่เกษตรกรขายได้สำหรับข้าวเปลือกหอมมะลิ ข้าวเปลือกเจ้าความชื้น 14 - 15% และข้าวเปลือกเหนียวเมล็ดยาว เพิ่มขึ้นจากตันละ 13,819 บาท 9,468 บาท และ 9,363 บาท ในปี 2552 เป็นต้นละ 15,800 บาท 9,700 บาท และ 13,000 บาท ในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.31 ร้อยละ 2.52 และร้อยละ 4.29 ต่อปี ตามลำดับ ราคาข้าวที่เกษตรกรขายได้ปรับตัวสูงขึ้น เป็นผลมาจากนโยบายแทรกแซงราคาของรัฐบาลที่จะยกระดับราคาข้าวเปลือกในประเทศให้สูงขึ้น ด้วยการกำหนดราคารับจำนำสูงนำราคาตลาด

ในปี 2556 คาดว่าราคาเกษตรกรขายได้สำหรับข้าวเปลือกหอมมะลิ และข้าวเปลือกเหนียวเมล็ดยาว อยู่ในระดับสูงที่ตันละ 15,800 บาท และ 13,000 บาท สูงขึ้นจากตันละ 15,365 บาท และ 11,925 บาท ในปี 2555 คิดเป็นร้อยละ 2.83 และร้อยละ 9.01 ตามลำดับ ส่วนข้าวเปลือกความชื้น 14 - 15% ตันละ 9,700 บาท ลดลงจากตันละ 10,156 บาท ในปี 2555 คิดเป็นร้อยละ 4.49 ซึ่งเป็นผลจากราคาส่งออกที่ลดลง

2) ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี.

ปี 2552 – 2556 ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี. ข้าวหอมมะลิ ชั้น 2 (ใหม่) ข้าว 5% และข้าวเหนียวเมล็ดยาว 10% เพิ่มขึ้นจากตันละ 937 ดอลลาร์สหรัฐฯ (31,884 บาท/ตัน) 554 ดอลลาร์สหรัฐฯ (18,912 บาท/ตัน) และ 524 ดอลลาร์สหรัฐฯ (17,818 บาท/ตัน) ในปี 2552 เป็นต้นละ 1,180 ดอลลาร์สหรัฐฯ (35,700 บาท/ตัน) 520 ดอลลาร์สหรัฐฯ (15,800 บาท/ตัน) และ 940 ดอลลาร์สหรัฐฯ (27,900 บาท/ตัน) ในปี 2555 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.29 ร้อยละ 0.27 และ 11.28 ต่อปี ตามลำดับ

ในปี 2556 คาดว่าราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี. ข้าวหอมมะลิ ชั้น 2 (ใหม่) และข้าวเหนียวเมล็ดยาว 10% ตันละ 1,180 ดอลลาร์สหรัฐฯ (35,700 บาท/ตัน) และ 940 ดอลลาร์สหรัฐฯ (27,900 บาท/ตัน) สูงขึ้นจากตันละ 1,080 ดอลลาร์สหรัฐฯ (33,295 บาท/ตัน) และ 815 ดอลลาร์สหรัฐฯ (25,144 บาท/ตัน) ในปี 2555 คิดเป็นร้อยละ 9.26 และ 15.34 ตามลำดับ ส่วนข้าว 5% ตันละ 520 ดอลลาร์สหรัฐฯ (15,800 บาท/ตัน) ลดลงจากตันละ 575 ดอลลาร์สหรัฐฯ (17,735 บาท/ตัน) ในปี 2555 คิดเป็นร้อยละ 9.57

2. แนวโน้มปี 2557

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา คาดว่าจะมีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 1,007.50 ล้านไร่ ได้ผลผลิตข้าว 476.77 ล้านตันข้าวสาร (711.20 ล้านตันข้าวเปลือก) และผลผลิตต่อไร่ 706 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากเนื้อที่เก็บเกี่ยว 982.50 ล้านไร่ และผลผลิต 468.99 ล้านตันข้าวสาร (699.20 ล้านตันข้าวเปลือก) ของปี 2556 ร้อยละ 2.54 และร้อยละ 1.66 ตามลำดับ

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2557 คาดว่าจะมีปริมาณ 474.55 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้นจาก 468.66 ล้านตันของปี 2556 ร้อยละ 1.26 เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากร

(2) การค้าข้าวของโลก

ปี 2557 คาดว่าจะมีปริมาณ 39.01 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้นจาก 38.33 ล้านตันข้าวสาร ของปี 2556 ร้อยละ 1.77

1) การส่งออก

ประเทศที่คาดว่าจะส่งออกเพิ่มขึ้น เช่น อาร์เจนตินา ออสเตรเลีย บราซิล กัมพูชา ปากีสถาน เวียดนาม และไทย ส่วนประเทศที่คาดว่าจะส่งออกลดลง เช่น อินเดีย และสหรัฐอเมริกา

2) การนำเข้า

ประเทศที่คาดว่าจะนำเข้าเพิ่มขึ้น เช่น บังคลาเทศ จีน กานา อินโดนีเซีย มาเลเซีย เม็กซิโก ไนจีเรีย ฟิลิปปินส์ ซาอุดีอาระเบีย แอฟริกาใต้ และสหรัฐอเมริกา ส่วนประเทศที่คาดว่าจะนำเข้าลดลง เช่น บราซิล ไโอเวอร์โคสต์ คิวบา ฮองกง และอิหร่าน

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

(1) **ข้าวนาปี ปี 2556/57** สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ประมาณการ ณ เดือนกันยายน 2556 มีเนื้อที่เพาะปลูก 64.40 ล้านไร่ ผลผลิต 28.44 ล้านตันข้าวเปลือก ผลผลิตต่อไร่ 442 กิโลกรัม เทียบกับปี 2555/56 มีเนื้อที่เพาะปลูก 64.35 ล้านไร่ ผลผลิต 26.60 ล้านตันข้าวเปลือก ผลผลิตต่อไร่ 413 กิโลกรัม ทั้งเนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.07 ร้อยละ 6.95 และร้อยละ 7.02 ตามลำดับ โดยเนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคาข้าวภายใต้โครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาลจูงใจให้เกษตรกรขยายการปลูกข้าว รวมทั้งคาดว่าเกษตรกรที่เคยเลื่อนการปลูกข้าวให้เร็วขึ้นเพื่อป้องกันความเสียหายจากอุทกภัย จะกลับมาปลูกตามปกติคือในเดือนพฤษภาคม ส่วนผลผลิตต่อไร่ คาดว่าจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากสภาพดินฟ้าอากาศเอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตของต้นข้าว ส่งผลให้ภาพรวมผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้น

ทั้งนี้ เกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2556 – เมษายน 2557 โดยคาดว่าผลผลิตจะออกสู่ตลาดมากในช่วงเดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม 2556 ปริมาณ 14.20 ล้านตันข้าวเปลือก และ 8.01 ล้านตันข้าวเปลือก หรือคิดเป็นร้อยละ 49.91 และร้อยละ 28.17 ของผลผลิตข้าวนาปีทั้งหมดตามลำดับ

(2) **ข้าวนาปรัง ปี 2557** สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ประมาณการ ณ เดือนกันยายน 2556 มีเนื้อที่เพาะปลูก 12.07 ล้านไร่ ผลผลิต 8.19 ล้านตันข้าวเปลือก และผลผลิตต่อไร่ 678 กิโลกรัม เมื่อเทียบกับปี 2556 มีเนื้อที่เพาะปลูก 16.07 ล้านไร่ ผลผลิต 10.74 ล้านตันข้าวเปลือก ผลผลิตต่อไร่ 669 กิโลกรัม เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิต ลดลงร้อยละ 24.84 ร้อยละ 23.79 ตามลำดับ ส่วนผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.35 โดยเนื้อที่เพาะปลูกคาดว่าจะลดลง เนื่องจากปริมาณน้ำที่ใช้การได้ในเขื่อนขนาดใหญ่ ได้แก่ เขื่อนภูมิพล และเขื่อนสิริกิติ์ มีน้อยกว่าปี 2556 ทำให้ภาคเหนือตอนล่างและภาคกลางตอนบนบางแหล่งผลิตไม่สามารถปลูกข้าวนาปรังได้ สำหรับผลผลิตต่อไร่ คาดว่าเพิ่มขึ้นจากสภาพอากาศปกติไม่ประสบภัยธรรมชาติ โรคหรือแมลงระบาด

ทั้งนี้ คาดว่าจะเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ – ตุลาคม 2557 โดยคาดว่าผลผลิตจะออกสู่ตลาดมากในช่วงเดือนเมษายน – พฤษภาคม 2557 ปริมาณ 2.40 ล้านตันข้าวเปลือก และ 1.97 ล้านตันข้าวเปลือก หรือคิดเป็นร้อยละ 29.37 และร้อยละ 24.09 ของผลผลิตข้าวนาปรังทั้งหมดตามลำดับ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

การใช้ในประเทศ ประกอบด้วย การบริโภค การใช้ทำพันธุ์ และใช้ในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์และอื่นๆ โดยปี 2557 คาดว่าจะมีการใช้ในประเทศ 13.93 ล้านตันข้าวเปลือก ใกล้เคียงกับปี 2556

(2) การส่งออก

ปี 2557 คาดว่าไทยจะส่งออกประมาณ 8.00 - 8.50 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้นจากปี 2556 ร้อยละ 20.30 เนื่องจากนโยบายเร่งระบายข้าวในสต็อกของรัฐบาลออกต่างประเทศ โดยผลักดันการขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐ (G To G) อย่างต่อเนื่อง ซึ่งหลายประเทศได้แสดงความสนใจที่จะนำเข้าข้าวจากไทย เช่น การขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐกับประเทศจีน ตามที่ผู้นำทั้งสองประเทศได้หารือเมื่อช่วงเดือนตุลาคม 2556 ประมาณปีละ 1 ล้านตัน โดยไทยจะเจรจาขายข้าวให้จีนทั้งข้าวหอมมะลิและข้าวขาว ส่วนราคาที่จะซื้อขายกันจะยึดราคาตลาดโลกเป็นหลัก

อย่างไรก็ตาม คาดการณ์ว่าการตลาดข้าวโลกปี 2557 จะมีแนวโน้มเผชิญกับปัญหาการแข่งขันด้านราคาที่รุนแรง เนื่องจากผลผลิตของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญของโลก เช่น อินเดีย และเวียดนาม จะมีปริมาณเพิ่มขึ้นมาก ส่งผลให้อุปทานข้าวในตลาดโลกเพิ่มขึ้นเกินความต้องการบริโภค จึงจำเป็นต้องเร่งส่งออก ซึ่งคาดว่าผู้ส่งออกจะนำกลยุทธ์การขายแข่งแบบตัดราคามาใช้ในการส่งออก

(3) ราคา

แนวโน้มราคาปี 2557 คาดว่าจะสูงใกล้เคียงกับปี 2556 เนื่องจากผลของนโยบายรับจำนำที่กำหนดราคารับจำนำสูงนำตลาด

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การส่งออกข้าว

2.3.1 ผลผลิตและสต็อกข้าวของประเทศคู่แข่ง ประเทศคู่แข่งข้าวไทยทั้งอินเดียและเวียดนามสามารถผลิตข้าวได้มากขึ้นและมีสต็อกข้าวเพิ่มขึ้น ทำให้ทั้ง 2 ประเทศจำเป็นต้องลดราคาขายข้าวลงมาเพื่อเร่งระบายสต็อกที่มีอยู่

2.3.2 นโยบายข้าว ประเทศคู่แข่งและคู่ค้าข้าวไทยมีนโยบายข้าวที่อาจส่งผลกระทบต่อ การส่งออกข้าวไทยได้ เช่น **เวียดนาม** ยกเลิกราคาส่งออกขั้นต่ำข้าวขาว 5% เพื่อกระตุ้นการส่งออก **อินเดีย** กำหนดมาตรการรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรในราคาประกันขั้นต่ำ (Minimum Support Price) **เมียนมาร์** กำหนดเป้าหมายผลิตข้าวปีละ 25 - 30 ล้านตันข้าวสาร โดยมีมาตรการสนับสนุนการเพิ่มพื้นที่ปลูกและผลผลิตในช่วงฤดูฝน และตั้งเป้าหมายส่งออกข้าวเป็นอันดับ 1 ของโลก เพื่อรองรับการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 และได้รับสิทธิยกเว้นภาษีในการส่งออกข้าวไปยังสหภาพยุโรปในฐานะประเทศพัฒนาน้อยที่สุด (LDCs) **กัมพูชา** กำหนดเป้าหมายส่งออกข้าว 1 ล้านตัน ภายในปี 2558 และได้รับสิทธิ ยกเว้นภาษี ในการส่งออกข้าวไปยังสหภาพยุโรปในฐานะประเทศพัฒนาน้อยที่สุด (LDCs) เช่นเดียวกับเมียนมาร์ **จีน** กำหนดมาตรการกำหนดราคาซื้อขั้นต่ำ (Minimum Procurement Price) เพื่อกระตุ้นให้เกษตรกรปลูกข้าวมากขึ้น และเป็นการส่งเสริมการผลิตข้าว และ **ฟิลิปปินส์** เน้นเพิ่มผลผลิตตามนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการพึ่งพาผลผลิตข้าวในประเทศ (Rice Self - Sufficiency) เพื่อลดปริมาณนำเข้าข้าวจากต่างประเทศ โดยกำหนดเป้าหมายผลิตข้าวปีละ 22.5 ล้านตันภายในปี 2559 และส่งเสริมให้เกษตรกรขยายพื้นที่เพาะปลูกและเพิ่มการใช้เครื่องจักรกลในภาคเกษตรเพื่อพัฒนาการผลิตและลดต้นทุน

2.3.3 ภัยธรรมชาติประเทศคู่แข่งและคู่ค้าข้าวไทย จากสภาพอากาศที่แปรปรวนทั้งภัยน้ำท่วมและภัยแล้งล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตข้าวของแต่ละประเทศ โดยในปี 2556 ประเทศคู่แข่งและคู่ค้าข้าวไทยที่สำคัญประสบภัยธรรมชาติหลายประเทศ เช่น **จีน** ปริมาณน้ำฝนมีไม่เพียงพอส่งผลกระทบต่อการปลูกข้าวในเขตลุ่มน้ำแยงซีเกียงทางตะวันตกเฉียงใต้และเขตภาคกลาง **อินเดีย** ประสบปัญหาสภาพอากาศที่แห้งแล้งกว่าปกติ **เมียนมาร์** เผชิญกับน้ำท่วมครั้งรุนแรงที่สุดในรอบ 2 ทศวรรษ และ **ฟิลิปปินส์** ได้รับผลกระทบจากพายุไต้ฝุ่นนารี (ซันตี) ส่งผลให้พื้นที่ปลูกข้าวได้รับความเสียหาย

2.3.4 ราคาข้าวไทย ราคาส่งออกข้าวไทยสูงกว่าประเทศคู่แข่งค่อนข้างมาก เนื่องจากราคาข้าวในประเทศอยู่ในเกณฑ์สูง ส่งผลให้ไทยไม่สามารถแข่งขันด้านการส่งออกข้าวในตลาดโลกได้ โดยราคาส่งออกเฉลี่ยข้าวขาว 5% ของไทย (มกราคม – กันยายน 2556) ต้นละ 543 ดอลลาร์สหรัฐฯ เปรียบเทียบกับเวียดนาม ต้นละ 386 ดอลลาร์สหรัฐฯ ราคาข้าวไทยสูงกว่าต้นละ 157 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 40.67 ส่วนข้าวขาว 25% ของไทย ต้นละ 535 ดอลลาร์สหรัฐฯ เปรียบเทียบกับเวียดนาม อินเดีย และปากีสถาน ต้นละ 358 ดอลลาร์สหรัฐฯ 408 ดอลลาร์สหรัฐฯ และ 380 ดอลลาร์สหรัฐฯ ราคาข้าวไทยสูงกว่าต้นละ 177 บาท 127 บาท และ 155 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 49.44 ร้อยละ 31.13 และร้อยละ 40.79 ตามลำดับ

2.3.5 ค่าเงินบาท ปัญหาการแข็งค่าเงินบาท ทำให้ผู้ส่งออกโดยเฉพาะผู้ส่งออกรายย่อยชะลอการส่งออก เพื่อป้องกันการขาดทุนในอัตราแลกเปลี่ยน รวมทั้งทำให้ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี.ข้าวไทยสูงขึ้นตามไปด้วย โดยการแข็งค่าเงินบาทขึ้น 1 บาท จะกระทบต่อราคา เอฟ.โอ.บี ข้าวไทยสูงขึ้นประมาณ ต้นละ 20 ดอลลาร์สหรัฐฯ ส่งผลให้ข้าวไทยไม่สามารถแข่งกับประเทศผู้ส่งออกที่มีราคาต่ำกว่าไทยได้

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 1 ผลผลิตข้าวโลก

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2551/52	ปี 2552/53	ปี 2553/54	ปี 2554/55	ปี 2555/56 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2556/57 (1)	ผลต่างร้อยละ (1) และ (2)
บังคลาเทศ	31.200	31.000	31.700	33.700	33.800	2.47	34.200	1.18
บราซิล	8.570	7.929	9.300	7.888	8.065	-1.26	8.300	2.91
เมียนมาร์	11.200	11.642	10.528	10.816	10.666	-1.70	11.000	3.13
กัมพูชา	3.992	4.056	4.233	4.268	4.600	3.40	4.900	6.52
จีน	134.330	136.570	137.000	140.700	143.300	1.60	142.000	-0.91
อียิปต์	4.673	4.564	3.100	4.250	4.675	-0.70	4.850	3.74
อินเดีย	99.180	89.090	95.980	105.310	104.400	2.74	108.000	3.45
อินโดนีเซีย	38.310	36.370	35.500	36.500	36.550	-0.90	37.700	3.15
ญี่ปุ่น	8.029	7.711	7.720	7.646	7.756	-0.77	7.720	-0.46
เกาหลีใต้	4.843	4.916	4.295	4.224	4.006	-5.17	4.168	4.04
ไนจีเรีย	2.632	2.234	2.818	2.877	2.370	0.43	3.100	30.80
ปากีสถาน	6.900	6.800	5.000	6.200	5.600	-4.97	6.400	14.29
ฟิลิปปินส์	10.755	9.772	10.539	10.710	11.428	2.15	11.700	2.38
เวียดนาม	24.393	24.993	26.371	27.152	27.375	3.18	27.670	1.08
สหรัฐฯ	6.546	7.133	7.593	5.866	6.334	-2.58	5.897	-6.90
ไทย	19.850	20.260	20.262	20.460	20.200	0.45	21.100	4.46
อื่น ๆ	33.298	35.598	37.360	37.259	37.869	3.08	38.064	0.51
รวม	448.701	440.638	449.299	465.826	468.994	1.45	476.769	1.66

ที่มา: World Grain Situation and Outlook, USDA เดือนกันยายน 2556

ตารางที่ 2 บัญชีสมดุลข้าวของโลก

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2551/52	ปี 2552/53	ปี 2553/54	ปี 2554/55	ปี 2555/56 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2556/57 (1)	ผลต่างร้อยละ (1) และ (2)
สต็อกต้นปี	80.843	92.405	94.935	98.727	104.842	6.04	105.173	0.32
ผลผลิต	448.701	440.638	449.299	465.826	468.994	1.45	476.769	1.66
นำเข้า	29.398	31.569	36.245	39.127	38.327	7.74	39.007	1.77
ใช้ในประเทศ	437.179	438.108	445.507	459.711	468.663	1.89	474.551	1.26
ส่งออก	29.398	31.569	36.245	39.127	38.327	7.74	39.007	1.77
สต็อกปลายปี	92.405	94.935	98.727	104.842	105.173	3.65	107.391	2.11

ที่มา: World Grain Situation and Outlook, USDA เดือนกันยายน 2556

ตารางที่ 3 การบริโภคข้าวของโลก

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2551/52	ปี 2552/53	ปี 2553/54	ปี 2554/55	ปี 2555/56 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2556/57 (1)	ผลต่างร้อยละ (1) และ (2)
บังคลาเทศ	31.200	31.600	32.400	34.300	34.450	2.84	34.600	0.44
บราซิล	8.400	8.477	8.200	7.928	7.900	-1.88	7.850	-0.63
เมียนมาร์	10.800	10.890	10.100	10.200	10.200	-1.78	10.250	0.49
กัมพูชา	3.220	3.270	3.370	3.450	3.615	2.89	3.800	5.12
จีน	133.000	134.320	135.000	139.600	144.000	1.99	146.000	1.39
อียิปต์	4.270	3.940	3.300	3.620	3.900	-2.62	4.000	2.56
อินเดีย	91.090	85.508	90.206	93.334	95.800	1.90	98.200	2.51
อินโดนีเซีย	37.100	38.000	39.000	39.550	39.550	1.69	39.800	0.63
ญี่ปุ่น	8.326	8.200	8.200	8.050	8.250	-0.37	8.150	-1.21
เกาหลีใต้	4.789	4.701	5.175	4.905	4.612	-0.33	4.497	-2.49
เนปาล	2.880	3.060	2.713	3.224	3.320	3.42	3.350	0.90
ไนจีเรีย	4.220	4.350	5.000	5.400	5.400	7.35	5.400	0.00
ฟิลิปปินส์	13.100	13.125	12.900	12.860	12.850	-0.59	12.800	-0.39
เวียดนาม	19.000	19.150	19.400	19.650	20.100	1.39	20.500	1.99
สหรัฐฯ	4.082	4.014	4.330	3.493	3.750	-3.04	3.688	-1.65
ไทย	9.500	10.200	10.300	10.400	10.600	2.41	10.700	0.94
อื่น ๆ	52.202	55.303	55.913	59.747	60.366	3.75	60.966	0.99
รวม	437.179	438.108	445.507	459.711	468.663	1.89	474.551	1.26

ที่มา: World Grain Situation and Outlook, USDA เดือนกันยายน 2556

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 ปริมาณการส่งออกข้าวของโลก

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2551/52	ปี 2552/53	ปี 2553/54	ปี 2554/55	ปี 2555/56 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2556/57 (1)	ผลต่างร้อยละ (1) และ (2)
อาร์เจนตินา	0.594	0.468	0.732	0.608	0.550	1.08	0.625	13.64
ออสเตรเลีย	0.017	0.054	0.311	0.449	0.500	143.05	0.520	4.00
บราซิล	0.591	0.430	1.296	1.105	0.750	15.26	0.850	13.33
เมียนมาร์	1.052	0.445	0.778	0.690	0.750	-2.35	0.750	0.00
กัมพูชา	0.820	0.750	0.860	0.800	0.975	4.19	1.000	2.56
จีน	0.783	0.619	0.487	0.267	0.350	-21.74	0.350	0.00
อียิปต์	0.575	0.570	0.320	0.600	0.850	8.69	0.850	0.00
กายานา	0.241	0.298	0.257	0.285	0.300	4.01	0.345	15.00
อินเดีย	2.149	2.228	4.637	10.250	10.000	58.43	9.300	-7.00
ปากีสถาน	3.187	4.000	3.414	3.399	3.000	-2.80	3.100	3.33
ปารากวัย	0.124	0.135	0.208	0.262	0.275	25.31	0.250	-9.09
อุรุกวัย	0.926	0.808	0.841	1.056	0.900	2.13	0.900	0.00
เวียดนาม	5.950	6.734	7.000	7.717	7.400	5.89	7.800	5.41
สหรัฐฯ	3.017	3.868	3.246	3.305	3.400	0.82	3.150	-7.35
ไทย	8.570	9.047	10.647	6.945	7.000	-6.47	8.000	14.29
อื่น ๆ	0.802	1.115	1.211	1.389	1.327	13.05	1.217	-8.29
รวม	29.398	31.569	36.245	39.127	38.327	7.74	39.007	1.77

ที่มา: World Grain Situation and Outlook, USDA เดือนกันยายน 2556

ตารางที่ 5 ส่วนแบ่งการตลาดข้าวในตลาดโลก

ปริมาณ: ล้านตันข้าวสาร
ส่วนแบ่งการตลาด: ร้อยละ

ประเทศ	ปี 2554/55		ปี 2555/56		ปี 2556/57	
	ปริมาณ	ส่วนแบ่งตลาด	ปริมาณ	ส่วนแบ่งตลาด	ปริมาณ	ส่วนแบ่งตลาด
อาร์เจนตินา	0.608	1.55	0.550	1.44	0.625	1.60
ออสเตรเลีย	0.449	1.15	0.500	1.30	0.520	1.33
บราซิล	1.105	2.82	0.750	1.96	0.850	2.18
เมียนมาร์	0.690	1.76	0.750	1.96	0.750	1.92
กัมพูชา	0.800	2.04	0.975	2.54	1.000	2.56
จีน	0.267	0.68	0.350	0.91	0.350	0.90
อียิปต์	0.600	1.53	0.850	2.22	0.850	2.18
กายานา	0.285	0.73	0.300	0.78	0.345	0.88
อินเดีย	10.250	26.20	10.000	26.09	9.300	23.84
ปากีสถาน	3.399	8.69	3.000	7.83	3.100	7.95
พารากวัย	0.262	0.67	0.275	0.72	0.250	0.64
อุรุกวัย	1.056	2.70	0.900	2.35	0.900	2.31
เวียดนาม	7.717	19.72	7.400	19.31	7.800	20.00
สหรัฐอเมริกา	3.305	8.45	3.400	8.87	3.150	8.08
ไทย	6.945	17.75	7.000	18.26	8.000	20.51
อื่น ๆ	1.389	3.55	1.327	3.46	1.217	3.12
รวม	39.127	100.00	38.327	100.00	39.007	100.00

ที่มา: World Grain Situation and Outlook, USDA เดือนกันยายน 2556

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 6 ปริมาณการนำเข้าข้าวของโลก

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2551/52	ปี 2552/53	ปี 2553/54	ปี 2554/55	ปี 2555/56 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2556/57 (1)	ผลต่างร้อยละ (1) และ (2)
บังคลาเทศ	0.146	0.660	1.486	0.053	0.300	-10.25	0.430	43.33
บราซิล	0.650	0.778	0.591	0.732	0.750	2.28	0.700	-6.67
คาเมรูน	0.300	0.300	0.310	0.450	0.525	16.47	0.525	0.00
จีน	0.337	0.366	0.575	2.900	3.200	92.93	3.400	6.25
ไอเวอรีโคสต์	0.800	0.840	0.935	1.450	1.150	13.56	1.100	-4.35
คิวบา	0.457	0.498	0.558	0.330	0.525	-1.33	0.450	-14.29
อียู	1.383	1.216	1.475	1.306	1.200	-2.10	1.200	0.00
กานา	0.410	0.320	0.620	0.576	0.550	12.47	0.575	4.55
ฮ่องกง	0.397	0.390	0.381	0.415	0.425	2.00	0.420	-1.18
อินโดนีเซีย	0.250	1.150	3.098	1.960	1.000	39.18	1.500	50.00
อิหร่าน	1.470	1.520	1.870	1.550	1.800	4.34	1.750	-2.78
อิรัก	1.089	1.188	1.036	1.478	1.400	7.47	1.400	0.00
ญี่ปุ่น	0.750	0.649	0.742	0.650	0.700	-1.36	0.700	0.00
มาเลเซีย	1.086	0.907	1.076	1.006	1.050	0.36	1.100	4.76
เม็กซิโก	0.610	0.575	0.705	0.680	0.725	5.27	0.750	3.45
โมแซมบิก	0.385	0.325	0.360	0.410	0.450	5.59	0.470	4.44
ไนจีเรีย	2.000	2.000	2.550	3.400	2.300	8.44	2.400	4.35
ฟิลิปปินส์	2.000	2.400	1.200	1.500	1.000	-16.94	1.100	10.00
ซาอุดีอาระเบีย	1.072	1.069	1.059	1.193	1.225	3.84	1.250	2.04
เซเนกัล	0.715	0.685	0.805	1.200	1.150	16.31	1.150	0.00
แอฟริกาใต้	0.745	0.733	0.885	0.870	0.950	6.80	0.975	2.63
สหรัฐอเมริกา	0.380	0.400	0.420	0.430	0.440	3.72	0.450	2.27
เยเมน	0.329	0.330	0.337	0.420	0.425	7.82	0.450	5.88
สหรัฐฯ	0.682	0.562	0.621	0.640	0.700	1.84	0.725	3.57
อื่น ๆ	11.101	12.368	14.036	13.581	14.687	6.75	14.467	-1.50
รวม	29.398	31.569	36.245	39.127	38.327	7.74	39.007	1.77

ที่มา: World Grain Situation and Outlook, USDA เดือนกันยายน 2556

ตารางที่ 7 สต็อกข้าวของโลก

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2551/52	ปี 2552/53	ปี 2553/54	ปี 2554/55	ปี 2555/56 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2556/57 (1)	ผลต่างร้อยละ (1) และ (2)
จีน	38.546	40.534	42.574	45.023	46.882	5.09	45.932	-2.03
อินเดีย	19.000	20.500	23.500	25.100	24.000	6.93	24.500	2.08
อินโดนีเซีย	7.057	6.577	6.175	5.085	3.085	-17.41	2.485	-19.45
ญี่ปุ่น	2.715	2.693	2.712	2.747	2.753	0.48	2.823	2.54
ฟิลิปปินส์	4.673	3.520	2.459	1.509	1.487	-26.93	1.487	0.00
เวียดนาม	1.961	1.470	1.941	1.826	1.801	0.47	1.271	-29.43
สหรัฐฯ	0.977	1.184	1.514	1.303	1.156	4.42	0.956	-17.30
อื่น ๆ	16.198	17.687	16.474	20.621	24.009	9.86	26.609	10.83
รวม	92.405	94.935	98.727	104.842	105.173	3.65	107.391	2.11

ที่มา: World Grain Situation and Outlook, USDA เดือนกันยายน 2556

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 8 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ของข้าวนาปี และนาปรัง

รายการ	ปี 2552 (ปี2551/52)	ปี 2553 (ปี2552/53)	ปี 2554 (ปี2553/54)	ปี 2555 (ปี2554/55)	ปี 2556 (ปี2555/56) (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2556 (ปี2556/57)* (1)	ผลต่าง ร้อยละ (1) และ (2)
ข้าวนาปี								
- เนื้อที่ปลูก (ล้านไร่)	57.422	57.497	64.574	65.304	64.352	3.62	64.400	0.07
- ผลผลิต (ล้านตัน)	23.505	23.428	25.743	25.867	26.595	3.52	28.443	6.95
- ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	409	407	399	396	413	-0.08	442	7.02
ข้าวนาปรัง								
- เนื้อที่ปลูก (ล้านไร่)	12.402	15.223	16.102	18.101	16.065	7.15	12.074	-24.84
- ผลผลิต (ล้านตัน)	8.515	8.968	10.261	12.235	10.742	8.06	8.186	-23.79
- ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	687	589	637	676	669	0.85	678	1.35
ข้าวรวม								
- เนื้อที่ปลูก (ล้านไร่)	69.824	72.720	80.676	83.405	80.417	4.29	76.474	-4.90
- ผลผลิต (ล้านตัน)	30.020	32.396	36.004	38.102	37.337	4.81	36.629	-1.90
- ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	459	445	446	457	464	0.50	479	3.16

หมายเหตุ: * ประมาณการ ณ เดือนกันยายน 2556

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 9 อุปสงค์และอุปทานข้าวของไทย

หน่วย: ล้านตันข้าวเปลือก

รายการ	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556* (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2557* (1)	ผลต่าง ร้อยละ (1)และ(2)
ผลผลิต	32.020	32.396	36.004	38.102	37.337	4.81	36.629	-1.90
ความต้องการใช้	15.074	15.377	13.903	14.003	14.101	-2.24	13.926	-1.24
การส่งออก	13.061 (8.620)	13.545 (8.940)	16.221 (10.706)	10.203 (6.734)	10.076 (6.650)	-7.71	12.121 (8.000)	20.30

หมายเหตุ: * ประมาณการ ณ เดือนตุลาคม 2556, () หน่วยล้านตันข้าวสาร,

อัตราแปรสภาพข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร 1 : 0.66

ตารางที่ 10 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกข้าวของไทย

ปี	ปริมาณ (ล้านตันข้าวสาร)	มูลค่า (ล้านบาท)
2552	8.620	172,208
2553	8.940	168,193
2554	10.706	196,117
2555	6.734	142,976
2556*	6.650	139,000
อัตราเพิ่มร้อยละ	-7.71	-5.74
2557*	8.000 - 8.5000	160,000 - 170,000

หมายเหตุ: * ประมาณการ ณ เดือนตุลาคม 2556

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ตารางที่ 11 ราคาข้าวที่เกษตรกรขายได้ และราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี

ปี	ข้าวหอมมะลิ			ข้าวขาว			ข้าวเหนียวเมล็ดดียว		
	เกษตรกร (บาท/ตัน)	ส่งออก F.O.B. ^{1/}		เกษตรกร ^{2/} (บาท/ตัน)	ส่งออก F.O.B. ^{3/}		เกษตรกร ^{4/} (บาท/ตัน)	ส่งออก F.O.B. ^{5/}	
		(\$/ตัน)	(บาท/ตัน)		(\$/ตัน)	(บาท/ตัน)		(\$/ตัน)	(บาท/ตัน)
2552	13,819	937	31,884	9,468	554	18,912	9,363	524	17,818
2553	13,171	1,023	32,149	8,315	493	15,505	15,109	901	28,235
2554	14,961	1,043	31,537	9,662	550	16,634	13,614	999	30,204
2555	15,365	1,080	33,295	10,156	575	17,735	11,925	815	25,144
2556 ^{6/}	15,800	1,180	35,700	9,700	520	15,800	13,000	940	27,900
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	4.31	5.29	2.65	2.52	0.27	-2.23	4.29	11.28	8.12

หมายเหตุ: ^{1/} ราคาส่งออก F.O.B ข้าวหอมมะลิชั้น 2 (ใหม่), ^{2/} ราคาข้าวเปลือกเจ้าความชื้น 15% ที่เกษตรกรขายได้,

^{3/} ราคาส่งออก F.O.B. ข้าว 5%, ^{4/} ราคาข้าวเปลือกเหนียวนาปีเมล็ดดียว ที่เกษตรกรขายได้,

^{5/} ราคาส่งออก F.O.B. ข้าวเหนียวเมล็ดดียว 10%, ^{6/} ประมาณการ ณ เดือนตุลาคม 2556

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบราคาส่งออก FOB ข้าวของไทยกับประเทศคู่แข่งที่สำคัญ

หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน

รายการ	ข้าว 5%		ข้าว 25%			
	ไทย	เวียดนาม	ไทย	เวียดนาม	อินเดีย	ปากีสถาน
ปี 2556						
มกราคม	595	404	579	373	398	370
กุมภาพันธ์	599	404	584	369	420	372
มีนาคม	576	401	570	369	415	382
เมษายน	569	384	564	361	418	378
พฤษภาคม	557	372	552	352	418	384
มิถุนายน	534	364	529	341	416	408
กรกฎาคม	525	386	521	352	428	396
สิงหาคม	489	393	484	362	388	376
กันยายน	444	362	428	340	376	356
เฉลี่ย มค.-กย.56 (1)	543	386	535	358	408	380
เฉลี่ย มค.-กย.55 (2)	570	431	557	393	389	401
ผลต่าง (1) และ (2) (ร้อยละ)	-4.74	-10.44	-3.95	-8.91	4.88	-5.24

ที่มา: FAO rice price update, FAO เดือนตุลาคม 2556

ตารางที่ 13 ปริมาณและร้อยละการเก็บเกี่ยวข้าวนาปี ปี 2556/57 รายเดือน

รายการ	ปริมาณผลผลิตและร้อยละข้าวนาปีจากการเก็บเกี่ยวรายเดือน ปี 2556/57									รวม
	ส.ค.56	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.57	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	
- รวมทั้งประเทศ (ล้านตันข้าวเปลือก)	1.013	1.337	2.472	14.196	8.012	0.836	0.304	0.205	0.068	28.443
- ร้อยละ	3.56	4.70	8.69	49.91	28.17	2.94	1.07	0.72	0.24	100

หมายเหตุ: ประมาณการ ณ เดือนกันยายน 2556

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 14 ปริมาณและร้อยละการเก็บเกี่ยวข้าวนาปรัง ปี 2557 รายเดือน

รายการ	ปริมาณผลผลิตและร้อยละข้าวนาปรังจากการเก็บเกี่ยวรายเดือน ปี 2557									รวม
	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	
- รวมทั้งประเทศ (ล้านตันข้าวเปลือก)	0.248	1.288	2.404	1.972	1.212	0.640	0.352	0.056	0.014	8.186
- ร้อยละ	3.03	15.73	29.37	24.09	14.81	7.82	4.30	0.68	0.17	100

หมายเหตุ: ประมาณการ ณ เดือนกันยายน 2556

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

1. สถานการณ์ปี 2556

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

การผลิต ปี 2551/52 - 2555/56 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 800.64 ล้านตันในปี 2551/52 เป็น 860.06 ล้านตันในปี 2555/56 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.15 ต่อปี เนื่องจากประเทศจีน บราซิล อินเดีย สหภาพยุโรป อาร์เจนตินา เม็กซิโก และยูเครน ผลิตได้เพิ่มขึ้น แม้ว่าสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ของโลกผลิตได้ลดลงจาก 307.14 ล้านตันในปี 2551/52 เหลือ 273.83 ล้านตันในปี 2555/56 หรือลดลงร้อยละ 2.83 ต่อปี

การผลิต ปี 2555/56 มี 860.06 ล้านตัน ลดลงจาก 884.37 ล้านตันในปี 2554/55 ร้อยละ 2.75 เนื่องจากสหรัฐอเมริกาผู้ผลิตรายใหญ่ของโลกได้รับผลกระทบจากคลื่นความร้อนตั้งแต่กลางเดือนมิถุนายน 2555 ทำให้ผลผลิตเสียหายประมาณ 40 ล้านตัน

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในอุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมอาหารสัตว์ อุตสาหกรรมเอทานอล และเมล็ดพันธุ์ ปี 2551/52 - 2555/56 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 784.61 ล้านตันในปี 2551/52 เป็น 869.31 ล้านตันในปี 2555/56 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.72 ต่อปี โดยสหรัฐอเมริกา มีความต้องการใช้เพิ่มขึ้นจาก 259.27 ล้านตันในปี 2551/52 เป็น 267.60 ล้านตันในปี 2555/56 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.54 ต่อปี นอกจากนี้ประเทศจีน สหภาพยุโรป บราซิล อินโดนีเซีย แอฟริกาใต้ ยูเครน อาร์เจนตินา และฟิลิปปินส์ มีความต้องการใช้เพิ่มขึ้น

ความต้องการใช้ ปี 2555/56 มี 869.31 ล้านตัน ลดลงจาก 880.81 ล้านตันในปี 2554/55 ร้อยละ 1.31 เนื่องจากสหรัฐอเมริกามีความต้องการใช้ลดลง โดยมีการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพื่อผลิตเอทานอลลดลงจาก 127.24 ล้านตันในปี 2554/55 เหลือ 118.49 ล้านตัน ในปี 2555/56 หรือลดลงร้อยละ 6.88

(2) การค้า

การค้า ปี 2551/52 - 2555/56 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 83.89 ล้านตันในปี 2551/52 เป็น 99.16 ล้านตันในปี 2555/56 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.57 ต่อปี เนื่องจากประเทศผู้ส่งออก ได้แก่ บราซิล ยูเครน อาร์เจนตินา อินเดีย ปารากวัย รัสเซีย และแคนาดา ส่งออกได้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ประเทศผู้นำเข้า ได้แก่ สหภาพยุโรป เกาหลีใต้ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ซาอุดีอาระเบีย และเปรู มีการนำเข้าเพิ่มขึ้น

การค้า ปี 2555/56 มีปริมาณ 99.16 ล้านตัน ลดลงจาก 103.75 ล้านตันในปี 2554/55 ร้อยละ 4.42 เนื่องจากสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นผู้ส่งออกสำคัญส่งออกได้ลดลงจาก 38.43 ล้านตันในปี 2554/55 เหลือ 17.50 ล้านตันในปี 2555/56 หรือลดลงร้อยละ 54.46 นอกจากนั้นประเทศผู้นำเข้าสำคัญ ได้แก่ เม็กซิโก และจีน มีการนำเข้าลดลง

(3) ราคา

ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อเมริกันชั้น 2 ตลาดชิคาโก ปี 2551/52 - 2555/56 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากตันละ 5,837 บาทในปี 2551/52 เป็นตันละ 8,981 บาทในปี 2555/56 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.96 ต่อปี เนื่องจากความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐอเมริกาใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ผลิตเอทานอลเพิ่มขึ้นจาก 94.21 ล้านตันในปี 2551/52 เป็น 118.49 ล้านตันในปี 2555/56 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.61 ต่อปี

ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อเมริกันชั้น 2 ตลาดชิคาโก ปี 2555/56 ต้นละ 8,981 บาท เพิ่มขึ้นจากต้นละ 8,008 บาทในปี 2554/55 ร้อยละ 12.15 เนื่องจากผลผลิตโลกลดลงโดยเฉพาะปริมาณผลผลิตของสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ที่ได้รับผลกระทบจากคลื่นความร้อน

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

เนื้อที่เพาะปลูก ปี 2551/52 - 2555/56 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 6.69 ล้านไร่ในปี 2551/52 เป็น 7.17 ล้านไร่ในปี 2555/56 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.82 ต่อปี เนื่องจากการระบาดของเพลี้ยแป้งสีชมพูในมันสำปะหลัง ทำให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนเนื้อที่มาปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และปี 2551/52 - 2553/54 ภาครัฐมีการดำเนินมาตรการรับจำนำและประกันรายได้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จูงใจให้เกษตรกรขยายเนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นจาก 635 กิโลกรัมในปี 2551/52 เป็น 666 กิโลกรัมในปี 2555/56 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.31 ต่อปี ส่งผลให้ผลผลิตรวมเพิ่มขึ้นจาก 4.25 ล้านตันในปี 2551/52 เป็น 4.78 ล้านตันในปี 2555/56 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.15 ต่อปี

เนื้อที่เพาะปลูก ปี 2555/56 มี 7.17 ล้านไร่ ลดลงจาก 7.40 ล้านไร่ในปี 2554/55 ร้อยละ 3.11 เนื่องจากการเกษตรกรปรับเปลี่ยนเนื้อที่ไปปลูกพืชที่ให้ผลตอบแทนดีกว่า เช่น ยางพารา มันสำปะหลัง และอ้อยโรงงาน ประกอบกับเนื้อที่เพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ปลูกแซมในสวนยางพาราลดลง สำหรับผลผลิตต่อไร่ลดลงจาก 673 กิโลกรัมในปี 2554/55 เหลือ 666 กิโลกรัมในปี 2555/56 หรือลดร้อยละ 1.04 ส่งผลให้ผลผลิตรวมลดลงจาก 4.98 ล้านตันในปี 2554/55 เหลือ 4.78 ล้านตันในปี 2555/56 หรือลดร้อยละ 4.02

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี 2551/52 - 2555/56 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 3.89 ล้านตันในปี 2551/52 เป็น 4.67 ล้านตันในปี 2555/56 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.09 ต่อปี เนื่องจากความต้องการใช้ในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์มีมากขึ้น ตามการขยายตัวของอุตสาหกรรมการเลี้ยงสัตว์

ความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี 2555/56 มี 4.67 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 4.36 ล้านตันในปี 2554/55 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.11

(2) การส่งออก

การส่งออก ปี 2551/52 - 2555/56 มีแนวโน้มลดลงจาก 0.46 ล้านตัน มูลค่า 3,925.06 ล้านบาทในปี 2551/52 เหลือ 0.05 ล้านตัน มูลค่า 510.73 ล้านบาทในปี 2555/56 หรือลดร้อยละ 43.31 ต่อปี และร้อยละ 39.17 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากความต้องการใช้ภายในประเทศเพิ่มขึ้น ตลาดส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม

การส่งออก ปี 2555/56 มีปริมาณ 0.05 ล้านตัน มูลค่า 510.73 ล้านบาท ลดลงจาก 0.29 ล้านตัน มูลค่า 2,661.00 ล้านบาทในปี 2554/55 ร้อยละ 82.76 และร้อยละ 80.81 ตามลำดับ

(3) การนำเข้า

การนำเข้า ปี 2551/52 - 2555/56 มีแนวโน้มลดลงจาก 0.51 ล้านตัน มูลค่า 1,826.64 ล้านบาทในปี 2551/52 เหลือ 0.10 ล้านตัน มูลค่า 396.81 ล้านบาทในปี 2555/56 หรือลด

ร้อยละ 29.86 ต่อปี และร้อยละ 27.96 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากผลผลิตเพิ่มขึ้นและบางส่วนเป็นผลจากการบริหารจัดการช่วงเวลานำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ภายใต้กรอบความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area : AFTA) และโครงการลงทุนเกษตรแบบมีสัญญากับประเทศเพื่อนบ้าน (Contract Farming) ภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิระวดี – เจ้าพระยา-แม่โขง (Ayeyawade - Chao Phraya - Mekong Economic Cooperation Strategie : ACMECS) ที่กำหนดภาษีร้อยละ 0 สำหรับผู้นำเข้าทั่วไป ในช่วงเดือนมีนาคม ถึงเดือนกรกฎาคม ประกอบกับปี 2554 ประเทศไทยประสบปัญหาอุทกภัย การคมนาคมไม่สะดวก อุตสาหกรรมการผลิตอาหารสัตว์ชะลอการผลิต ทำให้ความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในช่วงดังกล่าวลดลง ตลาดนำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ สเปน ลาว และราชอาณาจักรกัมพูชา

การนำเข้า ปี 2555/56 มีปริมาณ 0.10 ล้านตัน มูลค่า 396.81 ล้านบาท ลดลงจาก 0.18 ล้านตัน มูลค่า 651.32 ล้านบาทในปี 2554/55 ร้อยละ 44.44 และ 39.08 ตามลำดับ เนื่องจากปริมาณผลผลิตโลกลดลง ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ปรับตัวสูงขึ้น ทำให้มีการนำเข้าข้าวสาลีมาใช้ทดแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์บางส่วนในสูตรอาหารสัตว์

(4) ราคา

ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี 2551/52 - 2555/56 มีแนวโน้มสูงขึ้นในทุกตลาด ตามการเคลื่อนไหวของราคาตลาดโลก ประกอบกับความต้องการใช้ภายในประเทศเพิ่มขึ้น โดยราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์แต่ละระดับตลาดมีความเคลื่อนไหว ดังนี้

1) **ราคาที่เกษตรกรขายได้** (ความชื้นไม่เกิน 14.5%) ปี 2551/52 กิโลกรัมละ 7.04 บาท เพิ่มขึ้นเป็นกิโลกรัมละ 8.97 บาทในปี 2555/56 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.17 ต่อปี

2) **ราคาขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ** ปี 2551/52 โรงงานอาหารสัตว์รับซื้อกิโลกรัมละ 8.07 บาท เพิ่มขึ้นเป็นกิโลกรัมละ 10.37 บาทในปี 2555/56 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.63 ต่อปี ส่วนราคาไซโลรับซื้อ ปี 2551/52 กิโลกรัมละ 7.23 บาท เพิ่มขึ้นเป็นกิโลกรัมละ 8.60 บาทในปี 2554/55 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.12 ต่อปี

3) **ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี** ปี 2551/52 ตันละ 8,310 บาท เพิ่มขึ้นเป็นตันละ 10,637 บาทในปี 2555/56 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.65 ต่อปี

ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี 2555/56 เทียบกับปี 2554/55 ทุกตลาดเคลื่อนไหวอยู่ในเกณฑ์ดี เนื่องจากราคาตลาดโลกปรับตัวสูงขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากปริมาณผลผลิตโลกลดลงจากความเสียหายอันเนื่องมาจากคลื่นความร้อน ส่งผลให้ราคาธัญพืชโลกปรับตัวสูงขึ้น และส่งผลต่อราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ภายในประเทศที่เกษตรกรขายได้ปรับตัวสูงขึ้นจากกิโลกรัมละ 8.36 บาทในปี 2554/55 เป็นกิโลกรัมละ 8.97 บาท ในปี 2555/56 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.30

2. แนวโน้ม ปี 2557

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

การผลิต ปี 2556/57 คาดว่ามี 956.67 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 860.06 ล้านตันในปี 2555/56 ร้อยละ 11.23 เนื่องจากสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ของโลกผลิตได้เพิ่มขึ้นจาก 273.83 ล้านตันในปี 2555/56 เป็น 351.64 ล้านตันในปี 2556/57 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 28.42 นอกจากนี้ประเทศจีน สหภาพยุโรป ยูเครน อินเดีย และเม็กซิโก ผลิตได้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผลผลิตในภาพรวมของโลกเพิ่มขึ้น

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี 2556/57 คาดว่ามี 927.84 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 869.31 ล้านตันในปี 2555/56 ร้อยละ 6.73 เนื่องจากสหรัฐอเมริกามีความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เพิ่มขึ้นจาก 267.60 ล้านตันในปี 2555/56 เป็น 290.84 ล้านตันในปี 2556/57 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.68 โดยคาดว่าจะนำไปผลิตเอทานอล เพิ่มขึ้นจาก 118.49 ล้านตันในปี 2555/56 เป็น 124.46 ล้านตันในปี 2556/57 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.04 นอกจากนี้ จีน สหภาพยุโรป บราซิล เม็กซิโก และอินเดีย มีความต้องการใช้ เพิ่มขึ้นด้วย

(2) การค้า

ปี 2556/57 คาดว่าปริมาณการค้าของโลกมี 104.50 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 99.16 ล้านตันของปี 2555/56 ร้อยละ 5.39 เนื่องจากประเทศผู้ส่งออก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป ยูเครน และเซอร์เบีย จะมีการส่งออกเพิ่มขึ้น และประเทศผู้นำเข้า ได้แก่ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ เม็กซิโก จีน อียิปต์ อิหร่าน และมาเลเซีย จะมีการนำเข้าเพิ่มขึ้น

(3) ราคา

ปี 2556/57 คาดว่าราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีแนวโน้มลดลงจากปี 2555/56 เนื่องจากการผลิตของโลกกลับเข้าสู่ภาวะปกติ และมีการคาดการณ์ผลผลิตเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่มากกว่า ความต้องการใช้ ประกอบกับภาวะราคาในตลาดโลกมีแนวโน้มลดลง

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

เนื้อที่เพาะปลูก ปี 2556/57 คาดว่ามี 7.20 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นจาก 7.17 ล้านไร่ในปี 2555/56 ร้อยละ 0.42 เนื่องจากเกษตรกรปลูกทดแทนในพื้นที่ถั่วเหลือง และพื้นที่มันสำปะหลังปลูกใหม่ที่ประสบภัยแล้งในช่วงต้นปีและเกษตรกรไม่สามารถหาท่อนพันธุ์มาปลูกทดแทนใหม่ได้ สำหรับผลผลิตต่อไร่ เพิ่มขึ้นจาก 666 กิโลกรัมในปี 2555/56 เป็น 676 กิโลกรัมในปี 2556/57 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.50 ส่งผลให้ ปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 4.78 ล้านตันในปี 2555/56 เป็น 4.87 ล้านตันในปี 2556/57 หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.88

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี 2556/57 คาดว่ามี 4.72 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 4.67 ล้านตันในปี 2555/56 ร้อยละ 1.07 เนื่องจากคาดว่าภาคอุตสาหกรรมการเลี้ยงสัตว์ยังคงขยายตัวเพิ่มขึ้น ทำให้ความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์เพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

การส่งออก ปี 2556/57 คาดว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2555/56 เล็กน้อย เนื่องจากการดำเนินมาตรการแทรกแซงตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี 2556/57 มีการผลักดันการส่งออกในช่วง เดือนตุลาคม ถึงเดือนธันวาคม 2556 เป้าหมาย 0.50 ล้านตัน อย่างไรก็ตามเนื่องจากราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในประเทศปรับตัวลดลง คาดว่าจะมีผู้ประกอบการที่รวบรวมข้าวโพดเลี้ยงสัตว์บางรายเก็บสต็อกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ คุณภาพดีไว้เก็งกำไร ในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดน้อย

(3) การนำเข้า

การนำเข้าปี 2556/57 คาดว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2555/56 เล็กน้อย เนื่องจากการขยายระยะเวลานำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ภายใต้กรอบการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) และภายใต้ ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี - เจ้าพระยา - แม่น้ำโขง (ACMECS) จากเดิมเดือนมีนาคม ถึงเดือนกรกฎาคม 2556 เป็นเดือนมีนาคม ถึงเดือนสิงหาคม 2556 และให้ห้องการค้าคลังสินค้า (อคส) นำเข้า ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในอัตราภาษีร้อยละ 0 จากกัมพูชา เพื่อมาใช้เป็นวัตถุดิบภายในประเทศในช่วงเดือน สิงหาคม จำนวน 0.10 ล้านตัน และช่วงเดือนพฤศจิกายน 2556 ถึงเดือนมกราคม 2557 อีกจำนวน 0.15 ล้านตัน

(4) ราคา

สำหรับปี 2556/57 คาดว่ามีแนวโน้มลดลงจากปี 2555/56 เนื่องจากการผลิต และความต้องการใช้กลับเข้าสู่ภาวะปกติ และราคาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดชิคาโกมีแนวโน้มลดลง

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต การตลาด และการส่งออก

2.3.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต และการตลาด

(1) พื้นที่เพาะปลูกมีความเสี่ยงต่อความเสียหายจากภัยแล้ง เพราะพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 95 อยู่นอกเขตชลประทาน และอาศัยน้ำฝนในการเพาะปลูกเพียงอย่างเดียว

(2) ราคาของฤดูกาลผลิตที่ผ่านมา หากราคาดีจะจูงใจให้เกษตรกรเพาะปลูกเพิ่มขึ้น

(3) ความต้องการใช้อุตสาหกรรมอาหารสัตว์ เนื่องจากปริมาณผลผลิตร้อยละ 97 ของผลผลิตทั้งหมด ถูกใช้ในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์เป็นหลัก การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของความต้องการใช้ จึงส่งผลต่อราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ภายในประเทศ

(4) การนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน อาจส่งผลกระทบต่อราคาภายในประเทศ โดยเฉพาะช่วงที่ผลผลิตภายในประเทศออกสู่ตลาดมากในเดือนสิงหาคม ถึงเดือนธันวาคม

(5) การนำเข้าพืชทดแทน เช่น การนำเข้าข้าวสาลี (คุณภาพต่ำ) ราคาถูกมาใช้ทดแทน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์บางส่วนในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ อาจส่งผลกระทบต่อราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เกษตรกรขายได้ ลดลง

2.3.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การส่งออก

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การส่งออก ได้แก่ ปริมาณผลผลิตภายในประเทศ ความต้องการใช้ และราคาผลผลิตภายในประเทศ รวมถึงราคาธัญพืชทดแทนและปริมาณการนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 1 บัญชีสมดุลข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของโลก

หน่วย: ล้านตัน

ปี	สต็อก ต้นปี	ผลผลิต	ปริมาณการค้า		การใช้	สต็อก ปลายปี
			นำเข้า	ส่งออก		
2551/52	131.31	800.64	83.89	83.89	784.61	147.34
2552/53	147.34	824.85	92.72	92.72	826.50	145.69
2553/54	145.69	833.27	91.68	91.68	850.68	128.28
2554/55	128.28	884.37	103.75	103.75	880.81	131.84
2555/56* ^{1/}	131.84	860.06	99.16	99.16	869.31	122.59
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-1.30	2.15	4.57	4.57	2.72	-4.04
2556/57* ^{2/}	122.59	956.67	104.50	104.50	927.84	151.42
ผลต่าง^{1/2/} %	-7.02	11.23	5.39	5.39	6.73	23.52

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ เดือนกันยายน 2556

ตารางที่ 2 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ และความต้องการใช้ ของสหรัฐอเมริกา

ปี	เนื้อที่ปลูก (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	ความต้องการใช้ (ล้านตัน)
2551/52	198.75	307.14	1,545.36	259.27
2552/53	201.06	332.55	1,653.98	281.62
2553/54	206.00	316.17	1,534.81	285.12
2554/55	212.44	313.95	1,477.83	279.04
2555/56* ^{1/}	221.00	273.83	1,239.05	267.60
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2.71	-2.83	-5.39	0.54
2556/57* ^{2/}	225.44	351.64	1,559.79	290.84
ผลต่าง^{1/2/} %	2.01	28.42	25.89	8.68

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ เดือนกันยายน 2556

ตารางที่ 3 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของไทย

ปี	เนื้อที่เพาะปลูก (ล้านไร่)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	ผลผลิต (ล้านตัน)
2551/52	6.69	635	4.25
2552/53	7.10	650	4.62
2553/54	7.48	650	4.86
2554/55	7.40	673	4.98
2555/56 ^{1/}	7.17	666	4.78
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	1.82	1.31	3.15
2556/57* ^{2/}	7.20	676	4.87
ผลต่าง^{1/2/}%	0.42	1.50	1.88

หมายเหตุ: * ประมาณการ ณ เดือนกันยายน 2556

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 การใช้ในประเทศ การส่งออก และการนำเข้า ของไทย

ปี	การใช้ใน ประเทศ ^{1/} (ล้านตัน)	การส่งออก ^{2/}		การนำเข้า ^{2/}	
		ปริมาณ (ล้านตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ล้านตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2551/52	3.89	0.46	3,925.06	0.51	1,826.64
2552/53	4.21	1.00	6,489.55	0.24	816.99
2553/54	4.28	0.21	1,725.03	0.39	1,474.39
2554/55	4.36	0.29	2,661.00	0.18	651.32
2555/56	4.67	0.05	510.73	0.10	396.81
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	4.09	-43.31	-39.17	-29.86	-27.96
2556/57*	4.72	0.12 - 0.15	-	0.25 - 0.30	-

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมศุลกากร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5 ราคาเกษตรกรขายได้ ขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ ส่งออก เอฟ.โอ.บี. ราคาตลาดชิคาโก

ปี	เกษตรกร ขายได้ (บาท/กก.)	ขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ		ส่งออก เอฟ.โอ.บี. (บาท/ตัน)	ตลาดชิคาโก (บาท/ตัน)
		โรงงานอาหาร สัตว์รับซื้อ (บาท/กก.)	ไซโลรับซื้อ (บาท/กก.)		
2551/52	7.04	8.07	7.23	8,310	5,837
2552/53	6.79	7.71	6.63	7,954	4,701
2553/54	8.30	9.43	8.60	9,833	7,028
2554/55	8.36	9.74	8.60	10,145	8,008
2555/56	8.97	10.37	-	10,637	8,981
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	7.17	7.63	8.12	7.65	14.96

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

3. ถั่วเหลือง

1. สถานการณ์ปี 2556

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2551/52 - 2555/2556 ผลผลิตถั่วเหลืองของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.91 ต่อปี โดยปี 2555/56 มีผลผลิตรวม 267.48 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 239.15 ล้านตัน ในปี 2554/55 ร้อยละ 11.85 ประเทศผู้ผลิตสำคัญ 3 ลำดับแรก ได้แก่ บราซิล สหรัฐอเมริกา และอาร์เจนตินา ปริมาณผลิตรวม 213.46 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 79.80 ของผลผลิตโลก

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2551/52 - 2555/56 ความต้องการใช้เมล็ดถั่วเหลืองเพื่อสกัดน้ำมันเพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.32 ต่อปี ในปี 2555/56 มีปริมาณ 228.56 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 227.83 ล้านตัน ในปี 2554/55 ร้อยละ 0.32 โดยจีนใช้เมล็ดถั่วเหลืองเพื่อสกัดน้ำมันมากขึ้น ขณะที่สหรัฐอเมริกาใช้ถั่วเหลืองสกัดน้ำมันลดลง ส่วนสต็อกสิ้นปี 2551/52 - 2555/56 เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.93 ต่อปี ในปี 2555/56 มีปริมาณ 61.55 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 54.89 ล้านตัน ในปี 2554/55 ร้อยละ 12.13

(2) การส่งออก

ปี 2551/52 - 2555/56 การส่งออกเมล็ดถั่วเหลืองโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.01 ต่อปี ในปี 2555/56 มีการส่งออก 97.74 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 92.27 ล้านตัน ในปี 2554/55 ร้อยละ 5.93 ประเทศส่งออกสำคัญอยู่ในทวีปอเมริกาเหนือและใต้ ได้แก่ บราซิล สหรัฐอเมริกา อาร์เจนตินา และปารากวัย โดยทั้ง 4 ประเทศมีปริมาณส่งออกรวม 88.71 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 90.76 ของปริมาณส่งออกโลก

(3) การนำเข้า

ปี 2551/52 - 2555/56 การนำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.89 ต่อปี ในปี 2555/56 มีปริมาณการนำเข้า 94.83 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 93.22 ล้านตัน ในปี 2554/55 ร้อยละ 1.73 โดยจีนมีการนำเข้ามากที่สุด 59.50 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 62.74 ของปริมาณนำเข้าโลก เนื่องจากผลิตได้ไม่เพียงพอกับความต้องการใช้สกัดน้ำมันภายในประเทศ สำหรับประเทศไทยนำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองเป็นอันดับ 7 ของโลก ปี 2555/56 นำเข้าปริมาณ 1.92 ล้านตัน หรือร้อยละ 2.02 ของปริมาณนำเข้าโลก

(4) ราคา

ปี 2551/52 - 2555/56 ราคาเมล็ดถั่วเหลืองในตลาดสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.12 ต่อปี ในปี 2555/56 ราคา 540 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เพิ่มขึ้นจาก 505 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ในปี 2554/55 ร้อยละ 6.93 เนื่องจากปริมาณผลผลิตถั่วเหลืองของสหรัฐอเมริกาดลดลงร้อยละ 2.53 สาเหตุจากสภาพดินฟ้าอากาศที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการผลิต สำหรับตลาดบราซิล ราคาเมล็ดถั่วเหลือง ปี 2551/52 - 2555/56 เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.48 ต่อปี แต่เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2555/56 กับปี 2554/55 ราคาลดลงร้อยละ 2.37 จาก 549 ดอลลาร์สหรัฐ เป็น 536 ดอลลาร์สหรัฐ เนื่องจากปริมาณผลผลิตถั่วเหลืองของบราซิลเพิ่มขึ้นร้อยละ 23.31

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2552 - 2556 เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตถั่วเหลืองมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 21.96 ต่อปี และร้อยละ 21.06 ต่อปี ตามลำดับ ในปี 2556 มีเนื้อที่เพาะปลูก 0.29 ล้านไร่ และผลผลิต 76,488 ตัน ลดลงจาก 0.36 ล้านไร่ และผลผลิต 95,065 ตัน ในปี 2555 ร้อยละ 19.44 และร้อยละ 19.54 ตามลำดับ การลดลงของเนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตมีสาเหตุสำคัญ คือ ผลตอบแทนต่ำกว่าพืชแข่งขัน และการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ดี ส่วนผลผลิตต่อไร่ในปี 2552 - 2556 เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.24 ต่อปี ในปี 2556 ผลผลิตต่อไร่ 266 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจาก 261 กิโลกรัม ในปี 2555 ร้อยละ 1.92

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2552 - 2556 ความต้องการใช้เมล็ดถั่วเหลืองภายในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.34 ต่อปี ในปี 2556 ความต้องการใช้ปริมาณ 2.218 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 2.215 ล้านตัน ในปี 2555 ร้อยละ 0.14 การใช้ประโยชน์มีหลายวัตถุประสงค์ ได้แก่ สกัดน้ำมัน ทำพันธุ์ และแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร คิดเป็นร้อยละ 74.40 ร้อยละ 0.23 และร้อยละ 25.29 ของความต้องการใช้เมล็ดถั่วเหลืองภายในประเทศทั้งหมด

(2) การส่งออก

การส่งออกของไทยส่วนใหญ่เป็นการส่งออกเมล็ดถั่วเหลืองสายพันธุ์ธรรมชาติ (non - GMOs) ที่ผลิตได้ภายในประเทศ ตลาดส่งออกส่วนใหญ่อยู่ในทวีปเอเชีย โดยในช่วงปี 2552 - 2556 ปริมาณส่งออกอยู่ระหว่าง 954 - 2,629 ตัน

(3) การนำเข้า

ไทยพึ่งพาการนำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองร้อยละ 97.13 ของความต้องการใช้ทั้งหมด โดยปี 2552 - 2556 ปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.54 ต่อปี ในปี 2556 นำเข้า 2.141 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 2.120 ล้านตัน ในปี 2555 ร้อยละ 0.99 แหล่งนำเข้าสำคัญ ได้แก่ บราซิล อาร์เจนตินา สหรัฐอเมริกา และแคนาดา

(4) ราคา

ปี 2555 - 2556 ราคาเมล็ดถั่วเหลืองและน้ำมันถั่วเหลืองภายในประเทศเคลื่อนไหวในทิศทางเดียวกับราคาตลาดโลก โดยราคามีการเคลื่อนไหว ดังนี้

- ราคาเมล็ดถั่วเหลืองคละเกรดที่เกษตรกรขายได้ ปี 2556 กิโลกรัมละ 18.62 บาท สูงขึ้นจากกิโลกรัมละ 15.75 บาท ของปี 2555 ร้อยละ 18.22

- ราคานำเข้าเมล็ดถั่วเหลือง ปี 2556 กิโลกรัมละ 18.59 บาท ลดลงจากกิโลกรัมละ 18.86 บาท ของปี 2555 ร้อยละ 1.43

- ราคาขายส่งน้ำมันถั่วเหลืองบริสุทธิ์ ปี 2556 กิโลกรัมละ 50.08 บาท ทรงตัวเท่ากับปี 2555

2. แนวโน้มปี 2557

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2556/57 คาดว่าผลผลิตเมล็ดถั่วเหลืองโลกมีปริมาณ 281.66 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 267.48 ล้านตัน ของปี 2555/56 ร้อยละ 5.30 เนื่องจากบราซิล สหรัฐอเมริกา และอาร์เจนตินา มีการขยาย

พื้นที่ปลูกและมีผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น โดยในปี 2556/57 คาดว่าบราซิล สหรัฐอเมริกา และอาร์เจนตินา สามารถผลิตถั่วเหลืองได้ 88.00 ล้านตัน 85.71 ล้านตัน และ 53.50 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 82.00 ล้านตัน 82.06 ล้านตัน และ 49.40 ล้านตัน ในปี 2555/56 ร้อยละ 7.32 ร้อยละ 4.44 และร้อยละ 8.30 ตามลำดับ

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2556/57 คาดว่าความต้องการใช้เมล็ดถั่วเหลืองเพื่อสกัดน้ำมันมีปริมาณ 238.24 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 228.56 ล้านตัน ในปี 2555/56 ร้อยละ 4.24 เนื่องจากความต้องการใช้น้ำมันถั่วเหลืองเพื่อการอุปโภคและบริโภคของโลกยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะจีนที่มียุทธศาสตร์ให้สกัดน้ำมันถั่วเหลืองใช้ภายในประเทศ เพื่อเพิ่มมูลค่าในรูปของผลผลิตกากและน้ำมัน ตอบสนองความต้องการใช้ที่เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

(2) การส่งออก

ปี 2556/57 คาดว่าผู้ส่งออกรายใหญ่ทั้ง 3 ประเทศ ได้แก่ บราซิล สหรัฐอเมริกา และอาร์เจนตินา สามารถส่งออกเมล็ดถั่วเหลืองได้เพิ่มขึ้น โดยมีปริมาณ 42.50 ล้านตัน 37.29 ล้านตัน และ 12.70 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 41.00 ล้านตัน 35.79 ล้านตัน และ 6.43 ล้านตัน ของปี 2555/56 ร้อยละ 3.66 ร้อยละ 4.19 และร้อยละ 97.51 ตามลำดับ การส่งออกที่เพิ่มขึ้นเนื่องมาจากปริมาณผลผลิตถั่วเหลืองที่เพิ่มขึ้น ปัจจัยดังกล่าวส่งผลให้ ปี 2556/57 การส่งออกถั่วเหลืองของโลกมีปริมาณ 107.29 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 97.74 ล้านตัน ของปี 2555/56 ร้อยละ 10.08 โดยปริมาณสต็อกถั่วเหลืองโลก เพิ่มขึ้นจาก 61.55 ล้านตัน ในปี 2555/56 เป็น 71.54 ล้านตัน ในปี 2556/57 ร้อยละ 16.23

(3) การนำเข้า

ปี 2556/57 คาดว่าการนำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองโลกมีปริมาณ 104.50 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 94.83 ล้านตัน ของปี 2555/56 ร้อยละ 10.20 โดยจีนนำเข้ามากที่สุดปริมาณ 69.00 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 59.50 ล้านตัน ของปี 2555/56 ร้อยละ 15.97 ในปี 2556/57 จีนนำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองร้อยละ 66.03 ของปริมาณการนำเข้าโลก

(4) ราคา

ปี 2556/57 คาดว่าราคาเมล็ดถั่วเหลืองในตลาดโลกมีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับปี 2555/56 เนื่องจากปริมาณความต้องการใช้ถั่วเหลืองเพื่อสกัดน้ำมันเพิ่มสูงขึ้น โดยในปี 2556/57 (ณ กันยายน 2556) ราคาเมล็ดถั่วเหลืองในตลาดสหรัฐอเมริกาปรับตัวเพิ่มขึ้นเป็น 540 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน โดยเพิ่มขึ้นจากราคาเฉลี่ย 505 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ในปี 2555/56 ร้อยละ 6.93

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตถั่วเหลืองยังคงลดลงอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้มีสาเหตุจากการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ดี และให้ผลตอบแทนต่ำกว่าพืชแข่งขันอื่นๆ เช่น ข้าวนาปรัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดยคาดว่าปี 2557 จะมีเนื้อที่เพาะปลูก 0.25 ล้านไร่ ผลผลิต 66,628 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 271 กิโลกรัม

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.2.2 ตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2557 คาดว่าความต้องการใช้เมล็ดถั่วเหลืองภายในประเทศมีปริมาณ 2.32 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 2.22 ล้านตันของปี 2556 ร้อยละ 4.50 โดยในปี 2557 มีสัดส่วนการใช้ผลผลิตภายในประเทศร้อยละ 2.87 และนำเข้าร้อยละ 97.13 ของปริมาณความต้องการใช้ทั้งหมด

(2) การส่งออก

ปี 2557 คาดว่าปริมาณการส่งออกเมล็ดถั่วเหลืองของไทยจะอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกับปี 2556 ซึ่งมีปริมาณการส่งออกถั่วเหลืองระหว่าง 2,000 - 2,500 ตันต่อปี โดยเป็นการส่งออกเมล็ดถั่วเหลืองสายพันธุ์ธรรมชาติ (non - GMOs) ที่ผลิตได้ภายในประเทศ และตลาดส่งออกส่วนใหญ่อยู่ในทวีปเอเชีย

(3) การนำเข้า

การนำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองเพิ่มขึ้นต่อเนื่องตามการขยายตัวของเศรษฐกิจ คาดว่าปี 2557 การนำเข้ามีปริมาณ 2.26 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 2.14 ล้านตัน ของปี 2556 ร้อยละ 5.61

(4) ราคา

ปี 2557 คาดว่าราคาเมล็ดถั่วเหลืองมีแนวโน้มปรับสูงขึ้น เมื่อเทียบกับปี 2556 โดยราคาเมล็ดถั่วเหลืองคลองกระดที่เกษตรกรขายได้อยู่ระหว่างกิโลกรัมละ 18.00 – 19.50 บาท

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตถั่วเหลือง

2.3.1 ผลตอบแทนของพืชแข่งขันสูงกว่าการผลิตถั่วเหลือง ปี 2557 คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อการผลิตถั่วเหลืองของไทย เกษตรกรหันไปปลูกพืชทดแทนชนิดอื่น ทำให้ผลผลิตถั่วเหลืองของไทยลดลง

2.3.2 สภาพภูมิอากาศเอื้ออำนวย จากสภาพภูมิอากาศชื้นในแถบตะวันตกตอนกลางของสหรัฐอเมริกาช่วงกลางปี 2556 เอื้ออำนวยต่อการปลูกถั่วเหลือง ประกอบกับแนวโน้มราคาเมล็ดถั่วเหลืองในตลาดชิคาโกเพิ่มสูงขึ้นกว่าราคาข้าวโพดและข้าวสาลี ทำให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดหันมาปลูกถั่วเหลืองทดแทน ส่งผลให้พื้นที่ปลูกและผลผลิตถั่วเหลืองของสหรัฐอเมริกาใน ปี 2556/57 เพิ่มสูงขึ้น

2.3.3 ความต้องการใช้ถั่วเหลืองเพื่อการบริโภคและอุปโภคเพิ่มสูงขึ้น จากสถานการณ์แนวโน้มความต้องการใช้เมล็ดถั่วเหลืองเพื่อสกัดน้ำมันของจีนผู้นำเข้าถั่วเหลืองรายใหญ่ของโลก เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับแนวโน้มความต้องการใช้กากถั่วเหลืองเพื่อผลิตอาหารสัตว์ และใช้เมล็ดถั่วเหลืองเพื่อผลิตพลังงานทดแทนเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ประเทศผู้ผลิตถั่วเหลืองรายใหญ่ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา บราซิล และอาร์เจนตินา เพิ่มพื้นที่ปลูกถั่วเหลืองเพื่อให้ผลผลิตเพียงพอกับปริมาณความต้องการที่เพิ่มสูงขึ้นดังกล่าว

ตารางที่ 1 สมดุลเมล็ดถั่วเหลืองโลก

หน่วย : ล้านตัน

รายการ	2551/52	2552/53	2553/54	2554/55	2555/56	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	คาดการณ์ 2556/57
1. ผลิต	211.60	260.40	263.92	239.15	267.48	3.91	281.66
2. นำเข้า	77.39	86.85	88.73	93.22	94.83	4.89	104.50
3. ส่งออก	76.88	91.44	91.70	92.27	97.74	5.01	107.29
4. สกัดน้ำมัน	193.11	209.12	211.06	227.83	228.56	4.32	238.24
5. สตีกลั่นปี	43.35	62.21	71.72	54.89	61.55	5.93	71.54

ที่มา: Oilseeds: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, Sep. 2013

ตารางที่ 2 ราคาเมล็ดถั่วเหลืองตลาดโลก

หน่วย : ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน

รายการ	2551/52	2552/53	2553/54	2554/55	2555/56	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	ราคาเฉลี่ย 2556/57*
1. สหรัฐอเมริกา	365	357	482	505	540	5.12	na
2. บราซิล (F.O.B)	403	390	508	549	536	5.48	na
3. อาร์เจนตินา (F.O.B)	392	395	511	533	543	5.35	na
4. รอตเตอร์ดัม (C.I.F)	421	429	549	562	598	3.13	na

หมายเหตุ: * ยังไม่มีข้อมูล

ที่มา: Oilseeds : World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service. Sep. 2013

ตารางที่ 3 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของไทย

รายการ	2552	2553	2554	2555	2556	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	คาดการณ์ 2557
1. เนื้อที่ปลูก (ล้านไร่)	0.74	0.66	0.53	0.36	0.29	-21.96	0.25
2. ผลผลิตทั้งหมด (ตัน)	186,853	169,577	137,381	95,065	76,488	-21.06	66,628
3. ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	252	257	257	261	266	1.24	271

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 สมดุลเมล็ดถั่วเหลืองของไทย

หน่วย : ตัน

ปี	ผลิต	นำเข้า	รวม (Supply)	ความต้องการใช้ภายในประเทศ			ส่งออก	รวม (Demand)
				สกัดน้ำมัน	ทำพันธุ์	แปรรูป ๑		
2552	186,853	1,534,551	1,721,404	1,275,296	13,358	431,454	1,296	1,721,404
2553	169,577	1,818,707	1,988,282	1,542,307	11,887	433,134	954	1,988,282
2554	137,381	1,994,378	2,131,759	1,727,676	9,607	391,847	2,629	2,131,759
2555	95,065	2,119,941	2,215,006	1,679,481	6,544	527,063	1,918	2,215,006
2556	76,488	2,141,140	2,217,628	1,649,820	5,167	560,771	1,870	2,217,628
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-21.06	8.54	6.34	6.19	-22.09	7.47	15.39	6.34
2557*	66,628	2,257,800	2,324,428	1,685,650	4,432	632,346	2,000	2,324,428

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5 ราคาข้าวเหลืองและผลิตภัณฑ์ของไทย

หน่วย : บาท/กิโลกรัม

รายการ	2552	2553	2554	2555	2556	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
1. ราคาเมล็ดข้าวเหลืองเกษตรกรขายได้	14.57	13.98	15.30	15.75	18.62	6.29
2. ราคานำเข้า						
- ทำเรือเกาสีซัง	15.52	14.18	17.23	18.86	18.59	6.68
- ตลาดชิคาโก	13.02	12.23	14.81	16.78	16.14	7.74
3. ราคาขายส่งน้ำมันข้าวเหลืองบริสุทธิ์ ^{1/}	42.96	42.17	49.24	50.08	50.08	4.90

หมายเหตุ: 1/ รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม ไม่รวมภาษีชนะบรรจ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 6 ความต้องการใช้เมล็ดข้าวเหลืองของไทย

หน่วย : ตัน

รายการ	2552	2553	2554	2555	2556	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	คาดการณ์ 2557
ความต้องการใช้	1,721,404	1,988,282	2,131,759	2,215,006	2,217,628	6.43	2,324,428
1. สกัดน้ำมัน	1,275,296	1,542,307	1,727,676	1,679,481	1,649,820	6.19	1,685,650
2. แปรรูป ฯ	431,454	433,134	391,847	527,063	560,771	7.41	632,346
3. ทำพันธุ์	13,358	11,887	9,607	6,544	5,167	-22.09	4,432
4. ส่งออก	1,296	954	2,629	1,918	1,870	15.39	2,000

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กลุ่มพืชพลังงานทดแทน

4. มันสำปะหลัง

5. อ้อยโรงงาน

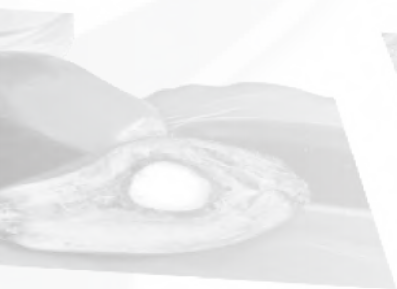
6. ปาล์มน้ำมัน

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

4. มันสำปะหลัง

1. สถานการณ์ปี 2556

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2551-2555 ผลผลิตของโลกขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.95 ต่อปี เนื่องจากประเทศลาว โมซัมบิก พม่า คาเมอรูน ไนจีเรีย กานา และกัมพูชา ได้ขยายการผลิตเพิ่มขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการบริโภค และความต้องการเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการของตลาดเอเชียที่มีความต้องการใช้ในอุตสาหกรรมแอลกอฮอล์ และเอทานอล และมันสำปะหลังยังคงเป็นพืชอาหารหลักที่สำคัญต่อความมั่นคงด้านอาหารของทวีปแอฟริกา

ปี 2555 โลกมีผลผลิต 256.53 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 256.40 ล้านตันในปี 2554 คิดเป็นร้อยละ 0.05 ทั้งนี้ ในปี 2555 ไทยกลับมาเป็นผู้ผลิตอันดับ 2 ของโลก ซึ่งในปี 2553-2554 ไทยอยู่ในอันดับ 4 ของโลก เนื่องจากประสบปัญหาการระบาดของเพลี้ยแป้งส่งผลให้ผลผลิตลดลงมาก

ปี 2556 FAO คาดการณ์ว่าโลกมีผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.41 เมื่อเทียบกับปี 2555 และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ทุกปี ซึ่งทวีปแอฟริกา ละตินอเมริกา เอเชีย และโอเชียเนีย มีผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.32 ร้อยละ 1.75 ร้อยละ 1.41 และร้อยละ 4.37 ตามลำดับ โดยผู้ผลิตรายใหญ่ 5 อันดับแรก คือ ไนจีเรีย ไทย อินโดนีเซีย บราซิล และกานา เนื่องจากทวีปเอเชียยังคงมีความต้องการใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่องเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการใช้ในอุตสาหกรรมแอลกอฮอล์ และเอทานอล และมันสำปะหลังยังคงเป็นพืชอาหารหลักที่สำคัญต่อความมั่นคงด้านอาหารของทวีปแอฟริกา

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ความต้องการใช้มันสำปะหลังของประเทศผู้ผลิต ทั้งในทวีปแอฟริกา เอเชีย และละตินอเมริกา ใช้บริโภคภายในประเทศเป็นหลัก ประมาณร้อยละ 90 ของผลผลิตทั้งหมด โดยอยู่ในรูปหัวมันสดและในรูปผลิตภัณฑ์ เช่น Gari Fofou เป็นต้น ยกเว้นประเทศไทยที่มีการใช้ในประเทศร้อยละ 20-25 ของปริมาณผลผลิตที่ผลิตได้

ปี 2556 ความต้องการใช้มันสำปะหลังเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งเพิ่มขึ้นในส่วนที่ใช้เพื่อเป็นอาหารและพลังงาน โดยความต้องการใช้มันสำปะหลังสำหรับอุตสาหกรรมเอทานอลในทวีปเอเชียเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ความต้องการใช้มันสำปะหลังของโลกขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยจีน คาดว่ามีความต้องการใช้เอทานอลประมาณ 1,000 ล้านลิตร สำหรับเวียดนาม รัฐบาลมีมาตรการบังคับใช้ส่วนผสมเอทานอลร้อยละ 5 ในน้ำมันเบนซินในปี 2557 สำหรับในกลุ่มประเทศแอฟริกาและละตินอเมริกา มีมาตรการส่งเสริมให้ใช้แป้งมันสำปะหลังทดแทนธัญพืชนำเข้า โดยบราซิล มีมาตรการให้ผสมแป้งมันสำปะหลังร้อยละ 10 ในแป้งสาลี ทำให้การบริโภคแป้งมันสำปะหลังสูงขึ้น ส่วนไนจีเรีย ตั้งแต่ปี 2548 มีกฎหมายบังคับให้ผสมแป้งมันสำปะหลังในแป้งสาลีร้อยละ 10 แต่สามารถปฏิบัติได้เพียงร้อยละ 5 เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนแป้งมันสำปะหลัง อย่างไรก็ตามรัฐบาลยังมีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการนำเข้าแป้งสาลีทำให้ต้องเสียภาษีรวมร้อยละ 10 เพื่อสร้างส่วนต่างราคาและจูงใจให้มีการเพิ่มการผลิตในประเทศ นอกจากนี้หลายประเทศในกลุ่มประเทศแอฟริกัน และแอฟริกาตะวันออก มีการใช้มันสำปะหลังในอุตสาหกรรมการผลิตเบียร์ เช่น เคนยา มีนโยบายลดภาษีสรรพสามิตในการผลิตเบียร์จากมันสำปะหลัง และโมซัมบิก อุตสาหกรรมการผลิตเบียร์ใช้มันสำปะหลังเป็นวัตถุดิบสูงถึงร้อยละ 70 สำหรับความต้องการใช้มันเส้นและมันอัดเม็ดเพื่อเป็นวัตถุดิบ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

อาหารสัตว์ มีมากในละตินอเมริกา และแคริเบียน สำหรับยุโรป ความต้องการใช้มันสำปะหลังในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์มีแนวโน้มลดลง เนื่องจากไม่สามารถแข่งขันกับธัญพืชของยุโรปได้ ส่วนเอเชีย ความต้องการใช้เพื่อเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ลดลง เนื่องจากผลตอบแทนที่ได้รับน้อยกว่าการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อื่น ยกเว้นไทย คาดว่าความต้องการใช้เพื่อเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์เพิ่มขึ้นตามการผลิตสัตว์ปีกที่เพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2550-2554 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของโลก (มันเส้น มันอัดเม็ด และแป้งมันสำปะหลัง) ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.69 และร้อยละ 25.71 ต่อปี ตามลำดับ ประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่ คือ ไทย มีส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 60.72 รองลงมาได้แก่ เวียดนาม และอินโดนีเซีย มีส่วนแบ่งการตลาดประมาณร้อยละ 30.91 และ ร้อยละ 2.55 ตามลำดับ

ปี 2554 โลกมีปริมาณการส่งออก 8.74 ล้านตัน มูลค่า 3,106 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อเทียบกับปี 2553 ที่ส่งออกได้ 8.10 ล้านตัน มูลค่า 2,314 ล้านดอลลาร์สหรัฐ พบว่า ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.90 และร้อยละ 34.23 ตามลำดับ

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2552-2556 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.02 ร้อยละ 1.82 และร้อยละ 0.79 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากราคามันสำปะหลังอยู่ในเกณฑ์ดี ภาครัฐมีการดำเนินโครงการแทรกแซงตลาดมันสำปะหลังอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกษตรกรขยายพื้นที่ปลูก และการระบาดของเพลี้ยแป้งลดลงมาก รวมถึงเกษตรกรดูแลรักษาดีขึ้น ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มสูงขึ้น

ปี 2556 มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 8.14 ล้านไร่ ผลผลิต 28.28 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3.48 ตัน เทียบกับเนื้อที่เก็บเกี่ยว 8.51 ล้านไร่ ผลผลิต 29.85 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3.51 ตันในปี 2555 พบว่า เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ลดลงร้อยละ 4.35 ร้อยละ 5.26 และร้อยละ 0.85 ตามลำดับ เนื่องจากเกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่น เช่น อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และยางพารา ประกอบกับพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังแซมในสวนยางพารา ซึ่งปัจจุบันยางพาราเจริญเติบโตไม่สามารถปลูกแซมได้อีก

1.2.2 การตลาด

ผลผลิตมันสำปะหลังเข้าสู่กระบวนการแปรรูปทั้งหมด โดยแปรรูปเป็น มันเส้น มันอัดเม็ด แป้งมันสำปะหลัง และเอทานอล เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น อาหารสัตว์ อุตสาหกรรมอาหาร สารความหวาน ผงชูรส กระจก สิ่งทอ เป็นต้น โดยความต้องการใช้ภายในประเทศในแต่ละปีประมาณร้อยละ 20-25 ที่เหลือร้อยละ 75-80 ส่งออก

(1) ความต้องการใช้

ปี 2552-2556 ความต้องการใช้มันสำปะหลังในประเทศลดลงร้อยละ 2.45 ต่อปี เนื่องจากราคามันสำปะหลังปรับตัวสูงขึ้น ทำให้ความต้องการใช้มันเส้นเพื่อเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ลดลง โดยหันไปใช้กากมันสำปะหลังทดแทน ส่วนแป้งมันสำปะหลัง ความต้องการใช้ในแต่ละปีใกล้เคียงกัน สำหรับความต้องการใช้เพื่อผลิตเอทานอลมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

ปี 2556 คาดว่าความต้องการใช้ในประเทศเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากความต้องการใช้เพื่อผลิตเอทานอลเพิ่มสูงขึ้น โดยภาครัฐมีการส่งเสริมการใช้เอทานอลจากมันสำปะหลัง

โดยกำหนดให้ผู้ซื้อตามมาตรา 7 ใช้เอทานอลจากมันสำปะหลังในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ปัจจุบันมีโรงงานที่ใช้มันสำปะหลังเป็นวัตถุดิบ 6 แห่ง

(2) การส่งออก

ปี 2552-2556 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ได้แก่ มันเส้น มันอัดเม็ด และแป้งมันสำปะหลัง เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.37 และร้อยละ 13.66 ต่อปี ตามลำดับ โดยการส่งออกมันเส้น และแป้งมันสำปะหลัง มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ส่วนการส่งออกมันอัดเม็ดมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากอดีตไทยส่งออกมันอัดเม็ดไปสหภาพยุโรปเป็นหลัก แต่ปัจจุบันราคามันอัดเม็ดจากไทยไม่สามารถแข่งขันกับรัฐพิธีของสหภาพยุโรปได้ ประกอบกับการค้ำมันอัดเม็ดที่ขบเขามาเป็นเวลานานทำให้การกระตุ้นความต้องการใช้มันอัดเม็ดจะมีค่าใช้จ่ายมาก ผู้ประกอบการไทยจึงหันไปหาตลาดใหม่ ๆ ทดแทน

ปี 2556 คาดว่ามีปริมาณการส่งออก 7.88 ล้านตัน มูลค่า 84,290 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2555 ที่ส่งออกได้ 7.78 ล้านตัน มูลค่า 83,542 ล้านบาท พบว่า ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.31 และร้อยละ 0.90 ตามลำดับ เนื่องจากผลผลิตมันสำปะหลังที่เพิ่มขึ้น และประเทศคู่ค้ามีความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้การส่งออกมันเส้น ขึ้นอยู่กับผลผลิตและราคาธัญพืชของประเทศคู่ค้าที่สำคัญ คือ จีน ส่วนแป้งมันสำปะหลัง มีการใช้ในอุตสาหกรรมที่หลากหลายมากขึ้น ทำให้ความต้องการใช้ขยายตัว ปัจจุบันจีนเป็นประเทศผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังรายใหญ่ที่สุดของไทย เนื่องจากมีความต้องการมันเส้นเพื่อนำไปผลิตแอลกอฮอล์ และแป้งมันสำปะหลังเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมกระดาษและสิ่งทอ

ตลาดหลักที่สำคัญของผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังส่วนใหญ่อยู่ในทวีปเอเชีย มันเส้น ได้แก่ จีน มันอัดเม็ด ได้แก่ จีน และญี่ปุ่น แป้งมันสำปะหลังดิบ ได้แก่ จีน อินโดนีเซีย ใต้หวัน มาเลเซีย และญี่ปุ่น แป้งมันสำปะหลังตัดแปร ได้แก่ ญี่ปุ่น จีน และอินโดนีเซีย

(3) ราคา

ปี 2552-2556 ราคาที่เกษตรกรขายได้ ณ ไร่นา เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.92 ต่อปี เนื่องจากผลผลิตมันสำปะหลังลดลง ประกอบกับในปี 2552-2555 ราคาสินค้าพืชทดแทน เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และข้าวสาลี ทั้งในและต่างประเทศมีราคาสูงขึ้นมาก ทำให้ความต้องการใช้มันสำปะหลังทั้งในและต่างประเทศขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ราคาส่งออกเอฟ.โอ.บี สูงขึ้น เป็นเหตุให้ราคาที่เกษตรกรขายได้สูงตามไปด้วย โดยราคาส่งออกมันเส้น มันอัดเม็ด และแป้งมันสำปะหลัง เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.36 ร้อยละ 10.28 และร้อยละ 9.07 ต่อปี ตามลำดับ

ปี 2556 คาดว่าราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.11 บาท ราคาส่งออกมันเส้นเฉลี่ยกิโลกรัมละ 6.90 บาท ราคาส่งออกมันอัดเม็ดเฉลี่ยกิโลกรัมละ 7.25 บาท และราคาส่งออกแป้งมันสำปะหลังเฉลี่ยกิโลกรัมละ 14.25 บาท เมื่อเทียบกับปี 2555 พบว่า ราคาที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.93 เนื่องจาก ประเทศคู่ค้ายังคงมีความต้องการผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ต่างประเทศลดลง และภาครัฐได้ดำเนินนโยบายแทรกแซงตลาดมันสำปะหลังด้วยวิธีรับจำนำ จึงช่วยดึงราคามันสำปะหลังไม่ให้ตกต่ำช่วงที่ผลผลิตมันสำปะหลังออกสู่ตลาดมาก สำหรับราคาส่งออกมันอัดเม็ด และแป้งมันสำปะหลัง เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.26 และร้อยละ 2.89 ตามลำดับ ส่วนราคาส่งออกมันเส้นลดลงร้อยละ 4.17

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2. แนวโน้มปี 2557

2.1 ของไทย

2.1.1 การผลิต

แนวโน้มปี 2557 (คาดคะเน ณ เดือนกันยายน 2556) มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 7.98 ล้านไร่ ผลผลิต 28.75 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3.60 ตัน เทียบกับเนื้อที่เก็บเกี่ยว 8.14 ล้านไร่ ผลผลิต 28.28 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3.47 ตันในปี 2556 พบว่า เนื้อที่เก็บเกี่ยวลดลงร้อยละ 1.92 เนื่องจากเกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่น เช่น อ้อยโรงงาน ยางพารา รวมถึงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังแซมในสวนยางพารา ซึ่งปัจจุบันยางพาราเจริญเติบโตไม่สามารถปลูกแซมได้อีก ส่วนผลผลิตและผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.66 และร้อยละ 3.66 ตามลำดับ เนื่องจาก มีฝนตกกระจายทำให้มันสำปะหลังเจริญเติบโตดี ประกอบกับเกษตรกรมีการเลือกใช้ท่อนพันธุ์ที่ดีเหมาะสมกับสภาพของพื้นดิน และมีการบำรุงดูแลรักษาที่ดี เช่น แخذท่อนพันธุ์ก่อนการเพาะปลูก เพื่อลดผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเพลี้ยแป้ง

2.1.2 การตลาด

(1) การใช้ในประเทศ

ปี 2557 คาดว่าความต้องการใช้ในประเทศจะเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังสามารถใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่องได้หลากหลาย เช่น อาหารสัตว์ อุตสาหกรรมอาหาร สารความหวาน ผงชูรส กระดาษ สิ่งทอ เป็นต้น รวมถึงอุตสาหกรรมเอทานอล ซึ่งภาครัฐกำหนดให้ใช้เอทานอลจากมันสำปะหลังและจากกากน้ำตาลในสัดส่วนร้อยละ 38 และร้อยละ 62 ตามลำดับ ทำให้คาดว่าจะใช้มันสำปะหลังเป็นวัตถุดิบในการผลิตเพิ่มขึ้นจาก 1.60 ล้านตันหัวมันสด ในปี 2556 เป็น 3.00 ล้านตันหัวมันสด ในปี 2557

(2) การส่งออก

ปี 2557 คาดว่าการส่งออกจะเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากผลผลิตมันสำปะหลังเพิ่มสูงขึ้นและความต้องการของตลาดทั้งในรูปของมันเส้น และแป้งมันสำปะหลัง ขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะประเทศจีน ซึ่งเป็นประเทศผู้นำเข้าหลักของไทย ยังคงมีความต้องการผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

(3) ราคา

ปี 2557 คาดว่าราคามันสำปะหลังที่เกษตรกรขายได้ใกล้เคียงกับปี 2556 อย่างไรก็ตามหากผลผลิตมันสำปะหลังของเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะกัมพูชา เวียดนาม และลาว ขยายตัวเพิ่มขึ้น จะส่งผลกระทบต่อราคามันสำปะหลังที่เกษตรกรขายได้

2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกมันเส้นไทย

ไทยส่งออกมันเส้นไปจีนกว่าร้อยละ 99 ของการส่งออกมันเส้นทั้งหมด ดังนั้นมาตรการและนโยบายของจีนจึงส่งผลกระทบต่อส่งออกมันเส้นของไทย ซึ่งมาตรการและนโยบายที่ส่งผลกระทบต่อส่งออกมันเส้นไทย คือ นโยบายห้ามการผลิตเอทานอลจากธัญพืช และนโยบายส่งเสริมการผลิตเอทานอลให้เป็นอุตสาหกรรมใหญ่ ซึ่งมาตรการดังกล่าวส่งผลให้ความต้องการมันเส้นจากไทยสูงขึ้น ส่วนมาตรการและนโยบายของจีนที่ส่งผลกระทบต่อส่งออกมันเส้นของไทย คือ ในปี 2555 จีนชะลอการนำเข้ามันเส้นจากไทยเนื่องด้วยปัญหาฝุ่นในมันเส้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อประชาชนจีนในบริเวณท่าเรือ โดยเฉพาะที่ท่าเรือเหลียนหยุนกึ่ง ซึ่งเป็นท่าเรือหลักในการขนถ่ายมันเส้นของไทย แต่ปัจจุบันไทยสามารถส่งออกได้โดยต้องขนถ่ายมันเส้นออกจากท่าเรือทันที ซึ่งจีนกำหนดให้ผู้ประกอบการนำรถบรรทุกมารับ

มันเส้นจากท่าเรือไปยังโกดังของผู้ประกอบการโดยมิให้เทกอง ณ ท่าเรือ เพื่อลดปัญหาการฟุ้งกระจายของฝุ่นมันเส้น นอกจากนี้ปัญหาด้านราคาส่งออกมันเส้นของประเทศคู่แข่ง คือ เวียดนาม ซึ่งต่ำกว่าไทย ก็ส่งผลกระทบต่อ การส่งออกมันเส้นไทยไปจีน เนื่องจากจีนจะนำเข้ามันเส้นจากเวียดนามก่อนไทย

ดังนั้นไทยต้องปรับปรุงคุณภาพมันเส้นให้มีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของจีน ต้องเจรจาเพื่อให้จีนผ่อนปรนการขนถ่ายมันเส้นไทย ณ ท่าเรือที่ห่างไกลชุมชน เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาและความขัดแย้งในชุมชน รวมถึงต้องลดต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง เพื่อให้สามารถแข่งขันด้านราคาส่งออกกับเวียดนามซึ่งมีต้นทุนการปลูกมันสำปะหลังที่ต่ำกว่าไทย

ตารางที่ 1 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของโลก ปี 2551-2555

รายการ	2551	2552	2553	2554	2555	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	117.88	119.34	120.58	125.37	124.94	1.67
ผลผลิต (ล้านตัน)	231.54	235.29	240.66	256.40	256.53	2.95
ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	1,964	1,972	1,996	2,045	2,053	1.26

ที่มา : องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO)

ตารางที่ 2 ปริมาณและมูลค่าส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของโลก ปี 2550-2554

ปริมาณ : ล้านตัน มูลค่า : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศ	2550		2551		2552		2553		2554	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ไทย	5.96	961	4.12	975	6.16	1,088	6.01	1,605	5.62	1,886
เวียดนาม	1.32	166	0.75	134	3.30	574	1.70	564	2.68	960
อินโดนีเซีย	0.23	39	0.17	36	0.18	30	0.17	45	0.20	79
คอซตาริกา	0.09	41	0.08	65	0.08	48	0.09	51	0.09	64
เนเธอร์แลนด์	0.15	56	0.24	75	0.02	24	0.01	16	0.02	26
อื่นๆ	0.30	66	0.13	1	0.04	40	0.11	33	0.14	91
โลก	8.05	1,329	5.48	1,283	9.78	1,804	8.10	2,314	8.74	3,106

หมายเหตุ : * ข้อมูลจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ที่มา : องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) (ไม่รวมแบ่งแปรรูปและสา쿠)

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของไทย ปี 2552-2557

รายการ	2552	2553	2554	2555	2556	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2557*
เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	8.29	7.41	7.10	8.51	8.14	1.02	7.98
ผลผลิต (ล้านตัน)	30.09	22.01	21.91	29.85	28.28	1.82	28.75
ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	3,628	2,972	3,088	3,506	3,474	0.79	3,601

หมายเหตุ : * ประมาณการ ณ กันยายน 2556

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 ราคาผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ปี 2552-2556

หน่วย : บาท/กก.

รายการ	2552	2553	2554	2555	2556*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาหัวมันสดที่เกษตรกรขายได้ ^{1/}	1.32	2.25	2.53	2.07	2.11	8.92
ราคาส่งออกมันอัดเม็ด ^{2/}	4.89	5.86	7.81	7.09	7.25	10.28
ราคาส่งออกมันเส้น ^{2/}	4.51	6.29	7.92	7.2	6.90	10.36
ราคาส่งออกแป้งมันสำปะหลัง ^{2/}	9.20	14.44	15.27	13.85	14.25	8.69

หมายเหตุ : * ประมาณการ ณ ตุลาคม 2556

ที่มา : ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมศุลกากร

ตารางที่ 5 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกมันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์

ปริมาณ : ล้านตัน มูลค่า : ล้านบาท

ปี	มันอัดเม็ด		มันเส้น		แป้งมันสำปะหลัง				รวมผลิตภัณฑ์	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	แป้งดิบ		แป้งตัดแปรร		ปริมาณ	มูลค่า
					ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า		
2552	0.33	1,482	4.02	18,964	1.80	16,651	0.70	12,844	6.85	49,941
2553	0.16	785	4.12	25,193	1.74	24,553	0.69	15,609	6.71	66,140
2554	0.04	284	3.69	29,252	1.89	28,238	0.79	19,056	6.41	76,830
2555	0.08	577	4.61	33,239	2.24	30,796	0.85	18,930	7.78	83,542
2556*	0.07	490	4.72	32,500	2.20	31,500	0.89	19,800	7.88	84,290
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-31.15	-22.29	4.42	14.51	6.76	16.20	7.10	11.17	4.37	13.66

หมายเหตุ : * ประมาณการ ณ ตุลาคม 2556

ที่มา : กรมศุลกากร

5. อ้อยโรงงาน

1. สถานการณ์ปี 2556

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2551/52-2555/56 ผลผลิตน้ำตาลทรายดิบของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.11 ต่อปี โดยปี 2551/52 มีปริมาณผลผลิต 144.01 ล้านตัน เพิ่มขึ้นเป็น 174.47 ล้านตันในปี 2555/56 เนื่องจากประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ ได้แก่ บราซิล จีน สหรัฐอเมริกา เม็กซิโก ออสเตรเลีย ปากีสถาน และไทย ผลิตได้เพิ่มขึ้น

สำหรับปี 2555/56 ผลผลิตน้ำตาลทรายดิบของโลกเพิ่มขึ้นจาก 171.98 ล้านตันในปี 2554/55 ร้อยละ 1.45

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

การบริโภคน้ำตาลทรายดิบของโลก ปี 2551/52-2555/56 เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.63 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 153.49 ล้านตันในปี 2551/52 เป็น 163.60 ล้านตันในปี 2555/56 เนื่องจากความต้องการบริโภคน้ำตาลของประเทศในภูมิภาคเอเชียเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศอินเดีย และ อินโดนีเซีย

สำหรับปี 2555/56 ปริมาณความต้องการบริโภคน้ำตาลทรายดิบของโลกเพิ่มขึ้นจาก 158.72 ล้านตันในปี 2554/55 ร้อยละ 3.07

(2) การส่งออก

ปี 2551/52-2555/56 ปริมาณส่งออกน้ำตาลทรายดิบของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.88 ต่อปี จากปริมาณส่งออก 45.78 ล้านตันในปี 2551/52 เพิ่มขึ้นเป็น 56.94 ล้านตันในปี 2555/56 เนื่องจากประเทศบราซิล ไทย ออสเตรเลีย กัวเตมาลา และเม็กซิโก ผลิตน้ำตาลได้เพิ่มขึ้น และเพียงพอต่อความต้องการบริโภคภายในประเทศ ประกอบกับความต้องการบริโภคน้ำตาลในตลาดโลกเพิ่มสูงขึ้น

สำหรับปี 2555/56 ปริมาณส่งออกน้ำตาลทรายดิบของโลกเพิ่มขึ้นจาก 55.97 ล้านตันในปี 2554/55 ร้อยละ 1.73

(3) การนำเข้า

การนำเข้าน้ำตาลทรายดิบของโลก ปี 2551/52-2555/56 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.73 ต่อปี ตามความต้องการนำเข้าเพื่อเพิ่มปริมาณสต็อกน้ำตาลภายในประเทศ ของประเทศผู้นำเข้าสำคัญของโลก ได้แก่ สหภาพยุโรป อินโดนีเซีย สหรัฐอเมริกา สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ จีน อิหร่าน และมาเลเซีย

สำหรับปี 2555/56 ปริมาณนำเข้าน้ำตาลทรายดิบของโลกเพิ่มขึ้นจาก 48.48 ล้านตันในปี 2554/55 ร้อยละ 2.10

(4) ราคา

ราคาน้ำตาลทรายดิบตลาดนิวยอร์ก ปี 2552-2556 ลดลงร้อยละ 0.91 ต่อปี จากราคาเฉลี่ย 17.91 เซนต์ต่อปอนด์ หรือกิโลกรัมละ 13.46 บาท (อัตราแลกเปลี่ยน 34.10 บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ) ในปี 2552 ลดลงเหลือ 17.42 เซนต์ต่อปอนด์ หรือกิโลกรัมละ 11.51 บาท (อัตราแลกเปลี่ยน 29.98 บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ) ในปี 2556 เนื่องจากผลผลิตที่เพิ่มมากขึ้นของประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ และความผันผวนของเศรษฐกิจในตลาดโลก

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สำหรับปี 2556 ราคาเฉลี่ยน้ำตาลทรายดิบตลาดนิวยอร์กเคลื่อนไหวอยู่ที่ 17.42 เซนต์ต่อปอนด์ หรือกิโลกรัมละ 11.51 บาท (อัตราแลกเปลี่ยน 29.98 บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ) ลดลงจาก 21.69 เซนต์ต่อปอนด์ หรือกิโลกรัมละ 14.74 บาท (อัตราแลกเปลี่ยน 30.83 บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ) ในปี 2555 ร้อยละ 19.69 และร้อยละ 21.91 ตามลำดับ

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิตอ้อยโรงงาน

ปี 2551/52-2555/56 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของอ้อยโรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.10 ร้อยละ 12.37 และร้อยละ 3.00 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2551/52 มีเนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ 6.02 ล้านไร่ 66.82 ล้านตัน และ 11.09 ตัน ตามลำดับ เพิ่มขึ้นเป็น 8.26 ล้านไร่ 100.10 ล้านตัน และ 12.12 ตันในปี 2555/56 ตามลำดับ เนื่องจากการส่งเสริมให้เกษตรกรขยายเนื้อที่เพาะปลูก ประกอบกับราคาจูงใจให้เกษตรกรดูแลและเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกมากขึ้น

สำหรับปี 2555/56 มีเนื้อที่เพาะปลูก และผลผลิต เพิ่มขึ้นจาก 8.01 ล้านไร่ และ 98.40 ล้านตันในปี 2554/56 ร้อยละ 3.12 และร้อยละ 1.73 ตามลำดับ แต่มีผลผลิตต่อไร่ลดลงจาก 12.28 ตันต่อไร่ในปี 2554/55 ร้อยละ 1.30 เนื่องจากบางพื้นที่ประสบกับปัญหาภัยแล้ง

1.2.2 การผลิตน้ำตาล

ปี 2551/52-2555/56 ผลผลิตน้ำตาลเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 11.13 ต่อปี จาก 7.19 ล้านตันในปี 2551/52 เพิ่มขึ้นเป็น 10.02 ล้านตันในปี 2555/56

สำหรับปี 2555/56 ผลผลิตน้ำตาลลดลงจาก 10.25 ล้านตันในปี 2554/55 ร้อยละ 2.24

1.2.3 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2552-2556 การบริโภคน้ำตาลภายในประเทศและความต้องการใช้ในภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.25 ต่อปี จาก 1.97 ล้านตันในปี 2552 เป็น 2.50 ล้านตันในปี 2556

สำหรับปี 2556 การบริโภคน้ำตาลภายในประเทศและความต้องการใช้ในภาคอุตสาหกรรม เพิ่มขึ้นจาก 2.46 ล้านตันในปี 2555 ร้อยละ 1.63 เนื่องจากความต้องการใช้ในภาคอุตสาหกรรมมีเพิ่มขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจและการขยายการลงทุนในอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม

(2) การส่งออก

ปี 2552-2556 การส่งออกน้ำตาลของประเทศไทยเพิ่มขึ้นทั้งปริมาณและมูลค่า โดยปี 2552 ส่งออกน้ำตาล 5.05 ล้านตัน มูลค่า 61,585 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 7.52 ล้านตัน มูลค่า 100,000 ล้านบาท (ตัวเลขคาดการณ์) ในปี 2556 โดยปริมาณและมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.94 และร้อยละ 16.61 ต่อปีตามลำดับ

สำหรับปี 2556 ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 6.85 ล้านตันในปี 2555 ร้อยละ 9.78 แต่มูลค่าการส่งออกลดลงจาก 122,217 ล้านบาทในปี 2555 ร้อยละ 18.17 เนื่องจากราคาน้ำตาลในตลาดโลกปรับตัวลดลงจากปีก่อน ประกอบกับค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้นในช่วงต้นปีที่ผ่านมา

(3) การนำเข้า

น้ำตาลที่นำเข้าส่วนใหญ่ของประเทศไทยจะเป็นน้ำตาลทรายชนิดพิเศษที่ไม่มีการผลิตภายในประเทศและมีปริมาณนำเข้าไม่แน่นอน โดยนำเข้าลดลงจาก 544 ตัน มูลค่า 21 ล้านบาท ในปี 2552 เป็น 200 ตัน มูลค่า 20 ล้านบาทในปี 2556

สำหรับปี 2556 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าลดลงจาก 560 ตัน มูลค่า 40 ล้านบาท ในปี 2555 ร้อยละ 64.29 และร้อยละ 50.00 ตามลำดับ

(4) ราคา**-ราคาอ้อยที่เกษตรกรขายได้**

ราคาอ้อยที่เกษตรกรขายได้ปรับตัวในทิศทางเดียวกับราคาน้ำตาลในตลาดโลก โดยราคา ณ หน้าโรงงาน ปี 2551/52-2555/56 เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.42 ต่อปี จากตันละ 918 บาท ในปี 2551/52 เป็นต้นละ 950 บาทในปี 2555/56

สำหรับปี 2555/56 ราคาอ้อยขั้นต้นลดลงจากตันละ 1,000 บาทในปี 2554/55 ร้อยละ 5.00

-ราคาส่งออกน้ำตาล

ราคาส่งออกน้ำตาลทรายดิบ ปี 2552-2556 เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.06 ต่อปี จาก 11,021 บาทต่อตันในปี 2552 เป็น 13,091 บาทต่อตันในปี 2556 ขณะที่ราคาส่งออกน้ำตาลทรายขาว ปี 2552-2556 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.01 ต่อปี จาก 13,184 บาทต่อตันในปี 2552 เป็น 15,123 บาทต่อตันในปี 2556 ซึ่งเป็นไปตามราคาน้ำตาลทรายในตลาดโลกที่ปรับตัวสูงขึ้นในช่วงดังกล่าว

สำหรับปี 2556 ราคาส่งออกน้ำตาลทรายดิบลดลงจาก 16,870 บาทต่อตัน ในปี 2555 ร้อยละ 22.40 และราคาส่งออกน้ำตาลทรายขาวลดลงจาก 19,423 บาทต่อตันในปี 2555 ร้อยละ 22.14

2. แนวโน้มปี 2557**2.1 ของโลก****2.1.1 การผลิต**

ปี 2556/57 กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA) ประมาณการผลผลิตน้ำตาลทรายดิบของโลกมีปริมาณ 174.85 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 174.47 ล้านตันในปี 2555/56 ร้อยละ 0.22 เนื่องจากประเทศผู้ผลิตที่สำคัญหลายประเทศ ได้แก่ บราซิล สหภาพยุโรป จีน ไทย และปากีสถาน มีผลผลิตเพิ่มมากขึ้น

2.1.2 การตลาด**(1) ความต้องการบริโภค**

การบริโภคน้ำตาลของโลก ปี 2556/57 คาดว่ามีปริมาณ 167.35 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 163.60 ล้านตันในปี 2555/56 ร้อยละ 2.29 โดยคาดว่าความต้องการบริโภคน้ำตาลของประเทศอินเดีย จีน บราซิล สหรัฐอเมริกา รัสเซีย อินโดนีเซีย เม็กซิโก ปากีสถาน และอียิปต์ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

คาดว่าปริมาณส่งออกน้ำตาลของโลกเพิ่มขึ้นจาก 56.94 ล้านตันในปี 2555/56 เป็น 59.19 ล้านตันในปี 2556/57 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.95 ตามความต้องการใช้ที่ขยายตัวในตลาดโลก ประกอบกับประเทศผู้ผลิตน้ำตาลที่สำคัญ ได้แก่ บราซิล ไทย และออสเตรเลีย ผลิตได้มากเพียงพอ กับความต้องการใช้ภายในประเทศและมีเหลือเพื่อส่งออกมากขึ้น

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(3) การนำเข้า

การนำเข้าน้ำตาลของโลก ปี 2556/57 คาดว่ามีปริมาณ 52.31 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 49.50 ล้านตันในปี 2555/56 ร้อยละ 5.68 เพื่อเพิ่มปริมาณสต็อกน้ำตาลภายในประเทศของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ อินโดนีเซีย สหรัฐอเมริกา และสหราชอาณาจักร

(4) ราคา

ปี 2557 คาดว่าราคาน้ำตาลทรายดิบในตลาดโลกเคลื่อนไหวอยู่ในช่วง 17-19 เซนต์ต่อปอนด์ และมีแนวโน้มดีขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิตอ้อยโรงงาน

ปี 2556/57 มีเนื้อที่เพาะปลูก 8.37 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นจาก 8.26 ล้านไร่ในปี 2555/56 ร้อยละ 1.33 ผลผลิต 102.98 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 100.10 ล้านตันในปี 2555/56 ร้อยละ 2.88 เนื่องจากมีการส่งเสริมให้เกษตรกรขยายพื้นที่เพาะปลูก ประกอบกับพืชอื่นได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และมันสำปะหลัง ให้ผลตอบแทนที่ต่ำกว่า เกษตรกรจึงปรับเปลี่ยนมาปลูกอ้อยโรงงานมากขึ้น สำหรับผลผลิตต่อไร่ เพิ่มขึ้นจาก 12.12 ตันในปี 2555/56 เป็น 12.30 ตันต่อไร่ในปี 2556/57 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.49 เนื่องจากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย ประกอบกับ เกษตรกรให้การดูแล จัดหาแหล่งน้ำ และบำรุงใส่ปุ๋ยดีขึ้น

2.2.2 การผลิตน้ำตาลและกากน้ำตาล

ปี 2556/57 คาดว่าผลผลิตอ้อยโรงงานอยู่ที่ 102.98 ล้านตัน สามารถผลิตน้ำตาลได้ 10.30 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 10.02 ล้านตันในปี 2555/56 ร้อยละ 2.79 ส่วนกากน้ำตาลปี 2556/57 คาดว่า จะมีปริมาณ 4.73 ล้านตัน

2.2.3 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายได้กำหนดปริมาณน้ำตาลสำหรับบริโภคภายในประเทศปี 2557 คาดว่ามีจำนวน 2.60 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 2.50 ล้านตันในปี 2556 ร้อยละ 4.00

(2) การส่งออก

การส่งออกน้ำตาล ปี 2557 คาดว่ามีปริมาณ 7.70 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 7.52 ล้านตันในปี 2556 ร้อยละ 2.39

(3) การนำเข้า

การนำเข้าน้ำตาลปี 2557 คาดว่าจะมีปริมาณไม่มากนัก เนื่องจากผลผลิตน้ำตาลภายในประเทศผลิตได้มากกว่าความต้องการใช้ภายในประเทศ ประกอบกับอัตราภาษีนำเข้าค่อนข้างสูง โดยการนำเข้าส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าน้ำตาลชนิดพิเศษ

(4) ราคา

-ราคาอ้อยที่เกษตรกรขายได้

ราคาอ้อยที่เกษตรกรขายได้ ปี 2555/56 ต้นละ 917 บาท ลดลงจากต้นละ 954 บาทในปี 2554/55 ร้อยละ 3.88 สำหรับปี 2556/57 คาดว่าจะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา

-ราคาอ้อยขั้นต้น

ราคาอ้อยขั้นต้น ฤดูกาลผลิตปี 2555/56 ต้นละ 950 บาท ณ ระดับความหวานที่ 10 ซี.ซี.เอส. โดยมีอัตราขึ้น/ลงของราคาต่อความหวาน 1 ซี.ซี.เอส. เท่ากับ 57.00 บาท/ต้น และมีเงินช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกอ้อย ต้นละ 160 บาท สำหรับราคาอ้อยขั้นต้นปี 2556/57 ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตและรายได้**ภาวะเศรษฐกิจและราคาน้ำตาลในตลาดโลก**

เนื่องจากผลผลิตน้ำตาลของไทยกว่าร้อยละ 75 ส่งออกไปตลาดต่างประเทศ ดังนั้น หากราคาน้ำตาลในตลาดโลกยังคงมีความผันผวนและเคลื่อนไหวลดลงเมื่อเทียบกับช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ก็อาจส่งผลกระทบต่อราคาอ้อยและรายได้จากการส่งออกน้ำตาลของประเทศที่จะลดลงได้ อย่างไรก็ตาม หากภาวะเศรษฐกิจโลกมีการฟื้นตัวและส่งผลให้ความต้องการน้ำตาลในตลาดโลกเพิ่มสูงขึ้นกว่าที่คาดไว้ ก็จะเป็นปัจจัยบวกที่จะส่งผลให้ราคาน้ำตาลในตลาดโลกปรับตัวเพิ่มสูงขึ้น

ตารางที่ 1 ผลผลิต การบริโภค ส่งออก และนำเข้าน้ำตาลของโลก ปี 2551/52-2556/57

หน่วย : ล้านตันน้ำตาลทรายดิบ

ปี	ผลผลิต	การบริโภค	ส่งออก	นำเข้า
2551/52	144.01	153.49	45.78	43.93
2552/53	153.40	153.45	48.91	46.86
2553/54	161.92	154.24	54.95	47.77
2554/55	171.98	158.72	55.97	48.48
2555/56	174.47	163.60	56.94	49.50
อัตราเพิ่ม(ร้อยละ)	5.11	1.63	5.88	3.73
2556/57	174.85	167.35	59.19	52.31

ที่มา : World Market and Trade; May 2013

ตารางที่ 2 ราคาน้ำตาลทรายดิบตลาดนิวยอร์ก ปี 2552-2556

ปี	2552	2553	2554	2555	2556(ม.ค.-ส.ค.)	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เซนต์/ปอนด์	17.91	22.49	27.22	21.69	17.42	-0.91
บาท/กิโลกรัม	13.46	15.62	18.20	14.74	11.51	14.11

ที่มา : New York Board of Trade; Contract No. 11-F.O.B

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ และผลผลิตน้ำตาลของไทย ปี 2551/52-2556/57

ปี	เนื้อที่เพาะปลูก (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)	ผลผลิตน้ำตาล (ล้านตัน)
2551/52	6.02	66.82	11.09	7.19
2552/53	6.31	68.81	10.91	6.93
2553/54	7.87	95.95	12.19	9.66
2554/55	8.01	98.40	12.28	10.25
2555/56	8.26	100.10	12.12	10.02
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	9.10	12.37	3.00	11.13
2556/57	8.37	102.98	12.30	10.30*

หมายเหตุ : * ประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ผลผลิตน้ำตาลจากสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

ตารางที่ 4 ราคาอ้อยที่เกษตรกรขายได้ ณ หน้าโรงงาน ปี 2551/52-2556/57

ปี	2551/52	2552/53	2553/54	2554/55	2555/56*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2556/57*
บาท/ตัน	918	1,000	1,039	1,075	950	1.42	NA

หมายเหตุ : * ปี 2555/56 ราคาอ้อยขึ้นต้น

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

ตารางที่ 5 ราคาส่งออกน้ำตาลของไทย ปี 2552-2556

หน่วย : บาท/ตัน

ปี	2552	2553	2554	2555	2556 (ม.ค.-ส.ค.)	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
น้ำตาลทรายดิบ	11,021	13,212	15,275	16,870	13,091	6.06
น้ำตาลทรายขาว	13,184	17,249	19,355	19,423	15,123	4.01

ที่มา : กรมศุลกากร

ตารางที่ 6 ปริมาณการบริโภคในประเทศและการส่งออกน้ำตาลของไทย ปี 2552-2557

ปี	บริโภคภายในประเทศ ^{1/} (ล้านตัน)	ส่งออก ^{2/} (ล้านตัน)	นำเข้า ^{2/} (ตัน)
2552	1.97	5.05	544
2553	2.16	4.50	12,166
2554	2.35	6.52	13,001
2555	2.46	6.85	560
2556*	2.50	7.52	200
อัตราเพิ่ม(ร้อยละ)	6.25	12.94	-39.83
2557*	2.60	7.70	500

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : ^{1/} สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

^{2/} กรมศุลกากร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

6. ปาล์มน้ำมัน

1 สถานการณ์ปี 2556

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2551/52-2555/56 ผลผลิตน้ำมันปาล์มของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.95 ต่อปี โดยปี 2555/56 มีผลผลิตน้ำมันปาล์ม 55.32 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 51.89 ล้านตันในปี 2554/55 ร้อยละ 6.61 (ตารางที่ 1) เนื่องจากประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ ได้แก่ อินโดนีเซีย และมาเลเซีย ขยายเนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น โดยประเทศอินโดนีเซียซึ่งเป็นประเทศผู้นำในการผลิตและสามารถผลิตน้ำมันปาล์มได้ 28.50 ล้านตัน รองลงมาคือ มาเลเซีย ผลิตได้ 19.00 ล้านตัน ทั้งสองประเทศมีสัดส่วนการผลิตร้อยละ 85.87 ของผลผลิตน้ำมันปาล์มโลก สำหรับไทยผลิตได้เป็นอันดับที่ 3 ของโลกและสามารถผลิตได้ 2.00 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 3.62 ของผลผลิตน้ำมันปาล์มโลก

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2551/52-2555/56 ความต้องการใช้น้ำมันปาล์มของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5.92 ต่อปี โดยปี 2555/56 มีความต้องการใช้น้ำมันปาล์ม 53.74 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 50.62 ล้านตัน ในปี 2554/55 ร้อยละ 6.13 เนื่องจากความต้องการด้านอาหารและด้านพลังงานทดแทนเพิ่มขึ้น โดยในปี 2555/2556 ประเทศผู้ใช้น้ำมันปาล์มที่สำคัญ ได้แก่ อินเดีย 8.42 ล้านตัน รองลงมา คือ อินโดนีเซีย 7.81 ล้านตัน จีน 6.30 ล้านตัน และสหภาพยุโรป 5.64 ล้านตัน ตามลำดับ

(2) การส่งออก

ปี 2551/52-2555/56 ปริมาณส่งออกน้ำมันปาล์มของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.62 ต่อปี โดยปี 2555/56 มีปริมาณการส่งออก 41.75 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 39.03 ล้านตันในปี 2554/55 ร้อยละ 6.97 เนื่องจากราคาน้ำมันปาล์มปรับลดลง กระตุ้นให้ปริมาณความต้องการใช้เพื่อการบริโภคเพิ่มขึ้น ประเทศผู้ส่งออกน้ำมันปาล์มที่สำคัญ ได้แก่ อินโดนีเซีย 20.30 ล้านตัน มาเลเซีย 17.20 ล้านตัน ทั้งสองประเทศมีส่วนแบ่งตลาดส่งออกน้ำมันปาล์มคิดเป็นร้อยละ 89.69 ของปริมาณการส่งออกโลก

(3) การนำเข้า

ปี 2551/52-2555/56 การนำเข้าน้ำมันปาล์มของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.86 ต่อปี โดยปี 2555/56 นำเข้า 41.16 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 38.74 ล้านตันในปี 2554/55 ร้อยละ 6.25 เนื่องจากมีปริมาณความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพิ่มมากขึ้น ประเทศผู้นำเข้าสำคัญ ได้แก่ อินเดีย 8.50 ล้านตัน จีน 6.50 ล้านตัน และสหภาพยุโรป 5.80 ล้านตัน ตามลำดับ

(4) ราคา

ปี 2552-2556 ราคาน้ำมันปาล์มดิบตลาดมาเลเซียมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.59 ต่อปี โดยปี 2556 ราคาน้ำมันปาล์มดิบเฉลี่ยตันละ 2,395.40 ริงกิต (23.64 บาท/กิโลกรัม) ลดลงจาก 2,907.59 ริงกิต (29.73 บาท/กิโลกรัม) ในปี 2555 ร้อยละ 17.62 และร้อยละ 20.48 ตามลำดับ

ปี 2552-2556 ราคาน้ำมันปาล์มดิบตลาดรอตเตอร์ดัมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.56 ต่อปี โดยปี 2556 ราคาน้ำมันปาล์มดิบเฉลี่ยตันละ 846.71 ดอลลาร์สหรัฐฯ (25.51 บาท/กิโลกรัม) ลดลงจาก 996.08 ดอลลาร์สหรัฐฯ (31.09 บาท/กิโลกรัม) ในปี 2555 ร้อยละ 15.00 และร้อยละ 17.95 ตามลำดับ

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2552-2556 เนื้อที่ให้ผลและผลผลิตปาล์มน้ำมันของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.30 และร้อยละ 12.31 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2556 มีเนื้อที่ให้ผล 4.09 ล้านไร่ ผลผลิต 12.42 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3,033 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากเนื้อที่ให้ผล 3.98 ล้านไร่ ผลผลิต 11.33 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 2,844 กิโลกรัมในปี 2555 ร้อยละ 2.76 ร้อยละ 9.62 และร้อยละ 6.64 ตามลำดับ เนื่องจากปาล์มน้ำมันที่ปลูกในปี 2551-2553 เริ่มให้ผลผลิต ประกอบกับเกษตรกรดูแลรักษาใส่ปุ๋ยสม่ำเสมอ และสภาพดินฟ้าอากาศเอื้ออำนวย

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2552-2556 ความต้องการใช้น้ำมันปาล์มของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทั้งเพื่อการบริโภคและการผลิตไบโอดีเซล ร้อยละ 6.35 และร้อยละ 18.61 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2556 มีความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อการบริโภค 999,237 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 932,258 ตันในปี 2555 ร้อยละ 7.18 และมีความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อผลิตไบโอดีเซล 680,000 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 626,380 ตันในปี 2555 ร้อยละ 8.56 เนื่องจากกระทรวงพลังงานประกาศเพิ่มสัดส่วนการใช้ไบโอดีเซลเป็น B₅ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2556 เป็นต้นมา โดยภาพรวมการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อการบริโภคและการผลิตไบโอดีเซล ปี 2556 เท่ากับ 1,679,237 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,558,638 ตันในปี 2555 ร้อยละ 7.74

(2) การส่งออก

ปี 2552-2556 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกน้ำมันปาล์มของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ร้อยละ 38.93 และร้อยละ 39.95 ต่อปี โดยในปี 2556 มีปริมาณการส่งออกน้ำมันปาล์มเท่ากับ 764,099 ตัน มูลค่า 18,171 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 441,926 ตัน มูลค่า 13,955 ล้านบาทในปี 2555 ร้อยละ 85.49 และร้อยละ 30.17 ตามลำดับ เนื่องจากมีการใช้มาตรการแก้ไขปัญหาและราคาผลปาล์มตกต่ำ ปี 2555-2556 และภาคเอกชนได้ผลักดันการส่งออกเพื่อลดระดับสต็อกน้ำมันปาล์มดิบภายในประเทศ

ผลผลิตปาล์มน้ำมันของไทยทั้งหมดใช้ในการผลิตน้ำมันปาล์มทั้งหมด โดยน้ำมันปาล์มดิบใช้เพื่อการบริโภคภายในประเทศ ร้อยละ 85 ส่วนที่เหลือส่งออกร้อยละ 15 โดยในปี 2556 ตลาดส่งออกน้ำมันปาล์มที่สำคัญของไทยได้แก่ ตลาดอาเซียน ร้อยละ 46.41 สหภาพยุโรป ร้อยละ 33.29 และประเทศอื่น ๆ ร้อยละ 20.30

(3) การนำเข้า

ประเทศไทยผลิตน้ำมันปาล์มได้เพียงพอกับความต้องการใช้ภายในประเทศ ยกเว้นบางปีที่สภาพภูมิอากาศแปรปรวน และผลผลิตภายในประเทศลดลงจนก่อให้เกิดผลผลิตขาดแคลน คณะกรรมการนโยบายปาล์มแห่งชาติ (กนป.) โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจึงจะอนุมัติให้มีการนำเข้าน้ำมันปาล์มเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยปี 2551 มีการนำเข้าปริมาณ 28,541 ตัน ปี 2554 มีการนำเข้าปริมาณ 59,668 ตัน และในปี 2555 มีการนำเข้าปริมาณ 40,056 ตัน

(4) ราคา

ปี 2552-2556 ราคาผลปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มของไทยมีแนวโน้มปรับตัวลดลงตามราคาพืชน้ำมันในตลาดโลก โดยราคามีความเคลื่อนไหว ดังนี้

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

-ราคาผลปาล์มสดที่เกษตรกรขายได้ ในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 0.47 ต่อปี โดยปี 2556 ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 3.36 บาท ลดลงจาก 4.77 บาทในปี 2555 ร้อยละ 29.56

-ราคาน้ำมันปาล์มดิบขายส่ง กทม. ในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.49 ต่อปี โดยปี 2556 ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 24.22 บาท ลดลงจาก 30.86 บาทในปี 2555 ร้อยละ 21.52

-ราคาน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ขายส่ง กทม. ในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 1.40 ต่อปี โดยปี 2556 ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 27.08 บาท ลดลงจาก 35.66 บาทในปี 2555 ร้อยละ 24.06

2. แนวโน้ม ปี 2557

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (USDA) คาดการณ์ว่าผลผลิตน้ำมันปาล์มของโลก ปี 2557 มีปริมาณ 58.09 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 55.32 ล้านตันในปี 2556 ร้อยละ 5.01 เนื่องจากประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ ได้แก่ อินโดนีเซีย และมาเลเซีย รวมถึงไทยมีการขยายเนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2557 คาดว่าโลกมีความต้องการใช้น้ำมันปาล์ม 56.16 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 53.74 ล้านตันในปี 2556 ร้อยละ 4.50 เนื่องจากความต้องการด้านอาหารและด้านพลังงานทดแทนเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2557 คาดว่ามีปริมาณการส่งออกน้ำมันปาล์มของโลก 42.99 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 41.75 ล้านตันในปี 2556 ร้อยละ 2.97 เนื่องจากราคาน้ำมันปาล์มปรับลดลง กระตุ้นให้ปริมาณความต้องการใช้เพื่อการบริโภคเพิ่มขึ้น โดยประเทศผู้ส่งออกน้ำมันปาล์มดิบที่สำคัญ ได้แก่ อินโดนีเซีย 21.00 ล้านตัน และมาเลเซีย 17.20 ล้านตัน ตามลำดับ

(3) การนำเข้า

ปี 2557 คาดว่ามีปริมาณการนำเข้าน้ำมันปาล์มของโลก 42.22 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 41.75 ล้านตันในปี 2556 ร้อยละ 2.93 เนื่องจากมีปริมาณความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพิ่มมากขึ้น โดยประเทศผู้นำเข้าน้ำมันปาล์มที่สำคัญได้แก่ อินเดีย 9.00 ล้านตัน จีน 6.60 ล้านตัน และสหภาพยุโรป 5.80 ล้านตัน ตามลำดับ

(4) ราคา

ปี 2557 คาดว่าราคาน้ำมันปาล์มในตลาดโลกมีแนวโน้มทรงตัวเมื่อเทียบกับปี 2556 โดยราคาน้ำมันปาล์มจะเคลื่อนไหวอยู่ในระดับเฉลี่ยตันละ 2,395.40 ริงกิต (24.03 บาทต่อกิโลกรัม) เนื่องจากปริมาณสต็อกน้ำมันปาล์มดิบคงเหลือของโลกมีปริมาณสูงขึ้น โดยในปี 2557 คาดว่าจะมีสต็อกน้ำมันปาล์ม 9.21 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 7.87 ล้านตันในปี 2556 ร้อยละ 17.03 ประกอบกับราคาน้ำมันพืชทุกชนิดในตลาดโลกมีแนวโน้มปรับตัวลดลง เนื่องจากมีปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นในขณะที่ความต้องการใช้น้ำมันพืชมีการชะลอตัวตามภาวะเศรษฐกิจ

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2557 คาดว่าปาล์มน้ำมันของไทยจะมีเนื้อที่ให้ผล 4.27 ล้านไร่ ผลผลิต 13.60 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3,187 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากเนื้อที่ให้ผล 4.09 ล้านไร่ ผลผลิต 12.42 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3,033 กิโลกรัมในปี 2556 ร้อยละ 4.40 ร้อยละ 9.50 และร้อยละ 5.08 ตามลำดับ เนื่องจากปาล์มน้ำมันที่ปลูกในปี 2551-2553 ให้ผลผลิตมากขึ้น ประกอบกับแผนพัฒนาอุตสาหกรรมปาล์ม น้ำมันและน้ำมันปาล์มปี 2557-2564 ได้มีเป้าหมายในการขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ใหม่ ปีละ 200,000 ไร่ รวม 1.60 ล้านไร่ (8 ปี) และปลูกทดแทนสวนปาล์มน้ำมันเก่าปีละ 50,000 ไร่ รวม 0.40 ล้านไร่ รวมทั้งฟื้นฟูสวนปาล์มน้ำมันเดิมในพื้นที่เหมาะสมน้อยเพื่อรองรับกับแผนพัฒนา พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก 25% ใน 10 ปี (พ.ศ.2555-2564) ที่กำหนดให้มีการใช้พลังงานทดแทนจากน้ำมันปาล์มเพิ่มขึ้นจาก 626,380 ตันในปี 2555 เป็น 3,110,000 ตันในปี 2564

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2557 คาดว่าความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อการบริโภค 1,034,210 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 999,237 ตันในปี 2556 ร้อยละ 3.50 และความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อผลิตไบโอดีเซล 1,030,000 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 680,000 ตันในปี 2556 ร้อยละ 51.47 เนื่องจากกระทรวงพลังงานประกาศเพิ่มสัดส่วนการใช้ไบโอดีเซลจาก B₅ เป็น B₇ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2557 โดยภาพรวมการใช้น้ำมันปาล์มเพื่อการบริโภคและการผลิตไบโอดีเซล ปี 2556 เท่ากับ 2,064,210 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,679,237 ตันในปี 2555 คิดเป็นร้อยละ 22.92

(2) การส่งออก

ปี 2557 คาดว่าปริมาณการส่งออกน้ำมันปาล์มของไทย 560,000 ตัน มูลค่า 13,317 ล้านบาท ลดลงจาก 764,099 ตัน มูลค่า 18,171 ล้านบาทในปี 2556 ร้อยละ 26.71 และร้อยละ 28.46 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามปริมาณการส่งออกจะปรับตัวเพิ่มขึ้นหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความแตกต่างของระดับราคาภายในประเทศกับราคาในตลาดโลก และนโยบายการส่งออกของประเทศ

(3) ราคา

จากการคาดการณ์ว่าผลผลิตน้ำมันปาล์มของโลกที่มีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5.95 ต่อปี ส่งผลทำให้สต็อกน้ำมันปาล์มดิบโลกมีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้นทุกปี หากสถานการณ์เศรษฐกิจของโลกและราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก โดยในปี 2556 ราคาน้ำมันปาล์มดิบจะเคลื่อนไหวตามราคาตลาดโลกอยู่ระหว่างกิโลกรัมละ 23.00-25.00 บาท และส่งผลให้ราคาผลปาล์มสดภายในประเทศอยู่ระหว่างกิโลกรัมละ 3.70-4.25 บาท

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต การส่งออก และราคา

2.3.1 ภัยธรรมชาติ

การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ การเกิดภาวะน้ำท่วมและฝนทิ้งช่วงในแหล่งปลูก จะส่งผลให้ฤดูกาลออกสู่ตลาดของปาล์มน้ำมันเปลี่ยนแปลง ไม่เป็นตามฤดูกาลที่ปกติ และอาจส่งผลให้เกิดปัญหาการขาดแคลนในบางเวลาและบางช่วงเวลาผลผลิตออกสู่ตลาดมากกว่าความต้องการ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.3.2 สถานการณ์ของตลาดโลก

(1) ปริมาณสต็อกน้ำมันปาล์มดิบของอินโดนีเซีย มาเลเซีย ซึ่งเป็นประเทศผู้ผลิตปาล์ม น้ำมันรายใหญ่ของโลกปรับตัวเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ราคาตลาดโลกปรับตัวลดลง

(2) ภาวะเศรษฐกิจโลกยังชะลอตัว ส่งผลทำให้ความต้องการน้ำมันปาล์มดิบในตลาดโลก โดยเปรียบเทียบปรับตัวเพิ่มขึ้นน้อยกว่าปริมาณผลผลิตปาล์มในตลาดโลก

(3) ปริมาณผลผลิตถั่วเหลืองของโลกมีมาก ทำให้ราคาน้ำมันถั่วเหลืองอ่อนตัวลง และกระทบต่อราคาน้ำมันพืชอื่น รวมถึงราคาน้ำมันปาล์มดิบปรับตัวลดลง ซึ่งมีผลโดยตรงต่อความสามารถในการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของไทย

(4) จากการคาดว่าสหรัฐอเมริกาจะใช้น้ำมันดีเซลลดลง ส่งผลให้ความต้องการน้ำมันปาล์มดิบเพื่อใช้ในการผลิตไบโอดีเซลปรับตัวลดลง

(5) นโยบายการปรับลดอัตราภาษีการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของอินโดนีเซีย และ มาเลเซีย เพื่อกระตุ้นการส่งออกและขยายตลาด ส่งผลให้ราคาน้ำมันปาล์มดิบโลกมีแนวโน้มลดลง และจะส่งผลกระทบต่อการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของไทย

2.3.3 สถานการณ์และนโยบายภายในประเทศ

(1) จากแผนพัฒนาอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มปี 2551-2555 ส่งผลให้ ปริมาณผลผลิตปาล์มน้ำมันของไทยปี 2557 ปรับตัวเพิ่มขึ้นเป็น 13.40 ล้านตัน คิดเป็นผลผลิตน้ำมันปาล์มดิบ 2.31 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 9.50 และร้อยละ 9.48 ตามลำดับ โดยผลผลิตของไทยยังคงมี แนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้น

(2) ปริมาณสต็อกน้ำมันปาล์มดิบของไทยปี 2556 คาดว่าจะปรับตัวเพิ่มขึ้นเป็น 380,000 ตัน ซึ่งสูงกว่าระดับสต็อกที่เหมาะสม 202,500 ตัน

(3) แผนพัฒนาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก 25% ใน 10 ปี (พ.ศ.2555-2564) ที่กำหนดให้มีการใช้พลังงานทดแทนจากน้ำมันปาล์มเพิ่มขึ้นจาก 626,380 ตันในปี 2555 เป็น 3,110,000 ตัน ในปี 2564

ตารางที่ 1 บัญชีสมดุลน้ำมันปาล์มโลก ปี 2551/52-2555/56

หน่วย : ล้านตัน

ปี	ผลผลิต	นำเข้า	ส่งออก	ความต้องการใช้	สต็อกคงเหลือ
2551/52	44.02	34.06	34.93	42.71	4.82
2552/53	45.99	35.21	35.51	45.05	5.52
2553/54	48.75	36.29	36.86	47.79	5.61
2554/55	51.89	38.74	39.03	50.62	6.89
2555/56 ^{1/}	55.32	41.16	41.75	53.74	7.87
อัตราเพิ่ม (%)	5.95	4.86	4.62	5.92	12.78
2556/57 ^{2/}	58.09	42.40	42.99	56.16	9.21

หมายเหตุ : ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

^{2/} ข้อมูลคาดคะเน

ที่มา : Oilseeds: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, September 2013

ตารางที่ 2 อุปสงค์ อุปทาน น้ำมันปาล์ม รายประเทศ ปี 2551/52-2555/56

หน่วย : ล้านตัน

ประเทศ	2551/52	2552/53	2553/54	2554/55	2555/56 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (%)	ร้อยละ	2556/57 ^{2/}
ผลผลิต								
อินโดนีเซีย	20.50	22.00	23.60	26.20	28.50	8.69	51.52	31.00
มาเลเซีย	17.26	17.76	18.21	18.20	19.00	2.19	34.35	19.00
ไทย	1.54	1.29	1.83	1.89	2.00	9.47	3.62	2.10
อื่น ๆ	4.72	4.94	5.11	5.60	5.82	5.59	10.52	5.99
รวม	44.02	45.99	48.75	51.89	55.32	5.95	100.00	58.09
นำเข้า								
อินเดีย	6.87	6.60	6.66	7.47	8.50	5.65	20.65	9.00
จีน	6.12	5.76	5.71	5.84	6.50	1.35	15.79	6.60
สหภาพ	5.51	5.44	4.93	5.62	5.80	1.36	14.09	5.80
ปากีสถาน	1.92	1.99	2.06	2.22	2.26	4.45	5.49	2.45
อื่น ๆ	13.64	15.42	16.93	17.59	18.10	7.22	43.93	18.55
รวม	34.06	35.21	36.29	38.74	41.16	4.86	100.00	42.40
ส่งออก								
อินโดนีเซีย	15.96	16.57	16.42	18.45	20.30	6.06	48.62	21.00
มาเลเซีย	15.49	15.53	16.60	16.60	17.20	2.80	41.20	17.20
อื่น ๆ	3.48	3.41	3.84	3.98	4.25	5.70	10.18	4.79
รวม	34.93	35.51	36.86	39.03	41.75	4.62	100.00	42.99
การบริโภค								
อินเดีย	6.23	6.44	7.08	7.43	8.42	7.73	15.72	9.14
อินโดนีเซีย	5.11	5.49	6.41	7.13	7.81	11.74	14.53	8.50
จีน	5.62	5.93	5.80	5.84	6.30	2.15	11.72	6.58
สหภาพยุโรป	5.22	5.21	4.81	5.53	5.64	2.17	10.49	5.67
มาเลเซีย	3.23	3.10	3.22	3.06	3.11	-0.88	5.79	3.20
อื่น ๆ	17.30	18.92	20.47	21.64	22.36	6.78	41.72	23.07
รวม	42.71	45.09	47.79	50.62	53.74	5.92	100.00	55.97
สต็อก								
อินโดนีเซีย	0.06	0.04	0.83	1.45	1.83	183.66	25.70	3.53
มาเลเซีย	1.63	1.87	1.86	2.25	2.58	11.67	32.66	2.85
อื่น ๆ	3.13	3.61	3.23	3.19	3.46	0.77	41.65	3.33
รวม	4.82	5.52	5.91	6.89	7.87	12.78	100.00	9.21

หมายเหตุ : ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

^{2/} ข้อมูลคาดคะเน

ที่มา : Oilseeds: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, September 2013

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3 ราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดโลก ปี 2552-2556

ปี	ตลาดมาเลเซีย ^{3/}		ตลาดรอตเตอร์ดัม ^{4/}	
	ริงกิต/ตัน	บาท/กก.	ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน	บาท/กก.
2552	2,271.64	22.91	677.79	23.33
2553	2,761.83	27.74	904.44	28.67
2554	3,284.63	33.21	1,123.65	34.41
2555	2,907.59	29.73	996.08	31.09
2556 ^{1/}	2,395.40	23.38	846.71	25.51
อัตราเพิ่ม (%)	1.59	1.11	5.56	2.62
2557 ^{2/}	2,399.00	24.03	835.00	25.46

หมายเหตุ : ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

^{2/} ข้อมูลคาดคะเน

ที่มา : ^{3/} BURSA MALAYSIA

^{4/} ตลาดรอตเตอร์ดัม

ตารางที่ 4 เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ปาล์มน้ำมันของไทย ปี 2552-2556

ปี	เนื้อที่ยืนต้น (ล้านไร่)	เนื้อที่ให้ผล (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)
2552	3.89	3.19	8.16	2,561
2553	4.08	3.55	8.22	2,315
2554	4.28	3.75	10.78	2,876
2555	4.49	3.98	11.33	2,844
2556 ^{1/}	4.61	4.09	12.42	3,033
อัตราเพิ่ม (%)	4.45	6.30	12.31	5.59
2557 ^{2/}	-	4.27	13.60	3,187

หมายเหตุ : ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

^{2/} ข้อมูลคาดคะเน

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5 บัญชีสมดุลน้ำมันปาล์มดิบของไทย ปี 2552-2556

หน่วย : ตัน

ปี	สต็อกต้นปี (1)	ผลผลิต (2)	นำเข้า (3)	รวม (4)	ส่งออก (5)	บริโภคภายใน (6)		สต็อกปลายปี (7)	รวม (8)
						บริโภค	ผลิตไปเอทีเซลล์		
2552	107,947	1,345,245	-	1,453,192	161,128	785,770	370,776	135,518	1,453,192
2553	135,518	1,287,509	-	1,423,027	158,501	814,511	382,228	67,787	1,423,027
2554	67,787	1,832,151	59,668	1,959,606	388,940	896,463	376,617	297,586	1,959,606
2555	297,586	1,892,552	40,056	2,230,194	307,386	932,258	626,380	364,170	2,230,194
2556 ^{1/}	364,170	2,111,285	-	2,475,455	485,500	999,237	680,000	310,718	2,475,455
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	37.97	13.73		16.35	33.22	6.35	18.61	43.55	16.35
2557 ^{2/}	310,718	2,278,000	-	2,588,718	320,000	1,034,210	1,030,000	204,508	2,588,718

หมายเหตุ : ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น
^{2/} ประมาณการ

ที่มา : (1) (2) (6) (7) กรมการค้าภายใน
(3) (5) กรมศุลกากร (5) ปรับให้สมดุล

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 6 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าน้ำมันปาล์มดิบและผลิตภัณฑ์ ปี 2552-2556

รายการ	การส่งออก		การนำเข้า	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2552	199,250	4,879	58,921	1,642
2553	226,111	6,717	48,763	1,911
2554	487,965	16,273	133,405	6,273
2555	411,926	13,959	158,458	5,884
2556 ^{1/}	764,099	18,171	109,343	3,130
อัตราเพิ่ม (%)	38.93	39.95	27.32	27.32
2557 ^{2/}	560,000	13,000	140,000	4,008

หมายเหตุ : ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

^{2/} ข้อมูลคาดคะเน

ที่มา : กรมศุลกากร

ตารางที่ 7 ราคาปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม ปี 2552-2556

หน่วย : บาท/กิโลกรัม

รายการ	2552	2553	2554	2555	2556 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (%)	2557 ^{2/}
ผลปาล์มสด	3.64	4.26	5.34	4.77	3.36	-0.47	4.09
น้ำมันปาล์มดิบขายส่ง กทม.	24.33	29.11	34.12	30.86	24.22	0.52	25.55
น้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ขายส่ง กทม.	30.19	33.05	43.03	35.66	27.08	-1.40	28.40

หมายเหตุ : ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

^{2/} ข้อมูลคาดคะเน

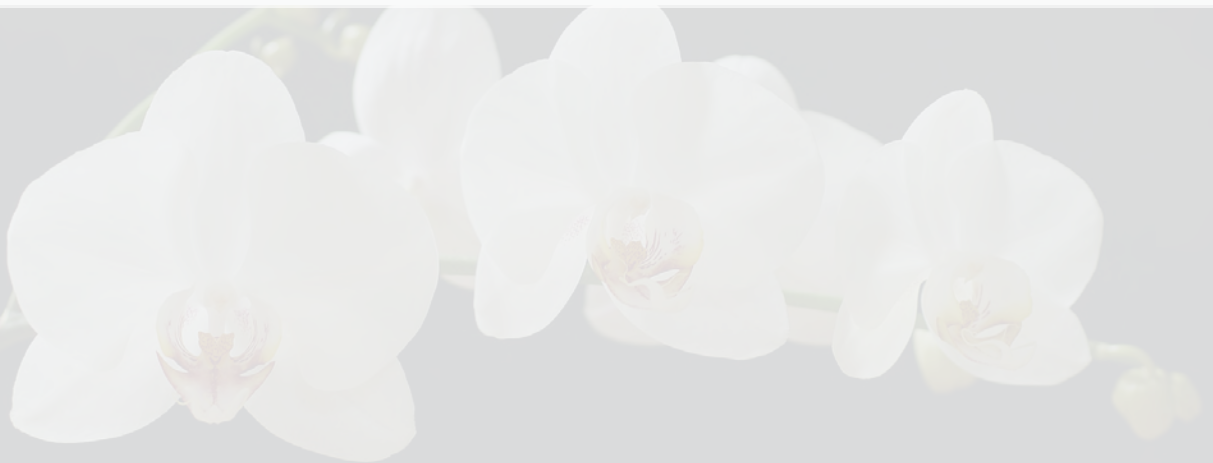
ที่มา : สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

* ราคาเฉลี่ยเดือน มกราคม-กรกฎาคม 2556

กลุ่มพืชสวน

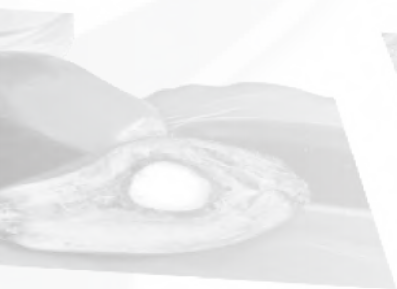
7. ยางพารา
8. กาแฟ
9. สับปะรด
10. ลำไย
11. ทูเรียน
12. มังคุด
13. มัณฑารพ
14. กัลยไม้

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

7. ยางพารา

1. สถานการณ์ปี 2556

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา เนื้อที่ปลูกยางพาราของโลกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นจาก 66.70 ล้านไร่ในปี 2552 เป็น 76.38 ล้านไร่ในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.09 ต่อปี สำหรับผลผลิตยางพาราของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.92 ต่อปี จาก 9.69 ล้านตันในปี 2552 เป็น 11.79 ล้านตันในปี 2556 เนื่องจากราคายางพาราอยู่ในระดับสูงจึงทำให้มีการขยายเนื้อที่ปลูกเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา ตลอดจนมีการบำรุงดูแลรักษาต้นยางอย่างดี รวมทั้งมีการขยายเนื้อที่เปิดกรีดเพิ่มขึ้น

ประเทศผู้ผลิตยางพารารายใหญ่ของโลก 3 ประเทศ ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย และ มาเลเซีย ในปี 2556 มีเนื้อที่ปลูกยางพารารวม 45.64 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 59.75 ของเนื้อที่ปลูกยางพาราของโลก และมีผลผลิตรวม 7.67 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 65.06 ของผลผลิตโลก โดยอินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีเนื้อที่ปลูกยางพารามากที่สุดในโลก มีการขยายเนื้อที่ปลูกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องร้อยละ 0.30 ต่อปี จาก 21.47 ล้านไร่ในปี 2552 เป็น 21.73 ล้านไร่ในปี 2556 เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนให้ประเทศเป็นฐานการผลิตรถยนต์ในภูมิภาคอาเซียน แต่อินโดนีเซียมีผลผลิตมากเป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากไทย โดยผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.08 ต่อปี จาก 2.44 ล้านตันในปี 2552 เป็น 3.13 ล้านตันในปี 2556 สำหรับมาเลเซียมีเนื้อที่ปลูกเป็นอันดับ 3 ของโลกรองจากอินโดนีเซีย และไทย โดยมีเนื้อที่ปลูกลดลงร้อยละ 0.02 ต่อปี จาก 6.43 ล้านไร่ในปี 2552 เหลือ 6.33 ล้านไร่ในปี 2556 ในขณะที่ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.83 ต่อปี จาก 0.86 ล้านตันในปี 2552 เพิ่มขึ้นเป็น 0.91 ล้านตันในปี 2556 ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลมาเลเซียในการลดพื้นที่ปลูกยางพาราเพื่อปลูกปาล์มน้ำมันทดแทน และการตัดโค่นต้นยางแก่เพื่อปลูกทดแทนด้วยยางพาราในพื้นที่ที่เหมาะสม อย่างไรก็ตามรัฐบาลมาเลเซียได้กำหนดยุทธศาสตร์การเพิ่มผลผลิตยางพาราโดยตั้งเป้าหมายในการเพิ่มเนื้อที่ปลูกยางพาราเป็น 7.50 ล้านไร่และมีเนื้อที่กรีด 6.25 ล้านไร่ภายในปี 2563 ทำให้เนื้อที่ปลูกยางพาราของมาเลเซียเพิ่มขึ้นจาก 6.38 ล้านไร่ในปี 2553 เป็น 6.58 ล้านไร่ในปี 2555

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาความต้องการใช้ยางพาราของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.93 ต่อปี จาก 9.33 ล้านตันในปี 2552 เพิ่มขึ้นเป็น 11.30 ล้านตันในปี 2556 โดยความต้องการใช้ยางพาราของประเทศต่าง ๆ เป็นดังนี้

จีน เป็นประเทศที่มีการลงทุนจากต่างประเทศสูงจึงทำให้มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว รวมทั้งมีการขยายตัวของอุตสาหกรรมรถยนต์และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น อุตสาหกรรมยางล้อ อุปกรณ์และอะไหล่รถยนต์ ทำให้จีนมีความต้องการใช้ยางพาราเพื่ออุตสาหกรรมดังกล่าวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2552-2556 การใช้จ่ายของจีนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 3.38 ล้านตันในปี 2552 เป็น 4.09 ล้านตันในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.38 ต่อปี

กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป มีความต้องการใช้ยางพารา เพิ่มขึ้นจาก 0.83 ล้านตันในปี 2552 เป็น 1.06 ล้านตันในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.43 ต่อปี

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

อินเดีย มีความต้องการใช้อย่างพาราเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องร้อยละ 3.07 ต่อปี จาก 0.90 ล้านตันในปี 2552 เป็น 1.02 ล้านตันในปี 2556 เนื่องจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมยานยนต์ และอุตสาหกรรมต่อเนื่องภายในประเทศ

สหรัฐอเมริกา มีความต้องการใช้อย่างพาราเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.30 ต่อปี จาก 0.69 ล้านตันในปี 2552 เป็น 0.97 ล้านตันในปี 2556

ญี่ปุ่น มีความต้องการใช้อย่างพาราเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.47 ต่อปี จาก 0.64 ล้านตันในปี 2552 เป็น 0.70 ล้านตันในปี 2556 เนื่องจากญี่ปุ่นได้รับผลกระทบทั้งจากภาวะเศรษฐกิจ รวมถึงการเกิดสึนามิในเดือนมีนาคม 2554 และปลายปีเกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ในไทย ส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมต่อเนื่องของญี่ปุ่นในไทย ทำให้ความต้องการใช้อย่างพาราเพิ่มขึ้นไม่มาก

(2) การส่งออก

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การส่งออกอย่างพาราโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.96 ต่อปี จาก 7.31 ล้านตันในปี 2552 เป็น 8.99 ล้านตันในปี 2556 อย่างไรก็ตาม การส่งออกอย่างพาราที่ลดลงอย่างมากในปี 2552 เนื่องจากเกิดวิกฤติเศรษฐกิจในช่วงปลายปี 2551 ถึงปี 2552 ทำให้ประเทศผู้ใช้อย่างพารามีการซื้ออย่างพาราลดลง แต่ในปี 2553 ภาวะเศรษฐกิจของโลกเริ่มฟื้นตัว ทำให้การส่งออกมีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้นโดยการส่งออกอย่างพาราของประเทศผู้ผลิตที่สำคัญนอกจากไทยมีดังนี้

1) อินโดนีเซีย ส่งออกอย่างพาราอันดับ 2 ของโลกรองจากไทย การส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.89 ต่อปี จาก 2.06 ล้านตันในปี 2552 เป็น 2.65 ล้านตันในปี 2556

2) มาเลเซีย ส่งออกอย่างพาราอันดับ 3 ของโลก ส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.77 ต่อปี จาก 1.09 ล้านตันในปี 2552 เป็น 1.35 ล้านตันในปี 2556

3) เวียดนาม ส่งออกอย่างพาราอันดับ 4 ของโลก ส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.02 ต่อปี จาก 0.73 ล้านตันในปี 2552 เป็น 1.13 ล้านตันในปี 2556 เนื่องจากมีการส่งออกไปจีนมากขึ้น

(3) ราคา

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ราคาย่างพาราในตลาดโลกมีการปรับเพิ่มสูงขึ้นสอดคล้องความต้องการใช้อย่างพาราของโลกเพิ่มขึ้น แต่ในปี 2552 ราคาปรับลดลงมาก เนื่องจากได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจของโลกส่งผลให้การรับซื้อและการลงทุนชะลอตัว ทำให้ความต้องการใช้อย่างพาราลดลงและราคาปรับลดลงเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามในปี 2553 ภาวะเศรษฐกิจโลกเริ่มฟื้นตัว การค้าการลงทุนเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ความต้องการใช้อย่างพาราเพิ่มขึ้น และราคาปรับสูงขึ้น แต่ราคาได้ปรับลดลงอีกครั้งในปี 2555 ต่อเนื่องถึงปี 2556 จากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจของสหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา และลุกลามไปทั่วโลก โดยราคาย่างพาราในตลาดต่าง ๆ เป็นดังนี้

1) ราคาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดสิงคโปร์: SICOM

ราคาย่างแผ่นรมควันชั้น 3 เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.72 ต่อปี จากกิโลกรัมละ 192.32 เซนต์สหรัฐฯในปี 2552 เป็นกิโลกรัมละ 290.00 เซนต์สหรัฐฯในปี 2556 และเมื่ออยู่ในรูปของเงินบาท เพิ่มขึ้นจาก 65.24 บาทในปี 2552 เป็น 95.00 บาทในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.68 ต่อปี

ราคาย่างแห้ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.80 ต่อปี จากกิโลกรัมละ 180.58 เซนต์สหรัฐฯในปี 2552 เป็นกิโลกรัมละ 260.00 เซนต์สหรัฐฯในปี 2556 และเมื่ออยู่ในรูปของเงินบาทเพิ่มขึ้นจาก 61.21 บาทในปี 2552 เป็น 80.00 บาทในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.68 ต่อปี

2) ราคาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดโตเกียว: TOCOM

ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 เมื่อพิจารณาในรูปของเงินเยนเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.11 ต่อปี จากกิโลกรัมละ 178.05 เยนในปี 2552 เป็นกิโลกรัมละ 265.00 เยนในปี 2556 และเมื่ออยู่ในรูปของเงินบาทเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 64.61 บาทในปี 2552 เป็นกิโลกรัมละ 85.00 บาทในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.30 ต่อปี

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาเนื้อที่กรีดยางเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.90 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 11.60 ล้านไร่ในปี 2552 เป็น 15.13 ล้านไร่ในปี 2556 ในขณะที่ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.22 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 3.06 ล้านตันในปี 2552 เป็น 3.78 ล้านตันในปี 2556 อย่างไรก็ตาม ผลผลิตต่อไร่ของไทยกลับลดลงร้อยละ 0.46 ต่อปี จาก 266 กิโลกรัมต่อไร่ในปี 2552 เป็น 255 กิโลกรัมต่อไร่ในปี 2556 พื้นที่เปิดกรีดยางและผลผลิตเพิ่มขึ้นเนื่องจากนโยบายสนับสนุนการขยายเนื้อที่ปลูกยางพาราของรัฐบาลทำให้เนื้อที่ปลูกยางพาราของประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยปัจจุบันประเทศไทยมีเนื้อที่ปลูกยางพาราเป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากอินโดนีเซีย แต่ไทยเป็นประเทศที่มีผลผลิตยางมากที่สุดในโลก ส่วนผลผลิตต่อไร่ที่มีแนวโน้มลดลงเนื่องจากมีพื้นที่เปิดกรีดยางใหม่เพิ่มมากขึ้น ทำให้ได้ผลผลิตต่อไร่ค่อย

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาต้นทุนการผลิตยางแผ่นดิบของเกษตรกรเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.51 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 11,031.75 บาทต่อไร่ในปี 2552 เป็น 17,813.93 บาทต่อไร่ในปี 2556 ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้นจาก 41.47 บาทต่อกิโลกรัมในปี 2552 เป็น 65.25 บาทต่อกิโลกรัมในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.79 ต่อปี

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

1) ความต้องการใช้ยางพาราแยกตามชนิดของยาง

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ความต้องการใช้ยางพาราของไทย เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.64 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 399,415 ตันในปี 2552 เป็น 550,000 ตันในปี 2556 เนื่องจากอุตสาหกรรมรถยนต์ อุตสาหกรรมต่อเนื่อง รวมทั้งอุตสาหกรรมที่ใช้ยางเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติน้ำท่วมครั้งใหญ่ในช่วงเดือนตุลาคมและพฤศจิกายน 2554 กลับมาทำการผลิตได้อีกครั้ง นอกจากนี้ นโยบายคืนภาชีรถยนต์คันแรกของรัฐบาล ส่งผลให้มีการใช้ยางพาราภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น โดยแยกตามชนิดได้ ดังนี้

1.1) ยางแผ่นรมควัน มีการใช้ในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.70 ต่อปี จาก 119,450 ตันในปี 2552 เป็น 138,796 ตันในปี 2556

1.2) ยางแท่ง มีการใช้ในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.59 ต่อปี จาก 107,315 ตันในปี 2552 เป็น 179,438 ตันในปี 2556

1.3) น้ำยางข้นมีการใช้ในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.45 ต่อปี จาก 100,262 ตันในปี 2552 เป็น 145,969 ตันในปี 2556

1.4) ยางอื่น ๆ มีการใช้ในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.92 ต่อปี จาก 72,388 ตันในปี 2552 เป็น 85,797 ตันในปี 2556

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2) ความต้องการใช้อย่างพาราแยกตามประเภทอุตสาหกรรม

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาความต้องการใช้อย่างพาราของไทยแยกตามประเภทอุตสาหกรรม เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.64 ต่อปี โดย

2.1) อุตสาหกรรมยางล้อเป็นอุตสาหกรรมที่มีความต้องการใช้อย่างพารา มากที่สุด มีการใช้อย่างพาราเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.44 ต่อปี จาก 256,044 ตันในปี 2552 เป็น 369,836 ตันในปี 2556

2.2) อุตสาหกรรมถุงมือยาง มีการใช้อย่างพาราเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.41 ต่อปี จาก 42,635 ตันในปี 2552 เป็น 72,289 ตันในปี 2556

2.3) อุตสาหกรรมยางยืด มีการใช้อย่างพาราเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.96 ต่อปี จาก 50,107 ตันในปี 2552 เป็น 73,048 ตันในปี 2556

2.4) อุตสาหกรรมยางรัดของ มีการใช้อย่างพาราลดลงร้อยละ 16.68 ต่อปี จาก 23,806 ตันในปี 2552 เหลือเพียง 10,925 ตันในปี 2556

2.5) อุตสาหกรรมอื่น ๆ มีการใช้อย่างพาราลดลงร้อยละ 6.62 ต่อปี จาก 26,823 ตันในปี 2552 เป็น 23,902 ตันในปี 2556

(2) การส่งออก

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาการส่งออกยางพาราของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.43 ต่อปี จาก 2.79 ล้านตันในปี 2552 เป็น 3.23 ล้านตันในปี 2556 เนื่องจากความต้องการใช้อย่างพาราใน อุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมต่อเนื่องของจีนและอินเดียเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามแนวโน้ม การส่งออกยางแผ่นรมควันลดลงร้อยละ 1.63 ต่อปี เนื่องจากตลาดมีความต้องการใช้อย่างพาราเพิ่มขึ้น เพราะมีราคาต่ำกว่ายางแผ่นรมควัน ทำให้การส่งออกยางแท่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.50 ต่อปี สำหรับยางคอมปาวด์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.35 ต่อปี โดยส่งออกไปจีนมากที่สุด สำหรับประเทศ คู่ค้าที่สำคัญของไทย ได้แก่

1) จีนมีแนวโน้มนำเข้ายางพาราจากไทยเพิ่มขึ้นจาก 1.19 ล้านตันในปี 2552 เป็น 1.66 ล้านตันในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.31 ต่อปี

2) สหรัฐอเมริกา นำเข้ายางพาราจากไทยเพิ่มขึ้นจากปริมาณ 0.16 ล้านตันในปี 2552 เป็น 0.18 ล้านตันในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.97 ต่อปี

3) ญี่ปุ่น มีแนวโน้มนำเข้ายางพาราจากไทยเพิ่มขึ้นจาก 0.26 ล้านตันในปี 2552 เป็น 0.29 ล้านตันในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.60 ต่อปี

4) มาเลเซียมีแนวโน้มนำเข้ายางพาราจากไทยลดลงจาก 0.49 ล้านตันในปี 2552 เหลือ 0.38 ล้านตันในปี 2556 หรือลดลงร้อยละ 6.34 ต่อปี

ปี 2556 ไทยส่งออกยางพารา 3.23 ล้านตัน ลดลงจาก 3.27 ล้านตันในปี 2555 ร้อยละ 1.24 เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจของโลกอยู่ในภาวะซบเซา ประกอบกับประเทศผู้ซื้อได้หันไป นำเข้ายางพาราจากประเทศคู่แข่งเพิ่มมากขึ้นจากราคาที่ต่ำกว่าของไทย นอกจากนี้ราคายางสังเคราะห์ ต่ำกว่าราคายางธรรมชาติทำให้ผู้ซื้อหันไปใช้ยางสังเคราะห์แทนเพื่อลดต้นทุนการผลิต โดยคาดว่าจะส่งออกยางแผ่นรมควันได้ 0.65 ล้านตัน ลดลงจาก 0.66 ล้านตันในปี 2555 ร้อยละ 1.52 ยางแท่ง 1.27 ล้านตัน ลดลงจาก 1.29 ล้านตันในปี 2555 ร้อยละ 1.55 น้ำยางข้น 0.56 ล้านตัน ลดลงจาก 0.57 ล้านตัน ในปี 2555 ร้อยละ 1.75 ยางคอมปาวด์ 0.64 ล้านตัน ลดลงจาก 0.65 ล้านตันในปี 2555 ร้อยละ 1.54

(3) ราคา

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาราคายางพาราในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับภาวะราคายางพาราในตลาดโลก แต่ราคายางพาราปรับตัวลดลงอย่างมากในปี 2555 ต่อเนื่องถึงปี 2556 เนื่องจากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจของสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกาที่ซบเซา รวมทั้งการเกิดสึนามิในญี่ปุ่นเมื่อเดือนมีนาคม และเกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ในไทยเมื่อปลายปี 2554 ทำให้ภาคอุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมต่อเนื่องได้รับผลกระทบ นอกจากนี้ความต้องการใช้ยางพาราของประเทศผู้ใช้เพิ่มขึ้น ในอัตราที่ต่ำกว่าการเพิ่มขึ้นของผลผลิต โดยราคายางพาราในตลาดต่าง ๆ เป็นดังนี้

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ราคายางแผ่นดิบคุณภาพ 3 ยางก้อนคละ และน้ำยางสด ที่เกษตรกรขายได้ ณ ไร่นา เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.75 ร้อยละ 9.08 และร้อยละ 5.30 ต่อปีตามลำดับ

2) ราคาประมูล ณ ตลาดกลางยางพารา

ราคาประมูลยางแผ่นดิบคุณภาพ 3 ยางแผ่นรมควัน และน้ำยางสด ณ ตลาดกลางยางพารา อ.หาดใหญ่ เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.09 ร้อยละ 5.33 และร้อยละ 3.88 ต่อปี ตามลำดับ

3) ราคาส่งออกเอฟ.โอ.บี.

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 ยางแท่ง และน้ำยางข้น เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.74 ร้อยละ 5.45 และร้อยละ 6.57 ต่อปี ตามลำดับ

2. แนวโน้มปี 2557

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

คาดว่าผลผลิตยางพาราโลกมีประมาณ 12.45 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 5.60 เนื่องจากประเทศผู้ผลิตต่าง ๆ เช่น เวียดนาม ลาว เมียนมาร์ และกัมพูชา ที่ขยายเนื้อที่ปลูกได้ทยอยเปิดกรีดยางเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งเกษตรกรดูแลรักษาต้นยางเพื่อเพิ่มปริมาณการผลิต

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

คาดว่าความต้องการใช้ยางพาราของโลกจะเพิ่มขึ้นจากปี 2556 เนื่องจากความต้องการใช้ยางพาราในอุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมต่อเนื่องของจีนและอินเดีย อย่างไรก็ตามจากภาวะเศรษฐกิจของโลกที่อยู่ในช่วงถดถอยจะทำให้ความต้องการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปีที่ผ่านมา

(2) การส่งออก

คาดว่า การส่งออกยางพาราในตลาดโลกจะเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากคาดว่าอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางในจีนและอินเดียจะขยายตัวเพิ่มขึ้น

(3) ราคา

คาดว่าราคายางพาราในตลาดโลกจะทรงตัวใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา จากการที่คาดว่าเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปจะกระเตื้องขึ้น

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

คาดว่าจะมีเนื้อที่กรีดประมาณ 15.71 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นจาก 15.13 ล้านไร่ในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.83 และมีผลผลิตประมาณ 4.00 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 3.78 ล้านตันในปี 2556 ร้อยละ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

5.82 สำหรับผลผลิตต่อไร่คาดว่าจะลดลงเหลือ 255 กิโลกรัมต่อไร่ จาก 263 กิโลกรัมต่อไร่ในปี 2556 หรือลดลงร้อยละ 3.04 เนื่องจากราคายางพาราซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีเมื่อเทียบกับพืชอื่น ส่งผลให้เกษตรกรขยายเนื้อที่ปลูกยางเพิ่มมากขึ้น และเนื้อที่ปลูกยางพาราที่ปลูกใหม่กว่าล้านไร่ในปี 2549 ททยอยเปิดกรี๊ดได้ส่งผลให้ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ลดลง แต่ผลผลิตยางพารารวมเพิ่มขึ้น

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

คาดว่าการใช้ยางพาราจะเพิ่มขึ้นเป็น 0.59 ล้านตัน เนื่องจากยังมีความต้องการใช้ยางพาราในอุตสาหกรรมยานยนต์จากนโยบายการคืนภาษีสำหรับรถยนต์คันแรก นอกจากนี้โรงงานอุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมต่อเนื่องจะกลับมาทำการผลิตได้เต็มที่อีกครั้งหลังจากหยุดการผลิตเพราะประสบกับภัยพิบัติน้ำท่วมเมื่อปลายปี 2554 ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ยางพาราภายในประเทศให้มากขึ้น

(2) การส่งออก

คาดว่า การส่งออกยางพาราของไทยจะลดลงเล็กน้อยจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากคาดว่าจะมีการใช้ยางพาราภายในประเทศเพิ่มมากยิ่งขึ้น

(3) ราคา

คาดว่าราคายางพาราในประเทศจะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา และเป็นไปตามทิศทางของราคาในตลาดโลก

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต และการส่งออก

2.3.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต

- (1) เนื้อที่กรี๊ดได้เพิ่มมากขึ้นจะส่งผลให้ปริมาณผลผลิตเพิ่มมากขึ้น
- (2) สภาพภูมิอากาศเอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตของยางพารา
- (3) การดูแลรักษาของเกษตรกร

2.3.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การส่งออก

- (1) ภาวะวิกฤติเศรษฐกิจของโลกคาดว่าจะกระเตื้องขึ้น โดยเฉพาะในสหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา และจีน ซึ่งเป็นประเทศผู้ซื้อยางพารารายใหญ่ของไทย ส่งผลให้การส่งออกเพิ่มขึ้น
- (2) อัตราแลกเปลี่ยนและราคาน้ำมันในตลาดโลกผันผวน ส่งผลกระทบต่อราคา
- (3) ผลผลิตยางพาราของโลกปรับตัวสูงขึ้น โดยเฉพาะประเทศลาว เวียดนาม กัมพูชา เมียนมาร์ ซึ่งปัจจุบันได้มีการเปิดกรี๊ดหน้ายางเพิ่มขึ้น
- (4) ราคายางพาราของไทยอยู่ในระดับสูง ทำให้ผู้ซื้อหันไปซื้อจากประเทศคู่แข่ง เช่น อินโดนีเซีย มาเลเซีย และเวียดนาม
- (5) ราคายางสังเคราะห์ต่ำกว่าราคายางธรรมชาติ ทำให้ผู้ใช้หันไปใช้ยางสังเคราะห์แทนเพื่อลดต้นทุนการผลิต โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางแบบกลุ่ม เช่น ถูมีเอียง ถูยางอนามัย เป็นต้น

ตารางที่ 1 การผลิตยางพาราโลก ปี 2552-2556

ปี	เนื้อที่ปลูก (ล้านไร่)					ผลผลิต (ล้านตัน)				
	ไทย	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	อื่น ๆ	รวม	ไทย	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	อื่น ๆ	รวม
2552	16.98	21.47	6.43	21.55	66.70	3.06	2.44	0.86	3.33	9.69
2553	17.13	21.53	6.38	25.54	71.54	3.02	2.74	0.94	3.73	10.43
2554	17.28	21.60	6.39	26.86	73.14	3.31	2.98	1.00	3.69	10.98
2555	17.41	21.66	6.56	28.34	73.97	3.58	3.01	0.92	3.87	11.38
2556*	17.58	21.73	6.33	31.04	76.38	3.78	3.13	0.91	4.15	11.79
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	0.86	0.30	-0.02	8.70	3.09	6.11	6.08	0.83	4.88	4.92

ที่มา : IRSG Vol.67 No. 7-9 January –March 2013, ปี 2556 เป็นตัวเลขประมาณการ

ตารางที่ 2 ผลผลิต ปริมาณการใช้ยาง และการส่งออกของโลก ปี 2552-2556

หน่วย : ล้านตัน

ปี	ผลผลิต	ปริมาณการใช้	ส่งออก
2552	9.69	9.33	7.31
2553	10.43	10.81	8.04
2554	10.98	10.98	8.36
2555	11.38	10.92	8.63
2556*	11.79	11.30	8.99
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	4.92	4.01	4.96

ที่มา : IRSG Vol.67 No. 7-9 January –March 2013, ปี 2556 เป็นตัวเลขประมาณการ

ตารางที่ 3 ความต้องการใช้ยางพาราของประเทศผู้ใช้ที่สำคัญ ปี 2552-2556

หน่วย : ล้านตัน

ปี	โลก	จีน	อเมริกา	ญี่ปุ่น	อินเดีย	EU
2552	9.33	3.38	0.69	0.64	0.90	0.83
2553	10.81	3.67	0.93	0.75	0.94	1.13
2554	10.98	3.62	1.03	0.75	0.96	1.22
2555	10.92	3.85	0.95	0.72	0.99	1.06
2556*	11.26	4.09	0.97	0.70	1.02	1.06
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	3.93	4.38	7.30	1.47	3.07	4.43

ที่มา : IRSG Vol.67 No. 7-9 January –March 2013, ปี 2556 เป็นตัวเลขประมาณการ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 การส่งออกยางพาราของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ปี 2552-2556

หน่วย : ล้านตัน

ปี	โลก	ไทย	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	เวียดนาม
2552	7.54	2.73	2.06	1.09	0.73
2553	7.31	2.87	2.37	1.25	0.78
2554	8.04	2.93	2.57	1.24	0.82
2555	8.36	2.91	2.54	1.30	1.02
2556*	8.63	2.98	2.65	1.35	1.13
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	4.13	1.90	5.89	4.77	12.02

ที่มา : IRSG Vol.67 No. 7-9 January –March 2013, ปี 2556 เป็นตัวเลขประมาณการ

ตารางที่ 5 ราคาขางพาราในตลาดสิงคโปร์และตลาดโตเกียว ปี 2552-2556

ปี	ตลาดสิงคโปร์ (SICOM)				ตลาดโตเกียว (TOCOM)	
	ยางแผ่นรมควันชั้น 3		ยางแท่ง		ยางแผ่นรมควันชั้น 3	
	Cent US/กก.	บาท/กก.	Cent US/กก.	บาท/กก.	เยน/กก.	บาท/กก.
2552	192.32	65.24	180.58	61.21	178.05	64.61
2553	364.89	115.27	338.35	105.98	323.51	116.79
2554	381.39	144.54	451.38	136.40	381.39	144.46
2555	337.50	103.79	314.99	98.05	264.19	102.77
2556*	290.00	95.00	260.00	80.00	265.00	85.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	7.72	6.68	6.80	4.68	6.11	4.30

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร, ปี 2556 เป็นตัวเลขประมาณการ

ตารางที่ 6 พื้นที่ปลูก ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ ยางพาราของไทย ปี 2552-2556

ปี	เนื้อที่ปลูก (ล้านไร่)	เนื้อที่กรีตได้ (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต/ไร่ (กก.)
2552	17.25	11.60	3.06	266
2553	18.09	12.06	3.02	253
2554	18.30	12.77	3.31	262
2555	18.50	13.81	3.58	263
2556	-	15.13	3.78	255
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-	6.90	6.11	-0.46

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 7 ต้นทุนการผลิตยางแผ่นดิบของเกษตรกร ปี 2552-2556

ปี	ต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)	ต้นทุนคงที่ (บาท/ไร่)	ต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท/กก.)
2552	8,963.46	2,068.29	11,031.75	41.47
2553	8,859.88	2,062.55	10,922.43	40.01
2554	11,016.91	2,719.93	13,736.84	52.43
2555	13,044.35	4,675.94	17,720.29	64.20
2556	13,322.10	4,491.38	17,813.93	65.25
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	12.52	26.74	15.51	14.79

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 8 การใช้ยางพาราในประเทศแยกตามชนิดของยาง ปี 2552-2556

หน่วย : ตัน

ปี	ยางแผ่นรมควัน	ยางแท่ง	น้ำยางข้น	อื่น ๆ	รวม
2552	119,450	107,315	100,262	72,388	399,415
2553	119,693	140,759	115,205	82,980	458,637
2554	109,337	147,683	159,958	69,767	486,745
2555	127,453	164,774	134,040	78,785	505,052
2556*	138,796	179,438	145,969	85,797	550,000
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	3.70	12.59	9.45	2.92	7.64

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร, ปี 2556 เป็นตัวเลขประมาณการ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 9 การใช้ยางพาราในประเทศแยกตามประเภทอุตสาหกรรม ปี 2552-2556

หน่วย : ตัน

ปี	ยางล้อ	ถุงมือยาง	ยางยืด	ยางรัดของ	อื่น ๆ	รวม
2552	256,044	42,635	50,107	23,806	26,823	399,415
2553	315,244	49,663	46,064	13,101	34,565	458,637
2554	313,821	67,413	66,054	10,954	28,503	486,745
2555	339,612	66,381	67,078	10,032	21,949	505,052
2556*	369,836	72,289	73,048	10,925	23,902	550,000
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	8.44	14.41	11.96	-16.68	-6.62	7.64

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร, ปี 2556 เป็นตัวเลขประมาณการ

ตารางที่ 10 การส่งออกยางพาราของไทยแยกตามชนิดยาง ปี 2552-2556

หน่วย : ล้านตัน

ปี	ยางแผ่นรมควัน	ยางแท่ง	น้ำยางข้น	ยางคอมปาวด์	อื่น ๆ	รวม
2552	0.69	0.83	0.61	0.46	0.21	2.79
2553	0.69	0.93	0.54	0.47	0.21	2.84
2554	0.75	1.22	0.53	0.42	0.14	3.06
2555	0.66	1.29	0.57	0.65	0.10	3.27
2556*	0.65	1.27	0.56	0.64	0.11	3.23
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-1.63	12.50	-1.16	10.35	-18.41	4.43

ที่มา : กรมศุลกากร, ปี 2556 เป็นตัวเลขประมาณการ

ตารางที่ 11 การส่งออกยางพาราของไทยไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ปี 2552-2556

หน่วย : ล้านตัน

ปี	จีน	สหรัฐอเมริกา	ญี่ปุ่น	มาเลเซีย	อื่น ๆ	รวม
2552	1.19	0.16	0.26	0.49	0.69	2.79
2553	1.12	0.17	0.34	0.44	0.77	2.84
2554	1.34	0.21	0.34	0.36	0.81	3.06
2555	1.68	0.18	0.29	0.38	0.74	3.27
2556*	1.66	0.18	0.29	0.38	0.72	3.23
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	11.31	2.97	0.60	-6.34	0.72	4.43

ที่มา : กรมศุลกากร, ปี 2556 เป็นตัวเลขประมาณการ

ตารางที่ 12 ราคายางพาราที่เกษตรกรขายได้ ณ ไร่นาและราคาประมูลตลาดกลางยางพารา ปี 2552-2556

หน่วย : บาท/กก.

ปี	ราคาเกษตรกรขายได้ ณ ไร่นา			ราคาประมูล ณ ตลาดกลางยางพารา อ. หาดใหญ่		
	ยางแผ่นดิบ คุณภาพ 3	ยางก้อน คละ	น้ำยางสด	ยางแผ่นดิบ คุณภาพ 3	ยางแผ่น รมควัน	น้ำยางสด
2552	55.19	27.36	52.57	58.53	60.82	55.64
2553	102.72	51.91	99.4	106.51	110.21	103.9
2554	128.61	63.76	120.28	131.83	138.13	126.5
2555	89.98	45.76	86.43	93.66	94.85	83.70
2556*	78.00	45.00	73.00	80.00	85.00	75.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	5.75	9.08	5.30	5.09	5.33	3.88

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร ปี 2556 เป็นตัวเลขประมาณการ

ตารางที่ 13 ราคายางพาราส่งออก เอฟ.โอ.บี. ปี 2552-2556

หน่วย : บาท/กก.

ปี	ยางแผ่นรมควันชั้น 3	ยางแท่ง	น้ำยางข้น
2552	65.24	62.41	44.61
2553	115.58	108.91	77.14
2554	148	140.45	94.08
2555	106.13	99.86	68.67
2556*	90.00	85.00	65.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	5.74	5.45	6.57

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร, ปี 2556 เป็นตัวเลขประมาณการ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

8. กาแฟ

1. สถานการณ์ปี 2556

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ผลผลิตกาแฟโลก ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา เพิ่มขึ้นจาก 8.17 ล้านตันในปี 2551/52 เป็น 9.04 ล้านตันในปี 2555/56 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.20 ต่อปี เนื่องจากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย ประเทศที่ผลิตกาแฟมากที่สุดได้แก่ บราซิล รองลงมาคือ เวียดนาม และ อินโดนีเซีย โดยมีผลผลิตคิดเป็น ร้อยละ 37.22 ร้อยละ 16.55 และร้อยละ 6.97 ของผลผลิตโลก ตามลำดับ ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 50 ของผลผลิตโลก เป็นผลผลิตของบราซิล และ เวียดนาม ซึ่งเป็นผู้ผลิตกาแฟที่สำคัญ

(1) **บราซิล** เป็นผู้ผลิตกาแฟอันดับ 1 ของโลก และเป็นผู้ผลิตกาแฟพันธุ์อาราบิการายใหญ่อันดับ 1 ของโลกเช่นกัน ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ผลผลิตกาแฟของบราซิลเพิ่มขึ้นจาก 3.20 ล้านตันในปี 2551/52 เป็น 3.37 ล้านตันในปี 2555/56 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.98 ต่อปี เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวย

(2) **เวียดนาม** เป็นผู้ผลิตกาแฟอันดับ 2 ของโลก รองจากบราซิล และเป็นผู้ผลิตกาแฟพันธุ์โรบัสตารายใหญ่อันดับ 1 ของโลก ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ผลผลิตกาแฟของเวียดนามเพิ่มขึ้นจาก 1.02 ล้านตันในปี 2551/52 เป็น 1.50 ล้านตันในปี 2555/56 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.76 ต่อปี เนื่องจากมีการขยายพื้นที่ปลูกกาแฟเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

(3) **อินโดนีเซีย** เป็นผู้ผลิตกาแฟอันดับ 3 ของโลก ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ผลผลิตกาแฟของอินโดนีเซียเพิ่มขึ้นจาก 0.60 ล้านตันในปี 2551/52 เป็น 0.63 ล้านตันในปี 2555/53 และลดลงจาก 0.63 ล้านตันในปี 2552/53 เหลือ 0.50 ล้านตันในปี 2554/55 ส่งผลให้มีอัตราการขยายตัวของผลผลิตในช่วง 5 ปี ลดลงร้อยละ 1.37 ต่อปี

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโลก ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา เพิ่มขึ้นจาก 7.48 ล้านตันในปี 2551/52 เป็น 8.44 ล้านตันในปี 2555/56 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.76 ต่อปี เนื่องจากการบริโภคโดยรวมของโลกขยายตัว ประเทศที่มีความต้องการใช้เมล็ดกาแฟมากที่สุดได้แก่ ประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป (EU-27) รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา บราซิล และ ญี่ปุ่น โดยในปี 2555/56 แต่ละประเทศมีความต้องการใช้เมล็ดกาแฟปริมาณ 2.66 ล้านตัน 1.37 ล้านตัน 1.24 ล้านตัน และ 0.44 ล้านตัน ตามลำดับ

(2) การส่งออก

การส่งออก ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา เพิ่มขึ้นจาก 6.06 ล้านตันในปี 2551/52 เป็น 6.94 ล้านตันในปี 2555/56 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.84 ต่อปี ประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญได้แก่ โดยบราซิล ส่งออก 1.89 ล้านตันในปี 2551/52 ลดเหลือ 1.86 ล้านตันในปี 2555/56 หรือลดลงร้อยละ 0.32 ต่อปี เวียดนามส่งออก 0.93 ล้านตันในปี 2551/52 เพิ่มขึ้นเป็น 1.43 ล้านตันในปี 2555/56 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.83 ต่อปี และอินโดนีเซียส่งออก 0.46 ล้านตันในปี 2551/52 เพิ่มขึ้น เป็น 0.53 ล้านตันในปี 2555/56 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.30 ต่อปี ทั้งนี้เนื่องจากผลผลิตเพิ่มขึ้น

(3) การนำเข้า

การนำเข้า ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา เพิ่มขึ้น จาก 5.85 ล้านตัน ในปี 2551/52 เป็น 6.63 ล้านตันในปี 2555/56 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.35 ต่อปี ประเทศผู้นำเข้ากาแฟที่สำคัญได้แก่ กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และ รัสเซีย ตามลำดับ โดยกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป มีการนำเข้า 2.60 ล้านตันในปี 2551/52 เพิ่มขึ้นเป็น 2.70 ล้านตันในปี 2555/56 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.62 ต่อปี สหรัฐอเมริกา นำเข้า 1.34 ล้านตันในปี 2551/52 เพิ่มขึ้นเป็น 1.37 ล้านตันในปี 2555/56 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.83 ต่อปี ญี่ปุ่นนำเข้า 0.42 ล้านตันในปี 2551/52 เพิ่มขึ้นเป็น 0.47 ล้านตันในปี 2555/56 และรัสเซียนำเข้า 0.19 ล้านตันในปี 2551/52 เพิ่มขึ้นเป็น 0.26 ล้านตันในปี 2555/56 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.26 ต่อปี เนื่องจากความต้องการบริโภคของประเทศเหล่านั้นเพิ่มขึ้น

(4) ราคา

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ราคาเมล็ดกาแฟโรบัสตาตลาดนิวยอร์ก เพิ่มขึ้นจาก กิโลกรัมละ 57.65 บาทในปี 2551/52 เป็นกิโลกรัมละ 69.87 บาทในปี 2555/56 หรือราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.44 ต่อปี และ ราคากาแฟอาราบิกาดตลาดนิวยอร์ก ลดลงจากราคากิโลกรัมละ 105.36 บาทในปี 2551/52 เป็นกิโลกรัมละ 99.55 บาทในปี 2555/56 หรือราคาลดลงร้อยละ 1.58 ต่อปี สำหรับราคาเมล็ดกาแฟโรบัสตาตลาดลอนดอน เพิ่มขึ้นจากราคากิโลกรัมละ 46.93 บาท ในปี 2551/52 เป็นกิโลกรัมละ 58.29 บาทในปี 2555/56 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.07 ต่อปี เนื่องจากความต้องการกาแฟของโลกเพิ่มขึ้น

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

แหล่งปลูกกาแฟที่สำคัญของไทยอยู่ในภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และในภาคเหนือได้แก่ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน เป็นต้น โดยร้อยละ 79 ของผลผลิตทั้งหมด เป็นพันธุ์โรบัสตาปลูกในภาคใต้ และอีกร้อยละ 21 ของผลผลิตทั้งหมด เป็นพันธุ์อาราบิกาปลูกในภาคเหนือ

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา เนื้อที่ให้ผลกาแฟของไทยลดลงจาก 365,337 ไร่ในปี 2552 เหลือ 294,983 ไร่ในปี 2556 หรือลดลงร้อยละ 5.60 ต่อปี และ ผลผลิตกาแฟลดลงจาก 53,315 ตันในปี 2552 เหลือ 37,460 ตันในปี 2555 หรือลดลงร้อยละ 6.54 ต่อปี เนื่องจากเกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกยางพารา และปาล์มน้ำมัน เนื่องจากให้ผลตอบแทนสูงกว่า

ต้นทุนการผลิตกาแฟในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา เพิ่มขึ้นจาก 6,160.60 บาทต่อไร่ในปี 2552 เป็น 6,401.18 บาทต่อไร่ในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.79 ต่อปี และต้นทุนการผลิตต่อกิโลกรัมเพิ่มขึ้นจาก 40.00 บาทต่อกิโลกรัมในปี 2552 เป็น 50.80 บาทต่อกิโลกรัมในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.04 ต่อปี เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของต้นทุนผันแปร เช่น ค่าแรงงาน ค่าปุ๋ย และ ค่ายาปราบศัตรูพืช

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโรงงานแปรรูปเพิ่มขึ้น จาก 53,803 ตันในปี 2552 เป็น 70,000 ตันในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.03 ต่อปี ทั้งนี้เนื่องจากกระแสความนิยมดื่มกาแฟคั่วบด และกาแฟสำเร็จรูปเพิ่มขึ้น ประกอบกับมีการส่งออกกาแฟสำเร็จรูปเพิ่มขึ้น

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(2) การส่งออก

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การส่งออกเมล็ดกาแฟของไทยมีปริมาณเพิ่มขึ้น จาก 381 ตัน มูลค่า 64 ล้านบาทในปี 2552 เป็นปริมาณ 2,085 ตัน มูลค่า 194 ล้านบาทในปี 2555 แล้วลดลงเหลือ 382 ตัน มูลค่า 79 ล้านบาท ในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.63 และร้อยละ 14.40 ต่อปี ตามลำดับ และการส่งออกกาแฟสำเร็จรูปเพิ่มขึ้นจาก 4,122 ตัน มูลค่า 880 ล้านบาทในปี 2552 เป็น 8,308 ตัน มูลค่า 1,108 ล้านบาท ในปี 2553 และโน้มลดลงเหลือ 1,482 ตัน มูลค่า 292 ล้านบาทในปี 2556 หรือลดลงร้อยละ 19.59 และร้อยละ 19.64 ต่อปี ตามลำดับ

(3) การนำเข้า

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การนำเข้าเมล็ดกาแฟเพิ่มขึ้นจาก ปริมาณ 6,503 ตัน มูลค่า 395 ล้านบาทในปี 2552 เป็น ปริมาณ 30,835 ตัน และมูลค่า 2,183 ล้านบาทในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 46.22 และร้อยละ 54.35 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากผลผลิตในประเทศไม่เพียงพอ สำหรับกาแฟสำเร็จรูปมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นจากปริมาณ 2,222 ตัน มูลค่า 517 ล้านบาทในปี 2552 เป็นปริมาณ 6,425 ตัน มูลค่า 2,039 ล้านบาทในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 33.59 และร้อยละ 45.05 ต่อปี ตามลำดับ

(4) ราคา

ราคาเมล็ดกาแฟที่เกษตรกรขายได้ ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาสูงขึ้น จากกิโลกรัมละ 68.35 บาทในปี 2552 เป็นกิโลกรัมละ 71.99 บาทในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.01 ต่อปี เนื่องจาก ราคาตลาดโลกที่สูงขึ้น และจากความต้องการใช้ที่เพิ่มขึ้น

2. แนวโน้มปี 2557

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (USDA) คาดคะเนผลผลิตกาแฟโลกปี 2556/57 มี 8.78 ล้านตัน ลดลงจาก 9.04 ล้านตันในปี 2555/56 ร้อยละ 2.88 เนื่องจากเป็นวัฏจักรของกาแฟอาราบิก้าในบราซิล และโคลัมเบียที่เป็นช่วงที่ผลผลิตลดลง แต่สำหรับกาแฟโรบัสตาคาดว่าจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวย โดยมีประเทศผู้ผลิตรายสำคัญ เช่น บราซิล ผลผลิตลดลง จาก 3.37 ล้านตันในปี 2555/56 เป็น 3.22 ล้านตันในปี 2556/57 หรือลดลงร้อยละ 4.28 ประเทศเวียดนาม ผลผลิตลดลงจาก 1.50 ล้านตันในปี 2555/56 เหลือ 1.49 ล้านตันในปี 2556/57 หรือลดลงร้อยละ 0.60 ประเทศอินโดนีเซีย ผลผลิตลดลงจาก 0.63 ล้านตัน ในปี 2555/56 เหลือ 0.55 ล้านตันในปี 2556/57 หรือลดลง ร้อยละ 12.38

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา คาดคะเนความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโลก ปี 2556/57 มี 8.51 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 8.44 ล้านตันในปี 2555/56 ร้อยละ 0.83 เนื่องจากมีความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้นในประเทศบราซิล สหรัฐอเมริกา และกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป

(2) การส่งออก

กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา คาดคะเนการส่งออกกาแฟโลกปี 2556/57 มี 6.85 ล้านตัน ลดลงจาก 6.94 ล้านตันในปี 2555/56 ร้อยละ 1.33 ต่อปี จากการคาดคะเนว่า ประเทศที่ส่งออกมากที่สุดได้แก่ บราซิล โดยคาดว่าจะส่งออกในปี 2556/57 ปริมาณ 1.86 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก

1.86 ล้านตันในปี 2555/56 ร้อยละ 0.11 รองลงมาได้แก่ ประเทศเวียดนาม โดยคาดว่าจะส่งออกในปี 2556/57 ปริมาณ 1.42 ล้านตัน ลดลงจาก 1.43 ล้านตันในปี 2555/56 ร้อยละ 0.84

(3) การนำเข้า

กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา คาดคะเนการนำเข้าเมล็ดกาแฟโลกปี 2556/57 มี 6.60 ล้านตัน ลดลงจาก 6.63 ล้านตันในปี 2555/56 ร้อยละ 0.60 ประเทศที่นำเข้ามากที่สุดได้แก่ กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป (EU-27) 2.66 ล้านตัน และสหรัฐอเมริกา 1.36 ล้านตัน

(4) ราคา

ราคาเมล็ดกาแฟตลาดโลก คาดว่าจะเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาเล็กน้อย เนื่องจากผลผลิตโลกลดลงจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 2.91

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร คาดคะเนเนื้อที่ให้ผลทั้งประเทศประมาณ 294,983 ไร่ ลดลงจากปีที่แล้ว ร้อยละ 0.62 เนื่องจากมีการโค่นต้นกาแฟในภาคใต้เพิ่มขึ้น เนื่องจากยางพารา และ ปาล์มน้ำมันที่ปลูกแซมโตเต็มที่ ผลผลิตประมาณ 38,300 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว ร้อยละ 2.24 และ ผลผลิตต่อไร่ 130 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วร้อยละ 3.17 เนื่องจากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

คาดว่าความต้องการใช้เมล็ดกาแฟจะเพิ่มขึ้นจาก ปี 2556 เนื่องจากความต้องการของโรงงานแปรรูปเพิ่มขึ้นจาก 70,000 ตันในปี 2556 เป็น 75,000 ตันในปี 2557 หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 7.14

(2) การส่งออก

คาดว่า การส่งออกเมล็ดกาแฟจะลดลงจากปีที่แล้ว เนื่องจากผลผลิตในประเทศลดลง ในขณะที่ความต้องการเมล็ดกาแฟของโรงงานแปรรูปในประเทศเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีผลผลิตกาแฟเพื่อการส่งออกไม่มากนัก

(3) การนำเข้า

คาดว่าจะมีการนำเข้าเมล็ดกาแฟเพิ่มขึ้น เพื่อสนองความต้องการของโรงงานที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น สำหรับกาแฟสำเร็จรูป คาดว่าจะมีการนำเข้าเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคานำเข้าถูกลงจากการเปิดตลาดกาแฟสำเร็จรูปภายใต้ AFTA อัตราภาษีร้อยละ 0

(4) ราคา

ในปี 2556 คาดว่าราคาที่เกษตรกรขายได้จะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา หรือเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากผลผลิตในประเทศลดลง

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต และการส่งออก

2.3.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต

ราคากาแฟในช่วงปี 2545 ตกต่ำเหลือกิโลกรัมละ 26.46 บาท ส่งผลให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกยางพารา และปาล์มน้ำมันแซมต้นกาแฟ เนื่องจากให้ผลตอบแทนสูงกว่า ส่งผลให้เกษตรกรตัดต้นกาแฟทิ้ง ผลผลิตจึงมีแนวโน้มลดลง

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.3.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการส่งออก

ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโรงงานแปรรูปในประเทศ มีแนวโน้มสูงขึ้น เนื่องจากความต้องการบริโภคในประเทศ และการส่งออกในรูปแบบของกาแฟสำเร็จรูปเพิ่มขึ้น ประกอบกับผลผลิตในประเทศมีน้อย ทำให้ปริมาณส่งออกเมล็ดกาแฟลดลงอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 1 ผลผลิตกาแฟของโลก ปี 2551/52-2556/57

หน่วย : ล้านตัน

ประเทศ	2551/52	2552/53	2553/54	2554/55	2555/56	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2556/57*
บราซิล	3.198	2.688	3.270	2.952	3.366	1.98	3.222
เวียดนาม	1.018	1.110	1.164	1.560	1.497	11.76	1.488
อินโดนีเซีย	0.600	0.630	0.560	0.498	0.630	-1.37	0.552
โคลัมเบีย	0.519	0.486	0.512	0.379	0.540	-1.68	0.540
เอธิโอเปีย	0.331	0.360	0.368	0.459	0.380	5.33	0.381
อินเดีย	0.263	0.290	0.302	0.313	0.315	4.50	0.312
ฮอนดูรัส	0.263	0.290	0.302	0.314	0.315	4.50	0.300
เปรู	0.194	0.213	0.239	0.336	0.276	12.31	0.246
เม็กซิโก	0.240	0.198	0.246	0.312	0.258	6.18	0.228
กัวเตมาลา	0.273	0.244	0.240	0.258	0.258	-0.57	0.233
ไทย	0.048	0.054	0.051	0.051	0.051	0.64	0.051
ลาว	0.021	0.023	0.030	0.027	0.023	3.48	0.024
อื่น ๆ	1.206	1.123	0.684	1.169	1.134	-0.83	1.203
รวม	8.174	7.709	8.427	8.628	9.043	3.20	8.780

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (มิถุนายน 2556) www.usda.gov

ตารางที่ 2 ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโลก ปี 2551/52-2556/57

หน่วย : ล้านตัน

ปี	ปริมาณ
2551/52	7.48
2552/53	8.23
2553/54	7.98
2554/55	8.35
2555/56	8.44
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2.76
2556/57*	8.51

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (มิถุนายน 2556)

ตารางที่ 3 ปริมาณการส่งออกเมล็ดกาแฟของโลก ปี 2551/52-2556/57

หน่วย : ล้านตัน

ประเทศ	2551/52	2552/53	2553/54	2554/55	2555/56	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2556/57*
บราซิล	1.890	1.790	2.100	1.790	1.860	-0.32	1.862
เวียดนาม	0.934	1.120	1.118	1.466	1.428	11.832	1.416
อินโดนีเซีย	0.462	0.525	0.583	0.447	0.534	1.297	0.444
โคลัมเบีย	0.536	0.446	0.503	0.439	0.500	-1.537	0.518
อินเดีย	0.117	0.256	0.331	0.313	0.316	24.460	0.314
ฮอนดูรัส	0.183	0.192	0.234	0.317	0.264	13.137	0.288
เปรู	0.230	0.189	0.233	0.308	0.246	6.427	0.237
กัวเตมาลา	0.229	0.233	0.224	0.243	0.232	0.683	0.210
เม็กซิโก	0.164	0.149	0.148	0.200	0.216	8.819	0.191
เอธิโอเปีย	0.180	0.195	0.194	0.188	0.197	1.450	0.198
อื่น ๆ	1.136	1.081	1.147	1.162	1.144	0.867	1.167
รวม	6.061	6.176	6.815	6.873	6.937	3.841	6.845

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (มิถุนายน 2556) www.usda.gov

ตารางที่ 4 ปริมาณการนำเข้าเมล็ดกาแฟของโลก ปี 2551/52-2556/57

หน่วย : ล้านตัน

ประเทศ	2551/52	2552/53	2553/54	2554/55	2555/56	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2556/57*
EU-27	2.601	2.652	2.656	2.618	2.700	0.620	2.658
สหรัฐอเมริกา	1.335	1.252	1.387	1.430	1.368	1.834	1.362
ญี่ปุ่น	0.420	0.401	0.448	0.393	0.468	1.982	0.447
รัสเซีย	0.191	0.228	0.251	0.222	0.261	6.161	0.264
แคนาดา	0.172	0.190	0.203	0.203	0.213	5.062	0.207
แอลจีเรีย	0.124	0.125	0.109	0.136	0.140	3.325	0.134
สวิสเซอร์แลนด์	0.108	0.117	0.131	0.131	0.137	6.064	0.138
ฟิลิปปินส์	0.080	0.139	0.120	0.143	0.125	9.647	0.162
เกาหลีใต้	0.101	0.102	0.116	0.104	0.099	-0.206	0.096
จีน	0.026	0.037	0.056	0.062	0.096	36.735	0.108
อื่น ๆ	0.694	0.800	0.907	1.097	1.027	11.623	1.019
รวม	5.852	6.043	6.384	6.539	6.634	3.352	6.595

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (มิถุนายน 2556) www.usda.gov

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ กาแฟของไทย ปี 2552-2557

ปี	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)
2552	365,337	56,315	154
2553	359,489	48,955	136
2554	322,896	42,394	131
2555	306,112	41,461	135
2556	296,815	37,460	126
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-5.60	-9.35	-4.00
2557*	294,983	38,300	130

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 6 ต้นทุนการผลิตเมล็ดกาแฟของไทย ปี 2552-2556

ปี	ต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)	ต้นทุนคงที่ (บาท/ไร่)	ต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท/กก.)
2552	4,866.74	1,293.86	6,160.60	40.00
2553	4,295.72	1,343.46	5,639.18	41.46
2554	4,580.60	1,379.44	5,960.04	45.50
2555	4,754.51	1,482.02	6,236.18	46.20
2556	4,835.12	1,566.06	6,401.18	50.80
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	0.89	4.92	1.79	6.04

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 7 ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโรงงานแปรรูปในประเทศ ปี 2552-2557

หน่วย : ตัน

ปี	ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโรงงาน
2552	53,803
2553	58,000
2554	61,480
2555	67,620
2556	70,000
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	7.03
2557*	75,000

หมายเหตุ : * ประมาณการ โดยกรมการค้าภายใน

ที่มา : กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์

กาแฟ

ตารางที่ 8 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเมล็ดกาแฟและกาแฟสำเร็จรูป ปี 2551/52-2555/56

ปริมาณ : ตัน มูลค่า : ล้านบาท

ปี	เมล็ดกาแฟ		กาแฟสำเร็จรูป	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2551/52	381	64	4,122	880
2552/53	535	77	8,308	1,108
2553/54	856	131	5,263	906
2554/55	2,085	194	7,260	1,130
2555/56*	382	79	1,482	292
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	14.63	14.40	-19.59	-19.64

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : กรมศุลกากร

ตารางที่ 9 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าเมล็ดกาแฟและกาแฟสำเร็จรูป ปี 2551/52-2555/56

ปริมาณ : ตัน มูลค่า : ล้านบาท

ปี	เมล็ดกาแฟ		กาแฟสำเร็จรูป	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2551/52	6,503	395	2,222	517
2552/53	14,621	862	3,017	744
2553/54	34,851	2,734	4,446	1,314
2554/55	29,061	2,166	6,531	1,972
2555/56*	30,835	2,183	6,425	2,039
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	46.22	54.35	33.59	45.05

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : กรมศุลกากร

ตารางที่ 10 ราคาเมล็ดกาแฟดิบ ปี 2551/52-2555/56

หน่วย : บาท/กก.

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้ ^{1/}	ราคากาแฟโรบัสตา (นิวยอร์ก) ^{2/}	ราคากาแฟอาราบิก้า (นิวยอร์ก) ^{3/}	ราคากาแฟโรบัสตา (ลอนดอน) ^{4/}
2551/52	68.35	57.65	105.36	46.93
2552/53	58.95	59.04	136.48	44.73
2553/54	71.96	78.34	184.46	65.28
2554/55	68.86	75.61	130.43	60.03
2555/56	71.99	69.87	99.55	58.29
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	3.01	6.52	-1.58	7.55

ที่มา : ^{1/} ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร,

^{2/ 3/} ICO

^{4/} WWW.ERONEXT.COM

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

9. สับปะรด

1. สถานการณ์ปี 2556

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ในแต่ละปีผลผลิตสับปะรดของโลกมีประมาณ 19-20 ล้านตัน โดยมีไทยเป็นประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ ประมาณร้อยละ 12.00 รองลงมา ได้แก่ บราซิล คอสตาริกา ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย อย่างไรก็ตามในปี 2556 คาดว่าผลผลิตสับปะรดจะปรับตัวลดลง เนื่องจากสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลง และภาวะเศรษฐกิจของโลกที่ชะลอตัว รวมทั้งประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ ได้แก่ ไทย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ได้ปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกสับปะรดไปปลูกยางพารา และปาล์มน้ำมัน

1.1.2 การตลาด

(1) การส่งออก

1.1) สับปะรดกระป๋อง ปี 2551-2555 ปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องลดลงร้อยละ 1.30 ต่อปี คือ ลดลงจาก 1,384 พันตันในปี 2551 เหลือ 1,196 พันตันในปี 2555 โดยไทยเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ของโลก ซึ่งในปี 2555 ไทยส่งออกสับปะรดกระป๋อง 586 พันตัน หรือร้อยละ 49.00 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ส่งออกร้อยละ 22.74 และร้อยละ 13.55 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด ตามลำดับ สำหรับมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.36 ต่อปี โดยในปี 2555 ไทยส่งออกสับปะรดกระป๋องมูลค่า 546 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (16,972 ล้านบาท) หรือร้อยละ 47.52 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย มีมูลค่าการส่งออกร้อยละ 19.15 และร้อยละ 12.88 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด ตามลำดับ

1.2) น้ำสับปะรด ปี 2551-2555 ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.59 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจาก 454 พันตันในปี 2551 เป็น 455 พันตันในปี 2555 โดยไทยเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ ซึ่งในปี 2555 ไทยส่งออกปริมาณ 136 พันตัน หรือร้อยละ 29.89 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ฟิลิปปินส์ และเนเธอร์แลนด์ ส่งออกร้อยละ 28.35 และร้อยละ 13.19 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด ตามลำดับ สำหรับมูลค่าการส่งออกน้ำสับปะรดเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.47 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจาก 423 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯในปี 2551 เป็น 512 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯในปี 2555 โดยในปี 2555 ไทยส่งออกน้ำสับปะรดมูลค่า 176 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (5,471 ล้านบาท) หรือร้อยละ 34.38 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด

(2) การนำเข้า

2.1) สับปะรดกระป๋อง ปี 2551-2555 ปริมาณการนำเข้าสับปะรดกระป๋องลดลงร้อยละ 1.98 ต่อปี คือ ลดลงจาก 1,307 พันตัน ในปี 2551 เหลือ 1,089 พันตันในปี 2555 โดยสหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำเข้ารายใหญ่ของโลก ซึ่งในปี 2554 สหรัฐอเมริกานำเข้าสับปะรดกระป๋อง 330 พันตัน หรือร้อยละ 30.30 ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ เยอรมัน และรัสเซีย นำเข้าร้อยละ 9.37 และร้อยละ 5.14 ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมด ตามลำดับ สำหรับมูลค่าการนำเข้าสับปะรดกระป๋องเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.20 ต่อปี โดยในปี 2555 สหรัฐอเมริกานำเข้าสับปะรดกระป๋อง มูลค่า 364 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (11,315 ล้านบาท) หรือร้อยละ 30.13 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ เยอรมัน มูลค่าการนำเข้าร้อยละ 8.86

2.2) น้ำสับปะรด ปี 2551-2555 ปริมาณการนำเข้าน้ำสับปะรดลดลงร้อยละ 8.30 ต่อปี คือ ลดลงจาก 381 พันตันในปี 2551 เป็น 247 พันตันในปี 2555 โดยเนเธอร์แลนด์เป็นผู้นำเข้า

รายใหญ่ของโลก ซึ่งในปี 2554 เนเธอร์แลนด์นำเข้าน้ำสับปะรด 49 พันตัน หรือร้อยละ 19.84 ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และสเปน นำเข้าร้อยละ 13.77 และร้อยละ 10.53 ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมด ตามลำดับ สำหรับปี 2551-2555 มูลค่าการนำเข้าน้ำสับปะรด เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.62 ต่อปี โดยในปี 2555 เนเธอร์แลนด์นำเข้าน้ำสับปะรดมูลค่า 66 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (2,052 ล้านบาท) หรือร้อยละ 14.29 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด

(3) ราคา

3.1) ราคาส่งออก

-**สับปะรดกระป๋อง** ปี 2551-2555 ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.69 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจากตันละ 849 ดอลลาร์สหรัฐฯ (28,325 บาท) ในปี 2551 เป็นต้นละ 960 ดอลลาร์สหรัฐฯ (29,084 บาท) ในปี 2555 โดยในปี 2555 ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องของเคนยามีราคาสูงที่สุดตันละ 1,532 ดอลลาร์สหรัฐฯ (47,622 บาท) รองลงมาได้แก่ ไทย และอินโดนีเซีย ราคาส่งออกตันละ 932 ดอลลาร์สหรัฐฯ (28,971 บาท) และ 914 ดอลลาร์สหรัฐฯ (28,412 บาท) ตามลำดับ

-**น้ำสับปะรด** ปี 2551-2555 ราคาส่งออกน้ำสับปะรดเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.43 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจากตันละ 949 ดอลลาร์สหรัฐฯ (31,661 บาท) ในปี 2551 เป็นต้นละ 1,125 ดอลลาร์สหรัฐฯ (34,970 บาท) ในปี 2555 ซึ่งในปี 2555 ราคาส่งออกน้ำสับปะรดของเนเธอร์แลนด์มีราคาสูงที่สุดตันละ 1,578 ดอลลาร์สหรัฐฯ (49,052 บาท) รองลงมาได้แก่ แอฟริกาใต้ และไทย ราคาส่งออกตันละ 1,313 ดอลลาร์สหรัฐฯ (40,814 บาท) และ 1,293 ดอลลาร์สหรัฐฯ (40,193 บาท) ตามลำดับ

3.2) ราคานำเข้า

-**สับปะรดกระป๋อง** ปี 2551-2555 ราคานำเข้าสับปะรดกระป๋องเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.24 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจากตันละ 989 ดอลลาร์สหรัฐฯ (32,996 บาท) ในปี 2551 เป็นต้นละ 1,108 ดอลลาร์สหรัฐฯ (34,442 บาท) ในปี 2555

-**น้ำสับปะรด** ปี 2551-2555 ราคานำเข้าน้ำสับปะรดเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 6.91 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจากตันละ 1,256 ดอลลาร์สหรัฐฯ (41,904 บาท) ในปี 2551 เป็นต้นละ 1,640 ดอลลาร์สหรัฐฯ (50,979 บาท) ในปี 2555

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2552-2556 เนื้อที่เก็บเกี่ยวลดลงร้อยละ 0.43 ต่อปี ในขณะที่ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.39 และร้อยละ 3.84 ต่อปี ตามลำดับ สำหรับในปี 2556 มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 553 พันไร่ ผลผลิต 2.06 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3.72 ตัน ลดลงจากปี 2555 ร้อยละ 7.53 ร้อยละ 11.59 และร้อยละ 4.37 ตามลำดับ เนื่องจากราคาสับปะรดโรงงานที่เกษตรกรขายได้ในช่วงปลายปี 2554-2555 ต่ำกว่า เกษตรกรขาดเงินทุนในการดูแลรักษาต้นสับปะรด ประกอบกับเนื้อที่ปลูกสับปะรดแซมในสวนยางพาราลดลง ซึ่งเป็นผลมาจากต้นยางพารามีอายุเกินกว่า 3 ปี ดังนั้นจึงส่งผลให้ผลผลิตในภาพรวมลดลงจากปี 2555

1.2.2 การตลาด

(1) การบริโภค

ผลผลิตประมาณร้อยละ 10 ของผลผลิตทั้งหมดจะบริโภคในประเทศในรูปผลสด สำหรับผลิตภัณฑ์สับปะรดแปรรูปจะส่งออกเกือบทั้งหมด

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(2) การส่งออก

2.1) **สับปะรดกระป๋อง** ปี 2552-2556 ปริมาณส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.98 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจาก 0.47 ล้านตันในปี 2552 เป็น 0.55 ล้านตันในปี 2556 โดยในปี 2556 ปริมาณส่งออก ลดลงจาก 0.57 ล้านตันในปี 2555 ร้อยละ 3.51 สำหรับมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.50 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจาก 13,905 ล้านบาทในปี 2552 เป็น 15,000 ล้านบาทในปี 2556 โดยในปี 2556 มูลค่า การส่งออกลดลงจาก 16,532 ล้านบาทในปี 2555 ร้อยละ 9.27

2.2) **น้ำสับปะรด** ปี 2552-2556 ปริมาณส่งออกลดลงร้อยละ 1.37 ต่อปี คือ ลดลงจาก 0.15 ล้านตันในปี 2552 เหลือ 0.14 ล้านตันในปี 2556 โดยในปี 2556 ปริมาณการส่งออกทรง ตัวใกล้เคียงกับปี 2555 สำหรับมูลค่าการส่งออกลดลงร้อยละ 8.76 ต่อปี คือ ลดลงจาก 6,524 ล้านบาทใน ปี 2552 เหลือ 4,600 ล้านบาทในปี 2556 โดยในปี 2556 มูลค่าการส่งออกลดลงจาก 5,320 ล้านบาทในปี 2555 ร้อยละ 13.53

(3) ราคา

3.1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

-**สับปะรดโรงงาน** ปี 2552-2556 ราคาสับปะรดโรงงานที่เกษตรกร ขายได้ลดลงร้อยละ 8.74 ต่อปี คือ ลดลงจากกิโลกรัมละ 5.00 บาทในปี 2552 เหลือกิโลกรัมละ 4.09 บาท ในปี 2556 โดยในปี 2556 ราคาสับปะรดโรงงานที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 3.30 บาทในปี 2555 ร้อยละ 23.94 เนื่องจากผลผลิตสับปะรดออกสู่ตลาดน้อยกว่าปี 2555 อย่างไรก็ตาม โรงงาน แปรรูปสับปะรดของไทยมีสต็อกสินค้ามาก ซึ่งเป็นผลมาจากประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ สหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา ยังประสบปัญหาภาวะเศรษฐกิจทำให้ปริมาณความต้องการสินค้าลดลง มีผลให้การสั่งซื้อ สินค้าจากไทยลดลง ส่งผลให้โรงงานแปรรูปสับปะรดกำหนดราคาซื้อสับปะรดจากเกษตรกรไม่สูงนัก

-**สับปะรดบริโภคสด** ปี 2552-2556 ราคาสับปะรดบริโภคสดที่เกษตรกรขาย ได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.04 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 6.74 บาทในปี 2552 เป็นกิโลกรัมละ 7.24 บาท ในปี 2556 โดยในปี 2556 ราคาที่เกษตรกรขายเพิ่มขึ้นจากจากกิโลกรัมละ 6.70 บาทในปี 2555 ร้อยละ 8.06

3.2) **ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ** ปี 2552-2556 ราคาขายส่งสับปะรดบริโภคสด ศรีราชา เบอร์ 1 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.82 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 10.50 บาทในปี 2552 เป็นกิโลกรัมละ 12.50 บาทในปี 2556 โดยในปี 2555 ราคาสับปะรดบริโภคสดขายส่งตลาดกรุงเทพฯ ลดลงจากกิโลกรัมละ 14.35 บาทในปี 2555 ร้อยละ 12.89

3.3) ราคาส่งออก

-**สับปะรดกระป๋อง** ปี 2552-2556 ราคาส่งออกลดลงร้อยละ 1.47 ต่อปี คือ ลดลงจากกิโลกรัมละ 29.38 บาทในปี 2552 เป็นกิโลกรัมละ 27.00 บาทในปี 2556 ซึ่งราคาส่งออก ในปี 2556 ลดลงจากกิโลกรัมละ 28.75 บาทในปี 2555 ร้อยละ 6.09

-**น้ำสับปะรด** ปี 2552-2556 ราคาส่งออกลดลงร้อยละ 5.29 ต่อปี คือ ลดลง จากกิโลกรัมละ 36.26 บาทในปี 2552 เป็นกิโลกรัมละ 30.00 บาทในปี 2556 ซึ่งราคาส่งออกในปี 2556 ลดลงจากกิโลกรัมละ 32.87 บาทในปี 2555 ร้อยละ 8.73

2. แนวโน้มปี 2557

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจของประเทศผู้นำเข้าที่ชะลอตัวอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ ได้แก่ ไทย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย มีการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกสับปะรดไปปลูกพืชเศรษฐกิจอื่นแทน ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ดังนั้น คาดว่าในปี 2557 ผลผลิตสับปะรดของโลกจะมีแนวโน้มลดลงจากปีที่ผ่านมา

2.1.2 การตลาด

เนื่องจากประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ยังอยู่ในภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น คาดว่าการส่งออกสับปะรดของโลกในภาพรวมจะทรงตัวใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม หากภาวะเศรษฐกิจของตลาดหลักฟื้นตัวเร็ว รวมทั้งตลาดอื่น ๆ มีความต้องการเพิ่มขึ้น อาจจะมีผลทำให้การส่งออกมีโอกาสขยายตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากสับปะรดเป็นสินค้าประเภทอาหารที่มีสารอาหารที่มีคุณค่า และเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพ

(1) ราคา

คาดว่าราคาส่งออกสับปะรดกระป๋อง และน้ำสับปะรด จะมีแนวโน้มอยู่ในระดับใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ในปี 2557 คาดว่าพื้นที่ปลูกสับปะรดจะลดลง เนื่องจากสับปะรดที่ปลูกแซมในสวนยางพาราลดลง ซึ่งเป็นผลมาจากต้นยางพารามีอายุเกินกว่า 3 ปี รวมทั้งการปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นแทน อย่างไรก็ตาม หากในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2556-มกราคม 2557 มีสภาพอากาศหนาวเย็นประมาณ 17-18 องศาเซลเซียส จะมีผลทำให้ต้นสับปะรดติดดอกโดยธรรมชาติ (ไม่ต้องใช้สารบังคับ) ซึ่งคาดว่าปี 2557 จะมีผลผลิตประมาณ 2.08 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 0.97

2.2.2 การตลาด

(1) การส่งออก

การส่งออกสับปะรดกระป๋อง และน้ำสับปะรด จะมีแนวโน้มใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ยังชะลอตัวอย่างต่อเนื่อง ทำให้ปริมาณการสั่งซื้อลดลง และต่อรองราคาซื้อในราคาที่ต่ำลง

(2) ราคา

2.1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

เนื่องจากคาดว่าราคาส่งออกจะยังคงทรงตัวหรือใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ราคาที่เกษตรกรขายได้จะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม ในช่วงที่มีผลผลิตออกสู่ตลาดมาก และกระจุกตัว ราคาที่เกษตรกรขายได้อาจจะปรับตัวลดลง

2.2) ราคาส่งออก

คาดว่าราคาส่งออกสับปะรดกระป๋อง และน้ำสับปะรดของไทย จะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตและการส่งออก

2.3.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิต

ในช่วงปี 2555-2556 ผลผลิตสับปะรดออกสู่ตลาดมีแนวโน้มลดลง ซึ่งเป็นผลมาจากพื้นที่ปลูกสับปะรดได้รับผลกระทบจากปัญหาภัยแล้ง อย่างไรก็ตาม ในช่วงเดือนเมษายน-มิถุนายน และช่วงเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม ซึ่งเป็นช่วงที่มีผลผลิตออกสู่ตลาดมาก ส่งผลให้ราคาที่เกษตรกรขายได้ปรับตัวลดลง ทั้งนี้ ในปี 2556 ราคาที่เกษตรกรขายได้ระหว่างกิโลกรัมละ 3.00-5.00 บาท ดังนั้น ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตมากที่สุด คือ ราคาที่เกษตรกรขายได้ และสภาพอากาศ โดยหากในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2556-มกราคม 2557 สภาพอากาศไม่หนาวเย็นประมาณ 17-18 องศาเซลเซียส จะมีผลทำให้ต้นสับปะรดติดดอกโดยธรรมชาติ (ไม่ต้องใช้สารบังคับ) ไม่มากนัก และหากเกิดภาวะฝนทิ้งช่วงในช่วงที่ต้นสับปะรดออกดอกแล้ว จะทำให้ผลสับปะรดไม่สมบูรณ์ ส่งผลให้ผลผลิตสับปะรดในภาพรวมมีแนวโน้มลดลง

2.3.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อส่งออก

ปี 2557 คาดการณ์ว่าภาวะเศรษฐกิจของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา จะชะลอตัวอย่างต่อเนื่อง ทำให้กำลังซื้อของประเทศดังกล่าวลดลง ส่งผลให้ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าลดลง รวมทั้งปริมาณสินค้าคงคลังของผู้ประกอบการของไทยยังมีอยู่จำนวนมาก ซึ่งจะทำให้เกิดการต่อรองราคาของประเทศคู่ค้าค่อนข้างสูง ดังนั้น จากปัจจัยดังกล่าว คาดว่ามูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋อง และน้ำสับปะรดของไทยจะมีแนวโน้มลดลงจากปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม การที่ค่าเงินบาทอ่อนค่าลง อาจมีผลให้ประเทศคู่ค้าเห็นว่าราคาผลิตภัณฑ์สับปะรดของไทยลดลง ซึ่งจะเป็นปัจจัยบวกที่จะส่งผลกระทบต่อให้การส่งออกของไทยลดลงไม่มากนัก

ตารางที่ 1 ผลผลิตสับปะรดของประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ ปี 2550-2554

หน่วย : ล้านตัน

ประเทศ	2550	2551	2552	2553	2554	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ไทย	2.82	2.28	1.89	1.92	2.59	-3.36
บราซิล	2.68	2.57	2.21	2.21	2.37	-3.89
คอสตาริกา	1.55	1.66	1.68	1.98	2.27	9.85
ฟิลิปปินส์	2.02	2.21	2.2	2.17	2.25	1.99
อินโดนีเซีย	1.40	1.43	1.56	1.41	1.54	1.78
อื่น ๆ	9.43	9.34	9.95	10.64	10.85	4.19
รวม	19.90	19.49	19.49	20.33	21.87	2.34

ที่มา : FAO Production Yearbook 2013

ตารางที่ 2 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ปี 2551-2555

ปริมาณ : พันตัน มูลค่า : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศ	2551		2552		2553		2554		2555		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ไทย	619	563	509	439	519	466	641	666	586	546	1.22	3.62
ฟิลิปปินส์	233	135	204	137	172	126	252	193	272	220	5.35	14.10
อินโดนีเซีย	221	171	147	115	137	115	170	169	162	148	-4.65	0.97
เคนย่า	95	75	47	40	49	55	52	77	36	55	-16.80	0.35
จีน	77	63	64	42	51	39	39	41	25	23	-24.01	-18.45
อื่น ๆ	139	168	128	142	128	153	137	185	115	157	-3.06	1.30
รวม	1,384	1,175	1,099	915	1,056	954	1,291	1,331	1,196	1,149	-1.30	3.36

ที่มา : Trademap 2013

ตารางที่ 3 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกน้ำส้มปรดของประเทศไทยผู้ส่งออกที่สำคัญ ปี 2551-2555

ปริมาณ : พันตัน มูลค่า : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศ	2551		2552		2553		2554		2555		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ไทย	143	158	141	185	131	204	141	223	136	176	-1.00	4.11
เนเธอร์แลนด์	61	93	87	104	58	110	57	114	60	94	-4.46	1.14
ฟิลิปปินส์	114	45	115	52	102	49	115	58	129	66	2.50	9.15
คอ스타ริกา	44	35	52	46	64	59	76	69	59	56	10.14	14.40
แอฟริกาใต้	15	15	14	16	10	16	10	18	9	11	-12.70	-4.90
อื่น ๆ	66	74	76	98	104	144	107	149	62	109	2.19	12.68
รวม	454	423	483	500	468	580	510	639	455	512	0.59	6.47

ที่มา : Trademap 2013

ตารางที่ 4 ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ปี 2551-2555

หน่วย : ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน

ประเทศ	2551	2552	2553	2554	2555	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ไทย	911	863	897	1,039	932	2.34
ฟิลิปปินส์	578	672	735	768	807	8.34
อินโดนีเซีย	772	778	839	997	914	6.03
เคนย่า	799	862	1,124	1,489	1,532	20.30
จีน	815	656	764	1,049	906	7.05
เฉลี่ย	849	834	902	1,032	960	4.69

ที่มา: Trademap 2013

ตารางที่ 5 ราคาส่งออกน้ำสับปะรดของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ปี 2551-2555

หน่วย : ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน

ประเทศ	2551	2552	2553	2554	2555	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ไทย	1,102	1,317	1,554	1,584	1,293	5.17
เนเธอร์แลนด์	1,528	1,196	1,906	1,990	1,578	5.90
ฟิลิปปินส์	393	450	478	502	507	6.38
คอซตาริกา	807	890	923	908	950	3.52
แอฟริกาใต้	1,032	1,161	1,552	1,747	1,313	9.31
เฉลี่ย	949	1,036	1,237	1,251	1,125	5.43

ที่มา: Trademap 2013

ตารางที่ 6 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าที่ลําดับประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ปี 2551-2555

ปริมาณ : พันตัน มูลค่า : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศ	2551		2552		2553		2554		2555		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
สหรัฐอเมริกา	365	352	342	343	318	337	331	387	330	364	-2.32	1.90
เยอรมัน	129	122	106	108	90	85	109	123	102	107	-4.32	-1.31
รัสเซีย	90	48	43	36	72	59	83	67	56	50	-2.87	7.28
สเปน	70	92	48	60	48	63	61	89	49	68	-4.63	-2.08
เนเธอร์แลนด์	25	31	39	43	32	35	46	56	44	54	13.83	14.73
อื่น ๆ	628	648	467	482	484	492	602	662	508	565	-1.69	0.43
รวม	1,307	1,293	1,045	1,072	1,044	1,071	1,232	1,384	1,089	1,208	-1.98	1.20

ที่มา: Trademap 2013

ตารางที่ 7 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าสินค้าสับปะรดของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ปี 2551-2555

ปริมาณ : พันตัน มูลค่า : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศ	2551		2552		2553		2554		2555		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
สหรัฐอเมริกา	84	95	82	113	56	96	59	112	34*	62	-21.21	-8.30
เนเธอร์แลนด์	66	82	73	101	68	113	66	93	49	66	-6.73	-5.06
สเปน	32	42	28	46	25	50	24	45	26	41	-5.54	-0.49
อิตาลี	24	30	24	36	23	38	25	44	23	34	-0.44	4.89
รัสเซีย	22	35	16	28	15	33	15	31	12	24	-11.99	-6.42
อื่น ๆ	152	195	145	217	159	252	181	294	103	235	-5.41	7.00
รวม	381	478	368	541	346	582	368	619	247*	461	-8.30	0.62

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : Trademap 2013

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 8 ราคานำเข้าสับประรดกระป๋องของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ปี 2551-2555

หน่วย : ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน

ประเทศ	2551	2552	2553	2554	2555	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหรัฐอเมริกา	989	1,004	1,062	1,169	1,101	3.74
เยอรมัน	949	1,016	951	1,130	1,048	3.09
รัสเซีย	533	838	821	809	889	10.38
สเปน	1,314	1,266	1,334	1,461	1,398	2.71
เนเธอร์แลนด์	1,219	1,099	1,102	1,212	1,223	1.05
เฉลี่ย	989	1,026	1,028	1,124	1,108	3.24

ที่มา : Trademap 2013

ตารางที่ 9 ราคานำเข้าสับประรดของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ปี 2551-2555

หน่วย : ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน

ประเทศ	2551	2552	2553	2554	2555	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหรัฐอเมริกา	1,123	1,379	1,707	1,914	1,818*	13.78
เนเธอร์แลนด์	1,234	1,379	1,669	1,417	1,332	1.82
สเปน	1,286	1,678	2,002	1,934	1,562	5.45
อิตาลี	1,252	1,482	1,653	1,771	1,504	5.60
รัสเซีย	1,607	1,761	2,154	2,071	1,984	6.01
เฉลี่ย	1,256	1,469	1,682	1,680	1,640*	6.91

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : Trademap 2013

ตารางที่ 10 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ สับประรดของไทย ปี 2552-2557

ปี	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (พันไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
2552	567	1.89	3.34
2553	596	1.97	3.30
2554	646	2.59	4.01
2555	598	2.33	3.89
2556	553	2.06	3.72
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-0.43	3.39	3.84
2557*	557	2.13	3.82

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 11 ปริมาณ มูลค่า และราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทย ปี 2552-2556

ปี	ปริมาณ (ล้านตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ราคา (บาท/กิโลกรัม)
2552	0.47	13,905	29.38
2553	0.48	13,644	28.15
2554	0.61	19,131	31.33
2555	0.57	16,532	28.75
2556*	0.55	15,000	27.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	4.98	3.50	-1.47

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : กรมศุลกากร และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 12 ปริมาณ มูลค่า และราคาส่งออกน้ำสับปะรดของไทย ปี 2552-2556

ปี	ปริมาณ (ล้านตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ราคา (บาท/กิโลกรัม)
2552	0.15	6,524	36.26
2553	0.14	6,614	38.75
2554	0.15	6,825	37.16
2555	0.14	5,320	32.87
2556*	0.14	4,600	29.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-1.37	-8.76	-5.29

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : กรมศุลกากร และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 13 ราคาที่เกษตรกรขายได้ และราคาขายส่งสับปะรดบริโภคสด ณ ตลาดกรุงเทพฯ ปี 2552-2556

หน่วย : บาท/กิโลกรัม

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้ ^{1/}		ราคาขายส่ง ^{2/}
	สับปะรดโรงงาน	สับปะรดบริโภคสด	สับปะรดบริโภคสด
2552	5.00	6.74	10.50
2553	5.51	7.70	12.70
2554	4.92	7.80	13.21
2555	3.30	6.70	14.35
2556*	4.09	7.24	12.50
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-8.74	0.04	4.82

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/}สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/}กรมการค้าภายใน

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

10. ลำไย

1.สถานการณ์ปี 2556

1.1 การผลิต

ปี 2552-2556 เนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้นจาก 970,703 ไร่ในปี 2552 เป็น 1,010,263 ไร่ในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.34 ต่อปี ขณะที่ผลผลิตและผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 623,032 ตัน และ 642 กิโลกรัมในปี 2552 เป็น 863,901 ตัน และ 855 กิโลกรัมในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.07 และร้อยละ 10.51 ต่อปี ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากราคาลำไยที่เกษตรกรขายได้อยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลจากการที่รัฐให้ความช่วยเหลือโดยการแทรกแซงตลาดเป็นประจำเกือบทุกปีจึงจูงใจให้เกษตรกรลงทุนปลูกและดูแลรักษาต้นลำไยมากขึ้น ส่งผลให้เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น

ปี 2556 มีเนื้อที่ให้ผล 1,010,263 ไร่ ลดลงจาก 1,013,329 ไร่ในปี 2555 ร้อยละ 0.30 ส่วนผลผลิตเป็น 863,901 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 853,780 ตันในปี 2555 ร้อยละ 1.19 ขณะที่ผลผลิตต่อไร่เป็น 855 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจาก 843 กิโลกรัมในปี 2555 ร้อยละ 1.42

1.2 การตลาด

(1) การบริโภคภายในประเทศ

ผลผลิตลำไยส่วนใหญ่ที่ใช้บริโภคในประเทศจะอยู่ในรูปลำไยสด สำหรับผลิตภัณฑ์แปรรูป เช่น ลำไยอบแห้ง ลำไยกระป๋อง และลำไยแช่แข็ง มีการบริโภคในประเทศไม่มาก โดยปี 2552-2556 ปริมาณความต้องการบริโภคลำไยสดและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 35,000 ตันในปี 2552 เป็นปริมาณ 45,000 ตันในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.67 ต่อปี เนื่องจากภาครัฐส่งเสริมและสนับสนุนให้บริโภค ลำไยมากขึ้น

ปี 2556 มีปริมาณการบริโภคลำไยภายในประเทศ 45,000 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 40,000 ตันในปี 2555 ร้อยละ 12.50

(2) การส่งออก

ไทยเป็นผู้ส่งออกลำไยรายใหญ่ของโลก โดยส่วนใหญ่ส่งออกในรูปลำไยสด และลำไยอบแห้ง ตลาดหลักสำหรับลำไยสดของไทยได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน อินโดนีเซีย และฮ่องกง ส่วนตลาดหลักสำหรับลำไยอบแห้งของไทยได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน และฮ่องกง ทั้งนี้ในช่วงปี 2552-2556 ปริมาณการส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์เพิ่มสูงขึ้นจากปริมาณ 409,952 ตัน (745,831 ตันสด) ในปี 2552 เป็นปริมาณ 570,060 ตัน (919,560 ตันสด) ในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.28 ต่อปี และมูลค่าเพิ่มขึ้นจาก 6,825 ล้านบาทในปี 2552 เป็น 12,101 ล้านบาทในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.71 ต่อปี แยกเป็น

-**ลำไยสด** ส่งออกเพิ่มขึ้นจากปริมาณ 239,828 ตัน มูลค่า 3,633 ล้านบาทในปี 2552 เป็นปริมาณ 410,000 ตัน มูลค่า 7,593 ล้านบาทในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.93 และร้อยละ 26.52 ต่อปี ตามลำดับ

-**ลำไยอบแห้ง** ส่งออกเพิ่มขึ้นจากปริมาณ 144,154 ตัน มูลค่า 2,590 ล้านบาทในปี 2552 เป็นปริมาณ 150,000 ตัน มูลค่า 3,987 ล้านบาทในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.77 และร้อยละ 15.57 ต่อปี ตามลำดับ

-**ลำไยกระป๋อง** ส่งออกลดลงจากปริมาณ 25,766 ตัน มูลค่า 589 ล้านบาทในปี 2552 เหลือปริมาณ 10,000 ตัน มูลค่า 511 ล้านบาทในปี 2556 หรือลดลงร้อยละ 18.97 และร้อยละ 1.18 ต่อปี ตามลำดับ

-**ลำไยแช่แข็ง** ส่งออกลดลงจากปริมาณ 204 ตัน มูลค่า 13 ล้านบาทในปี 2552 เหลือปริมาณ 60 ตัน มูลค่า 10 ล้านบาทในปี 2556 หรือลดลงร้อยละ 35.78 และร้อยละ 17.71 ต่อปี ตามลำดับ ปี 2556 มีการส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์ปริมาณ 570,060 ตัน มูลค่า 12,101 ล้านบาท ลดลงจาก 596,419 ตัน มูลค่า 12,843 ล้านบาทในปี 2555 ร้อยละ 4.42 และร้อยละ 5.78 ตามลำดับ เนื่องจากอินโดนีเซียซึ่งเป็นตลาดส่งออกลำไยที่สำคัญของไทยได้กำหนดโควตานำเข้าลำไยในครึ่งปีแรก เหลือเพียง 25,000 ตัน ทำให้ไม่สามารถส่งออกลำไยได้ตามที่คาดการณ์ไว้ ปริมาณและมูลค่าการส่งออก ลำไยโดยรวมจึงลดลง

(3) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2552-2556 ราคาลำไยสดทั้งซอที่เกษตรกรขายได้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยราคาลำไยสดทั้งซอเกรด AA และเกรด A เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 24.22 บาท และ 22.26 บาทในปี 2552 เป็น กิโลกรัมละ 28.00 บาท 25.00 บาทในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.72 และร้อยละ 0.45 ต่อปี ตามลำดับ ส่วนราคาลำไยสดทั้งซอเกรดคละไม่สามารถหาอัตราเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากไม่มีข้อมูลราคา ตั้งแต่ปี 2555-2556 แต่ราคามีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

ปี 2552-2556 ราคาลำไยอบแห้งที่เกษตรกรขายได้มีแนวโน้มลดลง โดยราคาลำไยอบแห้งเกรด AA เกรด A และเกรด B ลดลงจากกิโลกรัมละ 62.22 บาท กิโลกรัมละ 41.99 บาท และ กิโลกรัมละ 22.88 บาทในปี 2552 เหลือกิโลกรัมละ 60.00 บาท 36.00 บาทและ 21.00 บาทในปี 2556 หรือลดลงร้อยละ 1.04 ร้อยละ 5.48 และร้อยละ 3.36 ต่อปี ตามลำดับ

ปี 2556 ราคาลำไยสดทั้งซอเกรด AA กิโลกรัมละ 28.00 บาท ลดลงจากกิโลกรัมละ 31.41 บาทในปี 2555 ร้อยละ 10.86 ส่วนราคาลำไยสดทั้งซอเกรด A ในปี 2556 กิโลกรัมละ 25.00 บาท เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 24.24 บาทในปี 2555 ร้อยละ 3.14

ปี 2556 ราคาลำไยอบแห้งเกรด AA เกรด A และเกรด B กิโลกรัมละ 60.00 บาท 36.00 บาท และ 21.00 บาท ลดลงจากกิโลกรัมละ 66.09 บาท กิโลกรัมละ 37.02 บาท และกิโลกรัมละ 22.98 บาทในปี 2555 ร้อยละ 9.21 ร้อยละ 2.76 และร้อยละ 8.62 ตามลำดับ

2) ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี

ปี 2552-2556 ราคาส่งออก F.O.B เฉลี่ยลำไยสด ลำไยอบแห้ง ลำไยกระป๋อง ลำไยแช่แข็ง เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 15.15 บาท 17.96 บาท 22.85 บาท และ 63.21 บาทในปี 2552 เป็น กิโลกรัมละ 18.52 บาท 26.58 บาท 51.08 บาทและ 168.82 บาทในปี 2556 ร้อยละ 5.50 ร้อยละ 8.25 ร้อยละ 21.96 และร้อยละ 28.15 ต่อปี ตามลำดับ

ปี 2556 ราคาส่งออก F.O.B เฉลี่ยของลำไยสด ลำไยอบแห้ง และลำไยกระป๋อง กิโลกรัมละ 18.52 บาท 26.58 บาท และ 51.08 บาท ลดลงจากกิโลกรัมละ 18.55 บาท 29.27 บาท และ 52.51 บาทในปี 2555 ร้อยละ 0.19 ร้อยละ 9.18 และร้อยละ 2.72 ตามลำดับ ส่วนราคาส่งออก F.O.B เฉลี่ยของลำไยแช่แข็งกิโลกรัมละ 168.82 บาท เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 129.93 บาทในปี 2555 ร้อยละ 29.93

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2. แนวโน้มปี 2557

2.1 การผลิต

คาดว่าเนื้อที่ให้ผลจะเพิ่มขึ้นจาก 1,010,263 ไร่ในปี 2556 เป็น 1,019,052 ไร่ในปี 2557 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.87 เนื่องจากราคาลำไยที่เกษตรกรขายได้ในปีที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ดี เกษตรกรจึงดูแลรักษาต้นลำไยเพิ่มขึ้น ประกอบกับต้นลำไยที่ปลูกใหม่ปี 2553 เริ่มทยอยให้ผลอย่างต่อเนื่อง ทำให้เนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้น ส่วนผลผลิตคาดว่าเพิ่มขึ้นจาก 863,901 ตันในปี 2556 เป็น 895,750 ตันในปี 2557 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.69 สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นจาก 85 กิโลกรัมในปี 2556 เป็น 879 กิโลกรัมในปี 2557 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.81

2.2 การตลาด

(1) การบริโภคภายในประเทศ

คาดว่าความต้องการบริโภคลำไยภายในประเทศมีประมาณ 50,000 ตัน เนื่องจากภาครัฐให้การส่งเสริมสนับสนุนและรณรงค์โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ ให้ประชาชนหันมาบริโภคลำไยมากขึ้น

(2) การส่งออก

คาดว่าจะมีการส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์ประมาณ 600,000 ตัน (971,835 ตันสด) เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 4.88 เนื่องจากผลผลิตเพิ่มขึ้นและจีนซึ่งเป็นตลาดส่งออกลำไยที่สำคัญของไทยยังมีความต้องการบริโภคลำไยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับความต้องการบริโภคลำไยสดและผลิตภัณฑ์จากกลุ่มประเทศอาเซียนโดยเฉพาะเวียดนามยังเพิ่มขึ้น ถึงแม้ว่าอินโดนีเซียจะกำหนดโควตาการนำเข้าสินค้าลำไย ทำให้ไม่สามารถส่งออกลำไยได้ตามที่คาดหมายไว้ แต่เมื่อมองในภาพรวมการส่งออกลำไยและผลิตภัณฑ์ยังคงเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ภาครัฐควรส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อขยายการส่งออกในตลาดใหม่ ได้แก่ อินเดีย สหภาพยุโรป และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อลดการพึ่งพิงจากตลาดจีนซึ่งเป็นตลาดหลักของไทย

(3) ราคา

สำหรับปี 2557 คาดว่า ราคาลำไยสดทั้งซอที่เกษตรกรขายได้จะเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ขณะที่ราคาลำไยอบแห้งที่เกษตรกรขายได้จะลดลงประมาณร้อยละ 10 ส่วนราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี ลำไยและผลิตภัณฑ์จะเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 10

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตและการส่งออก

2.3.1 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการผลิต

(1) สภาวะโลกร้อน

สภาวะโลกร้อนหรือปรากฏการณ์ก๊าซเรือนกระจกส่งผลให้ธรรมชาติเกิดความแปรปรวน ทำให้เกิดภัยธรรมชาติอย่างรุนแรง เช่น อุทกภัยและภัยแล้ง โดยในช่วงฤดูฝนปี 2556 ที่ผ่านมามีสภาวะโลกร้อนทำให้เกิดพายุฝนและฝนตกหนักเกิดขึ้นหลายครั้ง รวมถึงสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงทำให้หลายประเทศทั่วโลก รวมถึงไทยได้รับผลกระทบ ส่งผลให้พื้นที่ปลูกและผลผลิตทางการเกษตรในภาคเหนือเกิดความเสียหาย รวมทั้งส่งผลต่อการติดดอกออกผล ผลผลิตออกล่าช้า ดังนั้น ปัญหาอุทกภัยและสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตลำไยของไทยในปี 2557 โดยอาจส่งผลให้ผลผลิตลำไยลดน้อยลง

(2) ราคาผลผลิตลำไย

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2552-2556) ราคาผลผลิตลำไยของไทยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเนื่องจากลำไยของไทยเป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศ โดยเฉพาะตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน อินโดนีเซีย และฮ่องกง ส่งผลให้ราคาลำไยที่เกษตรกรขายได้เพิ่มสูงขึ้น จึงจูงใจให้เกษตรกรลงทุนปลูกลำไยและดูแลรักษาต้นลำไยมากขึ้น ทำให้เนื้อที่ปลูกและผลผลิตเพิ่มขึ้น ดังนั้น ราคาผลผลิตลำไยอาจเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตลำไยของไทยในปี 2557 โดยราคาลำไยที่เกษตรกรขายได้เพิ่มสูงขึ้นทำให้ผลผลิตลำไยเพิ่มขึ้น

2.3.2 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การส่งออก

(1) มาตรการการนำเข้าสินค้าเกษตรของสาธารณรัฐประชาชนจีนและอินโดนีเซีย

เนื่องจากสาธารณรัฐประชาชนจีนและอินโดนีเซียเป็นประเทศนำเข้าลำไยรายใหญ่ของไทย ดังนั้น การกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการนำเข้าของสาธารณรัฐประชาชนจีนจะส่งผลกระทบต่อผู้ส่งออกและการส่งออกลำไยของไทย เช่น การกำหนดราคาประเมินซึ่งใช้เป็นฐานในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) ให้สูงขึ้น รวมถึงการกำหนดให้ต้องมีการตรวจสอบรับรองโรคศัตรูจากเจ้าหน้าที่ของจีนก่อนการส่งออกไปจีน นอกจากนี้การกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการนำเข้าของอินโดนีเซียจะส่งผลกระทบต่อผู้ส่งออกและการส่งออกลำไยของไทย เช่น การจำกัดโควตานำเข้าลำไยและการจำกัดจุดนำเข้าพืชผัก ผลไม้ จาก 8 จุดนำเข้าเหลือเพียง 4 จุดนำเข้า คือ 3 ท่าเทียบเรือ และ 1 ท่าอากาศยาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่อนุญาตให้นำเข้าที่ทำเรือ Tanjung Priok กรุงจาการ์ตา ซึ่งการบังคับใช้มาตรการเหล่านี้ อาจมีผลทำให้การส่งออกลำไยของไทยไม่เป็นไปตามที่คาดหมาย

(2) ค่าเงินบาท

จากการที่ค่าเงินบาทมีแนวโน้มแข็งค่าขึ้นในช่วงระยะเวลา 1-2 ปีที่ผ่านมา ส่งผลให้มูลค่าการส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์ของไทยลดลง ทำให้ผู้ประกอบการส่งออกมีรายรับลดลง ซึ่งอาจส่งผลให้ปริมาณการส่งออกลำไยลดลง เนื่องจากรายรับไม่จูงใจให้ส่งออกเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในเรื่องค่าระวางเรือขนส่งลำไยสำหรับตู้คอนเทนเนอร์ปรับอากาศ (ห้องเย็น) ขนาด 40 ฟุต จากไทยไปฮ่องกงและจากไทยไปเซี่ยงไฮ้ ซึ่งมีราคาประมาณ 1,200 ดอลลาร์สหรัฐฯต่อตู้ และ 1,500 ดอลลาร์สหรัฐฯต่อตู้ พบว่าการแข็งค่าขึ้นของเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ ส่งผลให้ผู้ส่งออกมีภาระค่าระวางเรือในรูปของเงินบาทลดลง โดยช่วงฤดูกาลที่ผลผลิตลำไยออกสู่ตลาดในเดือนพฤษภาคม-สิงหาคม 2555 ค่าระวางเรือขนส่งมีราคาเฉลี่ยประมาณ 38,172 บาท/ตู้ และ 47,715 บาทต่อตู้ ณ อัตราแลกเปลี่ยน 31.81 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ แต่เมื่อถึงช่วงเวลาที่ลำไยออกสู่ตลาดในเดือนพฤษภาคม-สิงหาคม 2556 ค่าระวางเรือขนส่งมีราคาเฉลี่ยลดลงเป็น 37,584 บาทต่อตู้ และ 46,980 บาทต่อตู้ ณ อัตราแลกเปลี่ยน 31.32 บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ หรือค่าระวางเรือขนส่งลดลงเที่ยวละประมาณ 588 บาทต่อตู้ และเที่ยวละ 735 บาทต่อตู้ ดังนั้นค่าเงินบาทจึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่มีผลกระทบต่อ การส่งออกลำไยของไทยในปี 2557 โดยค่าเงินบาทที่แข็งค่าขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนการส่งออกลดลง

(3) ปัญหาหนี้สินของสหภาพยุโรป และเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกาชะลอตัว

การส่งออกลำไยของไทยส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของลำไยสดและลำไยอบแห้ง ตลาดส่งออกหลักจะอยู่ในทวีปเอเชีย โดยตลาดส่งออกลำไยสดส่วนมากได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน อินโดนีเซีย และฮ่องกง คิดเป็นร้อยละ 33 ร้อยละ 27 และร้อยละ 22 ตามลำดับ หรือส่วนแบ่งตลาดรวมทั้ง 3 ประเทศ คิดเป็นร้อยละ 82 ส่วนตลาดลำไยอบแห้งกว่าร้อยละ 90 ส่งออกไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ดังนั้น ปัญหาหนี้สินของสหภาพยุโรปและการชะลอตัวทางเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาจึงยังไม่ส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อการส่งออกลำไยสดและลำไยอบแห้งของไทย แต่อาจส่งผลกระทบต่อ การส่งออกลำไยกระป๋องและลำไยแช่แข็งของไทย ซึ่งตลาดส่งออกลำไยกระป๋องของไทยคือ สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส และอิตาลี เป็นต้น และตลาดส่งออกลำไยแช่แข็งของไทยคือ ฝรั่งเศส และสหรัฐอเมริกา แต่ปริมาณและมูลค่าการส่งออกยังมีน้อย ดังนั้น ปัญหาดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อ การส่งออกไม่มาก โดยปริมาณและมูลค่าการส่งออกอาจมีแนวโน้มลดลง

ตารางที่ 1 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ลำไย ปี 2552-2556

ปี	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม/ไร่)
2552	970,703	623,032	642
2553	960,808	525,230	547
2554	976,366	772,099	791
2555	1,013,329	853,780	843
2556	1,010,263	863,901	855
อัตราเพิ่ม(ร้อยละ)	1.34	12.07	10.51
2557*	1,019,052	895,750	879

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2 การบริโภคภายในประเทศและการส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์ ปี 2552-2556 และประมาณการปี 2557

ปี	ปริมาณการบริโภคภายในประเทศ (ตัน)	การส่งออก	
		ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2552	35,000	409,952	6,825
2553	25,000	303,477	6,148
2554	35,000	483,844	13,408
2555	40,000	596,419	12,843
2556*	45,000	570,060	12,101
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	13.67	14.28	20.71
2557*	50,000	599,035	13,631

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : กรมศุลกากร

ลำไย

ตารางที่ 3 การส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์ ปี 2552-2556

ปี	ลำไยสด		ลำไยอบแห้ง		ลำไยกระป๋อง		ลำไยแช่แข็ง	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2552	239,828	3,633	144,154	2,590	25,766	589	204	13
2553	216,395	3,513	72,705	2,109	14,166	510	211	16
2554	320,089	5,247	149,924	7,605	13,773	551	28	3
2555	455,663	8,454	129,255	3,783	11,472	602	29	4
2556*	410,000	7,593	150,000	3,987	10,000	511	60	10
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	19.93	26.52	6.77	15.57	-18.97	-1.18	-35.78	-17.71
2557*	430,000	8,170	160,000	4,960	9,000	495	35	6

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 ราคาลำไยสดและลำไยอบแห้งที่เกษตรกรขายได้ ปี 2552-2556

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)					
	ลำไยสดทั้งข้อ			ลำไยอบแห้ง		
	เกรด AA	เกรด A	เกรดคละ	เกรด AA	เกรด A	เกรด B
2552	24.22	22.26	12.84	62.22	41.99	22.88
2553	32.10	29.22	28.37	68.26	47.83	27.24
2554	28.98	24.33	29.04	77.25	42.05	24.81
2555	31.41	24.24	n.a.	66.09	37.02	22.98
2556*	28.00	25.00	n.a.	60.00	36.00	21.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2.72	0.45	-	-1.04	-5.48	-3.36

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5 ราคาส่งออกเอฟ.โอ.บีลำไยสดและผลิตภัณฑ์ ปี 2552-2556

ปี	ราคาส่งออกเอฟ.โอ.บี (บาท/กก.)			
	ลำไยสด	ลำไยอบแห้ง	ลำไยกระป๋อง	ลำไยแช่แข็ง
2552	15.15	17.96	22.85	63.21
2553	16.23	29.01	36.03	77.61
2554	16.25	50.68	47.67	107.14
2555	18.55	29.27	52.51	129.93
2556*	18.52	26.58	51.08	168.82
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	5.50	8.25	21.96	28.15

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และกรมศุลกากร

11. ทุเรียน

1. สถานการณ์ปี 2556

1.1 การผลิต

ปี 2552-2556 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ลดลงจากเนื้อที่ให้ผล 628,244 ไร่ ผลผลิต 661,665 ตัน ผลผลิตต่อไร่ 1,053 กิโลกรัมในปี 2552 เหลือเนื้อที่ให้ผล 572,454 ไร่ ผลผลิต 562,713 ตัน ผลผลิตต่อไร่ 983 กิโลกรัมในปี 2556 หรือลดลงร้อยละ 2.33 ร้อยละ 3.96 และร้อยละ 1.67 ต่อปี ตามลำดับ

ปี 2556 เนื้อที่ให้ผลลดลงจาก 581,554 ไร่ในปี 2555 ร้อยละ 3.78 ขณะที่ผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 524,387 ตันในปี 2555 ร้อยละ 2.95 และผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นจาก 902 กิโลกรัมในปี 2555 ร้อยละ 6.99

1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2552-2556 ความต้องการบริโภคภายในประเทศลดลงจาก 361,973 ตันในปี 2552 เป็น 189,963 ตันในปี 2556 หรือลดลงร้อยละ 18.41 ต่อปี ซึ่งการบริโภคส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปผลสด

ปี 2556 การบริโภคภายในประเทศเพิ่มขึ้นจาก 152,422 ตันในปี 2555 ร้อยละ 24.63 เนื่องจากภาครัฐมีมาตรการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการบริโภคผลไม้ภายในประเทศ ประกอบกับผลผลิตทุเรียนปีนี้เพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ไทยเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกทุเรียนรายใหญ่ของโลก ตลาดหลักสำคัญของไทยคือ สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยส่งออกในรูปทุเรียนสดประมาณร้อยละ 90 ของการส่งออกทั้งหมดในปี 2552-2556 การส่งออกทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 279,571 ตัน (299,692 ตันสด) มูลค่า 4,952.39 ล้านบาทในปี 2552 เป็นปริมาณ 367,770 ตัน (372,750 ตันสด) มูลค่า 7,513.00 ล้านบาทในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.82 และร้อยละ 13.51 ต่อปี ตามลำดับ ดังนี้

-**ทุเรียนสด** เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 256,172 ตัน มูลค่า 4,114.41 ล้านบาทในปี 2552 เป็นปริมาณ 355,000 ตัน มูลค่า 6,504.00 ล้านบาทในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.51 และร้อยละ 15.42 ต่อปี ตามลำดับ

-**ทุเรียนกวน** ลดลงจากปริมาณ 3,142 ตัน มูลค่า 182.49 ล้านบาทในปี 2552 เป็นปริมาณ 150 ตัน มูลค่า 24.00 ล้านบาทในปี 2556 หรือลดลงร้อยละ 55.08 และร้อยละ 43.44 ต่อปี ตามลำดับ

-**ทุเรียนแช่แข็ง** ปริมาณลดลงจาก 19,768 ตันในปี 2552 เหลือ 12,150 ตันในปี 2556 หรือลดลงร้อยละ 10.23 ต่อปี ขณะที่มูลค่าเพิ่มขึ้นจาก 510.74 ล้านบาทในปี 2552 เป็น 773.00 ล้านบาทในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.61 ต่อปี

-**ทุเรียนอบแห้ง** ลดลงจากปริมาณ 490 ตันในปี 2552 เหลือ 470 ตันในปี 2556 หรือลดลงร้อยละ 0.10 ต่อปี ในขณะที่มูลค่าเพิ่มขึ้นจาก 144.76 ล้านบาทในปี 2552 เป็น 212.00 ล้านบาทในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.52 ต่อปี

ปี 2556 การส่งออกทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 365,914 ตัน (371,965 ตันสด) มูลค่า 7,138.77 ล้านบาทในปี 2555 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.51 และร้อยละ 5.24

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตามลำดับ เนื่องจากความต้องการในตลาดต่างประเทศมีอย่างต่อเนื่อง ทั้งทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่มีความต้องการมากทำให้ราคาผลิตภัณฑ์ทุเรียนอยู่ในระดับสูง จึงใจให้ผู้ประกอบการนำทุเรียนมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อส่งออกเพิ่มขึ้น

(3) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2552-2556 ราคาทุเรียนพันธุ์หมอนทองเกรดคละที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นจาก กิโลกรัมละ 21.52 บาทในปี 2552 เป็นกิโลกรัมละ 39.90 บาทในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.46 ต่อปี สำหรับราคาทุเรียนพันธุ์ชะนีเกรดคละเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 12.89 บาทในปี 2552 เป็นกิโลกรัมละ 15.15 บาทในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.91 ต่อปี

ปี 2556 ราคาทุเรียนพันธุ์หมอนทองเกรดคละที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 31.06 บาทในปี 2555 ร้อยละ 28.46 ในขณะที่ราคาทุเรียนพันธุ์ชะนีเกรดคละที่เกษตรกรขายได้ลดลงจากกิโลกรัมละ 19.80 บาทในปี 2555 ร้อยละ 23.48

2) ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ

ปี 2552-2556 ราคาขายส่งทุเรียนพันธุ์หมอนทองและพันธุ์ชะนีเพิ่มขึ้นจาก กิโลกรัมละ 29.58 และกิโลกรัมละ 22.96 บาทในปี 2552 เป็นกิโลกรัมละ 51.85 และ 30.00 บาทในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.20 และร้อยละ 5.54 ต่อปี ตามลำดับ

ปี 2556 ราคาทุเรียนพันธุ์หมอนทอง และพันธุ์ชะนีขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 43.98 และกิโลกรัมละ 29.00 บาทในปี 2555 ร้อยละ 17.89 และร้อยละ 3.45 ตามลำดับ เนื่องจากความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศเพิ่มขึ้นมากกว่าปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น

3) ราคาส่งออก

ปี 2552-2556 ราคาส่งออกทุเรียนสด ทุเรียนแช่แข็ง และทุเรียนกวนเพิ่มขึ้นจาก กิโลกรัมละ 16.06 บาท กิโลกรัมละ 25.82 บาท และกิโลกรัมละ 58.15 บาทในปี 2552 เป็นกิโลกรัมละ 18.32 บาท กิโลกรัมละ 63.61 บาท และกิโลกรัมละ 162.00 บาทในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.59 ร้อยละ 24.34 และร้อยละ 25.89 ต่อปี ตามลำดับ

ปี 2556 ราคาส่งออกทุเรียนสด ทุเรียนแช่แข็ง และทุเรียนกวนเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 17.64 กิโลกรัมละ 52.85 และกิโลกรัมละ 88.34 บาทในปี 2555 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.85 ร้อยละ 20.36 และร้อยละ 83.38 ตามลำดับ เนื่องจากความต้องการของตลาดต่างประเทศมีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2. แนวโน้มปี 2557

2.1 การผลิต

ปี 2557 คาดว่าจะมีเนื้อที่ให้ผล 565,094 ไร่ ลดลงจาก 572,454 ไร่ในปี 2556 ร้อยละ 1.29 เนื่องจากการโค่นต้นทุเรียนทิ้งอย่างต่อเนื่อง ด้วยปัญหาโรคระบาดรากเน่า โคนเน่า รวมทั้งการปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปปลูกยางพารา และปาล์มน้ำมัน หากสภาพดินฟ้าอากาศเอื้ออำนวยต่อการติดดอกออกผล คาดว่าจะมีผลผลิต 567,890 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 562,713 ตันในปี 2556 ร้อยละ 0.92

2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

คาดว่าความต้องการบริโภคภายในประเทศของทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์ประมาณ 184,570 ตัน ใกล้เคียงกับปี 2556 ที่มีปริมาณ 189,963 ตัน เนื่องจากการส่งออกที่เพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

คาดว่าจะมีการส่งออกทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 3.07 หรือประมาณ 379,070 ตัน (383,320 ตันสด) โดยแยกเป็น ทุเรียนสด 365,000 ตัน ทุเรียนแช่แข็ง 13,500 ตัน ทุเรียนกวนและอบแห้ง 570 ตัน (4,820 ตันสด) เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของผลผลิต รวมทั้งความต้องการทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์ในตลาดต่างประเทศยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

(3) ราคา

คาดว่าราคาที่เกษตรกรขายได้ ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ และราคาส่งออก จะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา ถึงแม้ปริมาณผลผลิตจะเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของความต้องการในตลาดต่างประเทศ

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตและการส่งออก

2.3.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต

ในปี 2556 เนื้อที่ให้ผลผลิตลดลง เนื่องจากการโค่นต้นทุเรียนทิ้งจากปัญหาโรครากเน่า โคนเน่า ประกอบกับสภาพอากาศแปรปรวน มีสภาพแล้งนานกว่าทุกปี (มกราคม-มีนาคม) และมีพายุฤดูร้อนในช่วงต้นเดือนเมษายน 2556 ทำให้ทุเรียนร่วงหล่นได้รับความเสียหาย รวมทั้งเกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปปลูกพืชอื่น เช่น ยางพารา อย่างไรก็ตาม ปริมาณผลผลิตภาพรวมเพิ่มขึ้นจากปี 2555 เนื่องจากราคาที่เกษตรกรขายได้อยู่ในเกณฑ์ดีในช่วง 1-2 ปี ที่ผ่านมา รวมทั้งความต้องการของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศยังคงมีอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกษตรกรสนใจดูแลรักษาสวนทุเรียนมากขึ้น

สำหรับในปี 2557 คาดว่าสภาพภูมิอากาศจะเหมาะสมต่อการออกดอกและติดผล ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปี 2556

2.3.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคา

(1) ความต้องการในตลาดต่างประเทศยังคงมีอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งเป็นตลาดหลักสำหรับทุเรียนสดของไทยปรับตัวสูงขึ้น

(2) ต้นทุนค่าขนส่งทางเรือลดลงในปี 2556 จากการแข็งค่าของเงินบาท ทั้งนี้ ค่าระวางเรือจากไทยไปฮ่องกงและค่าระวางเรือจากไทยไปเซี่ยงไฮ้ ในช่วงฤดูกาลที่ทุเรียนออกสู่ตลาดมาก จะเสียค่าระวางสูงสุดประมาณ 1,200 และ 1,500 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อตู้คอนเทนเนอร์ขนาด 40 ฟุต (ตู้คอนเทนเนอร์ปรับอุณหภูมิ) ตามลำดับ เมื่อคิดเป็นเงินบาทจะส่งผลให้มีค่าระวางตู้ละ 37,584 บาท และ 46,980 บาท ตามลำดับ (อัตราแลกเปลี่ยนช่วงเดือนพฤษภาคม-สิงหาคม 2556 เฉลี่ย 31.32 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ) หรือลดลงตู้ละ 588 บาท และ 735 บาท ตามลำดับ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2555 (อัตราแลกเปลี่ยนช่วงเดือนพฤษภาคม-สิงหาคม 2554 เฉลี่ย 31.81 บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ)

การส่งออกทุเรียนแช่แข็งและทุเรียนกวน ซึ่งตลาดหลักอยู่ที่สหรัฐอเมริกา รัสเซีย ออสเตรเลีย และเนเธอร์แลนด์ ได้รับผลกระทบจากปัญหาเศรษฐกิจซบเซาในสหรัฐอเมริกา และวิกฤตยูโรโซนในประเทศกลุ่มสหภาพยุโรป ทำให้มีกำลังซื้อลดลง ส่งผลให้ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนกวนลดลงจากปี 2555 คิดเป็นร้อยละ 70.03 และร้อยละ 44.92 ตามลำดับ

สำหรับปี 2556 หากสถานการณ์เงินบาทยังคงมีทิศทางแข็งค่าขึ้นจากปี 2555 รวมทั้งค่าระวางเรือยังอยู่ในระดับเดิม จะส่งผลดีต่อผู้ส่งออกทำให้มีต้นทุนการส่งออกทางเรือลดลง อย่างไรก็ตาม ในการส่งออกไปสาธารณรัฐประชาชนจีนซึ่งเป็นตลาดหลัก นอกจากการส่งออกทางเรือแล้วยังสามารถ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ส่งออกทางบก โดยขนส่งตามเส้นทางสาย R9 สาย R3 และสาย R12 ซึ่งจะเป็นการเพิ่มช่องทางการส่งออกได้อีกทางหนึ่ง

ตารางที่ 1 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ทุเรียน ปี 2552-2557

ปี	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
2552	628,244	661,665	1,053
2553	611,206	568,067	929
2554	604,417	509,381	843
2555	581,554	524,387	902
2556*	572,454	562,713	983
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-2.33	-3.96	-1.67
2557*	565,094	567,890	1,005

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2 การบริโภคภายในประเทศและการส่งออกทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์ ปี 2552-2557

ปี	การบริโภคภายในประเทศ (ตันสด)	การส่งออก		
		ปริมาณ(ตัน)	ปริมาณ (ตันสด)	มูลค่า (ล้านบาท)
2552	361,973	279,571	299,692	4,952.39
2553	320,940	226,728	247,127	4,627.91
2554	201,454	289,665	307,927	5,589.20
2555	152,422	365,914	371,965	7,138.77
2556*	189,963	367,770	372,750	7,513.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-18.41	10.82	8.82	13.51
2557*	184,570	379,070	383,320	8,110.00

หมายเหตุ : * ประมาณการ

อัตราแปลง : ทุเรียนสด 10 กก. = ทุเรียนอบแห้ง 1 กก.

ทุเรียนสด 6 กก. = ทุเรียนกวน 1 กก.

ที่มา : จากการคำนวณ, กรมศุลกากร

ตารางที่ 3 การส่งออกทุเรียนแยกเป็นรายผลิตภัณฑ์ ปี 2552-2557

ปริมาณ : ตัน มูลค่า : ล้านบาท

ปี	ทุเรียนสด		ทุเรียนกวน		ทุเรียนแช่แข็ง		ทุเรียนอบแห้ง		รวม	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2552	256,172	4,114.41	3,142	182.49	19,768	510.74	490	144.76	279,571	4,952.39
2553	207,501	3,690.34	3,421	234.48	15,440	560.64	366	142.44	226,728	4,627.91
2554	271,948	4,662.52	3,071	229.17	14,323	565.81	323	131.91	289,665	5,589.20
2555	351,124	6,195.22	501	44.17	13,895	734.38	394	165.00	365,914	7,138.77
2556*	355,000	6,504.00	150	24.00	12,150	773.00	470	212.00	367,770	7,513.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	12.51	15.42	-55.08	-43.44	-10.23	11.61	-0.10	9.52	10.82	13.51
2557*	365,000	6,935.00	220	20.40	13,500	945.00	350	203.41	379,070	8,110.00

หมายเหตุ : * ประมาณการ

อัตราแปลง : ทุเรียนสด 10 กก. = ทุเรียนอบแห้ง 1 กก.

ทุเรียนสด 6 กก. = ทุเรียนกวน 1 กก.

ที่มา: จากการค้าปริมาณ, กรมศุลกากร

ทุเรียน

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 ราคาที่เกษตรกรขายได้ ราคาขายส่งและราคาส่งออกทุเรียน ปี 2552-2557

หน่วย : บาท/กก.

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้ ^{1/}		ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ ^{2/}		ราคาส่งออก ^{3/}		
	หอมทอง	ชะนี	หอมทอง	ชะนี	ทุเรียนสด	ทุเรียนแช่แข็ง	ทุเรียนกวน
2552	21.52	12.89	29.58	22.96	16.06	25.82	58.15
2553	25.36	14.02	46.74	28.88	17.78	36.31	68.55
2554	27.76	18.57	40.58	24.04	16.95	48.90	76.25
2555	31.06	19.80	43.98	29.00	17.64	52.85	88.34
2556*	39.90	15.15	51.85	30.00	18.32	63.61	162.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	15.46	6.91	11.20	5.54	2.59	24.34	25.89

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : ^{1/} ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมการค้าภายใน

^{3/} จากการคำนวณ

12. มังคุด

1. สถานการณ์ปี 2556

1.1 การผลิต

ปี 2552-2556 เนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้นจาก 399,438 ไร่ในปี 2552 เป็น 408,321 ไร่ในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.46 ต่อปี ขณะที่ผลผลิตต่อไร่ลดลงจาก 677 กิโลกรัมในปี 2552 เป็น 668 กิโลกรัมในปี 2556 หรือลดลงร้อยละ 2.03 สำหรับผลผลิตในช่วงปี 2552-2554 มีแนวโน้มลดลงจาก 270,554 ตันในปี 2552 เป็น 146,315 ตันในปี 2554 และโน้มเพิ่มขึ้นเป็น 272,716 ตันในปี 2556 ทำให้ภาพรวมของแนวโน้มผลผลิตในช่วง 5 ปีลดลงร้อยละ 1.58 เนื่องจากสภาพอากาศแปรปรวน แหล่งผลิตในภาคตะวันออกและภาคใต้ประสบปัญหาฝนแล้งทิ้งช่วง ทำให้ผลผลิตบางส่วนมีผลขนาดเล็ก ไม่สมบูรณ์ และเกิดเนื้อแกวียงไหล ส่งผลต่อคุณภาพของมังคุด

ปี 2556 มีผลผลิต 272,716 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 210,255 ตันในปี 2555 ร้อยละ 29.71 เนื่องจากปีที่ผ่านมาต้นมังคุดมีการออกผลน้อย ทำให้ต้นมังคุดได้พักมีการสะสมอาหาร มีความสมบูรณ์ต่อการออกดอกมากขึ้น

1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2552-2556 ความต้องการบริโภคภายในประเทศลดลงจาก 152,567 ตันในปี 2552 เหลือ 55,666 ตันในปี 2556 หรือลดลงร้อยละ 24.29 ต่อปี ซึ่งการบริโภคส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปผลสด

ปี 2556 การบริโภคภายในประเทศลดลงจาก 60,857 ตันในปี 2555 ร้อยละ 8.53 เนื่องจากปริมาณส่งออกเพิ่มขึ้นอย่างมาก ประกอบกับนโยบายของภาครัฐในการดำเนินมาตรการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการบริโภคผลไม้ในตลาดต่างประเทศ

(2) การส่งออก

ไทยเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกมังคุดรายใหญ่ของโลก ตลาดหลักสำคัญของไทยคือสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยส่งออกในรูปแบบมังคุดสดในปี 2552-2556 การส่งออกมังคุดสดและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 117,987 ตัน มูลค่า 1,879.06 ล้านบาทในปี 2552 เป็นปริมาณ 217,050 ตัน มูลค่า 4,262.05 ล้านบาทในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.51 และร้อยละ 22.61 ต่อปี ตามลำดับ ดังนี้

-**มังคุดสด** เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 117,690 ตัน มูลค่า 1,858.41 ล้านบาทในปี 2552 เป็นปริมาณ 216,450 ตัน มูลค่า 4,225.68 ล้านบาทในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.49 และร้อยละ 22.65 ต่อปี ตามลำดับ โดยตลาดหลักของมังคุดสด ได้แก่ จีน เวียดนาม และฮ่องกง

-**มังคุดแช่แข็ง** ปริมาณเพิ่มขึ้นจาก 297 ตัน มูลค่า 20.65 ล้านบาทในปี 2552 เป็น 600 ตัน มูลค่า 36.37 ล้านบาทในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.04 และร้อยละ 17.85 ต่อปี ตามลำดับโดยตลาดหลักของมังคุดแช่แข็ง ได้แก่ เกาหลี เวียดนาม ฮ่องกง ไต้หวัน และญี่ปุ่น

ปี 2556 การส่งออกมังคุดสดและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 149,398 ตัน มูลค่า 2,919.31 ล้านบาทในปี 2555 ร้อยละ 45.28 และร้อยละ 45.99 ตามลำดับ เนื่องจากความต้องการมังคุดในตลาดต่างประเทศมีอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเวียดนาม ซึ่งมีมูลค่าการนำเข้าจากไทยประมาณร้อยละ 48 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(3) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2552-2556 ราคามังคุดเกรดคละที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 9.81 บาทในปี 2552 เป็นกิโลกรัมละ 15.29 บาทในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.28 ต่อปี

ปี 2556 ราคามังคุดเกรดคละที่เกษตรกรขายได้ลดลงจากกิโลกรัมละ 17.04 บาทในปี 2555 ร้อยละ 10.24

2) ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ

ปี 2552-2556 ราคาขายส่งมังคุดผิวมันเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 18.97 บาทในปี 2552 เป็นกิโลกรัมละ 25.00 บาทในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.90 ต่อปี

ปี 2556 ราคาขายส่งมังคุดผิวมันในตลาดกรุงเทพฯ ลดลงจากกิโลกรัมละ 30.52 บาท ในปี 2555 ร้อยละ 18.09 เนื่องจากมีปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น

3) ราคาส่งออก

ปี 2552-2556 ราคาส่งออกมังคุดสดเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 15.79 บาทในปี 2552 เป็นกิโลกรัมละ 19.52 บาทในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.20 ต่อปี ขณะที่ราคาส่งออกมังคุดแช่แข็งลดลงจากกิโลกรัมละ 69.55 บาทในปี 2552 เป็นกิโลกรัมละ 60.58 บาทในปี 2556 หรือลดจรร้อยละ 3.44 ต่อปี

ปี 2556 ราคาส่งออกมังคุดสดเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 19.31 บาทในปี 2555 ร้อยละ 1.10 ขณะที่ราคาส่งออกมังคุดแช่แข็งลดลงจากกิโลกรัมละ 81.21 บาทในปี 2555 ร้อยละ 25.41 เนื่องจากตลาดต่างประเทศมีความต้องการมังคุดคุณภาพในรูปผลสดมากกว่ามังคุดแช่แข็ง

2. แนวโน้มปี 2557

2.1 การผลิต

ปี 2557 คาดว่าจะมีเนื้อที่ให้ผล 407,401 ไร่ ลดลงจาก 408,321 ไร่ในปี 2556 ร้อยละ 0.23 เนื่องจากราคาที่เกษตรกรขายได้อยู่ในระดับต่ำ ประกอบกับต้นทุนการผลิตสูง ผลตอบแทนที่ได้รับไม่จูงใจทำให้เกษตรกรโค่นต้นมังคุดที่อายุมาก แล้วเปลี่ยนไปปลูกยางพารา และปาล์มน้ำมัน ในขณะที่ผลผลิต 276,211 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 678 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากผลผลิต 272,716 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 668 กิโลกรัมในปี 2556 ร้อยละ 1.28 และร้อยละ 1.50 ตามลำดับ เนื่องจากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวยต่อการติดดอกออกผล

2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

คาดว่าความต้องการบริโภคภายในประเทศของมังคุดสดและผลิตภัณฑ์ประมาณ 45,561 ตัน ลดลงจากปริมาณ 55,666 ตันในปี 2556 เนื่องจากคาดว่าจะมีการส่งออกเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

คาดว่าจะมีการส่งออกมังคุดสดและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 6.27 หรือประมาณ 230,650 ตัน แยกเป็น มังคุดสด 230,000 ตัน มังคุดแช่แข็ง 650 ตัน เนื่องจากตลาดต่างประเทศมีความต้องการมังคุดสดและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

(3) ราคา

คาดว่าราคาที่เกษตรกรขายได้ ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ และราคาส่งออกจะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตและการส่งออก

2.3.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต

ในช่วง 2-3 ปี ที่ผ่านมา สภาพอากาศแปรปรวน ประสพภาวะภัยแล้ง ฝนทิ้งช่วง และมีพายุโซนร้อน มีฝนตกชุกในช่วงการออกดอกติดผลของมังคุด ทำให้ผลผลิตลดลง อย่างไรก็ตามปีที่ผ่านมาต้นมังคุดมีการออกผลน้อย ทำให้ต้นมังคุดได้พักมีการสะสมอาหาร มีความสมบูรณ์ต่อการออกดอกมากขึ้น ประกอบกับความต้องการมังคุดคุณภาพของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศยังคงมีอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกษตรกรสนใจดูแลรักษาสวนมังคุดมากขึ้น

สำหรับในปี 2557 คาดว่า สภาพภูมิอากาศจะเหมาะสมต่อการออกดอกและติดผล ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปี 2556

2.3.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การส่งออก

(1) ความต้องการในตลาดต่างประเทศยังคงมีอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งเป็นตลาดหลักสำหรับมังคุดสดของไทยปรับตัวสูงขึ้น

(2) ต้นทุนค่าขนส่งทางเรือลดลงในปี 2556 จากการแข็งค่าของเงินบาท ทั้งนี้ค่าระวางเรือจากไทยไปฮ่องกงและค่าระวางเรือจากไทยไปเซี่ยงไฮ้ ในช่วงฤดูกาลที่มังคุดออกสู่ตลาดมาก จะเสียค่าระวางสูงสุดประมาณ 1,200 และ 1,500 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อตู้คอนเทนเนอร์ขนาด 40 ฟุต (ตู้คอนเทนเนอร์ปรับอุณหภูมิ) ตามลำดับ เมื่อคิดเป็นเงินบาทจะส่งผลให้มีค่าระวางตู้ละ 37,584 บาท และตู้ละ 46,980 บาท ตามลำดับ (อัตราแลกเปลี่ยนช่วงเดือนพฤษภาคม-สิงหาคม 2556 เฉลี่ย 31.32 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ) หรือลดลงตู้ละ 588 บาท และ 735 บาท ตามลำดับ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2555 (อัตราแลกเปลี่ยนช่วงเดือนพฤษภาคม-สิงหาคม 2554 เฉลี่ย 31.81 บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ)

ส่วนการส่งออกมังคุดแช่แข็ง ซึ่งตลาดหลักอยู่ในเอเชีย เช่น สาธารณรัฐเกาหลี ไต้หวัน และญี่ปุ่น ซึ่งไม่ได้รับผลกระทบจากปัญหาเศรษฐกิจซบเซาในสหรัฐอเมริกาและวิกฤตยูโรโซนในประเทศกลุ่มสหภาพยุโรปมากนัก ทำให้กำลังซื้อยังคงมีอย่างต่อเนื่อง

สำหรับปี 2556 หากสถานการณ์เงินบาทยังคงมีทิศทางแข็งค่าขึ้นจากปี 2555 รวมทั้งค่าระวางเรือยังอยู่ในระดับเดิม จะส่งผลดีต่อผู้ส่งออกทำให้มีต้นทุนการส่งออกทางเรือลดลง อย่างไรก็ตามในการส่งออกไปสาธารณรัฐประชาชนจีนซึ่งเป็นตลาดหลัก นอกจากการส่งออกทางเรือแล้วยังสามารถส่งออกทางบก โดยขนส่งตามเส้นทางสาย R9 R3 และ R12 ซึ่งจะเป็นการเพิ่มช่องทางการส่งออกได้อีกทางหนึ่ง

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 1 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่มันฝรั่ง ปี 2552-2557

ปี	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
2552	399,438	270,554	677
2553	405,622	250,508	618
2554	410,266	146,315	357
2555	406,532	210,255	517
2556*	408,321	272,716	668
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	0.46	-1.58	-2.03
2557*	407,401	276,211	678

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2 การบริโภคภายในประเทศและการส่งออกมันฝรั่งสดและผลิตภัณฑ์ ปี 2552-2557

ปี	การบริโภคภายในประเทศ (ตันสด)	การส่งออก	
		ปริมาณ(ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2552	152,567	117,987	1,879.06
2553	130,936	119,572	1,955.83
2554	34,598	111,717	2,070.74
2555	60,857	149,398	2,919.31
2556*	55,666	217,050	4,262.05
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-24.29	15.51	22.61
2557*	45,561	230,650	4,642.25

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : จากการคำนวณ, กรมศุลกากร

ตารางที่ 3 การส่งออกมังคุดแยกเป็นรายผลิตภัณฑ์ ปี 2552-2557

ปริมาณ : ตัน มูลค่า : ล้านบาท

ปี	มังคุดสด		มังคุดแช่แข็ง		รวม	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2552	117,690	1,858.41	297	20.65	117,987	1,879.06
2553	119,263	1,928.81	309	27.02	119,572	1,955.83
2554	111,451	2,053.88	265	16.86	111,717	2,070.74
2555	148,844	2,874.33	554	44.98	149,398	2,919.31
2556*	216,450	4,225.68	600	36.37	217,050	4,262.05
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	15.49	22.65	22.04	17.85	15.51	22.61
2557*	230,000	4,600.00	650	42.25	230,650	4,642.25

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : จากการคำนวณ, กรมศุลกากร

ตารางที่ 4 ราคาที่เกษตรกรขายได้ ราคาขายส่งและราคาส่งออกมังคุด ปี 2552-2556

หน่วย : บาท/กก.

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้ ^{1/}	ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ ^{2/}	ราคาส่งออก ^{3/}	
	เกรดคละ	มังคุดผิวมัน	มังคุดสด	มังคุดแช่แข็ง
2552	9.81	18.97	15.79	69.55
2553	13.00	24.78	16.17	87.43
2554	25.01	31.13	18.43	63.56
2555	17.04	30.52	19.31	81.21
2556*	15.29	25.00	19.52	60.58
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	12.28	7.90	6.20	-3.44

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : ^{1/} ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมการค้าภายใน

^{3/} จากการคำนวณ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

13. มันฝรั่ง

1. สถานการณ์ปี 2556

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2550-2554 พื้นที่เก็บเกี่ยวมันฝรั่งของโลก เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.85 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจาก 116.56 ล้านตันในปี 2550 เป็น 119.88 ล้านตันในปี 2554 โดยผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.99 ต่อปี คือเพิ่มขึ้นจาก 323.91 ล้านตันในปี 2550 เป็น 373.16 ล้านตันในปี 2554

1.1.2 การตลาด

(1) การส่งออก

การส่งออกมันฝรั่งของโลก ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2550-2554) ปริมาณการส่งออกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.37 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 10.41 ล้านตันในปี 2550 เป็น 12.26 ล้านตันในปี 2554

(2) การนำเข้า

การนำเข้ามันฝรั่งของโลก ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2550-2554) ปริมาณการนำเข้ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอัตราเฉลี่ย 5 ปี เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 3.67 ต่อปี เพิ่มขึ้นจาก 10.51 ล้านตันในปี 2550 เป็น 12.24 ล้านตันในปี 2554

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2552-2556 เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตมันฝรั่งรวมลดลงจาก 50,837 ไร่ และ 126,386 ตันในปี 2552 เหลือ 46,881 ไร่ และ 102,380 ตันในปี 2556 หรือลดลงร้อยละ 1.97 และร้อยละ 3.81 ต่อปี ตามลำดับ โดยแยกเป็นเนื้อที่เพาะปลูกมันฝรั่งพันธุ์บริโกลลดลงจาก 4,366 ไร่ ในปี 2552 เหลือ 4,040 ไร่ในปี 2556 แต่มีอัตราเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 0.15 ต่อปี และผลผลิตพันธุ์บริโกลลดลงจาก 11,679 ตันในปี 2552 เหลือ 8,909 ตันในปี 2556 โดยมีอัตราการลดลงเฉลี่ยร้อยละ 2.95 ต่อปี สำหรับเนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตมันฝรั่งพันธุ์โรงงานลดลงจาก 46,471 ไร่ และ 114,707 ตันในปี 2552 เหลือ 42,841 ไร่ และ 93,471 ตันในปี 2556 หรือลดลงอัตราเฉลี่ยร้อยละ 2.16 และร้อยละ 3.88 ต่อปี ตามลำดับ

แหล่งปลูกมันฝรั่งที่สำคัญ 5 อันดับแรกอยู่ในภาคเหนือ คือ เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน พะเยา และตาก เนื่องจากมีพื้นที่เพาะปลูกและสภาพอากาศที่เหมาะสม หนาวเย็นในช่วงฤดูการเพาะปลูก เหมาะสำหรับการปลูกมันฝรั่ง นอกจากนี้ยังมีการเพาะปลูกมันฝรั่งในแถบภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดสกลนคร นครพนม และเลย ซึ่งมีการนำมันฝรั่งพันธุ์โรงงานและมันฝรั่งพันธุ์บริโกลไปส่งเสริมให้เกษตรกรเพาะปลูก

ต้นทุนการผลิตต่อไร่มันฝรั่งพันธุ์โรงงาน ปี 2552-2556 มีแนวโน้มลดลงในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาจากไร่ละ 19,597.42 บาทในปี 2552 เหลือไร่ละ 18,980.81 บาทในปี 2556 และต้นทุนต่อกิโลกรัมลดลง จากกิโลกรัมละ 7.93 บาทในปี 2552 เป็นกิโลกรัมละ 7.90 บาทในปี 2556 สำหรับมันฝรั่งพันธุ์บริโกลมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา จาก 21,171.44 บาทในปี 2552 เป็นไร่ละ 23,812.20 บาทในปี 2556 และต้นทุนต่อกิโลกรัมเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 7.97 บาทในปี 2552 เป็นกิโลกรัมละ 9.61 บาทในปี 2556

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2552-2556 ความต้องการใช้มันฝรั่งรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้นอัตราร้อยละ 2.38 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจากปริมาณ 199,331 ตันในปี 2552 เป็น 211,170 ตันในปี 2556 เนื่องจากโรงงานแปรรูปมีความต้องการใช้วัตถุดิบมันฝรั่งเพิ่มขึ้น โดยการผลิตภายในประเทศมีสัดส่วนร้อยละ 48 ของความต้องการใช้ภายในประเทศ ส่วนที่เหลือร้อยละ 52 นำเข้าจากต่างประเทศ

(2) การส่งออก

ปี 2552-2556 มันฝรั่งสดหรือแช่เย็นมีปริมาณการส่งออกลดลงร้อยละ 52.94 ต่อปี และมูลค่าการส่งออกลดลงร้อยละ 43.30 ต่อปี ส่วนผลิตภัณฑ์มันฝรั่งปริมาณการส่งออกลดลงร้อยละ 3.69 ต่อปี แต่มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นอัตราร้อยละ 12.66 ต่อปี ตลาดส่งออกหลักของไทย ได้แก่ กัมพูชา ลาว เมียนมาร์ สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย

ประเทศกลุ่มอาเซียนมีอัตราการขยายการส่งออกมันฝรั่งทอดกรอบเพิ่มขึ้นทั้งปริมาณและมูลค่า เนื่องจากการเปิดการค้าเสรีจึงทำให้มีการส่งออกมันฝรั่งทอดกรอบไปขายยังประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น ได้แก่ เมียนมาร์ ลาว และกัมพูชา ซึ่งเป็นการส่งออกในรูปแบบผลิตภัณฑ์มันฝรั่ง

(3) การนำเข้า

ปี 2552-2556 มันฝรั่งสดหรือแช่เย็นมีปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.83 ต่อปี และมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.19 ต่อปี ส่วนผลิตภัณฑ์มันฝรั่งปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.17 ต่อปี และมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 24.50 ต่อปี เนื่องจากผลิตภัณฑ์มันฝรั่งบางชนิดภายในประเทศยังไม่สามารถผลิตได้ เช่น เฟรนช์ฟราย และแป้งมันฝรั่ง จึงต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ตลาดนำเข้าหลักของไทย ได้แก่ แคนาดา สหรัฐอเมริกา เยอรมัน และสาธารณรัฐประชาชนจีน

(4) ราคา

ปี 2552-2556 ราคามันฝรั่งพันธุ์โรงงานที่เกษตรกรขายได้ลดลงร้อยละ 0.66 ต่อปี โดยลดลงจากกิโลกรัม 12.33 บาทในปี 2552 เหลือกิโลกรัมละ 11.31 บาทในปี 2556 ส่วนราคามันฝรั่งพันธุ์บริโภคที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.67 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัม 7.83 บาทในปี 2552 เป็นกิโลกรัมละ 12.00 บาทในปี 2556

2. แนวโน้มปี 2557

2.1 ของไทย

2.1.1 การผลิต

ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร คาดว่าในปี 2557 จะมีเนื้อที่เพาะปลูก 51,409 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2556 ร้อยละ 9.66 และผลผลิต 122,570 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2556 ร้อยละ 19.72 เนื่องจากการเติบโตของธุรกิจมันฝรั่งพันธุ์โรงงานมีแนวโน้มสูงขึ้น โรงงานต้องการมันฝรั่งสดเข้ามาใช้ในขบวนการแปรรูปในโรงงานเพิ่มขึ้น ทำให้ความต้องการขยายพื้นที่การเพาะปลูกและการนำเข้ามามันฝรั่งสดเพิ่มขึ้น ส่วนมันฝรั่งพันธุ์บริโภคมีการเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก เนื่องจากสหกรณ์ผู้ปลูกมันฝรั่งมีการนำเข้าหัวพันธุ์มันฝรั่งจากต่างประเทศมาส่งเสริมให้เกษตรกรเพาะปลูกในประเทศในปริมาณจำกัด เพื่อสนองความต้องการผู้บริโภคในประเทศเป็นหลัก จึงมีการจำกัดการนำเข้าหัวพันธุ์มาเพาะปลูกเพื่อให้ได้ผลผลิตสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ซึ่งที่ผ่านมาความต้องการมันฝรั่งพันธุ์บริโภคมีการเติบโตไม่มากนัก การขยายพื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตมันฝรั่งพันธุ์บริโภคค่อนข้างจะไม่เปลี่ยนแปลงมาก

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

คาดว่า การใช้มันฝรั่งพันธุ์โรงงาน มีการขยายการผลิตเพิ่มขึ้นในช่วงปลายปี 2557 เนื่องจากโรงงานจะมีการขยายการผลิตเพิ่มขึ้น โดยพันธุ์โรงงานจะมีความต้องการใช้ 180,000 ตัน สำหรับพันธุ์บริโภคมีความต้องการใช้ภายในประเทศประมาณ 13,000 ตัน

(2) การส่งออก

คาดว่าปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาเล็กน้อย เนื่องจากโรงงานมีการขยายกำลังการผลิต แต่การผลิตยังคงมุ่งเน้นสนองความต้องการของผู้บริโภคในประเทศเป็นหลัก มีผลผลิตคงเหลือส่งไปขายต่างประเทศเพียงเล็กน้อย ส่วนมันฝรั่งพันธุ์บริโภคจะขายในประเทศเป็นหลัก การส่งออกต่างประเทศมีเพียงเล็กน้อย

(3) ราคา

ราคาเกษตรกรขายได้มันฝรั่งพันธุ์โรงงาน ประมาณกิโลกรัมละ 11.50-12.20 บาท ในฤดูแล้ง ส่วนฤดูฝนราคากิโลกรัมละ 14.00 บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากโรงงานมีการประกันราคาซื้อจากเกษตรกรเพิ่มสูงขึ้น และราคามันฝรั่งบริโภคปี 2557 คาดว่าขยับสูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากสภกรณ์ผู้ปลูกมันฝรั่งมีการควบคุมการนำเข้าหัวพันธุ์มันฝรั่งใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา

2.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตและนโยบายภาครัฐที่มีต่อการพัฒนามันฝรั่ง

2.2.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต

(1) ยังไม่สามารถผลิตหัวพันธุ์มันฝรั่งทดแทนการนำเข้าได้สมบูรณ์ การสนับสนุนงบประมาณให้กรมวิชาการเกษตรผลิตหัวพันธุ์มีจำกัดและได้รับงบประมาณไม่มาก จึงทำให้ผลิตหัวพันธุ์เพื่อนำไปส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกได้น้อย หัวพันธุ์ที่ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกจะนำเข้ามาจากต่างประเทศทั้งหมด ซึ่งมีต้นทุนสูง และถ้าปีใดต่างประเทศผลิตหัวพันธุ์ได้ไม่เพียงพอก็ไม่สามารถหาหัวพันธุ์มาให้เกษตรกรปลูกได้

(2) ยังไม่สามารถผลิตหัวมันฝรั่งสดใช้ในประเทศได้เพียงพอในฤดูฝน ซึ่งเป็นข้อจำกัดการผลิตหัวมันฝรั่งสดส่งโรงงานแปรรูป จึงต้องมีการเปิดตลาดให้มีการนำเข้าโควตาหัวมันฝรั่งสดในปี 2556 ปีละ 36,000 ตัน และปี 2557 จะขอขยายโควตาเป็น 48,000 ตัน เนื่องจากการผลิตหัวมันฝรั่งสดในฤดูฝนมีความเสี่ยง มักพบปัญหาโรคใบไหม้ ไล่เดือนฝอยบางพื้นที่ ทำให้ได้รับผลผลิตไม่เพียงพอ

(3) การทดสอบสายพันธุ์ใหม่ ๆ เพื่อให้ได้พันธุ์ที่มีคุณภาพและผลิตพันธุ์ใหม่ ๆ ทดแทนการนำเข้ายังทำได้จำกัด ประเทศผู้ผลิตหัวพันธุ์ได้ลดการผลิตมันฝรั่งพันธุ์แอตแลนติกลง อาจส่งผลกระทบต่อการผลิตมันฝรั่งภายในประเทศไทยในอนาคต ทำให้หัวพันธุ์มันฝรั่งไม่เพียงพอต่อความต้องการที่กำลังขยายตัวเพิ่มขึ้น

2.2.2 นโยบายภาครัฐที่มีต่อการพัฒนามันฝรั่ง

(1) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานปศุสัตว์ที่ดินเพื่อเกษตรกรกรรมและบริษัทเอกชน เพื่อจัดทำโครงการส่งเสริมการปลูกมันฝรั่งพันธุ์โรงงานในปี 2557 จะขอรับเงินสนับสนุนจากงบกลาง ของสำนักงบประมาณ และดำเนินการส่งเสริมขยายพื้นที่เพาะปลูกมันฝรั่งพันธุ์โรงงาน

(2) กรมวิชาการเกษตรร่วมกับสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร จะดำเนินการจัดทำโครงการผลิตหัวพันธุ์มันฝรั่งทดแทนการนำเข้า โดยขอรับเงินจากงบประมาณหรือกองทุนฯ ซึ่งกรมวิชาการ

เกษตรกรได้วิจัยหาเทคโนโลยีการผลิตหัวพันธุ์มันฝรั่งต้านทานโรคใบไหม้ที่ระบาดหนักในพื้นที่ภาคเหนือและในฤดูฝน ซึ่งทำให้ผลผลิตเสียหาย ถ้าได้รับการสนับสนุนงบประมาณจำนวนหนึ่งมาส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตหัวพันธุ์มันฝรั่งพันธุ์แอตแลนติกทดแทนการนำเข้า จะทำให้เกษตรกรได้รับหัวพันธุ์ที่มีคุณภาพดี ราคาถูก ทดแทนการนำเข้าและส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกในฤดูฝนลดการนำเข้าหัวมันฝรั่งสดเพื่อการแปรรูปได้

(3) ต้องบูรณาการร่วมกับหลาย ๆ หน่วยงานทั้งในและนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อทดสอบมันฝรั่งสายพันธุ์ใหม่ ๆ และหาหัวพันธุ์มันฝรั่งที่สามารถนำมาส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกทดแทนการนำเข้า ปัจจุบันผลิตภัณฑ์เฟรนช์ฟรายต้องนำเข้าจากต่างประเทศทั้งหมด ถ้าสามารถทดสอบหาพันธุ์ที่เหมาะสมและปลูกได้ อาจจะมีอุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้าในประเทศเกิดขึ้นใหม่ ภาครัฐจะต้องร่วมมือกับองค์กรต่างประเทศเพื่อหาเทคโนโลยีและสายพันธุ์ใหม่ ๆ มาทดสอบใช้ในประเทศให้เกษตรกรผลิตทดแทนการนำเข้า

ตารางที่ 1 พื้นที่เพาะปลูก ผลผลิต ปริมาณนำเข้า ปริมาณส่งออก มันฝรั่งของโลก ปี 2550-2554

ปี	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ปริมาณส่งออก (ล้านตัน)	ปริมาณนำเข้า (ล้านตัน)
2550	116.56	323.91	10.41	10.51
2551	113.55	329.92	10.28	10.23
2552	116.42	334.33	10.22	9.59
2553	116.90	333.75	11.37	10.82
2554	119.88	373.16	12.26	12.24
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	0.85	2.99	4.37	3.67

ที่มา : FAO Production Yearbook 2012

ตารางที่ 2 พื้นที่ปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่มันฝรั่งของไทย ปี 2552-2556

ปี	มันฝรั่งรวม			มันฝรั่งพันธุ์บริโภค			มันฝรั่งพันธุ์โรงงาน		
	เนื้อที่ เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิต/ไร่ (กก.) ปลูก	เนื้อที่ เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิต/ไร่ (กก.) ปลูก	เนื้อที่ เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิต/ไร่ (กก.) ปลูก
2552	50,837	126,386	2,486	4,366	11,679	2,675	46,471	114,707	2,468
2553	60,319	134,645	2,232	4,484	10,260	2,288	55,835	124,385	2,228
2554	60,135	139,671	2,323	5,500	14,863	2,702	54,635	124,808	2,298
2555	58,134	139,160	2,394	5,318	13,071	2,458	52,816	126,089	2,387
2556	46,881	102,380	2,184	4,040	8,909	2,205	42,841	93,471	2,182
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-1.97	-3.81	-1.87	0.15	-2.95	-3.10	-2.16	-3.88	-1.76

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3 ต้นทุนการผลิตมันฝรั่งพันธุ์บริโกลและมันฝรั่งพันธุ์โรงงาน ปี 2552-2556

ปี	มันฝรั่งพันธุ์โรงงาน		มันฝรั่งพันธุ์บริโกล	
	ต้นทุนรวม (บาทต่อไร่)	ต้นทุน (บาทต่อกิโลกรัม)	ต้นทุนรวม (บาทต่อไร่)	ต้นทุน (บาทต่อกิโลกรัม)
2552	19,597.42	7.93	21,171.44	7.97
2553	19,853.85	8.91	21,479.15	9.39
2554	19,619.10	8.54	20,900.31	7.74
2555	19,402.43	8.13	22,718.11	9.24
2556	18,980.81	7.90	23,812.20	9.61

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 บัญชีสมดุลสินค้ามันฝรั่ง ปี 2552-2556

ปริมาณ : ตัน

ปี	อุปทาน			อุปสงค์		
	ผลผลิต	นำเข้า	รวม	ส่งออก	บริโภคในประเทศ ^{1/}	รวม
2552	126,386	75,033	201,419	2,088	199,331	201,419
2553	134,645	86,085	220,730	3,125	217,605	220,730
2554	139,671	100,329	240,000	1,416	238,584	240,000
2555	139,160	107,450	246,610	1,190	245,420	246,610
2556*	102,380	110,000	212,380	1,210	211,170	212,380
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-3.81	10.37	2.19	-18.59	2.38	2.19

หมายเหตุ : * ประมาณการ

^{1/} จากการคำนวณ

ที่มา : กรมศุลกากร

ตารางที่ 5 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกมันฝรั่งสดหรือแช่เย็นและผลิตภัณฑ์มันฝรั่ง ปี 2552-2556

ปี	มันฝรั่งสด หรือแช่เย็น		ผลิตภัณฑ์มันฝรั่ง		รวม	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ(ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2552	840.46	16.85	1,247.61	104.06	2,088.07	120.91
2553	1,828.01	30.25	1,297.71	127.01	3,125.72	157.26
2554	281.71	7.38	1,134.05	151.54	1,415.76	158.93
2555	85.00	2.97	1,105.37	160.49	1,190.37	163.46
2556*	90.00	3.15	1,120.00	168.00	1,210.00	171.15
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-52.94	-43.30	-3.69	12.66	-18.59	7.61

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : กรมศุลกากร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 6 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ามันฝรั่งสดหรือแช่เย็นและผลิตภัณฑ์มันฝรั่ง ปี 2552-2556

ปี	มันฝรั่งสด หรือแช่เย็น		ผลิตภัณฑ์มันฝรั่ง		รวม	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2552	32,567.56	540.65	42,465.50	1,456.58	75,033.05	1,997.22
2553	30,354.55	471.10	55,731.33	1,735.15	86,085.88	2,206.25
2554	48,328.33	742.19	52,000.42	2,198.70	100,328.75	2,940.89
2555	42,748.01	717.29	64,702.64	3,023.76	107,450.65	3,741.05
2556*	40,000.00	680.00	70,000.00	3,300.00	110,000.00	3,980.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	7.83	9.19	12.17	24.50	10.37	21.01

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : กรมศุลกากร

ตารางที่ 7 ราคาที่เกษตรกรขายได้ ปี 2552-2556

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้	
	มันฝรั่งพันธุ์โรงงาน (บาท/กิโลกรัม)	มันฝรั่งพันธุ์บริโภค (บาท/กิโลกรัม)
2552	12.33	7.83
2553	10.25	12.86
2554	10.40	11.67
2555	11.40	9.50
2556*	11.31	12.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-0.66	5.67

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

14. กล้วยไม้

1. สถานการณ์ปี 2556

1.1 ของโลก

1.1.1 การตลาด

การส่งออกกล้วยไม้ของโลก ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2551-2555) มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.45 ต่อปี ประเทศที่มีมูลค่าการส่งออกกล้วยไม้มากที่สุดคือ ประเทศเนเธอร์แลนด์ รองลงมา ได้แก่ ประเทศไทย สิงคโปร์ และไต้หวัน

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2552-2556 พื้นที่ปลูกกล้วยไม้ลดลงจาก 22,200 ไร่ในปี 2552 เหลือ 19,178 ไร่ ในปี 2556 โดยลดลงร้อยละ 4.96 ต่อปี และผลผลิตลดลงจาก 52,422 ตันในปี 2552 เหลือ 40,185 ตัน ในปี 2556 โดยลดลงร้อยละ 8.59 ต่อปี สาเหตุมาจากการเกิดอุทกภัยในช่วงปลายปี 2554 ทำให้พื้นที่ปลูกและผลผลิตกล้วยไม้บางส่วนเกิดความเสียหาย ส่งผลให้พื้นที่ปลูกและผลผลิตในภาพรวมลดลง ส่วนผลผลิตต่อไร่ลดลงจาก 2,361 กิโลกรัมในปี 2552 เหลือ 2,095 กิโลกรัมในปี 2556 หรือลดลงร้อยละ 3.83 ต่อปี

แหล่งปลูกกล้วยไม้ที่สำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ สมุทรสาคร นครปฐม ราชบุรี กรุงเทพมหานคร และนนทบุรี เนื่องจากสภาพภูมิอากาศเหมาะสมกับการเจริญเติบโต และมีแหล่งน้ำที่สมบูรณ์ อีกทั้งใกล้ตลาดขายส่งกรุงเทพฯ และสะดวกในการขนส่งไปจำหน่ายต่างประเทศ

ต้นทุนการผลิตต่อไร่กล้วยไม้สกุลหวายของเกษตรกร ปี 2554-2556 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.69 ต่อปี จากไร่ละ 145,490 บาทในปี 2554 เป็นไร่ละ 181,493 บาทในปี 2556 โดยต้นทุนผันแปรเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.88 ต่อปี จากไร่ละ 99,036.65 บาทในปี 2554 เป็นไร่ละ 117,401.89 บาท ในปี 2556 และต้นทุนคงที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.46 ต่อปี จากไร่ละ 46,453.75 บาทในปี 2554 เป็นไร่ละ 64,090.69 บาทในปี 2556 เนื่องจากราคาปัจจัยการผลิตโดยเฉพาะค่าต้นทุนวัสดุ อุปกรณ์การปลูก และโรงเรือนมีราคาเพิ่มสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนต่อหน่วยเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.39 จากกิโลกรัมละ 60.77 บาทในปี 2554 เป็นกิโลกรัมละ 86.63 บาทในปี 2556

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2552-2556 ความต้องการใช้ดอกกล้วยไม้ภายในประเทศลดลงร้อยละ 13.12 ต่อปี โดยลดลงจากปริมาณ 27,826 ตันในปี 2552 เหลือ 18,188 ตันในปี 2556 เนื่องจากภาวะอุทกภัยทำให้สวนกล้วยไม้เสียหายจำนวนมากและผลผลิตลดลง เป็นผลให้ผลผลิตที่ใช้ในประเทศลดลงด้วย สำหรับความต้องการใช้ดอกกล้วยไม้ในประเทศมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 45 ของผลผลิตทั้งหมด ส่วนที่เหลือร้อยละ 55 ส่งไปจำหน่ายต่างประเทศ

(2) การส่งออก

ปี 2552-2556 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกดอกกล้วยไม้ลดลงร้อยละ 4.03 และร้อยละ 2.38 ต่อปีตามลำดับ โดยลดลงจากปริมาณ 24,601 ตัน และมูลค่า 2,366 ล้านบาทในปี 2552 เหลือปริมาณ 22,000 ตัน และมูลค่า 2,200 ล้านบาทในปี 2556 เนื่องจากผลผลิตในประเทศลดลงจากภาวะน้ำท่วมจึงมีปริมาณเหลือส่งออกน้อยลง ตลาดส่งออกหลักของไทย ได้แก่ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป สาธารณรัฐประชาชนจีน และเวียดนาม

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ประเทศกลุ่มอาเซียนมีอัตราการขยายการส่งออกเพิ่มขึ้นทั้งปริมาณและมูลค่า เนื่องจากการเปิดการค้าเสรีจึงทำให้มีการส่งออกกล้วยไม้ก่า และไม้ตัดดอกไปขายยังประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น เมียนมาร์ ลาว และกัมพูชา ส่วนประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรปอัตราการขยายการส่งออกทั้งปริมาณและมูลค่ามีแนวโน้มลดลง เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกชะลอตัว ทำให้ความต้องการกล้วยไม้ของประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และยุโรปมีแนวโน้มลดลง

ไทยเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกดอกกล้วยไม้เขตร้อนมากเป็นอันดับ 1 ของโลก หากพิจารณาสัดส่วนการส่งออกกล้วยไม้ พบว่า ประมาณร้อยละ 80 เป็นดอกกล้วยไม้ โดยมีกล้วยไม้สกุลหวาย (Dendrobium) มากเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็น สกุลม็อคคาร่า อะแรนด้า อะแรนเธอร่า อะแรนคิส แวนด้า ออนซิเดียม และซิมบิเดียม เป็นต้น ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 20 เป็นการส่งออกต้นกล้วยไม้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็น พันธุ์ฟาแลนนอปซิส (Phalaenopsis) และ ซิมบิเดียม (Cymbidium)

ตลาดดอกกล้วยไม้ของไทยสามารถแบ่งออกตามความนิยมของตลาด ได้ดังนี้ ตลาดเอเชีย ได้แก่ ญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาชนจีน และอินเดีย มีความต้องการดอกกล้วยไม้สีอ่อน ทรงกลม ช่อยาว ตลาดยุโรป ได้แก่ อิตาลี และเนเธอร์แลนด์ มีความต้องการกล้วยไม้สีขาว และสีเข้ม ช่อยาว ส่วนตลาดอื่น ๆ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และออสเตรเลีย มีความต้องการดอกกล้วยไม้สีชมพู และขาว สำหรับประเทศคู่แข่งของไทย คือ มาเลเซีย และสิงคโปร์

(3) การนำเข้า

ประเทศไทยมีการนำเข้าดอกกล้วยไม้ในปริมาณและมูลค่าไม่มากนัก โดยในปี 2552-2556 ปริมาณการนำเข้าลดลงร้อยละ 5.45 ต่อปี โดยนำเข้าจำนวน 4.91 ตันในปี 2552 เหลือ 3.20 ตันในปี 2556 ส่วนมูลค่าการนำเข้าดอกกล้วยไม้ลดลงร้อยละ 5.68 ต่อปี โดยลดลงจาก 1.17 ล้านบาทในปี 2552 เหลือ 0.90 ล้านบาทในปี 2556 ประเทศที่ไทยนำเข้าดอกกล้วยไม้ ได้แก่ นิวซีแลนด์ เนเธอร์แลนด์ และไต้หวัน

(4) ราคา

-ราคาที่เกษตรกรขายได้ ปี 2552-2556 ราคาดอกกล้วยไม้ (ก้านช่อยาว 55-60 ซม.) ที่เกษตรกรขายได้มีเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.56 ต่อปี เนื่องจากความต้องการของตลาดดอกกล้วยไม้ขนาดช่อยาว พิเศษมีมากขึ้น

-ราคาส่งออก ปี 2552-2556 ราคาส่งออกดอกกล้วยไม้เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 96.19 บาทในปี 2552 เป็นกิโลกรัมละ 100.00 บาทในปี 2556 เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.71 ต่อปี หรือช่อละ 2.91 บาทในปี 2552 เป็นช่อละ 3.03 บาทในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.76 ต่อปี เนื่องจากผลผลิตในประเทศมีน้อยแต่ความต้องการกล้วยไม้ไทยในตลาดต่างประเทศยังมีอยู่ต่อเนื่องทำให้ราคาขายปรับตัวสูงขึ้น

2. แนวโน้มปี 2557

2.1 ของไทย

2.1.1 การผลิต

ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรคาดว่า ในปี 2557 จะมีเนื้อที่เก็บเกี่ยวกล้วยไม้ 19,891 ไร่ ผลผลิต 42,129 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2556 ร้อยละ 3.72 และร้อยละ 4.84 ตามลำดับ เนื่องจากหลังเกิดอุทกภัยในช่วงปลายปี 2554 เกษตรกรบางส่วนได้มีการฟื้นฟูปลูกทดแทนโดยหาดันพันธุ์และวัสดุปลูกมาปลูกทดแทน ขณะที่ความต้องการทั้งในประเทศและต่างประเทศ

เริ่มมีแนวโน้มเป็นไปตามปกติ และจากสถานการณ์ดังกล่าว เกษตรกรได้รับการชดเชยเงินจากรัฐบาลเพื่อฟื้นฟูสวนกล้วยไม้แล้ว ทำให้สถานการณ์กล้วยไม้ในปี 2557 กลับมามีสภาพปกติ

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

คาดว่า การใช้ดอกกล้วยไม้ภายในประเทศจะทรงตัวอยู่ในระดับเดิม 20,000 ตัน หรือร้อยละ 50 ของผลผลิตทั้งหมด

(2) การส่งออก

คาดว่า ปริมาณการส่งออกดอกกล้วยไม้จะสูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากเกษตรกรมีการฟื้นฟูสวนกล้วยไม้ ผลผลิตเริ่มสูงขึ้น ความต้องการของตลาดต่างประเทศจะยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง ตลาดในภูมิภาคอาเซียนเริ่มมีการขยายตัว โดยคาดว่าจะส่งออกได้ประมาณ 20,000 ตัน ใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา

(3) ราคา

คาดว่าราคาที่เกษตรกรขายได้ และราคาส่งออกจะมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากปริมาณการผลิตสูงขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ประกอบกับความต้องการของตลาดกล้วยไม้ที่สำคัญของไทยลดลง ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรปประสบปัญหาภาวะเศรษฐกิจยังไม่ฟื้นตัว

2.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตและการส่งออก

2.2.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต

(1) ที่ดินมีราคาสูงขึ้น ทำให้การขยายพื้นที่เพาะปลูกทำได้ค่อนข้างจำกัด เนื่องจากแหล่งปลูกกล้วยไม้ส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณรอบ ๆ กรุงเทพฯ และปริมณฑล ซึ่งที่ดินในบริเวณดังกล่าวมักมีราคาแพงและมีแนวโน้มที่จะปรับตัวสูงขึ้น

(2) ใช้เงินลงทุนสูง เกษตรกรที่จะเข้ามาปลูกกล้วยไม้จะต้องมีเงินลงทุนสูงและมีความรู้ความชำนาญในการเพาะปลูก

(3) ภัยธรรมชาติ ผลจากการเกิดภาวะน้ำท่วม ทำให้พื้นที่ปลูกและผลผลิตบางส่วนเสียหาย ซึ่งการฟื้นฟูเข้าสู่สภาวะปกติต้องใช้ระยะเวลาและเงินลงทุน ส่งผลให้เกิดการขาดแคลนผลผลิตขึ้นในช่วงดังกล่าว นอกจากนี้ ในช่วงฤดูร้อนที่สภาพอากาศร้อนจัด จะส่งผลให้การติดดอกของกล้วยไม้ลดลง

(4) เกษตรกรยังมีการเข้าร่วมแปลง GAP น้อย ทำให้คุณภาพดอกกล้วยไม้มีคุณภาพการส่งออกยังทำได้จำกัด

2.2.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การส่งออก

(1) มาตรการกีดกันทางการค้าของประเทศคู่ค้า ที่มีการนำมาบังคับใช้ในการนำเข้าสินค้า โดยเฉพาะในสหภาพยุโรป มีการเข้มงวดในการกำหนดค่าสารตกค้างในการนำเข้าดอกกล้วยไม้ โดยมีการเผาทำลายกล้วยไม้ที่นำเข้าเป็นจำนวนมาก เนื่องจากตรวจพบสารเคมีตกค้างเมทิลโบรมاید (Methyl Bromide) ที่ใช้ในการรมยากำจัดแมลง โดยเฉพาะเพลิงไฟที่ติดไปกับดอกกล้วยไม้ ทำให้การขยายตลาดส่งออกที่ผ่านมาทำได้ไม่มากนัก

(2) ต้นทุนค่าขนส่งที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากการส่งออกกล้วยไม้ต้องขนส่งทางอากาศเท่านั้น ทำให้ค่าขนส่งเป็นต้นทุนที่มากที่สุดในการส่งออกร้อยละ 55-60 ของค่าสินค้าและมีแนวโน้มที่จะปรับสูงขึ้นตามภาวะราคาน้ำมันที่ปรับเพิ่มขึ้น

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(3) นโยบายรัฐบาล คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2553 เห็นชอบในหลักการยุทธศาสตร์การแข่งขันกล้วยไม้ไทยในตลาดโลก พ.ศ. 2554-2559 ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ เพื่อมุ่งให้ประเทศไทยเป็นผู้นำในการส่งออกกล้วยไม้ของโลก มีเป้าประสงค์เพื่อเพิ่มมูลค่าการส่งออกกล้วยไม้ให้ได้ 10,000 ล้านบาทในปี 2559 ซึ่งจะช่วยผลักดันการส่งออกเพิ่มขึ้น ภาครัฐควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประเทศต่าง ๆ รู้จักกล้วยไม้ไทยมากขึ้น

ตารางที่ 1 ปริมาณและมูลค่าการส่งออก กล้วยไม้ของโลก ปี 2551-2555

ประเทศผู้ส่งออก	2551		2552		2553		2554		2555		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
เนเธอร์แลนด์	12,486	3,842	21,217	3,067	12,528	2,738	6,127	3,503	5,954	3,420	-23.84	-0.99
ไทย	25,152	2,418	24,601	2,381	25,270	2,313	24,644	2,247	20,945	2,109	-3.58	-3.26
สิงคโปร์	2,294	706	5,464	790	2,853	623	No Quantity	714	No Quantity	729	-	-0.37
ไต้หวัน	0	0	1,502	290	1,597	529	1,829	601	1,953	774	9.67	35.90
นิวซีแลนด์	1,210	512	1,033	457	2,327	508	1,039	456	984	457	-4.00	-2.25
เวียดนาม	26	8	388	56	245	54	No Quantity	60	No Quantity	162	-	83.12
มาเลเซีย	0	0	2,353	154	2,574	186	2,635	161	2,565	153	2.86	-1.53
สหรัฐอเมริกา	48	15	153	22	50	11	No Quantity	55	No Quantity	84	-	55.54
สาธารณรัฐเกาหลี	86	32	92	37	83	31	139	41	178	41	20.53	5.69
เบลเยียม	180	55	324	47	187	41	No Quantity	54	No Quantity	40	-	-5.12
อื่นๆ	3,198	537	1,546	248	485	141	254	99	310	107	-47.66	-33.97
รวม	44,680	8,125	58,673	7,549	48,199	7,175	No Quantity	7,991	No Quantity	8,075	-	0.45

ปริมาณ : ตัน มูลค่า : ล้านบาท

ที่มา : Website www.Trademap.org

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2 พื้นที่ปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่กล้วยไม้ ปี 2552-2556

ปี	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
2552	22,200	52,422	2,361
2553	22,217	54,026	2,432
2554	19,910	47,670	2,394
2555	17,906	37,443	2,091
2556*	19,178	40,185	2,095
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-4.96	-8.59	-3.83

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3 ต้นทุนการผลิตกล้วยไม้สกุลหวาย ปี 2552-2556

ปี	ต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)	ต้นทุนคงที่ (บาท/ไร่)	ต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท/กก.)
2554	99,036.65	46,453.75	145,490	60.77
2555	109,040.92	62,537.75	171,579	82.06
2556	117,401.89	64,090.69	181,493	86.63
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	8.88	17.46	11.69	19.39

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 บัญชีสมดุลของสินค้ากล้วยไม้ ปี 2552-2556

หน่วย : ตัน

ปี	อุปทาน			อุปสงค์		
	ผลผลิต	นำเข้า	รวม	ส่งออก	บริโภคในประเทศ ^{1/}	รวม
2552	52,422	4.91	52,427	24,601	27,826	52,427
2553	54,026	2.09	54,028	25,270	28,758	54,028
2554	47,670	0.60	47,671	24,644	23,027	47,671
2555	37,443	2.81	37,446	20,945	16,501	37,446
2556*	40,185	3.20	40,188	22,000	18,188	40,188
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-8.59	-5.45	-8.59	-4.03	-13.12	-8.59

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : กรมศุลกากร

^{1/} จากการคำนวณ

ตารางที่ 5 การส่งออกและการนำเข้าดอกกล้วยไม้ ปี 2552-2556

ปริมาณ : ตัน มูลค่า : ล้านบาท

ปี	การส่งออกดอกกล้วยไม้		การนำเข้าดอกกล้วยไม้	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2552	24,601	2,366	4.91	1.17
2553	25,270	2,305	2.09	0.84
2554	24,644	2,220	0.6	0.2
2555	20,945	2,095	2.81	0.79
2556*	22,000	2,200	3.20	0.90
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-4.03	-2.38	-5.45	-5.68

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : กรมศุลกากร

ตารางที่ 6 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกกล้วยไม้ไปยังประเทศต่างๆ ปี 2551-2555

ปริมาณ : ตัน มูลค่า : ล้านบาท

ประเทศ/กลุ่มประเทศ	2551		2552		2553		2554		2555		อัตราเพิ่ม(ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ญี่ปุ่น	4,333.87	719.98	4,307.21	740.46	4,603.61	777.14	4,300.20	752.67	4,229.98	779.78	-0.50	1.78
สหรัฐอเมริกา	3,322.31	519.57	2,891.57	445.85	2,793.07	410.71	2,677.26	396.61	2,391.34	408.31	-7.08	-5.81
ยุโรป	4,407.88	487.30	4,080.19	494.12	3,680.28	422.76	3,282.66	404.21	2,391.89	314.23	-13.41	-10.22
สาธารณรัฐประชาชนจีน	7,625.99	209.12	7,493.04	232.17	7,593.16	243.74	7,072.18	172.55	5,848.44	126.51	-5.72	-12.21
กลุ่มอาเซียน	813.16	47.02	1,201.77	80.37	1,841.98	86.88	2,102.95	105.16	1,699.29	96.18	22.55	18.53
อื่นๆ	4,648.93	428.08	4,627.39	373.46	4,757.74	363.92	5,208.62	388.99	4,383.91	369.68	0.01	-2.49
รวม	25,152.14	2,411.07	24,601.17	2,366.43	25,269.84	2,305.15	24,643.87	2,220.19	20,944.85	2,094.69	-3.58	-3.39

ที่มา : กรมศุลกากร

ตารางที่ 7 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าดอกกล้วยไม้ไปยังประเทศต่างๆ ปี 2551-2555

ปริมาณ : กก. มูลค่า : บาท

ประเทศ	2551		2552		2553		2554		2555		อัตราเพิ่ม(ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
นิวซีแลนด์	1,065	349,678	416	90,963	1,481	727,288	320	141,671	1,248	557,560	0.55	14.75
เนเธอร์แลนด์	184	23,658	3,187	591,326	300	66,284	0	225	1,247	169,388	-	-32.54
เวียดนาม	-	-	135	175,792	2	1,654	200	23,107	21	8,984	-9.31	-
ไต้หวัน	90	31,614	50	5,473	-	-	70	34,649	292	49,560	-	-
อื่นๆ	124	24,807	1,117	305,268	310	47,258	5	2,648	0	5,865	-	-53.38
รวม	1,463	429,757	4,905	1,168,822	2,093	842,484	595	202,300	2,808	791,357	-7.74	-5.19

ที่มา : กรมศุลกากร

ตารางที่ 8 ราคาที่เกษตรกรขายได้ และราคาส่งออกดอกกล้วยไม้

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้ ^{1/} (ก้านช่อยาว 55-60 ซม.) บาท/ช่อ	ราคาส่งออกดอกกล้วยไม้ ^{2/}	
		บาท/กก.	บาท/ช่อ
2552	4.14	96.19	2.91
2553	3.68	91.22	2.76
2554	3.96	90.09	2.73
2555	5.10	100.01	3.03
2556*	3.80	100.00	3.03
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	1.56	1.71	1.76

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ดอกกล้วยไม้ 33 ช่อ : 1 กิโลกรัม

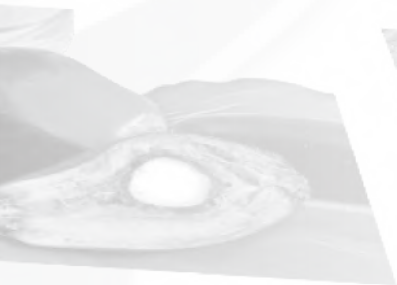
ที่มา : ^{1/} ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} จากการคำนวณ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

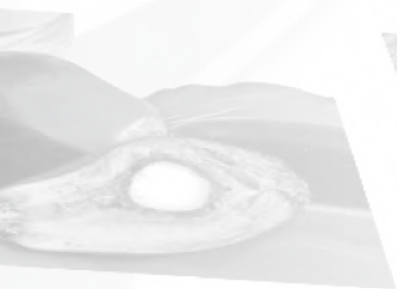
กลุ่มปศุสัตว์และประมง

15. ไก่เนื้อ
 16. ไก่ไข่
 17. สุกร
 18. โคเนื้อ
 19. โคนม
 20. กุ้ง
 21. ปลาป่น
-

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

15. ไก่เนื้อ

1. สถานการณ์ปี 2556

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2552 - 2556 การผลิตเนื้อไก่ของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 3.42 ต่อปี โดยรัสเซียมีอัตราการขยายตัวสูงที่สุด คือ ร้อยละ 10.38 ซึ่งเป็นผลจากมาตรการสนับสนุนการเลี้ยงไก่ของภาครัฐ และคาดว่าแนวโน้มยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยปี 2556 การผลิตเนื้อไก่ของโลกมีปริมาณ 84.64 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 83.20 ล้านตัน ในปี 2555 ร้อยละ 1.73 โดยสหรัฐอเมริกายังคงเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ที่สุด คือ 16.96 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ จีน 13.50 ล้านตัน บราซิล 12.77 ล้านตัน และสหภาพยุโรป 9.75 ล้านตัน

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2552 - 2556 การบริโภคเนื้อไก่ของโลก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 3.25 ต่อปี โดยในปี 2556 การบริโภคเนื้อไก่ของโลกมีปริมาณ 83.02 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 81.66 ล้านตัน ของปี 2555 ร้อยละ 1.67 โดยสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มีการบริโภคเนื้อไก่มากที่สุด คือ 13.66 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ จีน 13.35 ล้านตัน และสหภาพยุโรป 9.33 ล้านตัน

(2) การส่งออก

ปี 2552 - 2556 การส่งออกเนื้อไก่ของโลกขยายตัวเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 5.61 ต่อปี โดยในปี 2556 การส่งออกเนื้อไก่ของโลกมีปริมาณ 10.39 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 10.08 ล้านตัน ในปี 2555 ร้อยละ 3.07 ผลจากการระบาดของโรคไข้หวัดนกตั้งแต่ปี 2547 ทำให้บราซิลซึ่งเป็นประเทศปลอดไข้หวัดนกก้าวขึ้นมาเป็นผู้ส่งออกอันดับ 1 ของโลกแทนสหรัฐอเมริกา โดยในปี 2556 บราซิลสามารถส่งออกเนื้อไก่ได้ปริมาณ 3.58 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา 3.35 ล้านตัน สหภาพยุโรป 1.10 ล้านตัน และไทย 0.58 ล้านตัน ซึ่งไทยได้ก้าวมาเป็นประเทศผู้ส่งออกเนื้อไก่อันดับที่ 4 ของโลกตั้งแต่ปี 2551 เป็นต้นมา

(3) การนำเข้า

ปี 2552 - 2556 การนำเข้าเนื้อไก่ของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 4.44 ต่อปี โดยในปี 2556 การนำเข้าเนื้อไก่ของโลกมีปริมาณ 8.71 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 8.63 ล้านตัน ในปี 2555 ร้อยละ 0.89 ซึ่งญี่ปุ่นเป็นประเทศผู้นำเข้าเนื้อไก่เป็นอันดับ 1 ของโลก คือ 0.86 ล้านตัน ลดลงจาก 0.88 ล้านตัน ในปี 2555 ร้อยละ 1.94 รองลงมา ได้แก่ ซาอุดีอาระเบีย 0.81 ล้านตัน เม็กซิโก 0.68 ล้านตัน สหภาพยุโรป 0.67 ล้านตัน และอิรัก 0.66 ล้านตัน

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2552 - 2556 การผลิตไก่เนื้อของไทยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 4.65 ต่อปี โดยในปี 2556 มีการผลิตไก่เนื้อ 1,104.05 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจาก 1,055.93 ล้านตัว ในปี 2555 ร้อยละ 4.56 การผลิตไก่เนื้อของไทยมีการจัดการฟาร์มที่ได้มาตรฐาน และมีระบบการผลิตที่ปลอดภัย จึงทำให้ปริมาณการผลิตขยายตัวเพิ่มขึ้นเพื่อตอบสนองต่อความต้องการบริโภคและการส่งออกที่เพิ่มขึ้น

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2552 - 2556 การบริโภคเนื้อไก่ของไทยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 2.41 ต่อปี โดยในปี 2556 มีปริมาณการบริโภคเนื้อไก่ 983,415 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 909,357 ตัน ในปี 2555 ร้อยละ 8.14 คิดเป็นร้อยละ 64.98 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด

(2) การส่งออก

ปี 2552 - 2556 ปริมาณการส่งออกเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 9.29 ต่อปี โดยในปี 2556 ไทยส่งออกเนื้อไก่รวมปริมาณ 530,000 ตัน มูลค่า 66,325 ล้านบาท ลดลงจากปริมาณ 538,101 ตัน มูลค่า 67,848 ล้านบาท ของปี 2555 ร้อยละ 1.51 และร้อยละ 2.24 ตามลำดับ ตลาดส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น (ร้อยละ 38.93) สหภาพยุโรป (ร้อยละ 37.85) กลุ่มประเทศในอาเซียน (ร้อยละ 14.02) และประเทศอื่นๆ (ร้อยละ 9.20)

ด้านการส่งออกไก่สดแช่แข็ง ในปี 2556 ส่งออกปริมาณ 105,000 ตัน มูลค่า 6,825 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 92,858 ตัน มูลค่า 5,880 ล้านบาท ของปี 2555 ร้อยละ 13.08 และร้อยละ 16.07 ตามลำดับ เนื่องจากสหภาพยุโรปได้อนุญาตให้ไทยส่งออกไก่สดแช่เย็นแช่แข็งได้อีกครั้งหนึ่ง ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2555 ส่งผลให้ไทยส่งออกไก่สดแช่เย็นแช่แข็งได้เพิ่มขึ้น ตลาดส่งออกไก่สดแช่แข็งที่สำคัญคือ กลุ่มประเทศในอาเซียน ส่วนใหญ่ส่งไปยังประเทศ สปป.ลาว และมาเลเซีย (ร้อยละ 59.48) สหภาพยุโรป (ร้อยละ 17.34) และประเทศอื่นๆ (ร้อยละ 23.07)

ด้านการส่งออกเนื้อไก่แปรรูป ส่งออกปริมาณ 425,000 ตัน มูลค่า 59,500 ล้านบาท ลดลงจากปริมาณ 445,243 ตัน มูลค่า 61,968 ล้านบาท ในปี 2555 ร้อยละ 4.55 และร้อยละ 3.98 ตามลำดับ เนื่องจากภาวะเงินบาทแข็งค่าในช่วงครึ่งปีแรก ประกอบกับผู้ประกอบการธุรกิจส่งออกเนื้อไก่รายใหญ่ประสบปัญหาต้องหยุดกิจการชั่วคราว ส่งผลให้การส่งออกเนื้อไก่แปรรูปของไทยลดลง โดยตลาดส่งออกเนื้อไก่แปรรูปที่สำคัญคือ ญี่ปุ่น (ร้อยละ 47.77) สหภาพยุโรป (ร้อยละ 42.53) กลุ่มประเทศในอาเซียน (ร้อยละ 3.50) และประเทศอื่นๆ (ร้อยละ 6.20)

(3) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2552 - 2556 ราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 2.72 ต่อปี โดยในปี 2556 ราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 44.00 บาท เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 42.03 บาท ในปี 2555 ร้อยละ 4.69 เนื่องจากมีการปรับการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการบริโภคและส่งออก ประกอบกับมีผู้ผลิตรายใหญ่หยุดผลิตชั่วคราว

2) ราคาส่งออก

ปี 2556 ราคาส่งออกไก่สดแช่แข็งเฉลี่ยกิโลกรัมละ 65.00 บาท ปรับตัวเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 63.32 บาท ในปี 2555 ร้อยละ 2.65 ส่วนราคาส่งออกเนื้อไก่แปรรูปในปี 2556 เฉลี่ยกิโลกรัมละ 140.00 บาท ปรับตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากกิโลกรัมละ 139.18 บาท ในปี 2555 ร้อยละ 0.59

2. แนวโน้ม ปี 2557

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2557 คาดว่าการผลิตเนื้อไก่ของโลกจะมีปริมาณ 86.98 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 84.64 ล้านตัน ในปี 2556 ร้อยละ 2.77 การขยายตัวของการผลิตเนื้อไก่ของโลกเป็นไปตามความต้องการบริโภคของกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง และกลุ่มประเทศในแถบแอฟริกาตอนใต้ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2557 คาดว่าการบริโภคเนื้อไก่ของโลกมีประมาณ 85.08 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 83.02 ล้านตัน ในปี 2556 ร้อยละ 2.48 ผู้บริโภครายใหญ่ที่สุดคือ สหรัฐอเมริกา คาดว่าจะมีการบริโภคเท่ากับ 14.09 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ จีน 13.56 ล้านตัน และสหภาพยุโรป 9.47 ล้านตัน

(2) การส่งออก

ปี 2557 คาดว่าการส่งออกเนื้อไก่ของโลกมีประมาณ 10.77 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 10.39 ล้านตัน ในปี 2556 ร้อยละ 3.58 ผู้ผลิตรายเดิม (บราซิล สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป) ยังคงเป็นผู้ครองตลาด ในขณะที่ผู้ผลิตรายเล็กมีส่วนแบ่งตลาดที่เพิ่มขึ้น และบราซิลยังคงเป็นประเทศที่ส่งออกเนื้อไก่สูงสุด คือ 3.63 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 3.58 ล้านตัน ในปี 2556 ร้อยละ 1.26 รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และไทย ตามลำดับ ซึ่งไทยยังคงเป็นผู้ส่งออกอันดับ 4 ของโลก

(3) การนำเข้า

ปี 2557 คาดว่าการนำเข้าเนื้อไก่ของโลกมีประมาณ 8.86 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 8.71 ล้านตัน ในปี 2556 ร้อยละ 1.73 ประเทศผู้นำเข้าเนื้อไก่ 5 อันดับแรก ได้แก่ ญี่ปุ่น ซาอุดีอาระเบีย อิรัก เม็กซิโก และสหภาพยุโรป โดยในปี 2557 คาดว่าประเทศดังกล่าวจะมีปริมาณการนำเข้าเนื้อไก่ 0.86 0.83 0.70 0.69 และ 0.67 ล้านตัน ตามลำดับ

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2557 คาดว่าการผลิตไก่เนื้อของไทยยังคงขยายตัวเพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากรและความต้องการบริโภคที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นทั้งตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศ โดยเฉพาะการส่งออกไก่สดแช่เย็นแช่แข็งที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในหลายประเทศ โดยคาดว่าไทยจะสามารถผลิตไก่เนื้อได้ประมาณ 1,143.17 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจาก 1,104.05 ล้านตัว ในปี 2556 ร้อยละ 3.54

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2557 คาดว่าการบริโภคเนื้อไก่ของไทยมีประมาณ 1,027,042 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 983,415 ตัน ในปี 2556 ร้อยละ 4.44 เนื่องจากการจัดการฟาร์มที่ได้มาตรฐาน และมีระบบการผลิตที่ปลอดภัย อีกทั้งเนื้อไก่อังเป็นอาหารที่จำเป็นเพื่อการบริโภค และมีราคาถูกกว่าเนื้อสัตว์ชนิดอื่นๆ โดยการบริโภคในประเทศคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 65.54 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด

(2) การส่งออก

การส่งออกเนื้อไก่ของไทยในปี 2557 คาดว่าจะขยายตัวเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับปริมาณความต้องการบริโภคของตลาด ทั้งการส่งออกไก่สดแช่เย็นแช่แข็งและเนื้อไก่แปรรูปไปยังสหภาพยุโรป

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

และการส่งออกเนื้อไก่แปรรูปไปยังประเทศญี่ปุ่น ซึ่งถือเป็นตลาดส่งออกหลักของไทย รวมทั้งการส่งออกเนื้อไก่ไปยังตลาดกลุ่มประเทศตะวันออกกลางที่คาดว่าจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ การดำเนินการเรื่อง Compartment และ Traceability ยังสร้างความมั่นใจในคุณภาพการผลิตเนื้อไก่ของไทยให้ประเทศคู่ค้ายอมรับ โดยคาดการณ์ว่าในปี 2557 ไทยจะมีโอกาสส่งออกไก่สดแช่แข็งไปยังประเทศญี่ปุ่นและประเทศอื่นๆ ทำให้ไทยสามารถขยายการส่งออกเนื้อไก่ได้เพิ่มขึ้น

โดยในปี 2557 คาดว่าการส่งออกเนื้อไก่รวมมีปริมาณ 540,000 ตัน มูลค่า 68,300 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 530,000 ตัน มูลค่า 66,325 ล้านบาท ในปี 2556 ร้อยละ 1.89 และ 2.98 ตามลำดับ โดยแยกเป็นการส่งออกไก่สดแช่แข็งปริมาณ 110,000 ตัน มูลค่า 7,260 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 105,000 ตัน มูลค่า 6,825 ล้านบาท ในปี 2556 ร้อยละ 4.76 และ 6.37 ตามลำดับ และเป็นการส่งออกเนื้อไก่แปรรูปปริมาณ 430,000 ตัน มูลค่า 61,040 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 425,000 ตัน มูลค่า 59,500 ล้านบาท ในปี 2556 ร้อยละ 1.18 และ 2.59 ตามลำดับ

(3) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2557 คาดว่าราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้จะใกล้เคียงกับปี 2556

2) ราคาส่งออก

ปี 2557 ราคาส่งออกเนื้อไก่สดแช่แข็งและเนื้อไก่แปรรูปในปี 2557 คาดว่าจะสูงขึ้นเล็กน้อยจากปี 2556

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตหรือการส่งออกของไทย

2.3.1 ปัจจัยด้านบวก

(1) การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรโลกทำให้ความต้องการบริโภคอาหารโปรตีนจากเนื้อสัตว์โดยเฉพาะเนื้อไก่ปรับตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากเนื้อไก่เป็นอาหารโปรตีนที่มีไขมันต่ำและมีราคาถูกเมื่อเทียบกับเนื้อสัตว์ประเภทอื่นๆ เช่น เนื้อสุกร เนื้อโค เป็นต้น

(2) จากการที่ไทยโดนระงับการส่งออกไก่สดแช่เย็นแช่แข็งไปยังสหภาพยุโรป เป็นระยะเวลา 8 ปี ตั้งแต่การเกิดไข้หวัดนก แต่คณะกรรมการยุโรปด้านห่วงโซ่อาหารและสุขภาพสัตว์ ได้มีมติยกเลิกการห้ามนำเข้าไก่สดจากประเทศไทย โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2555 เป็นต้นไป จึงส่งผลให้การส่งออกเนื้อไก่ไปยังสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้น ซึ่งนอกจากจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นในคุณภาพการผลิตเนื้อไก่ของไทยแล้ว ยังจะทำให้ส่วนแบ่งการตลาดส่งออกเนื้อไก่ไทยไปยังตลาดโลกเพิ่มขึ้น และส่งผลให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อของไทยมีรายได้เพิ่มขึ้นด้วย

(3) สิงคโปร์ อนุญาตให้ไทยเริ่มส่งออกเนื้อไก่สดได้ โดยในปัจจุบัน ไทยสามารถส่งออกเนื้อไก่สดจากฟาร์มที่ผ่านการตรวจรับรองในจังหวัดนครราชสีมา และเพชรบูรณ์

(4) การส่งออกเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ไปยังตลาดกลุ่มประเทศตะวันออกกลางมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ บาห์เรน การ์ตา และโอมาน

(5) การดำเนินการเรื่อง Compartment และ Traceability สามารถสร้างความมั่นใจให้ประเทศคู่ค้ายอมรับและเป็นโอกาสที่จะทำให้ประเทศไทยสามารถส่งออกไก่สดได้เพิ่มขึ้น

2.3.2 ปัจจัยด้านลบ

- (1) ประเทศไทยต้องพึ่งพาปัจจัยการผลิต และเทคโนโลยีจากต่างประเทศ เช่น พันธุ์สัตว์เคมีภัณฑ์ เวชภัณฑ์ และอุปกรณ์ต่างๆ
- (2) การปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นวันละ 300 บาททั่วประเทศ ทำให้ต้นทุนการผลิตไก่เนื้อปรับตัวสูงขึ้น
- (3) ต้นทุนการผลิตไก่เนื้อของไทยโดยเปรียบเทียบสูงกว่าประเทศคู่แข่ง อาทิ บราซิล สหรัฐอเมริกา และจีน
- (4) แม้ปัจจุบัน (ณ วันที่ 23 กันยายน 2556) ไม่มีรายงานการพบโรคไข้หวัดนกในประเทศไทยเป็นเวลา 4 ปี 10 เดือน 1 วัน นับจากวันที่ทำลายสัตว์ปีกตัวสุดท้าย เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2551 แต่ประเทศคู่ค้าบางส่วนยังมีมาตรการห้ามนำเข้าเนื้อไก่สดจากไทย โดยต้องใช้ระยะเวลาในการขอให้แต่ละประเทศพิจารณายกเลิกการห้ามนำเข้าเนื้อไก่จากไทย ซึ่งสหภาพยุโรปเป็นกลุ่มประเทศแรกที่ได้อนุญาตให้นำเข้าไก่สดจากไทยได้ โดยเริ่มส่งออกได้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2555

ตารางที่ 1 ปริมาณการผลิตเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของประเทศที่สำคัญ

หน่วย: พันตัน

ประเทศ	2552	2553	2554	2555	2556 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2557 ^{2/}
สหรัฐอเมริกา	15,935	16,563	16,694	16,621	16,958	1.29	17,456
จีน	12,100	12,550	13,200	13,700	13,500	3.11	13,700
บราซิล	11,023	12,312	12,863	12,645	12,770	3.26	13,020
สหภาพยุโรป ^{3/}	8,756	9,202	9,320	9,550	9,750	2.55	9,900
อินเดีย	2,550	2,650	2,900	3,160	3,420	7.93	3,625
รัสเซีย	2,060	2,310	2,575	2,830	3,050	10.38	3,300
ไทย	1,200	1,280	1,350	1,550	1,500	6.56	1,625
ประเทศอื่น ๆ	20,092	21,468	22,377	23,148	23,692	4.13	24,356
รวมทั้งหมด	73,716	78,335	81,279	83,204	84,640	3.42	86,982

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ข้อมูลคาดคะเน และ ^{3/} สหภาพยุโรป สมาชิกทั้งหมด 27 ประเทศ

ที่มา: Livestock and Poultry: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service. November, 2013

ตารางที่ 2 ปริมาณการบริโภคเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของประเทศที่สำคัญ

หน่วย: พันตัน

ประเทศ	2552	2553	2554	2555	2556 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2557 ^{2/}
สหรัฐอเมริกา	12,946	13,472	13,665	13,345	13,656	0.98	14,087
จีน	12,210	12,457	13,015	13,543	13,345	2.65	13,555
สหภาพยุโรป ^{3/}	8,717	8,955	9,010	9,185	9,325	1.62	9,465
ประเทศอื่น ๆ	38,887	42,342	44,363	45,582	46,691	4.49	47,968
รวมทั้งหมด	72,760	77,226	80,053	81,655	83,017	3.25	85,075

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ข้อมูลคาดคะเน และ ^{3/} สหภาพยุโรป สมาชิกทั้งหมด 27 ประเทศ

ที่มา: Livestock and Poultry: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service. . November, 2013

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3 ปริมาณการส่งออกเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของประเทศที่สำคัญ

หน่วย: พันตัน

ประเทศ	2552	2553	2554	2555	2556 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2557 ^{2/}
บราซิล	3,222	3,272	3,443	3,508	3,580	2.84	3,625
สหรัฐอเมริกา	3,093	3,067	3,161	3,300	3,354	2.38	3,425
สหภาพยุโรป ^{3/}	765	934	1,044	1,094	1,095	9.15	1,105
ไทย	379	432	467	538	540	9.72	580
ตุรกี	86	110	206	285	365	46.86	440
จีน	291	379	423	411	415	8.23	415
ประเทศอื่น ๆ	597	683	793	947	1,044	15.54	1,175
รวมทั้งหมด	8,433	8,877	9,537	10,083	10,393	5.61	10,765

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ข้อมูลคาดคะเน และ ^{3/} สหภาพยุโรป สมาชิกทั้งหมด 27 ประเทศ

ที่มา: Livestock and Poultry: World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service. November, 2013

ตารางที่ 4 ปริมาณการนำเข้าเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของประเทศที่สำคัญ

หน่วย: พันตัน

ประเทศ	2552	2553	2554	2555	2556 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2557 ^{2/}
ญี่ปุ่น	645	789	895	877	860	7.05	855
ซาอุดีอาระเบีย	605	681	788	799	810	7.72	825
อิรัก	397	522	598	612	655	12.31	700
เม็กซิโก	492	549	578	616	675	7.76	690
สหภาพยุโรป ^{3/}	726	687	734	729	670	-1.01	670
รัสเซีย	929	656	463	560	540	-11.69	530
แองโกล่า	161	239	287	301	340	18.84	375
แอฟริกาใต้	206	240	325	371	355	16.46	340
เวเนซุเอล่า	181	237	234	198	300	8.66	300
จีน	401	286	238	254	260	-9.38	270
ประเทศอื่น ๆ	2,606	2,959	3,149	3,312	3,241	5.64	3,302
รวมทั้งหมด	7,349	7,845	8,289	8,629	8,706	4.44	8,857

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ข้อมูลคาดคะเน และ ^{3/} สหภาพยุโรป สมาชิกทั้งหมด 27 ประเทศ

ที่มา: Livestock and Poultry : World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service. November, 2013

ตารางที่ 5 การผลิต การบริโภคและส่งออกเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของไทย

ปี	ผลผลิต ^{3/} (ล้านตัว)	ผลผลิต (ตัน)	บริโภค (ตัน)	ส่งออก (ตัน)		
				ไก่สด	ไก่แปรรูป	รวม
2552	917.26	1,257,369	878,008	25,237	354,124	379,361
2553	970.94	1,330,953	898,737	33,292	398,924	432,216
2554	994.32	1,362,997	896,152	51,260	415,585	466,845
2555	1,055.93	1,447,458	909,357	92,858	445,243	538,101
2556 ^{1/}	1,104.05	1,513,415	983,415	105,000	425,000	530,000
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	4.65	4.65	2.41	47.36	4.86	9.29
2557 ^{2/}	1,143.17	1,567,042	1,027,042	110,000	430,000	540,000

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ข้อมูลคาดคะเน ^{3/} ตั้งแต่ 2552 ปรับน้ำหนักไก่เฉลี่ยที่ใช้ในการคำนวณเพิ่มขึ้นจาก 2.00 เป็น 2.18 กก./ตัว
ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, กรมศุลกากร

ตารางที่ 6 ปริมาณส่งออกไก่สดแช่แข็ง และเนื้อไก่แปรรูป

ประเทศ	2552	2553	2554	2555	2556 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2557 ^{2/}
ไก่สดแช่แข็ง ปริมาณ (ตัน)	25,237	33,292	51,260	92,858	105,000	47.36	110,000
มูลค่า (ล้านบาท)	1,583	1,877	3,247	5,880	6,825	50.15	7,260
เนื้อไก่แปรรูป ปริมาณ (ตัน)	354,124	398,924	415,585	445,243	425,000	4.86	430,000
มูลค่า (ล้านบาท)	47,456	50,346	57,045	61,968	59,500	6.82	61,040
รวมทั้งหมด ปริมาณ (ตัน)	379,361	432,216	466,845	538,101	530,000	9.29	540,000
มูลค่า (ล้านบาท)	49,039	52,223	60,292	67,848	66,325	9.04	68,300

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ข้อมูลคาดคะเน
ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 7 ราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออกไก่สดแช่แข็งและเนื้อไก่แปรรูป

รายการ	2552	2553	2554	2555	2556 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2557 ^{2/}
ราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)	38.14	42.78	46.81	42.03	44.00	2.72	44.00
ราคาส่งออก							
ไก่สดแช่แข็ง (บาท/กก.)	62.73	56.38	63.34	63.32	65.00	1.89	66.00
เนื้อไก่แปรรูป (บาท/กก.)	134.01	126.2	137.26	139.18	140.00	1.87	142.00

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ข้อมูลคาดคะเน
ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

16. ไข่ไก่

1. สถานการณ์ปี 2556

1.1 การผลิต

ในช่วง 5 ปี (2552 - 2556) ปริมาณการผลิตไข่ไก่ขยายตัวในอัตราร้อยละ 4.03 ต่อปี ซึ่งเพิ่มขึ้นตามความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับเกษตรกรมีการจัดการเลี้ยงไก่ไข่ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น

จากการประมาณการปริมาณการผลิตไข่ไก่ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ในปี 2556 มีปริมาณการผลิตไข่ไก่ 11,086 ล้านฟอง เพิ่มขึ้นจาก 10,939 ล้านฟอง ของปี 2555 ร้อยละ 1.34 เนื่องจากเกษตรกรบางส่วนมีการขยายการเลี้ยง เพื่อรองรับความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้น

1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ผลผลิตไข่ไกร้อยละ 95 - 99 ใช้บริโภคภายในประเทศ การบริโภคไข่ไก่เฉลี่ยทั้งประเทศ ในช่วง 5 ปี (2552 - 2556) ขยายตัวในอัตราร้อยละ 4.46 ต่อปี ในปี 2556 มีปริมาณการบริโภคไข่ไก่ 10,899 ล้านฟอง เพิ่มขึ้นจาก 10,789 ล้านฟอง ของปี 2555 ร้อยละ 1.02 เนื่องจากผู้บริโภคบางส่วนยังมีความกังวลในเรื่องของคอเลสเตอรอลในไข่ไก่ แม้ว่าไข่ไก่จะมีราคาถูกเมื่อเทียบกับอาหารโปรตีนชนิดอื่น และสามารถปรุงอาหารได้ง่ายและหลากหลาย

(2) การส่งออก

การส่งออกไข่ไก่แบ่งออกเป็น การส่งออกไข่ไก่สด และผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ ได้แก่ ไข่เหลวรวม ไข่แดงเหลว ไข่ผงรวม และไข่ขาวผง

- การส่งออกไข่ไก่สด

การส่งออกเป็นการระบายผลผลิตส่วนเกินเพื่อรักษาระดับราคาในประเทศเท่านั้น ตลาดส่งออกที่สำคัญ คือ ฮองกง และแอฟริกา โดยมีสัดส่วนการส่งออกไปยังฮองกงร้อยละ 80 - 90 ของปริมาณการส่งออกไข่ไก่สดทั้งหมด ในช่วง 5 ปี (2552 - 2556) ปริมาณการส่งออกไข่ไก่สดลดลงในอัตราร้อยละ 10.47 ต่อปี ส่วนมูลค่าลดลงในอัตราร้อยละ 9.13 ต่อปี โดยในปี 2556 การส่งออกไข่ไก่สดมีปริมาณ 197.36 ล้านฟอง มูลค่า 496.63 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2555 ซึ่งส่งออกปริมาณ 149.72 ล้านฟอง มูลค่า 395.41 ล้านบาท ปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 31.82 และร้อยละ 25.60 ตามลำดับ เนื่องจากช่วงปลายปี 2555 ราคาไข่ไก่ตกต่ำ เกษตรกรและผู้ประกอบการจึงต้องเร่งส่งออกไข่ไก่เพิ่มขึ้นในช่วงต้นปี 2556 เพื่อรักษาระดับราคาไข่ไก่ในประเทศ

- การส่งออกผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่

ในช่วง 5 ปี (2552 - 2556) ปริมาณส่งออกเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 6.04 ต่อปี และมูลค่าเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.35 ต่อปี โดยในปี 2556 มีการส่งออกผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ปริมาณ 3,882 ตัน มูลค่า 313 ล้านบาท เปรียบเทียบกับปี 2555 ซึ่งมีปริมาณการส่งออก 3,358.49 ตัน มูลค่า 273.36 ล้านบาท ปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.59 และร้อยละ 14.50 ตามลำดับ ผลิตภัณฑ์ที่ส่งออกได้มากที่สุด คือ ไข่เหลวรวม ตลาดส่งออกที่สำคัญ คือ ญี่ปุ่น ซึ่งมีสัดส่วนการส่งออกประมาณร้อยละ 72 ของปริมาณการส่งออกไข่เหลวรวมทั้งหมด

(3) การนำเข้า

ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ ได้แก่ ไข่แดงผง ไข่ขาวผง ไข่ผงรวม และ ไข่เหลวรวม ในช่วง 5 ปี (2552 - 2556) ปริมาณการนำเข้าผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 9.77 ต่อปี และมูลค่าเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 11.19 โดยในปี 2556 มีปริมาณการนำเข้าผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ 1,933 ตัน มูลค่า 511 ล้านบาท เปรียบเทียบกับปี 2555 ซึ่งมีปริมาณการนำเข้า 1,942.90 ตัน มูลค่า 519.09 ล้านบาท ปริมาณและมูลค่าลดลงร้อยละ 0.51 และร้อยละ 1.56 ตามลำดับ โดยผลิตภัณฑ์ที่นำเข้ามาจะใช้เป็นส่วนผสมของผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น ลูกชิ้นปลา กุ้งชุบแป้งทอด ไอศกรีม เป็นต้น ผลิตภัณฑ์ที่นำเข้ามามากที่สุด คือ ไข่ขาวผง โดยนำเข้ามามากที่สุดจากประเทศอิตาลี คิดเป็นร้อยละ 30 ของปริมาณนำเข้าไข่ขาวผงทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ฝรั่งเศส และอินเดีย

(4) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ในช่วง 5 ปี (2552 - 2556) ราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้ สูงขึ้นในอัตราร้อยละ 3.76 ต่อปี โดยในปี 2556 ราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยฟองละ 2.90 บาท สูงขึ้นจากฟองละ 2.56 บาท ในปี 2555 ร้อยละ 13.28 เนื่องจากในช่วงปลายปี 2555 ราคาไข่ไก่ตกต่ำทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ประสบการขาดทุน ผู้เลี้ยงบางส่วนจึงปรับลดการผลิต ประกอบกับสภาพอากาศที่แปรปรวนส่งผลต่อสุขภาพแม่ไก่ไข่ ทำให้อัตราการให้ไข่ลดลง ส่งผลให้มีผลผลิตออกสู่ตลาดน้อยลง

2) ราคาส่งออก

ในช่วง 5 ปี (2552 - 2556) ราคาส่งออกไข่ไก่สดสูงขึ้นในอัตราร้อยละ 1.52 ต่อปี แต่ราคาผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ลดลงในอัตราร้อยละ 5.37 ต่อปี โดยในปี 2556 ราคาส่งออกไข่ไก่สดเฉลี่ยฟองละ 2.52 บาท ลดลงจากฟองละ 2.64 บาท ในปี 2555 ร้อยละ 4.55 และราคาส่งออกผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่เฉลี่ยตันละ 80,629 บาท ลดลงจากเฉลี่ยตันละ 81,394 บาท ในปี 2555 ร้อยละ 0.94

3) ราคานำเข้า

ในช่วง 5 ปี (2551 - 2555) ราคานำเข้าผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ สูงขึ้นในอัตราร้อยละ 1.30 ต่อปี โดยในปี 2556 ราคานำเข้าผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ เฉลี่ยตันละ 264,356 บาท ลดลงจากตันละ 267,173 บาท ในปี 2555 ร้อยละ 1.05

2. แนวโน้มปี 2557

2.1 การผลิต

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร คาดว่าปี 2557 จะมีปริมาณการผลิตไข่ไก่ 11,738 ล้านฟอง เพิ่มขึ้นจาก 11,086 ล้านฟอง ในปี 2556 ร้อยละ 5.88 เนื่องจากราคาไข่ไก่ปี 2556 ปรับตัวสูงขึ้นเป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรเลี้ยงไก่ไข่เพิ่มขึ้น

2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2557 คาดว่าปริมาณการบริโภคไข่ไก่จะเพิ่มขึ้นจากปี 2556 เนื่องจากไข่ไก่เป็นสินค้าที่มีราคาต่ำกว่าราคาสินค้าประเภทโปรตีนชนิดอื่น เช่น เนื้อสุกร เนื้อโค เป็นต้น

(2) การส่งออก

ปี 2557 คาดว่าการส่งออกไข่ไก่สดและผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่จะทรงตัวหรือเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เมื่อเทียบกับปี 2556 เนื่องจากต้องรักษาระดับราคาไข่ไก่ในประเทศ และรักษาตลาดส่งออก

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(3) การนำเข้า

ปี 2557 คาดว่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่จะทรงตัวหรือเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากโรงงานแปรรูปไข่ไก่ภายในประเทศยังไม่สามารถผลิตผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ประเภทต่างๆ ได้อย่างเพียงพอต่อความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์จากไข่ที่แตกต่างกัน

(4) ราคา

ปี 2557 คาดว่าราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยทั้งประเทศจะค่อนข้างทรงตัวหรือปรับตัวลดลง เนื่องจากปริมาณการผลิตจะมีมากขึ้น จากการขยายการเลี้ยงไข่และการดูแลสุขภาพสุภาพแม่ไก่ไข่ที่ดีขึ้น

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตและการตลาด

ต้นทุนการผลิตไข่ไก่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากปัจจัยหลายอย่าง เช่น ราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์สูงขึ้น ปัญหาสุขภาพแม่ไก่ สุขภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นต้น โดยเฉพาะเรื่องปัญหาสุขภาพแม่ไก่ไข่ซึ่งจะทำให้อัตราการให้ไข่ลดลง ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้น อีกทั้งส่งผลกระทบต่อการตลาด เพราะผลผลิตที่ออกสู่ตลาดลดลง ซึ่งจะทำให้ราคาไข่ไก่สูงขึ้นผิดปกติ ดังนั้น ภาครัฐ ภาคเอกชน และเกษตรกรควรมีมาตรการในการรับมือผลกระทบด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกร แต่เกษตรกรจะต้องมีการจัดการฟาร์มที่ดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุนการผลิตด้วย รวมทั้งควรหามาตรการร่วมกันเพื่อให้ราคาไข่ไก่มีเสถียรภาพ

ตารางที่ 1 ปริมาณการผลิต การส่งออก และการบริโภคไข่ไก่ของไทย ปี 2552 - 2556

รายการ	2552	2553	2554	2555	2556*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2557**
ปริมาณการผลิต ^{1/} (ล้านฟอง)	9,618.00	9,787.00	10,024.00	10,939.00	11,086.00	4.03	11,738.00
ปริมาณการส่งออก ^{2/} (ล้านฟอง)	349.99	143.80	71.71	149.72	197.36	-10.47	na
ปริมาณการบริโภค ^{3/} (ล้านฟอง)	9,268.00	9,643.00	9,953.00	10,789.00	10,899.00	4.46	na
อัตราการบริโภค (ฟอง/คน/ปี)	146	151	155	168	na	na	na

หมายเหตุ: * ประมาณการ

** ประมาณการ มิถุนายน 2556

ที่มา: ^{1/}, ^{3/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมศุลกากร

ตารางที่ 2 การส่งออกไข่ไก่ และผลิตภัณฑ์ ปี 2552 - 2556

รายการ	2552	2553	2554	2555	2556*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ไข่ไก่สด						
ปริมาณ (ล้านฟอง)	349.99	143.80	71.71	149.72	197.36	-10.47
มูลค่า (ล้านบาท)	823.04	375.12	221.99	395.41	496.63	-9.13
ผลิตภัณฑ์ไข่ไก่						
ปริมาณ (ตัน)	2,844.90	3,478.90	3,481.40	3,358.49	3,882.00	6.04
มูลค่า (ล้านบาท)	304.33	279.18	265.69	273.36	313.00	0.35

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 3 การนำเข้าผลิตภัณฑ์ไข่ไก่ ปี 2552 - 2556

รายการ	2552	2553	2554	2555	2556*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ผลิตภัณฑ์ไข่ไก่						
ปริมาณ (ตัน)	1,356.00	1,554.86	1,565.75	1,942.90	1,933.00	9.77
มูลค่า (ล้านบาท)	354.61	373.21	333.86	519.09	511.00	11.19

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 4 ราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออก และราคานำเข้า ปี 2552 - 2556

รายการ	2552	2553	2554	2555	2556*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาเกษตรกรขายได้ (บาท/ฟอง) ^{1/}	2.37	2.65	3.01	2.56	2.90	3.76
ราคาส่งออก ^{2/} (เอฟ.โอ.บี) ไข่ไก่สด (บาท/ฟอง)	2.35	2.61	3.09	2.64	2.52	1.52
ผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ (บาท/ตัน)	106,980.00	80,319.00	76,317.00	81,394.00	80,629.00	-5.37
ราคานำเข้า ^{2/} (ซี.ไอ.เอฟ) ผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ (บาท/ตัน)	261,510.00	240,028.00	217,850.00	267,173.00	264,356.00	1.30

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมศุลกากร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

17. สุกร

1. สถานการณ์ปี 2556

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2556 การผลิตเนื้อสุกรของโลกมีปริมาณรวม 107.51 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ซึ่งมีปริมาณ 105.65 ล้านตัน ร้อยละ 1.76 ประเทศต่างๆ ส่วนใหญ่ผลิตเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ ได้แก่ จีน และบราซิล โดยผลิตเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.77 และร้อยละ 1.20 ตามลำดับ ส่วนสหภาพยุโรปผลิตลดลง ร้อยละ 0.34 เนื่องจากได้รับผลกระทบจากกฎหมายสวัสดิภาพสัตว์ซึ่งมีข้อกำหนดห้ามเลี้ยงแม่สุกรในคอกขังเดี่ยวที่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่เดือนมกราคม 2556 สหรัฐอเมริกาและแคนาดาผลิตลดลง ร้อยละ 0.45 และร้อยละ 0.27 ตามลำดับ

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2556 การบริโภคเนื้อสุกรของโลกมีปริมาณรวม 107.24 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ซึ่งมีปริมาณ 105.12 ล้านตัน ร้อยละ 2.02 ประเทศต่างๆ ส่วนใหญ่มีการบริโภคเพิ่มขึ้น โดยจีน สหรัฐอเมริกา บราซิล และเวียดนาม มีการบริโภคเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.89 ร้อยละ 2.07 ร้อยละ 3.78 และร้อยละ 2.08 ตามลำดับ นอกจากญี่ปุ่นและรัสเซีย ที่มีการบริโภคลดลง ร้อยละ 0.94 และร้อยละ 1.75 ตามลำดับ ส่วนสหภาพยุโรปมีการบริโภคลดลง ร้อยละ 0.53 เนื่องจากผลผลิตลดลง

(2) การส่งออก

ปี 2556 การส่งออกเนื้อสุกรมีปริมาณรวม 7.06 ล้านตัน ลดลงจากปี 2555 ซึ่งมีปริมาณ 7.25 ล้านตัน ร้อยละ 2.70 ประเทศที่ส่งออกลดลง โดยเฉพาะประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และบราซิล ส่งออกลดลง ร้อยละ 6.10 และร้อยละ 9.23 ตามลำดับ ส่วนจีนซึ่งเป็นประเทศคู่แข่งในตลาดฮ่องกงซึ่งเป็นตลาดส่งออกเนื้อสุกรที่สำคัญของไทย มีการส่งออกเพิ่มขึ้น ร้อยละ 6.38 เนื่องจากราคาสุกรภายในประเทศลดลง ทำให้ส่งออกไปยังฮ่องกงและมาเก๊าได้เพิ่มขึ้น ส่วนสหภาพยุโรปส่งออกเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.34

(3) การนำเข้า

ปี 2556 การนำเข้าเนื้อสุกรของประเทศผู้นำเข้าเนื้อสุกรที่สำคัญมีปริมาณรวม 6.81 ล้านตัน ลดลงจากปี 2555 ซึ่งมีปริมาณ 6.92 ล้านตัน ร้อยละ 1.58 ประเทศที่นำเข้าลดลง ได้แก่ รัสเซีย เกาหลีใต้ และญี่ปุ่น นำเข้าลดลง ร้อยละ 15.89 ร้อยละ 20.32 และร้อยละ 1.51 ตามลำดับ เพราะมีการขยายการผลิตในประเทศเพิ่มขึ้น ส่วนฮ่องกงนำเข้าลดลง ร้อยละ 3.38

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2556 มีปริมาณการผลิตสุกร 13.07 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจาก 12.83 ล้านตัวของปี 2555 ร้อยละ 1.87 การที่ปริมาณการผลิตสุกรเพิ่มขึ้นไม่มากนัก เนื่องจากราคาสุกรในปี 2555 ตกต่ำขณะที่ราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์สูงขึ้น ทำให้ผู้เลี้ยงรายเล็กและรายย่อยขาดทุนและเลิกกิจการไปบางส่วน ประกอบกับในช่วงปลายปี 2555 ประสบปัญหาจากโรคทางระบบสืบพันธุ์และระบบทางเดินหายใจ (Porcine Reproductive and Respiratory Syndrome: PRRS) แต่ผู้เลี้ยงสุกรรายใหญ่บางรายมีการขยายการผลิต

และในปี 2556 ผู้เลี้ยงสุกรมีการปรับปรุงด้านการจัดการฟาร์ม และสามารถควบคุมโรคได้ดีขึ้น ทำให้ปริมาณการผลิตยังคงเพิ่มขึ้น

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

สุกรที่ผลิตได้อาศัยตลาดภายในประเทศเป็นหลัก โดยใช้บริโภคภายในประเทศ ประมาณร้อยละ 95 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด ปี 2556 มีปริมาณการบริโภคสุกร 12.55 ล้านตัว หรือ 1.004 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ร้อยละ 4.76 ตามการเพิ่มขึ้นของประชากรและจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

การส่งออกสุกรมีปริมาณเพียงร้อยละ 5 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด เนื่องจากข้อจำกัดจากโรคปากและเท้าเปื่อย โดยเป็นการส่งออกเนื้อสุกรและเนื้อสุกรแปรรูปร้อยละ 1 - 2 และสุกรมีชีวิต ร้อยละ 3 - 4 เนื้อสุกรส่งออกไปยัง สปป.ลาว และฮ่องกง ส่วนเนื้อสุกรแปรรูปส่งออกไปยังญี่ปุ่นและฮ่องกง สำหรับสุกรมีชีวิตส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ สปป.ลาว กัมพูชา เมียนมาร์ และเวียดนาม ปี 2556 ส่งออกเนื้อสุกรชำแหละปริมาณ 3,299 ตัน มูลค่า 203.22 ล้านบาท สูงขึ้นจากปี 2555 ซึ่งส่งออกปริมาณ 2,070 ตัน มูลค่า 130.06 ล้านบาท ร้อยละ 59.37 และร้อยละ 55.48 ตามลำดับ ส่วนเนื้อสุกรแปรรูปส่งออกปริมาณ 10,225 ตัน มูลค่า 2,207.05 ล้านบาท ลดลงจากปี 2555 ซึ่งส่งออกปริมาณ 12,346 ตัน มูลค่า 2,592.97 ล้านบาท ร้อยละ 17.18 และร้อยละ 14.88 ตามลำดับ สำหรับสุกรมีชีวิตส่งออกปริมาณ 202,980 ตัว เป็นสุกรพันธุ์ 27,700 ตัว ลดลงจากปี 2555 ซึ่งส่งออก 37,011 ตัว ร้อยละ 25.16 และเป็นสุกรมีชีวิตอื่นๆ 175,280 ตัว ลดลง จาก ปี 2555 ซึ่งส่งออก 533,593 ตัว ร้อยละ 67.15

(3) การนำเข้า

ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกรแช่เย็นแช่แข็ง (หนัง ตับ และเครื่องในอื่นๆ) และผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร ปี 2556 นำเข้าส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ปริมาณ 12,609 ตัน มูลค่า 153.78 ล้านบาท ลดลงจากปริมาณ 14,140 ตัน มูลค่า 161.76 ล้านบาทของปี 2555 ร้อยละ 10.83 และร้อยละ 4.93 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่นำเข้าตัดจาก เยอรมนี เกาหลีใต้ บราซิล และเดนมาร์ก และส่วนอื่นๆ จากอิตาลี เนเธอร์แลนด์ เยอรมนี และสเปน ส่วนผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรนำเข้าปริมาณ 702 ตัน มูลค่า 60.30 ล้านบาท ปริมาณลดลงจาก 793 ตัน ของปี 2555 ร้อยละ 11.47 แต่มูลค่าเพิ่มขึ้นจาก 55.90 ล้านบาทของปี 2555 ร้อยละ 7.87

(4) ราคา

ราคาสุกรที่เกษตรกรขายได้ปี 2556 เฉลี่ยกิโลกรัมละ 65.80 บาท สูงขึ้นจากเฉลี่ย กิโลกรัมละ 56.65 บาท ของปี 2555 ร้อยละ 16.15 เนื่องจากในปี 2555 ราคาสุกรตกต่ำทำให้ผู้เลี้ยงสุกร เลิกเลี้ยงไปบางส่วนดังกล่าวแล้ว แม้ว่าปริมาณการผลิตสุกรโดยรวมจะเพิ่มขึ้นแต่เพิ่มขึ้นไม่มากนัก

2. แนวโน้มปี 2557

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2557 คาดว่าการผลิตเนื้อสุกรจะมีปริมาณรวม 108.92 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2556 ร้อยละ 1.31 โดยคาดว่าประเทศผู้ผลิตที่สำคัญหลายประเทศ ได้แก่ จีน สหรัฐอเมริกา บราซิล รัสเซีย เวียดนาม แคนาดา และฟิลิปปินส์ จะผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.67 ร้อยละ 2.64 ร้อยละ 1.93 ร้อยละ 5.02

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ร้อยละ 1.80 ร้อยละ 0.82 และร้อยละ 2.96 ตามลำดับ ส่วนสหภาพยุโรปจะผลิตเท่าเดิม แม้ว่าต้นทุนอาหารสัตว์จะลดลงก็ตาม

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2557 คาดว่าความต้องการบริโภคเนื้อสุกรจะมีปริมาณรวม 108.67 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2556 เพียงร้อยละ 1.33 โดยคาดว่า จีน สหรัฐอเมริกา รัสเซีย บราซิล และญี่ปุ่น จะบริโภคเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.86 ร้อยละ 1.96 ร้อยละ 4.21 ร้อยละ 1.62 และร้อยละ 0.87 ตามลำดับ ส่วนสหภาพยุโรป การบริโภคจะทรงตัว เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว ทำให้ผู้บริโภคบางส่วนหันไปบริโภคเนื้อไก่ซึ่งมีราคาถูกกว่าแทน

(2) การส่งออก

ปี 2557 คาดว่าการส่งออกเนื้อสุกรของโลกจะมีปริมาณรวม 7.24 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2556 ร้อยละ 2.55 โดยคาดว่าสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นประเทศผู้ส่งออกอันดับ 1 จะส่งออกเพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.28 ส่วนบราซิล ชิลี และเม็กซิโก จะส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.33 ร้อยละ 2.70 และร้อยละ 9.09 ตามลำดับ เนื่องจากความต้องการในตลาดโลกเพิ่มขึ้น ส่วนสหภาพยุโรปและแคนาดาการส่งออกจะทรงตัว เนื่องจากสหภาพยุโรปจะส่งออกไปยังจีนและเกาหลีใต้เพิ่มขึ้น แต่ส่งออกไปยังรัสเซียลดลง และแคนาดาจะส่งออกไปยังเอเชียและยุโรปตะวันออกเพิ่มขึ้น ซึ่งจะชดเชยกับการส่งออกไปยังรัสเซียและเกาหลีใต้ที่ลดลง

(3) การนำเข้า

ปี 2557 คาดว่าจะมีปริมาณนำเข้ารวม 6.91 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2556 ร้อยละ 1.47 โดยคาดว่า ญี่ปุ่น รัสเซีย จีน เม็กซิโก ฮองกง และเกาหลีใต้ จะนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.81 ร้อยละ 2.22 ร้อยละ 1.33 ร้อยละ 1.91 ร้อยละ 2.50 และร้อยละ 6.25 ตามลำดับ

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร คาดว่า ปี 2557 จะมีปริมาณการผลิตสุกร 13.57 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจาก 13.07 ล้านตัว ของปี 2556 ร้อยละ 3.83 เนื่องจากราคาสุกรที่เกษตรกรขายได้ในปี 2556 ปรับตัวสูงขึ้นและราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ลดลงเมื่อเทียบกับปี 2555 ทำให้ผู้เลี้ยงสุกรที่มีศักยภาพ ขยายการผลิตเพิ่มขึ้น

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2557 คาดว่าปริมาณการบริโภคสุกรจะเพิ่มขึ้นไม่มากนัก แม้ว่าราคาสุกรจะลดลงเมื่อเทียบกับปี 2556 เพราะกำลังซื้อของประชาชนไม่ได้เพิ่มขึ้นในขณะที่สินค้าต่างๆ มีราคาสูงขึ้น โดยคาดว่าจะมีปริมาณการบริโภคสุกร 12.806 ล้านตัว หรือ 1.024 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2556 ร้อยละ 1.99

(2) การส่งออก

ปี 2557 คาดว่าการส่งออกเนื้อสุกรชำแหละจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคาสุกรที่ลดลงจะเอื้ออำนวยให้สามารถส่งออกได้เพิ่มขึ้น ส่วนเนื้อสุกรแปรรูปคาดว่าจะการส่งออกยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากตลาดยังมีความต้องการเพิ่มขึ้น สำหรับสุกรมีชีวิตที่ส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้านโดยเฉพาะกัมพูชาคาดว่าจะเพิ่มขึ้น

(3) การนำเข้า

ปี 2557 คาดว่าการนำเข้าส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกร (หนัง ตับ และเครื่องในอื่นๆ) และการนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรจะใกล้เคียงกับปี 2556

(4) ราคา

ปี 2557 คาดว่าราคาสุกรที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยจะลดลงเมื่อเทียบกับ ปี 2556 เนื่องจากมีปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้น ส่วนราคาส่งออกเนื้อสุกรชำแหละและเนื้อสุกรแปรรูปคาดว่าจะใกล้เคียงกับปี 2556

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตหรือการส่งออก

2.3.1 โรคระบาด เนื่องจากในปัจจุบัน สภาพอากาศในประเทศไทยมีความแปรปรวน ทำให้สุกรเกิดความเครียด และมีผลต่อระดับภูมิคุ้มกัน ทำให้ร่างกายอ่อนแอ ติดเชื้อได้ง่าย โรคระบาดที่พบ ได้แก่ โรคปากและเท้าเปื่อย (FMD) โรค PRRS ซึ่งทำให้อัตราการสูญเสียจากการเลี้ยงสุกรสูงขึ้น แม้ว่าจะมีการจัดการฟาร์มที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นซึ่งช่วยลดความเสียหายจากโรค แต่ถ้ามีการระบาดของโรคดังกล่าวในวงกว้าง อาจทำให้ปริมาณการผลิตลดลง นอกจากนี้โรค FMD ยังเป็นอุปสรรคต่อการส่งออก ทำให้สุกรที่ผลิตได้เกือบทั้งหมดต้องอาศัยตลาดภายในประเทศเป็นหลัก

2.3.2 ปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตสุกร

(1) **ภัยแล้งหรืออุทกภัย** ถ้าเกิดในแหล่งผลิตพืชอาหารสัตว์ที่สำคัญของไทยหรือของโลก จะมีผลกระทบทำให้ผลผลิตได้รับความเสียหายและส่งผลกระทบต่อราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์สูงขึ้น โดยเฉพาะข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และกากถั่วเหลืองซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักในอาหารสุกร

(2) **สภาพอากาศที่แปรปรวน** มีผลต่อการเจริญเติบโตของสุกร เช่น สภาพอากาศที่ร้อนจัดมีผลทำให้สุกรกินอาหารน้อยและโตช้า ต้องใช้เวลาเลี้ยงนานขึ้นจากเดิม ทำให้มีต้นทุนที่สูงขึ้น นอกจากนี้สภาพอากาศที่แปรปรวนทำให้มีความเสี่ยงต่อโรคระบาดด้วย

(3) **นโยบายรับจํานําและมาตรการแทรกแซงตลาดของรัฐบาล** ทำให้ราคาข้าวมันสำปะหลัง และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อยู่ในระดับสูง จึงส่งผลให้ราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ ได้แก่ ไร่ข้าว ปลายข้าว ข้าวโพด และมันเส้น สูงขึ้น ส่งผลต่อเนื่องทำให้ต้นทุนการผลิตสุกรสูงขึ้นด้วย

(4) **ราคาน้ำมันและก๊าซ** มีแนวโน้มที่จะทรงตัวในระดับสูงหรือเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคาน้ำมันในตลาดโลกยังมีความผันผวน จากปัจจัยความขัดแย้งหรือความไม่สงบในตะวันออกกลางหรือประเทศผู้ผลิตอื่น ถ้าราคาปรับตัวสูงขึ้นจะทำให้ต้นทุนค่าขนส่งปัจจัยการผลิตต่างๆเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอาหารสัตว์ซึ่งจะทำให้ราคาอาหารสัตว์สูงขึ้น

(5) **ค่าแรงงาน** อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาทต่อวันมีผลบังคับใช้ทั่วประเทศตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2556 ส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตสุกรสูงขึ้นด้วย เนื่องจากต้องปรับค่าจ้างแรงงานในการเลี้ยงสุกร รวมทั้งแรงงานต่างด้าวซึ่งตามกฎหมายก็ต้องปรับค่าจ้างขั้นต่ำ 300 บาทต่อวันด้วย แม้อาจมีผู้ไม่ปฏิบัติตามแต่ก็ต้องมีการปรับค่าจ้างจากเดิม มิฉะนั้นอาจขาดแคลนแรงงานได้

2.3.3 ความผันผวนของค่าเงินบาท ในปี 2556 ถือได้ว่าเป็นปีที่ค่าเงินบาทของไทยมีความผันผวนอย่างมาก โดยเฉพาะเมื่อกลางปีที่เกิดภาวะเงินบาทแข็งค่า และแม้ว่าไตรมาสสามและสี่ค่าเงินบาทจะอ่อนตัวลงมาบ้าง แต่ก็ยังขาดเสถียรภาพจากผลกระทบในหลายปัจจัย เงินบาทมีโอกาสแข็งค่าขึ้นจากเงินทุนที่ไหลเข้ามาลงทุนซึ่งการแกว่งตัวของค่าเงินแต่ละครั้งมีผลกระทบต่อผู้ส่งออก ถ้าค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้น โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่ค้าหรือคู่แข่งจะทำให้ขีดความสามารถในการแข่งขันการส่งออกลดลง สำหรับ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สินค้าสุกรได้รับผลกระทบน้อยเพราะเป็นสินค้าที่ผลิตเพื่อบริโภคภายในประเทศเป็นหลัก การส่งออกมีปริมาณน้อย

ตารางที่ 1 ปริมาณการผลิตเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ ปี 2552-2557

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2552	2553	2554	2555	2556 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2557 ^{2/}
จีน	48,905	51,070	49,500	52,350	53,800	2.18	54,700
สหภาพยุโรป *	22,010	22,627	22,953	22,526	22,450	0.35	22,450
สหรัฐอเมริกา	10,442	10,186	10,331	10,555	10,508	0.48	10,785
บราซิล	3,130	3,195	3,227	3,330	3,370	1.91	3,435
รัสเซีย	1,844	1,920	2,000	2,075	2,190	4.31	2,300
เวียดนาม	2,090	2,090	2,130	2,175	2,220	1.62	2,260
แคนาดา	1,788	1,771	2,130	1,840	1,835	0.91	1,850
ฟิลิปปินส์	1,246	1,260	1,288	1,310	1,350	2.01	1,390
ประเทศอื่น ๆ	8,868	9,069	9,059	9,490	9,791	2.46	9,754
รวม	100,323	103,188	102,285	105,651	107,514	1.63	108,924

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

^{2/} คาดคะเน

* สมาชิกทั้งหมด 27 ประเทศ

ที่มา: Livestock and Poultry: World Markets and Trade, November 2013

ตารางที่ 2 ปริมาณการบริโภคเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ ปี 2552-2557

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2552	2553	2554	2555	2556 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2557 ^{2/}
จีน	48,823	51,157	50,004	52,725	54,250	2.44	55,260
สหภาพยุโรป *	20,691	20,952	20,821	20,375	20,268	-0.69	20,270
สหรัฐอเมริกา	9,013	8,654	8,340	8,441	8,616	-1.14	8,785
รัสเซีย	2,719	2,835	2,971	3,145	3,090	3.66	3,220
บราซิล	2,423	2,577	2,644	2,670	2,771	3.08	2,816
ญี่ปุ่น	2,467	2,488	2,522	2,557	2,533	0.80	2,555
เวียดนาม	2,071	2,072	2,113	2,160	2,205	1.68	2,245
เม็กซิโก	1,770	1,784	1,710	1,850	1,945	2.27	1,970
ประเทศอื่น ๆ	10,261	10,526	10,809	11,195	11,564	3.05	11,550
รวม	100,238	103,045	101,934	105,118	107,242	1.56	108,671

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

^{2/} คาดคะเน

* สมาชิกทั้งหมด 27 ประเทศ

ที่มา: Livestock and Poultry: World Markets and Trade, November 2013

ตารางที่ 3 ปริมาณส่งออกเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ ปี 2552-2557

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2552	2553	2554	2555	2556 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2557 ^{2/}
สหรัฐอเมริกา	1,857	1,915	2,354	2,441	2,292	6.86	2,390
สหภาพยุโรป *	1,366	1,705	2,151	2,171	2,200	12.62	2,200
แคนาดา	1,123	1,159	1,197	1,243	1,245	2.80	1,245
บราซิล	707	619	584	661	600	-2.59	620
จีน	232	278	244	235	250	-0.19	265
ชิลี	152	130	139	180	185	7.45	190
เม็กซิโก	70	78	86	95	110	11.64	120
เบลารุส	31	62	85	104	75	25.66	95
ออสเตรเลีย	40	41	41	36	35	-3.89	36
อื่น ๆ	54	44	67	88	66	11.57	82
รวม	5,632	6,031	6,948	7,254	7,058	6.57	7,243

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

^{2/} คาดคะเน

* สมาชิกทั้งหมด 27 ประเทศ

ที่มา: Livestock and Poultry: World Markets and Trade, November 2013

ตารางที่ 4 ปริมาณนำเข้าเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ ปี 2552-2557

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2552	2553	2554	2555	2556 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2557 ^{2/}
ญี่ปุ่น	1,138	1,198	1,254	1,259	1,240	2.34	1,250
รัสเซีย	876	916	971	1,070	900	2.12	920
เม็กซิโก	678	687	594	706	785	3.25	800
จีน	270	415	758	730	750	29.80	775
ฮ่องกง	369	347	432	414	400	3.44	410
เกาหลีใต้	390	382	640	502	400	3.29	425
สหรัฐอเมริกา	378	390	364	364	389	-0.12	390
แคนาดา	180	183	204	241	235	8.42	235
อื่น ๆ	1,269	1,373	1,394	1,633	1,711	8.02	1,708
รวม	5,548	5,891	6,611	6,919	6,810	5.87	6,913

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

^{2/} คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry: World Markets and Trade, November 2013

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5 ปริมาณการผลิต การส่งออก และการบริโภคสุกร ปี 2552-2557

รายการ	2552	2553	2554	2555	2556*	อัตราเพิ่ม	2557**
ปริมาณการผลิต ^{1/} (ล้านตัว)	11.771	12.099	11.886	12.828	13.072	2.72	13.569
(ล้านตัน)	0.942	0.968	0.951	1.026	1.046	2.71	1.085
ปริมาณส่งออก ^{2/} (ตัน)	9,264	9,724	12,027	14,416	13,524	12.19	16,400
ปริมาณการบริโภค ^{3/} (ล้านตัน)	0.886	0.922	0.902	0.958	1.004	2.93	1.024

หมายเหตุ: * ประมาณการ

** คาดคะเน

ที่มา: ^{1/}, ^{3/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมศุลกากร

ตารางที่ 6 การส่งออกเนื้อสุกรชำแหละ เนื้อสุกรแปรรูป และสุกรมีชีวิต ปี 2552-2556

รายการ	2552	2553	2554	2555	2556***	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เนื้อสุกรชำแหละ ปริมาณ (ตัน)	2,648	1,500	2,577	2,070	3,299	7.91
มูลค่า : ล้านบาท	141.50	78.04	140.24	130.06	203.22	13.14
เนื้อสุกรแปรรูป ปริมาณ (ตัน)	6,616	8,224	9,450	12,346	10,225	13.62
มูลค่า : ล้านบาท	1,617.06	1,819.96	2,155.60	2,592.97	2,207.05	10.25
สุกรพันธุ์ ปริมาณ (ตัว)	48,969	46,497	83,044	37,011*	27,700	-12.78
มูลค่า : ล้านบาท	102.82	129.30	318.58	68.46*	125.96	-2.27
สุกรมีชีวิตอื่น ๆ ปริมาณ (ตัว)	389,110	242,831	353,716**	533,593	175,280	-7.76
มูลค่า : ล้านบาท	1,683.20	1,036.04	1,579.76	2,018.79	705.56	-10.16

หมายเหตุ: * ปรับข้อมูลส่งออกที่ผิดปกติ เดือนมกราคม 2555

** ปรับปริมาณส่งออกที่ผิดปกติ เดือนธันวาคม 2554

*** ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 7 การนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร และส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกร (หนัง ตับ และเครื่องในอื่นๆ) ปี 2552-2556

รายการ	2552	2553	2554	2555	2556*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร						
ปริมาณ (ตัน)	262	946	836	793	702	19.66
มูลค่า (ล้านบาท)	39.66	40.16	54.00	55.90	60.30	12.40
ส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกร						
ปริมาณ (ตัน)	11,095	10,142	21,463	14,140	12,609	6.06
มูลค่า (ล้านบาท)	162.72	111.77	289.48	161.76	153.78	2.60

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 8 ราคาที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออก และราคานำเข้า ปี 2552-2556

รายการ	2552	2553	2554	2555	2556*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาสุกรที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)	56.88	59.99	65.50	56.65	65.80	2.37
ราคาส่งออก (บาท/กก.)						
เนื้อสุกรชำแหละ	53.44	52.03	54.42	62.83	61.60	4.84
เนื้อสุกรแปรรูป	244.42	221.30	228.11	210.02	215.85	-2.96
ราคานำเข้า (บาท/กก.)						
ส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกรรวม	14.67	11.02	13.49	11.44	12.20	-3.26
ตับ	27.14	26.39	22.77	19.75	23.06	-5.97

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

: กรมศุลกากร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

18. โคเนื้อ

1. สถานการณ์ปี 2556

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2552 - 2556 การผลิตเนื้อโคของประเทศต่างๆ เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.38 ต่อปี ในปี 2556 มีปริมาณการผลิต 58.49 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ที่มีปริมาณการผลิต 57.56 ล้านตัน ร้อยละ 1.61 ประเทศที่มีการผลิตเนื้อโคเพิ่มขึ้นสองปีติดต่อกัน ได้แก่ บราซิล และอินเดีย ส่วนจีนมีการผลิตเพิ่มขึ้นในปี 2556 แต่สหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป มีการผลิตลดลง

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปริมาณความต้องการบริโภคเนื้อโคในประเทศต่างๆ ระหว่างปี 2552 - 2556 เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.07 ต่อปี ประเทศที่มีการบริโภคมากที่สุด คือ สหรัฐอเมริกา รองลงมา ได้แก่ บราซิล และสหภาพยุโรป การบริโภคเนื้อโคในปี 2556 มีปริมาณ 56.82 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ที่มีการบริโภคปริมาณ 56.02 ล้านตัน ร้อยละ 1.43

(2) การส่งออก

การส่งออกเนื้อโค ปี 2552 - 2556 เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 4.06 ต่อปี โดยบราซิล มีการส่งออกมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ อินเดีย และออสเตรเลีย ในปี 2556 มีการส่งออกเนื้อโค 8.90 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ที่มีการส่งออก 8.15 ล้านตัน ร้อยละ 9.29 เนื่องจากบราซิล อินเดีย และออสเตรเลีย มีการส่งออกเนื้อโคเพิ่มขึ้น ส่วนแคนาดาและสหภาพยุโรปมีการส่งออกลดลง

(3) การนำเข้า

การนำเข้าเนื้อโคปี 2552 - 2556 เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.84 ต่อปี ในปี 2556 มีการนำเข้าเนื้อโค 7.18 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ที่มีการนำเข้า 6.63 ล้านตัน ร้อยละ 8.29 เนื่องจากสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ฮองกง และจีน มีการนำเข้าเนื้อโคเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะฮองกงและจีนมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นจากปี 2555 ร้อยละ 86.72 และร้อยละ 3.04 เท่า ตามลำดับ

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2552 - 2556 การผลิตโคเนื้อของไทยลดลงในอัตราร้อยละ 4.52 ต่อปี สำหรับปี 2556 มีปริมาณการผลิตโคเนื้อ 0.99 ล้านตัว หรือคิดเป็นเนื้อโค 143.29 พันตัน ลดลงจากปี 2555 ซึ่งมีปริมาณการผลิต 1.03 ล้านตัว หรือคิดเป็นเนื้อโค 147.81 พันตัน ร้อยละ 3.02 เนื่องจากเกษตรกรยังคงหันไปปลูกพืชเศรษฐกิจที่มีผลตอบแทนสูงกว่าแทน และมีข้อจำกัดด้านปัจจัยต่างๆ ในการผลิต เช่น พื้นที่การเลี้ยงโคเนื้อ จึงทำให้เกษตรกรกลับมาเลี้ยงโคเนื้อไม่มากนัก ปริมาณการผลิตยังคงลดลง ถึงแม้ว่าราคาโคเนื้อจะปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ยังไม่จูงใจให้เกษตรกรกลับมาเลี้ยงโคเนื้อ เพราะเกษตรกรมีเงินทุนไม่เพียงพอในการหาซื้อแม่พันธุ์

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2552 - 2556 ความต้องการบริโภคเนื้อโคของไทยเพิ่มขึ้นในอัตราเพียงร้อยละ 0.07 ต่อปี สำหรับปี 2556 คาดว่าจะมีปริมาณการบริโภคโคเนื้อ 1.257 ล้านตัว หรือคิดเป็นเนื้อโค 181.01 พันตัน

เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ซึ่งมีการบริโภคโคเนื้อ 1.254 ล้านตัว หรือคิดเป็นเนื้อโค 180.58 พันตัน ร้อยละ 0.24 ถึงแม้ว่าราคาโคเนื้อและเนื้อโคยังคงปรับตัวสูงขึ้น แต่ปริมาณการบริโภคเนื้อโคเพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากรและความนิยมในการบริโภคเนื้อโคแบบปิ้งย่างที่เพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2552 - 2556 การส่งออกโคมีชีวิตของไทยลดลงในอัตราร้อยละ 7.34 ต่อปี โดยส่วนใหญ่ส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ มาเลเซีย และสปป.ลาว ปี 2556 การส่งออกโคมีชีวิตมีปริมาณ 215,131 ตัว มูลค่า 1,502.45 ล้านบาท เทียบกับปี 2555 ซึ่งส่งออกปริมาณ 143,001 ตัว มูลค่า 1,153.07 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 50.44 และ ร้อยละ 30.30 ตามลำดับ การส่งออกโคมีชีวิตก็ยังคงเพิ่มขึ้นตามความต้องการโคเนื้อจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น มาเลเซีย ลาว จีน กัมพูชา เวียดนาม เป็นต้น

ปี 2552 - 2556 ปริมาณการส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทยเพิ่มขึ้นใน 1.50 เท่า ต่อปี เนื่องจากยังคงมีความต้องการเนื้อโคจากประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น ปี 2556 การส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์มีปริมาณ 15,339.62 ตัน มูลค่า 1,234.74 ล้านบาท เทียบกับปี 2555 ซึ่งส่งออกปริมาณ 7,658.65 ตัน มูลค่า 778.33 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 1.00 เท่า และร้อยละ 58.64 ตามลำดับ เนื่องจากมีการส่งออกเนื้อโคส่วนใหญ่ไปยัง สปป.ลาว เพิ่มขึ้น

(3) การนำเข้า

ปี 2552 - 2556 การนำเข้าโคมีชีวิตของไทยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 78.93 ต่อปี โดยส่วนใหญ่นำเข้าจากประเทศเมียนมาร์ ปี 2556 การนำเข้าโคมีชีวิตมีปริมาณ 105,833 ตัว มูลค่า 445.25 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ซึ่งนำเข้าปริมาณ 74,601 ตัว มูลค่า 317.18 ล้านบาท ร้อยละ 41.86 และร้อยละ 48.76 ตามลำดับ

ปี 2552 - 2556 ปริมาณการนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 84.93 ต่อปี โดยส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าเนื้อโคจากประเทศออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และอินเดีย ส่วนผลิตภัณฑ์นำเข้าจากประเทศอินเดีย นิวซีแลนด์ และออสเตรเลีย ปี 2556 การนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์มีปริมาณ 22,886.06 ตัน มูลค่า 2,508.35 ล้านบาท เทียบกับปี 2555 ซึ่งนำเข้าปริมาณ 10,818.95 ตัน มูลค่า 1,611.05 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 1.11 เท่า และร้อยละ 55.70 ตามลำดับ เนื่องจากการนำเข้าเนื้อโคคุณภาพจากออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์เพิ่มขึ้น

(4) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

จากข้อมูลสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2552 - 2556 ราคาโคมีชีวิตที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 12.55 ต่อปี สำหรับปี 2556 โคมีชีวิตที่เกษตรกรขายได้ราคา กิโลกรัมละ 68.00 บาท สูงขึ้นจากปี 2555 ซึ่งมีราคากิโลกรัมละ 57.81 บาท ร้อยละ 17.63 เนื่องจากปริมาณการผลิตลดลง ทำให้ราคาปรับตัวสูงขึ้น ส่งผลให้มีการปรับราคาเนื้อโคชำแหละตามไปด้วย โดยปัจจุบันราคาเนื้อโคชำแหละกิโลกรัมละ 200 - 250 บาท

2) ราคาส่งออก

ปี 2552 - 2556 ราคาส่งออกโคมีชีวิตสูงขึ้นในอัตราร้อยละ 5.89 ต่อปี ในปี 2556 ราคาส่งออกโคมีชีวิตลดลงจากปี 2555 ร้อยละ 13.39 ส่วนราคาส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์สูงขึ้นในอัตราร้อยละ 2.74 ต่อปี ในปี 2556 ราคาส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ลดลงจากปี 2555 ร้อยละ 20.80

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

3) ราคานำเข้า

ปี 2552 - 2556 ราคานำเข้าโคมีชีวิตรลดลงในอัตราร้อยละ 6.47 ต่อปี ในปี 2556 ราคานำเข้าโคมีชีวิตรลดลงจากปี 2555 ร้อยละ 1.05 ส่วนราคานำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ลดลงในอัตราร้อยละ 13.12 ต่อปี โดยเนื้อโคที่นำเข้าจะเป็นเนื้อโคคุณภาพ ซึ่งผลิตในประเทศได้ไม่เพียงพอกับความต้องการเพื่อรองรับผู้บริโภคในตลาดบน ในปี 2556 ราคานำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ลดลงจากปี 2555 ร้อยละ 26.40

2. แนวโน้ม ปี 2557

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2557 กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา คาดว่าการผลิตเนื้อโคจะมีปริมาณ 58.63 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2556 ร้อยละ 0.24 เนื่องจากผู้ผลิตรายใหญ่ คือ บราซิล และสหภาพยุโรป มีการผลิตเพิ่มขึ้นจากการที่ต้นทุนอาหารสัตว์ถูกลง และมีความต้องการนำเข้าเพิ่มขึ้นจากจีนและฮ่องกง แต่สหรัฐอเมริกาจะมีการผลิตลดลงร้อยละ 6 จากการที่มีสต็อกลดลงอย่างต่อเนื่อง

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2557 คาดว่าจะมีการบริโภคเนื้อโค 56.96 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2556 ร้อยละ 0.25 โดยประเทศที่มีการบริโภคมากที่สุดยังคงเป็นสหรัฐอเมริกา 11.01 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ บราซิล 8.00 ล้านตัน และสหภาพยุโรป 7.84 ล้านตัน

(2) การส่งออก

ปี 2557 คาดว่าจะมีการส่งออกเนื้อโค 9.20 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2556 ร้อยละ 3.36 เนื่องจากการส่งออกของบราซิลและอินเดียขยายตัวมากขึ้น แต่สหรัฐอเมริกาและนิวซีแลนด์มีการส่งออกลดลง

(3) การนำเข้า

ปี 2557 คาดว่าจะมีการนำเข้าเนื้อโคของโลก 7.49 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2556 ร้อยละ 4.35 เนื่องจากประเทศหลักๆ เช่น สหรัฐอเมริกา รัสเซีย ญี่ปุ่น มีการนำเข้าเนื้อโคเพิ่มขึ้น อีกทั้งฮ่องกงและจีน มีความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้นมากจึงนำเข้าเพิ่มขึ้นด้วย

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2557 คาดว่ามีปริมาณการผลิต 0.97 ล้านตัว หรือ 139.18 พันตัน ลดลงจากปี 2556 ร้อยละ 2.86 เนื่องจากเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อบางส่วนได้มีการขายโคเนื้อออกไปเป็นจำนวนมาก เพื่อหันไปปลูกพืชชนิดอื่นทดแทน เช่น อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพด เป็นต้น ส่งผลให้พื้นที่ในการเลี้ยงโคเนื้อลดลงและโคเนื้อที่มีจำนวนน้อยลงตามไปด้วย ถึงแม้ว่าราคาจะสูงขึ้น แต่ก็ยังไม่จูงใจให้เกษตรกรกลับมาเลี้ยงโคเนื้อมากนัก

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

โคที่ผลิตได้จะใช้บริโภคในประเทศเกือบทั้งหมด และมีบางส่วนที่ได้จากการนำเข้าโดยถูกต้องตามกฎหมาย และลักลอบนำเข้าทั้งในรูปของโคมีชีวิตและเนื้อโคชำแหละ ปี 2557 คาดว่าการบริโภคจะเพิ่มขึ้นจากปี 2556 ตามการเพิ่มของประชากรและความต้องการบริโภคเนื้อโคแบบปิ้งย่างที่เพิ่มมากขึ้น

(2) การส่งออก

คาดว่า การส่งออกโคมีชีวิตและเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ จะใกล้เคียงกับปี 2556 เนื่องจากประเทศเพื่อนบ้านยังมีความต้องการโคเนื้อและเนื้อโคที่มีคุณภาพดีจากไทย

(3) การนำเข้า

ปี 2557 คาดว่าการนำเข้าโคมีชีวิตจะเพิ่มขึ้นจากปี 2556 เนื่องจากปริมาณการผลิตโคเนื้อของไทยลดลง แม้ว่าราคาจะสูงขึ้นก็ตาม และคาดว่า การนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์จะเพิ่มขึ้นจากปี 2556 เนื่องจากมีความต้องการเนื้อโคเพิ่มขึ้น ขณะที่ปริมาณการผลิตโคเนื้อในประเทศลดลง

(4) ราคา

1) **ราคาที่เกษตรกรขายได้** ปี 2557 คาดว่าราคาจะสูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากปริมาณการผลิตลดลง ส่วนราคาเนื้อโคภายในประเทศจะปรับสูงขึ้นเช่นเดียวกัน

2) **ราคาส่งออก และราคานำเข้า** ปี 2557 คาดว่าราคาส่งออกโคมีชีวิตจะสูงขึ้นเล็กน้อย ราคาส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์สูงขึ้นกับปี 2557 ส่วนราคานำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ คาดว่าจะสูงขึ้นจากปี 2556

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตและการส่งออกของไทย

2.3.1 การผลิต

ผลผลิตโคเนื้อในประเทศลดลงในช่วง 4 - 5 ปีที่ผ่านมา เนื่องจากราคาโคเนื้อที่ตกต่ำ เกษตรกรหลายรายตัดสินใจเลี้ยงโคเนื้อแล้วหันไปประกอบอาชีพอื่น เช่น นำพื้นที่ไปปลูกข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน ยางพารา ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่ให้ผลตอบแทนที่ดีและมีรายได้สูงกว่าการเลี้ยงโคเนื้อ พื้นที่เลี้ยงโคเนื้อจึงลดลง พืชอาหารสัตว์และอาหารขั้วมีราคาสูงขึ้น ถึงแม้ราคาโคเนื้อจะปรับตัวสูงขึ้นซึ่งน่าจะจูงใจให้เกษตรกรกลับมาเลี้ยงโคเนื้อมากขึ้น แต่เกษตรกรไม่มีเงินทุนในการซื้อแม่พันธุ์ เนื่องจากมีราคาสูงจึงไม่สามารถกลับมาเลี้ยงใหม่ได้ การเพิ่มผลผลิตจึงทำได้ยาก และไม่เพียงพอกับความต้องการทั้งภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งไทยมีศักยภาพในการส่งออกโคเนื้อและเนื้อโค จึงควรเน้นส่งเสริมด้านการผลิต โดยส่งเสริมด้านการผลิตพันธุ์โคเนื้อ และจูงใจให้เกษตรกรกลับมาเลี้ยงโคเนื้อเพิ่มขึ้น เช่น หาแหล่งเงินทุนให้เกษตรกรเพื่อเลี้ยงโคเนื้อ นำพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่ามาปลูกหญ้าเนเปียร์ปากช่อง 1 ซึ่งมีผลผลิตสูงและสามารถช่วยลดต้นทุนให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อได้

2.3.2 การส่งออก

ไทยมีศักยภาพในการผลิตเนื้อโคคุณภาพดีและเป็นที่ต้องการของประเทศเพื่อนบ้าน สำหรับนักท่องเที่ยวและผู้มีรายได้สูง ตลาดอาเซียนมีความต้องการโคเนื้อและผลิตภัณฑ์ค่อนข้างสูง และไทยมีความสามารถในการแข่งขันสูง โดยไทยส่งออกโคมีชีวิตส่วนใหญ่ไปยังประเทศมาเลเซีย ส่วนเนื้อโคแช่แข็งแช่แข็งส่วนใหญ่ส่งออกไปยัง สเปน ลาว แต่ผลผลิตโคเนื้อของไทยกลับลดลง จากการที่เกษตรกรได้ปรับเปลี่ยนพื้นที่เลี้ยงโคไปปลูกพืชเศรษฐกิจชนิดที่ได้ผลตอบแทนที่ดีและเร็วกว่าดังกล่าวแล้ว ราคาโคเนื้อจึงปรับตัว

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สูงขึ้น ส่งผลให้การส่งออกชะลอตัวลง จากการศึกษาที่ประเทศไทยจะเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในปี 2558 จึงต้องสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งเพื่อรองรับการเข้าสู่ AEC เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อจะต้องมีการวางแผนการผลิตและการตลาดเพื่อรองรับตลาดอาเซียนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น สร้างฐานการผลิตร่วมกัน และนำร่องการผลิตเนื้อโค ภายใต้สัญลักษณ์การค้า “เนื้อโค AEC” และควรมีมาตรฐานเดียวกันในกลุ่ม AEC รวมถึงการกำหนดค่าธรรมเนียมต่างๆ เพื่อให้การส่งออกง่ายขึ้น และสามารถเอื้ออำนวยด้านการขนส่งสินค้า เนื่องจากโคมีชีวิตสามารถส่งออกได้ แต่เนื้อโคไม่สามารถส่งออกได้เนื่องจากมีกฎระเบียบและขั้นตอนในการนำเข้าของแต่ละประเทศที่แตกต่างกันมาก จึงควรมีการประชุมหารือในกลุ่มประเทศ AEC เพื่อกำหนดมาตรฐานในการส่งออกและนำเข้าที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และเป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่ทุกประเทศสามารถปฏิบัติได้

ตารางที่ 1 ปริมาณการผลิตเนื้อโคของโลก

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2552	2553	2554	2555	2556*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2557**
สหรัฐอเมริกา	11,891	12,046	11,983	11,849	11,702	-0.48	11,018
บราซิล	7,923	9,115	9,030	9,307	9,600	4.13	9,900
สหภาพยุโรป	5,764	8,101	8,114	7,711	7,690	5.41	7,760
จีน	2,514	5,600	5,550	5,540	5,637	17.40	5,750
อินเดีย	3,380	2,842	3,244	3,452	3,750	4.10	3,950
อื่นๆ	25,904	19,863	19,489	19,699	20,106	-5.02	20,247
รวม	57,376	57,567	57,410	57,558	58,485	0.38	58,625

หมายเหตุ: * ประมาณการ ** คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry: World Markets and Trade USDA Foreign Agricultural Service, November 2013

ตารางที่ 2 ปริมาณการบริโภคเนื้อโคของโลก

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2552	2553	2554	2555	2556*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2557**
สหรัฐอเมริกา	12,239	12,038	11,646	11,739	11,638	-1.25	11,014
บราซิล	7,374	7,592	7,730	7,845	7,860	1.62	8,000
สหภาพยุโรป	8,284	8,202	8,034	7,762	7,780	-1.80	7,840
จีน	5,749	5,589	5,524	5,597	6,007	0.90	6,198
อาร์เจนตินา	2,761	2,346	2,320	2,458	2,620	-0.58	2,620
อื่นๆ	20,009	20,650	20,456	20,616	20,915	0.87	21,289
รวม	56,416	56,417	55,710	56,017	56,820	0.07	56,961

หมายเหตุ: * ประมาณการ ** คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry: World Markets and Trade USDA Foreign Agricultural Service, November 2013

ตารางที่ 3 ปริมาณการส่งออกเนื้อโคของโลก

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2552	2553	2554	2555	2556*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2557**
บราซิล	1,596	1,558	1,340	1,524	1,800	2.21	1,940
อินเดีย	609	917	1,268	1,411	1,650	27.44	1,750
ออสเตรเลีย	1,364	1,368	1,410	1,407	1,530	2.61	1,545
สหรัฐอเมริกา	878	1,043	1,263	1,113	1,115	5.58	1,043
นิวซีแลนด์	514	530	503	517	547	1.00	536
อื่น ๆ	2,488	2,404	2,302	2,174	2,261	-2.88	2,388
รวม	7,449	7,820	8,086	8,146	8,903	4.056	9,202

หมายเหตุ: * ประมาณการ ** คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry: World Markets and Trade USDA Foreign Agricultural Service, November 2013

ตารางที่ 4 ปริมาณการนำเข้าเนื้อโคของโลก

หน่วย: พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2552	2553	2554	2555	2556*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2557**
สหรัฐอเมริกา	1,191	1,042	933	1,007	1,024	-3.31	1,027
รัสเซีย	1,053	1,057	991	1,023	1,000	-1.35	1,020
ญี่ปุ่น	697	721	745	737	767	2.16	781
ฮ่องกง	154	154	152	241	450	29.60	550
จีน	23	40	29	99	400	93.83	475
อื่นๆ	3,434	3,605	3,558	3,519	3,534	0.33	3,634
รวม	6,552	6,619	6,408	6,626	7,175	1.84	7,487

หมายเหตุ: * ประมาณการ ** คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry: World Markets and Trade USDA Foreign Agricultural Service, November 2013

ตารางที่ 5 ปริมาณการผลิต การส่งออก การนำเข้า และการบริโภคเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย

รายการ	2552	2553	2554	2555	2556*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2557**
การผลิต ^{1/} (ล้านตัว) (พันตันน้ำหนักซาก)	1.173 168.960	1.160 167.080	1.087 161.410	1.026 147.81	0.995 143.29	-4.52 -4.42	0.97 139.18
ส่งออก ^{2/} (พันตัน)	0.613	0.497	4.463	7.658	15.34	150.29	
นำเข้า ^{2/} (พันตัน)	2.016	2.978	7.626	10.818	22.89	84.95	
การบริโภค ^{1/} (ล้านตัว) (พันตันน้ำหนักซาก)	1.252 180.290	1.255 180.720	1.254 180.580	1.254 180.580	1.257 181.008	0.07 0.07	

หมายเหตุ: * ประมาณการ ** คาดคะเน

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร^{2/} กรมศุลกากร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 6 การส่งออก-นำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย

รายการ	2552	2553	2554	2555	2556*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
การส่งออก						
โคมีชีวิต						
ปริมาณ (ตัว)	236,036.00	254,601.00	121,778.00	143,001.00*	215,131.00	-7.34
มูลค่า (ล้านบาท)	1,474.36	1,448.61	998.04	1,153.07	1,502.45	-1.89
เนื้อโคและผลิตภัณฑ์						
ปริมาณ (ตัน)	613.59	497.14	4,463.89	7,658.65	15,339.62	150.24
มูลค่า (ล้านบาท)	46.70	43.13	381.40	778.33	1,234.74	157.10
การนำเข้า						
โคมีชีวิต						
ปริมาณ (ตัว)	9,687.00	26,479.00	46,107.00	74,601.00	105,833.00	78.93
มูลค่า (ล้านบาท)	57.42	110.76	205.03	317.18	445.25	67.34
เนื้อโคและผลิตภัณฑ์						
ปริมาณ (ตัน)	2,016.65	2,978.94	7,626.37	10,818.95	22,886.06	84.93
มูลค่า (ล้านบาท)	391.18	578.18	1,078.68	1,611.05	2,508.35	60.66

หมายเหตุ: * - การส่งออกโคมีชีวิตไม่รวมตัวเลขที่ผิดปกติในเดือนมิ.ย. 55 จากการส่งออกโคเนื้อไปเยอรมนี 234,733 ตัว

มูลค่า 407,428บาท เฉลี่ยตัวละ 1.74 บาท

- การนำเข้าโคมีชีวิตไม่รวมตัวเลขที่ผิดปกติในเดือน พ.ค. 56 จากการนำเข้าโคเนื้อจากเมียนมาร์ 74,362 ตัว

มูลค่า 59,048,000 บาท เฉลี่ยตัวละ 795.40 บาท และเดือนมิ.ย. 56 จากการนำเข้าโคเนื้อจากเมียนมาร์

24,510 ตัว มูลค่า 38,440,000 บาท เฉลี่ยตัวละ 1,568.34 บาท

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 7 ราคาโคเนื้อที่เกษตรกรขายได้ และราคาส่งออก-นำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย

รายการ	2552	2553	2554	2555	2556*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาที่เกษตรกรขายได้ ^{1/} (บาท/กก.)	43.51	43.29	49.76	57.81	68.00	12.55
ราคาส่งออก ^{2/}						
โคมีชีวิต (บาท/ตัว)	6,246.38	5,689.73	8,195.57	8,063.37	6,983.85	5.89
เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ (บาท/กก.)	76.11	86.76	85.44	101.63	80.49	2.74
ราคานำเข้า ^{2/}						
โคมีชีวิต (บาท/ตัว)	5,927.53	4,182.94	4,446.83	4,251.69	4,207.15	-6.48
เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ (บาท/กก.)	193.98	194.09	141.44	148.91	109.60	-13.12

หมายเหตุ: * ประมาณการ

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} จากการคำนวณข้อมูลในตารางที่ 6

19. โคนม

1. สถานการณ์ปี 2556

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2552 - 2556 จำนวนโคนมในประเทศผู้ผลิตที่สำคัญของโลก มีอัตราเพิ่มร้อยละ 1.55 ต่อปี โดยในปี 2556 มีจำนวนโคนมรวม 136.99 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจาก 134.57 ล้านตัว ของปี 2555 ร้อยละ 1.80 ประเทศที่มีการเลี้ยงโคนมมากที่สุด คือ อินเดีย มีจำนวนโคนมถึง 48.15 ล้านตัว

ปี 2552 - 2556 ผลผลิตน้ำนมดิบในประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ มีอัตราเพิ่มร้อยละ 2.03 ต่อปี โดยผลผลิตน้ำนมดิบในปี 2556 มีปริมาณรวม 466.78 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 461.80 ล้านตัน ของปี 2555 ร้อยละ 1.08 ประเทศที่มีผลผลิตน้ำนมดิบมากที่สุดคือ สหภาพยุโรป มีผลผลิตน้ำนมดิบรวม 139.20 ล้านตัน

อัตราการให้น้ำนมของแม่โคในประเทศผู้ผลิตที่สำคัญในปี 2556 สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่สามารถเลี้ยงโคนมได้น้ำนมในอัตราต่อตัวสูงที่สุดคือ 9.92 ตันต่อปี รองลงมา ได้แก่ ญี่ปุ่น 9.39 ตันต่อปี และแคนาดา 8.63 ตันต่อปี

ปี 2552 - 2556 ปริมาณการผลิตนมผงขาดมันเนยในประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ มีอัตราเพิ่มร้อยละ 4.54 ต่อปี โดยปริมาณการผลิตนมผงขาดมันเนยในปี 2556 มีปริมาณรวม 3.97 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 3.96 ล้านตัน ของปี 2555 ร้อยละ 0.25 ประเทศที่ผลิตนมผงขาดมันเนยมากที่สุด คือ สหภาพยุโรป มีปริมาณรวม 1.25 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา 1.03 ล้านตัน และอินเดีย 0.46 ล้านตัน

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค ปี 2552 - 2556 ความต้องการบริโภคน้ำนมของประเทศต่างๆ รวมกันมีอัตราเพิ่มร้อยละ 1.39 ต่อปี ในปี 2556 มีความต้องการบริโภค 176.11 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 172.67 ล้านตัน ของปี 2555 ร้อยละ 1.99 อินเดียเป็นประเทศที่บริโภคน้ำนมสูงที่สุด คือ 54.40 ล้านตันต่อปี

ความต้องการบริโภคนมผงขาดมันเนยในช่วงปี 2552 - 2556 มีอัตราเพิ่มร้อยละ 4.74 ต่อปี ในปี 2556 มีการบริโภครวม 3.25 ล้านตัน ทรงตัวจากปี 2555 ประเทศที่มีการบริโภคสูงสุด คือ สหภาพยุโรป มีปริมาณการบริโภค 0.77 ล้านตัน

(2) การส่งออก ผลิตภัณฑ์นมส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ นมผงขาดมันเนย ในช่วงปี 2552 - 2556 การส่งออกนมผงขาดมันเนยของประเทศที่สำคัญมีอัตราเพิ่มร้อยละ 9.35 ต่อปี ในปี 2556 มีการส่งออกรวม 1.63 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.59 ล้านตัน ของปี 2555 ร้อยละ 2.52 ประเทศที่ส่งออกนมผงขาดมันเนยมากที่สุด คือ สหรัฐอเมริกา ส่งออกปริมาณ 0.52 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ สหภาพยุโรป 0.48 ล้านตัน และนิวซีแลนด์ 0.41 ล้านตัน

(3) การนำเข้า ในช่วงปี 2552 - 2556 การนำเข้านมผงขาดมันเนยของประเทศที่สำคัญ มีอัตราเพิ่มร้อยละ 7.14 ต่อปี โดยในปี 2556 มีปริมาณนำเข้ารวม 1.03 ล้านตัน ลดลงจาก 1.04 ล้านตัน ของปี 2555 ร้อยละ 0.96 ประเทศที่นำเข้ามากที่สุด คือ เม็กซิโก นำเข้าปริมาณ 0.23 ล้านตัน

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2552 - 2556 จำนวนโคนมทั้งหมดมีอัตราเพิ่มร้อยละ 4.45 ต่อปี โดยในปี 2556 (ณ วันที่ 1 มกราคม) มีจำนวน 589,020 ตัว เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ซึ่งมีจำนวน 573,963 ตัว ร้อยละ 2.62 และจำนวนแม่โครีดนมมีอัตราเพิ่มร้อยละ 3.15 ต่อปี โดยในปี 2556 มีแม่โครีดนม 250,714 ตัว เพิ่มขึ้นจาก

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

240,340 ตัน ของปี 2555 ร้อยละ 4.32 ส่วนผลผลิตนํ้ามันดิบในช่วงปี 2552 - 2556 มีอัตราเพิ่มร้อยละ 7.66 ต่อปี โดยปี 2556 มีผลผลิต 1,125,188 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,064,321 ตัน ของปี 2555 ร้อยละ 5.72 เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนแม่โครีดนมเฉลี่ยในรอบปี และอัตราการให้นํ้านมที่สูงขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากราคานํ้ามันดิบอยู่ในเกณฑ์สูง และความต้องการนํ้ามันดิบที่เพิ่มขึ้น เกษตรกรจึงให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการฟาร์มให้ได้มาตรฐาน ทั้งเรื่องอาหารที่ใช้เลี้ยงโคนม และการคัดเลือกแม่โคจากแม่โคสายพันธุ์ดี ให้ปริมาณนํ้านมมากและมีอัตราการผสมติดดี อีกทั้งในปัจจุบันเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรที่มีความพร้อม และมีความสามารถในการจัดการฟาร์มให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น จึงส่งผลให้ผลผลิตนํ้ามันดิบเพิ่มขึ้น

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค ปี 2552 - 2556 ความต้องการบริโภคนมพร้อมดื่มมีอัตราเพิ่มร้อยละ 3.40 ต่อปี โดยในปี 2556 มีปริมาณการบริโภค 1,047,550 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 990,836 ตัน ของปี 2555 ร้อยละ 5.72

(2) การส่งออกผลิตภัณฑ์นม ไทยมีการส่งออกผลิตภัณฑ์นมหลายชนิด แต่ส่วนใหญ่เป็นการ re-export คือนำเข้ามาแล้วส่งออก สินค้าส่งออกส่วนมากมีสภาพเป็นครีมหรือนมผงในรูปของเหลวหรือขี้ผึ้งนม น้ำตาล เนยที่ได้จากนม นมผงขาดมันเนย นมข้นหวาน นมเปรี้ยว โยเกิร์ต เป็นต้น และเป็นการส่งไปยังประเทศใกล้เคียง เช่น สปป.ลาว กัมพูชา เมียนมาร์ สิงคโปร์ ฮองกง และฟิลิปปินส์ โดยในปี 2556 มีการส่งออกผลิตภัณฑ์นมทั้งหมด 106,366 ตัน มูลค่า 5,094 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ที่ส่งออก 97,582 ตัน มูลค่า 4,764 ล้านบาท ร้อยละ 9.00 และร้อยละ 6.93 ตามลำดับ

(3) การนำเข้าผลิตภัณฑ์นม ไทยนำเข้านมและผลิตภัณฑ์นมต่างๆ ในแต่ละปีเป็นจำนวนกว่าแสนตัน มูลค่ากว่าหมื่นล้านบาท นมผงขาดมันเนยเป็นผลิตภัณฑ์นมนำเข้าที่สำคัญ และยังคงมีสัดส่วนการนำเข้าสูงกว่าผลิตภัณฑ์นมนำเข้าอื่นๆ โดยนำเข้ามากกว่าร้อยละ 27 ของปริมาณนมและผลิตภัณฑ์นมนำเข้าทั้งหมด ทั้งนี้เพราะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง เช่น ผลิตนมพร้อมดื่ม นมข้น ขนมนึ่ง ไอศกรีม นมข้นหวาน ลูกกวาด ช็อกโกแลต และโยเกิร์ต เป็นต้น ในปี 2556 มีการนำเข้าผลิตภัณฑ์นมทั้งหมด 226,737 ตัน มูลค่า 21,397 ล้านบาท เป็นนมผงขาดมันเนย 60,800 ตัน มูลค่า 6,997 ล้านบาท โดยนำเข้าผลิตภัณฑ์นมทั้งหมดเพิ่มขึ้นจากปี 2555 ซึ่งนำเข้า 226,512 ตัน มูลค่า 18,830 ล้านบาท ร้อยละ 0.10 และร้อยละ 13.63 ตามลำดับ

(4) ราคา ในปี 2556 ราคานํ้ามันดิบที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 16.96 บาท สูงขึ้นจาก 16.61 บาท ของปี 2555 ร้อยละ 2.11 ราคากลางรับซื้อนํ้ามันดิบหน้าโรงงานกิโลกรัมละ 18.00 บาท

2. แนวโน้มปี 2557

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2557 คาดว่าจำนวนโคนมและผลผลิตนํ้านมของโลกจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากผู้ผลิตบางประเทศประสบภัยธรรมชาติและได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจโลกที่ผ่านมา ซึ่งจะทำให้การผลิตและความต้องการบริโภคนมและผลิตภัณฑ์นมต่างๆ ชะลอตัวตามภาวะเศรษฐกิจโลกด้วย

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค ปี 2557 คาดว่าการบริโภคนํ้านมและผลิตภัณฑ์นมของโลกจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อย สอดคล้องกับผลผลิตนํ้านมและภาวะเศรษฐกิจของโลก

(2) การส่งออก - การนำเข้า คาดว่าการส่งออก - นำเข้านมผงขาดมันเนยของโลกจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยหรือใกล้เคียงกับปี 2556 เนื่องจากขณะนี้แทบทุกประเทศได้รับผลกระทบจากความผันผวนของเศรษฐกิจโลกและภัยธรรมชาติ ทำให้ผู้บริโภคมักกำลังซื้อลดลง

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

คาดว่าจำนวนโคนมและผลผลิตน้ำนมดิบจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากการขยายตัวตามธรรมชาติของฝูงโค และการเลี้ยงโคนมในปัจจุบันส่วนใหญ่จะเป็นการเลี้ยงในรูปแบบของฟาร์มขนาดกลางและขนาดใหญ่มากขึ้น ซึ่งมีการบริหารจัดการฟาร์มที่เป็นระบบตามมาตรฐานฟาร์มที่ดีและมีประสิทธิภาพในการเลี้ยง ส่งผลให้น้ำนมดิบมีคุณภาพและปริมาณสูงขึ้น ส่วนเกษตรกรรายเล็กมีแนวโน้มลดลง โดยในปี 2557 คาดว่ามีจำนวนโคนมทั้งหมด (ณ วันที่ 1 มกราคม) 599,043 ตัว เพิ่มขึ้นจาก 589,020 ตัว ของปี 2556 ร้อยละ 1.70 และมีจำนวนแม่โครีดนม 262,582 ตัว เพิ่มขึ้นจาก 250,714 ตัว ของปี 2556 ร้อยละ 4.73 ส่วนผลผลิตน้ำนมดิบในปี 2557 คาดว่ามีปริมาณ 1,185,553 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,125,188 ตัน ของปี 2556 ร้อยละ 5.36

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค คาดว่าความต้องการบริโภคนมพร้อมดื่มจะเพิ่มขึ้น แม้ว่าตลาดนมโรงเรียนซึ่งเป็นตลาดหลักจะมีปริมาณค่อนข้างคงที่ แต่การบริโภคนมในสถานศึกษาจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 2557 คาดว่ามีปริมาณการบริโภค 1,103,750 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,047,550 ตัน ของปี 2556 ร้อยละ 5.36

(2) การส่งออก - การนำเข้า คาดว่าการส่งออก - นำเข้าจะมีปริมาณไม่แตกต่างจากปี 2556 มากนัก

(3) ราคา ปี 2557 คาดว่าราคาน้ำนมดิบที่เกษตรกรขายได้จะเพิ่มขึ้นจากปี 2556 เนื่องจากราคากลางรับซื้อน้ำนมดิบหน้าโรงงานจะปรับเพิ่มขึ้นตามต้นทุนของเกษตรกรที่ปรับตัวสูงขึ้น

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบ

2.3.1 ผลกระทบต่อปริมาณการผลิต ได้แก่ พันธุ์โคนม หากเป็นพันธุ์ดีและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมจะทำให้ได้ผลผลิตน้ำนมมาก จำนวนแม่โครีดนม ยังมีจำนวนแม่โครีดนมมากจะทำให้ได้ผลผลิตน้ำนมมาก อาหาร การให้อาหารที่มีคุณภาพดี เหมาะสม และพอเหมาะแก่โคจะทำให้โคมีสุขภาพดี ผสมดีได้ง่ายให้น้ำนมที่มีคุณภาพและปริมาณสูง และการจัดการฟาร์มที่ดีจะทำให้อัตราการให้นมสูง

2.3.2 ผลกระทบต่อต้นทุน ได้แก่ ราคาอาหารสัตว์ อาหารสัตว์เป็นสิ่งสำคัญในการเลี้ยงโคนม หากราคาอาหารสัตว์เพิ่มสูงขึ้นต้นทุนก็จะสูงขึ้นอย่างชัดเจน อัตราการให้น้ำนม หากอัตราการให้น้ำนมของแม่โคแต่ละตัวต่ำ จะส่งผลให้ต้นทุนการผลิตน้ำนมต่อกิโลกรัมสูงขึ้น จำนวนครั้งของการผสมติด ถ้ามีจำนวนครั้งน้อยค่าใช้จ่ายก็จะน้อย แต่ถ้าต้องผสมหลายครั้งแม่โคจึงจะตั้งท้องจะทำให้ค่าใช้จ่ายในการผลิตลูกโคและผลิตน้ำนมสูงตามไปด้วย

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 1 จำนวนโคนมในประเทศที่สำคัญของโลก

หน่วย: ล้านตัว

ประเทศ	2552	2553	2554	2555 ^{1/}	2556 ^{2/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
อินเดีย	42.60	43.60	44.90	46.40	48.15	3.12
สหภาพยุโรป	24.19	23.57	23.12	22.84	22.70	-1.57
บราซิล	17.20	17.60	19.20	19.90	20.45	4.80
สหรัฐอเมริกา	9.20	9.12	9.19	9.23	9.22	0.16
รัสเซีย	9.53	8.86	8.65	8.60	8.52	-2.51
จีน	7.12	7.32	7.62	8.00	8.40	4.28
อื่น ๆ	19.46	19.40	19.41	19.60	19.55	0.20
รวม	129.30	129.47	132.09	134.57	136.99	1.55

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry : World Markets and Trade, July 2013

ตารางที่ 2 ปริมาณผลผลิตนํ้านมดิบในประเทศที่สำคัญของโลก

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2552	2553	2554	2555 ^{1/}	2556 ^{2/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหภาพยุโรป	133.70	135.47	138.22	139.00	139.20	1.07
สหรัฐอเมริกา	85.88	87.47	88.98	90.87	91.64	1.69
อินเดีย	48.16	50.30	53.50	55.50	57.78	4.74
จีน	28.45	29.30	30.70	32.60	34.65	5.14
บราซิล	28.80	29.95	30.71	31.49	32.38	2.89
รัสเซีย	32.60	31.85	31.65	31.92	31.60	-0.60
อื่น ๆ	75.08	75.18	77.73	80.42	79.53	1.84
รวม	432.67	439.52	451.49	461.80	466.78	2.03

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry : World Markets and Trade, July 2013

ตารางที่ 3 อัตราการให้นํ้านมของแม่โคในประเทศที่สำคัญของโลก

หน่วย: ตัน/ตัว/ปี

ประเทศ	2552	2553	2554	2555 ^{1/}	2556 ^{2/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหรัฐอเมริกา	9.33	9.59	9.68	9.84	9.92*	1.50
ญี่ปุ่น	9.33	9.30	9.28	9.39	9.39	0.23
แคนาดา	8.46	8.51	8.55	8.58	8.63	0.48
สหภาพยุโรป	5.53	5.75	5.98	6.08	6.13	2.65
ออสเตรเลีย	5.56	5.84	5.91	5.93	5.92	1.42

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry : World Markets and Trade, July 2013 (* December 2012)

ตารางที่ 4 ปริมาณการผลิตนมผงขาดมันเนยในประเทศที่สำคัญของโลก

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2552	2553	2554	2555 ^{1/}	2556 ^{2/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหภาพยุโรป	1.080	1.060	1.180	1.270	1.245	4.76
สหรัฐอเมริกา	0.786	0.824	0.882	0.973	1.030	7.33
อินเดีย	0.360	0.380	0.430	0.450	0.455	6.58
นิวซีแลนด์	0.385	0.344	0.366	0.404	0.390	1.88
ออสเตรเลีย	0.203	0.222	0.230	0.235	0.220	2.20
ญี่ปุ่น	0.167	0.156	0.137	0.139	0.145	-3.90
อื่น ๆ	0.456	0.410	0.431	0.488	0.489	3.19
รวม	3.437	3.396	3.656	3.959	3.974	4.54

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry: World Markets and Trade, July 2013

ตารางที่ 5 ปริมาณการบริโภคนํ้านมในประเทศที่สำคัญของโลก

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2552	2553	2554	2555 ^{1/}	2556 ^{2/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
อินเดีย	48.16	49.14	51.66	52.00	54.40	3.05
สหภาพยุโรป	33.70	33.74	33.87	33.95	33.95	0.21
สหรัฐอเมริกา	28.55	28.90	28.26	28.77	28.74	0.09
จีน	11.79	12.06	12.60	13.52	14.45	5.35
บราซิล	10.90	11.28	11.43	11.72	12.00	2.33
รัสเซีย	12.11	11.78	11.65	11.04	10.82	-2.86
อื่น ๆ	20.73	22.54	21.58	21.67	21.75	0.57
รวม	165.94	169.44	171.05	172.67	176.11	1.39

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry : World Markets and Trade, July 2013

ตารางที่ 6 ปริมาณการบริโภคนมผงขาดมันเนยในประเทศที่สำคัญของโลก

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2552	2553	2554	2555 ^{1/}	2556 ^{2/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหภาพยุโรป	0.596	0.749	0.807	0.799	0.770	5.94
สหรัฐอเมริกา	0.568	0.434	0.438	0.522	0.508	-0.39
อินเดีย	0.355	0.390	0.410	0.425	0.465	6.46
เม็กซิโก	0.190	0.168	0.220	0.291	0.282	5.20
จีน	0.124	0.144	0.186	0.225	0.213	16.51
อินโดนีเซีย	0.172	0.184	0.197	0.205	0.210	11.24
อื่น ๆ	0.760	0.768	0.759	0.787	0.806	1.43
รวม	2.765	2.837	3.017	3.254	3.254	4.74

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry : World Markets and Trade, July 2013

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 7 ปริมาณการส่งออกนมผงขาดมันเนยในประเทศที่สำคัญของโลก

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2552	2553	2554	2555 ^{1/}	2556 ^{2/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหรัฐอเมริกา	0.248	0.384	0.435	0.445	0.515	17.46
สหภาพยุโรป	0.231	0.379	0.518	0.523	0.475	19.29
นิวซีแลนด์	0.408	0.343	0.362	0.390	0.405	1.14
ออสเตรเลีย	0.167	0.160	0.140	0.168	0.165	0.25
ยูเครน	0.027	0.014	0.022	0.023	0.023	1.77
อื่น ๆ	0.059	0.060	0.049	0.045	0.051	-5.63
รวม	1.140	1.340	1.526	1.594	1.634	9.35

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry : World Markets and Trade, July 2013

ตารางที่ 8 ปริมาณการนำเข้านมผงขาดมันเนยในประเทศที่สำคัญของโลก

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2552	2553	2554	2555 ^{1/}	2556 ^{2/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เม็กซิโก	0.165	0.155	0.194	0.236	0.230	11.46
อินโดนีเซีย	0.178	0.189	0.196	0.205	0.215	4.70
จีน	0.070	0.089	0.130	0.168	0.155	24.92
อัลจีเรีย	0.093	0.098	0.129	0.105	0.110	4.13
ฟิลิปปินส์	0.112	0.110	0.111	0.105	0.110	-0.82
รัสเซีย	0.105	0.117	0.071	0.096	0.100	-2.91
อื่น ๆ	0.083	0.089	0.136	0.125	0.107	8.85
รวม	0.806	0.847	0.967	1.040	1.027	7.14

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: Livestock and Poultry : World Markets and Trade, July 2013

ตารางที่ 9 จำนวนโคนมและผลผลิตน้ำนมดิบของไทย

รายการ	2552	2553	2554	2555	2556 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2557 ^{2/}
โคนมทั้งหมด ณ 1 ม.ค. (ตัว)	495,410	525,019	555,486	573,963	589,020	4.45	599,043
แม่โครีดนม ณ 1 ม.ค. (ตัว)	220,517	227,859	228,123	240,340	250,714	3.15	262,582
ผลผลิตน้ำนมดิบ (ตัน)	840,691	911,391	984,960	1,064,321	1,125,188	7.66	1,185,553
การบริโภคนมพร้อมดื่ม (ตัน)	912,500	934,674	941,189	990,836	1,047,550	3.40	1,103,750

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} คาดคะเน

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 10 ต้นทุนการผลิตน้ำนมดิบ และราคา

ปี	ต้นทุน น้ำนมดิบ (บาท/กก.)	ราคาเกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)	ราคา หน้าโรงงาน (บาท/กก.)	ราคา อาหารชั้น (บาท/กก.)	อัตราการให้นม ของแม่โค (กก./ตัว/วัน)
2552 ^{1/}	12.81	15.60	18.00/16.50	8.29	10.44
2553 ^{1/}	13.59	15.46	16.50/17.00	8.87	10.96
2554 ^{1/}	14.33	16.39	17.00/18.00	9.68	11.83
2555	14.47	16.61	18.00	9.81	12.13
2556 ^{2/}	15.03	16.96	18.00	9.79	12.30

หมายเหตุ: ^{1/} มีการปรับราคากลางรับซื้อน้ำนมหน้าโรงงานระหว่างปี ^{2/} ประมาณการ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 11 ปริมาณและมูลค่านมและผลิตภัณฑ์นมส่งออกของไทย

ปี	นมผงขาดมันเนย		นมและผลิตภัณฑ์นม		รวม	
	ตัน	พันบาท	ตัน	พันบาท	ตัน	พันบาท
2552	1,145	139,969	99,132	4,217,747	100,277	4,357,716
2553	2,539	266,907	92,528	4,149,720	95,067	4,416,627
2554	2,651	187,746	101,882	5,140,539	104,533	5,328,285
2555	914	108,762	96,668	4,654,752	97,582	4,763,514
2556 ^{1/}	950	146,803	105,416	4,947,173	106,366	5,093,976
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-13.02	-7.71	1.68	4.43	1.45	3.95

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 12 ปริมาณและมูลค่านมและผลิตภัณฑ์นมนำเข้าของไทย

ปี	นมผงขาดมันเนย		นมและผลิตภัณฑ์นม		รวม	
	ตัน	พันบาท	ตัน	พันบาท	ตัน	พันบาท
2552	50,117	3,792,633	99,404	5,869,069	149,521	9,661,702
2553	59,357	5,841,486	119,375	9,548,779	178,732	15,390,265
2554	63,704	6,748,901	133,899	11,670,518	197,603	18,419,419
2555	62,708	6,140,731	163,804	12,689,459	226,512	18,830,190
2556 ^{1/}	60,800	6,996,864	165,937	14,400,013	226,737	21,396,877
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	4.51	13.60	14.35	23.11	11.29	19.63

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ

ที่มา: กรมศุลกากร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

20. กุ้ง

1. สถานการณ์ปี 2556

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2552 - 2556) ผลผลิตกุ้งทะเลจากการเพาะเลี้ยงของโลกมีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 2.74 ต่อปี สำหรับปี 2556 ประมาณการว่าจะมีปริมาณผลผลิตกุ้งจากการเพาะเลี้ยงของโลกรวม 2.50 ล้านตัน ลดลงจาก 2.77 ล้านตันของปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 9.75 เนื่องจากประเทศผู้ผลิตกุ้งที่สำคัญของโลก ได้แก่ จีน ไทย และเวียดนาม มีผลผลิตกุ้งลดลงจากกลุ่มอาการตายด่วน (Early Mortality Syndrome : EMS) ในขณะที่ อินเดีย อินโดนีเซีย และเอกวาดอร์ มีผลผลิตกุ้งจากการเพาะเลี้ยงเพิ่มขึ้น

1.1.2 การตลาด

(1) การส่งออก

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2552 - 2556) ปริมาณการส่งออกกุ้งและผลิตภัณฑ์ในตลาดโลกมีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 2.81 ในขณะที่มูลค่าการนำเข้ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 3.99 ต่อปี สำหรับปี 2556 การส่งออกกุ้งและผลิตภัณฑ์ในตลาดโลกมีปริมาณทั้งสิ้น 1.61 ล้านตัน มูลค่า 13.20 พันล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2555 ลดลงร้อยละ 23.96 และร้อยละ 12.19 ตามลำดับ เนื่องจากผลผลิตกุ้งจากการเพาะเลี้ยงของโลกลดลง ประกอบกับวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศผู้นำเข้าหลักยังไม่ฟื้นตัว เช่น สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น ทำให้อำนาจซื้อของผู้บริโภคลดลง และจากการที่ผู้นำเข้าส่วนหนึ่งเปลี่ยนไปนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์จากประเทศที่มีราคาต่ำกว่าและไม่เกิด EMS ระบาด เช่น อินเดีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ จึงทำให้ประเทศเหล่านี้มีส่วนแบ่งตลาดในประเทศผู้นำเข้าหลักของโลกเพิ่มขึ้น ทำให้ไทยซึ่งเคยครองตลาดส่งออกกุ้งและผลิตภัณฑ์ได้มากเป็นอันดับหนึ่งของโลกมาอย่างยาวนาน มีส่วนแบ่งในตลาดโลกลดลงโดยปี 2556 ประเทศผู้ส่งออกอันดับหนึ่งของโลก คือ อินเดีย มีส่วนแบ่งตลาดคิดเป็นร้อยละ 28.72 ของปริมาณการส่งออกกุ้งและผลิตภัณฑ์โลกทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ เอกวาดอร์ จีน และอินโดนีเซีย มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 16.33 ร้อยละ 13.60 และร้อยละ 13.20 ตามลำดับ โดยไทยตกลงมาเป็นผู้ส่งออกอันดับ 5 ของโลกมีส่วนแบ่งตลาดคิดเป็นร้อยละ 11.80

(2) การนำเข้า

กลุ่มประเทศและประเทศที่นำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ที่สำคัญของโลก ได้แก่

1) สหรัฐอเมริกา การนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์กุ้งของสหรัฐอเมริกาในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2552 - 2556) มีแนวโน้มปริมาณการนำเข้าลดลงในอัตราร้อยละ 2.71 ต่อปี แต่มูลค่าเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 3.54 เนื่องจากเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกายังคงชะลอตัวอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีปริมาณการนำเข้ากุ้งลดลง ในขณะที่มีการระบาดของกลุ่มอาการตายด่วนของกุ้งในประเทศผู้ผลิตหลักแถบเอเชีย จึงมีผลผลิตกุ้งน้อยลงและราคากุ้งสูงขึ้นอย่างมาก มูลค่าการนำเข้าจึงเพิ่มขึ้น ในปี 2556 มีการนำเข้ากุ้งปริมาณ 493,372 ตัน ลดลงจากปริมาณ 534,982 ตัน ของปี 2555 คิดเป็นร้อยละ 7.78 ส่วนมูลค่าการนำเข้าเพิ่มจาก 4,514.76 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2555 เป็นมูลค่า 4,464.97 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 1.12 โดยในปี 2556 ไทยเสียความเป็นผู้นำตลาดกุ้งในสหรัฐอเมริกาให้แก่อินเดียซึ่งมีส่วนแบ่งตลาดเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 22.57 ของปริมาณการนำเข้ากุ้งทั้งหมด รองลงมา คือ ไทย อินโดนีเซีย และเอกวาดอร์ มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 17.58 ร้อยละ 14.82 และร้อยละ 14.61 ของปริมาณการนำเข้ากุ้งทั้งหมด ตามลำดับ

2) สหภาพยุโรป (27) ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2552 - 2556) การนำเข้าถั้วและผลิตภัณฑ์ของสหภาพยุโรป (ไม่นับรวมการค้าระหว่างกันในสหภาพยุโรป) มีแนวโน้มลดลงทั้งปริมาณและมูลค่าในอัตราร้อยละ 5.26 และร้อยละ 1.21 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากวิกฤตทางการเงินในสหภาพยุโรปตั้งแต่ปี 2555 ที่ยังคงชะลอตัวอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับราคาถั้วและผลิตภัณฑ์ที่สูงขึ้นมากจากผลผลิตทั่วโลกที่ลดลงจากการระบาดของ EMS ทำให้ประชาชนทั่วไปต้องใช้ความระมัดระวังเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันทั้งด้านอุปโภคและบริโภค โดยในปี 2556 การนำเข้าถั้วและผลิตภัณฑ์ของสหภาพยุโรปมีปริมาณทั้งสิ้น 501,514 ตัน มูลค่า 3,696.47 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจากปริมาณ 528,275 ตัน มูลค่า 3,863.46 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ของปี 2555 คิดเป็นร้อยละ 5.07 และร้อยละ 4.32 ตามลำดับ เป็นการนำเข้าจากเอกวาดอร์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.91 ของปริมาณนำเข้าถั้วและผลิตภัณฑ์ทั้งหมด รองลงมานำเข้าจาก กรีนแลนด์ อินเดีย จีน และไทย คิดเป็นร้อยละ 12.33 ร้อยละ 9.90 ร้อยละ 6.20 และร้อยละ 6.07 ตามลำดับ

3) ญี่ปุ่น ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2552 - 2556) การนำเข้าถั้วและผลิตภัณฑ์ของญี่ปุ่น มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทั้งปริมาณและมูลค่าในอัตราร้อยละ 0.49 และร้อยละ 6.08 ต่อปี ตามลำดับ สำหรับปี 2556 ภาวะเศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัวขึ้นหลังจากเกิดภัยพิบัติสึนามิเมื่อต้นปี 2554 ซึ่งสร้างความเสียหายแก่เศรษฐกิจญี่ปุ่นเป็นอย่างมากและความวิตกกังวลของชาวญี่ปุ่นที่มีต่อข่าวการรั่วไหลของสารกัมมันตรังสีจากโรงไฟฟ้านิวเคลียร์อยู่เป็นระยะๆ ทำให้ญี่ปุ่นยังคงต้องนำเข้าสินค้าอาหารเพื่อตอบสนองต่อผู้บริโภคในประเทศ สำหรับปี 2556 การที่ผลผลิตของตลาดนำเข้าหลักลดลงอย่างมาก โดยเฉพาะไทยจากอาการตายด่วนของถั้ว ทำให้ราคาถั้วสูงขึ้นมาก การนำเข้าสินค้าถั้วโดยรวมของญี่ปุ่นจึงลดลงเล็กน้อยทั้งปริมาณและมูลค่า โดยนำเข้าปริมาณ 270,724 ตัน มูลค่า 2,903.43 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจากปริมาณ 280,542 ตัน มูลค่า 2,972.12 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ของปี 2555 คิดเป็นร้อยละ 3.50 และร้อยละ 2.31 ตามลำดับ โดยยังคงนำเข้าจากไทยปริมาณมากเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 23.76 ของปริมาณการนำเข้าถั้วทั้งหมด รองลงมาเป็นการนำเข้าจากเวียดนาม อินโดนีเซีย และอินเดีย โดยมีสัดส่วนปริมาณการนำเข้าคิดเป็นร้อยละ 20.50 ร้อยละ 14.77 และร้อยละ 12.00 ตามลำดับ

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ผลผลิตถั้วจากการเพาะเลี้ยงทั้งหมดของไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2552 - 2556) มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 15.14 ต่อปี โดยเฉพาะตั้งแต่ไตรมาสสุดท้ายของปี 2555 ต่อเนื่องถึงปี 2556 ไทยประสบปัญหาการตายของถั้วจากภาวะอาการตายด่วน ทำให้ผลผลิตถั้วลดลงอย่างมากเหลือเพียง 270,000 ตัน ลดลงจาก 472,881 ตัน ในปี 2555 คิดเป็นร้อยละ 42.90 และเกษตรกรบางส่วนปรับเปลี่ยนการเลี้ยงถั้วขาวแวนนามาไม่ไปเลี้ยงถั้วกุลาดำ โดยมีสัดส่วนการเลี้ยงถั้วขาวแวนนามาไม่ร้อยละ 95 และสัดส่วนการเลี้ยงถั้วกุลาดำร้อยละ 5 ของผลผลิตถั้วทั้งหมด

1.2.2 การตลาด

(1) การบริโภค

จากการที่ผลผลิตถั้วไทยลดลงอย่างมากในปี 2556 ในขณะที่ความต้องการถั้วเพื่อเป็นวัตถุดิบแปรรูปเพื่อส่งออกยังมีอยู่อย่างต่อเนื่อง ทำให้ราคาถั้วทุกขนาดสูงขึ้นอย่างมาก ปริมาณการบริโภคถั้วในประเทศจึงลดลงเหลือประมาณ 30,000 ตันหรือประมาณร้อยละ 10 ของผลผลิตทั้งหมด และร้อยละ 90 ใช้เป็นวัตถุดิบแปรรูปในการผลิตสินค้าถั้วเพื่อการส่งออก

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(2) การส่งออก

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2552 – 2556) แนวโน้มการส่งออกกุ้งและผลิตภัณฑ์กุ้งของไทย ลดลงทั้งปริมาณและมูลค่าในอัตราร้อยละ 15.73 และร้อยละ 10.36 ต่อปี ตามลำดับ เป็นการส่งออกในประเภทกุ้งแช่เย็นแช่แข็งและผลิตภัณฑ์กุ้งปรุงแต่งประเภทต่างๆ ปี 2556 การส่งออกกุ้งแช่เย็นแช่แข็งของไทย ลดลงทั้งปริมาณและมูลค่าโดยประมาณการปริมาณส่งออก 100,000 ตัน มูลค่า 24,500 ล้านบาท ลดลงจากปริมาณ 175,625 ตัน มูลค่า 43,045 ล้านบาทของปี 2555 คิดเป็นร้อยละ 43.06 และร้อยละ 43.08 ตามลำดับ สำหรับการส่งออกกุ้งปรุงแต่งในปี 2556 ลดลงทั้งปริมาณและมูลค่าเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เช่นกัน กล่าวคือ ส่งออกปริมาณ 90,000 ตัน มูลค่า 32,000 ล้านบาท ลดลงจากปริมาณ 159,362 ตัน มูลค่า 48,309 ล้านบาท หรือลดลงคิดเป็นร้อยละ 43.52 และร้อยละ 33.76 ตามลำดับ ซึ่งมูลค่าการส่งออกกุ้งปรุงแต่งลดลงในอัตราที่น้อยกว่ากุ้งแช่เย็นแช่แข็ง เพราะผู้ส่งออกปรับเปลี่ยนมาแปรรูปเป็นกุ้งปรุงแต่งมากขึ้น เพื่อลดการใช้วัตถุดิบกุ้งซึ่งขาดแคลนและมีราคาสูงและรักษาระดับรายได้ของธุรกิจ เนื่องจากกุ้งปรุงแต่งใช้กุ้งเป็นวัตถุดิบน้อยกว่ากุ้งสดแช่เย็นแช่แข็ง และสร้างมูลค่าเพิ่มได้มากกว่าและมีราคาสูงกว่า ตลาดส่งออกที่สำคัญของไทยยังคงเป็นตลาดเดิม ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น ซึ่งขณะนี้ผู้ส่งออกพยายามแสวงหาช่องทางการจำหน่ายในตลาดใหม่ๆ เช่น ประเทศในแถบตะวันออกกลาง และตลาดอาเซียน ซึ่งขณะนี้เวียดนามมีการนำเข้ากุ้งจากไทยมากขึ้น เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบแปรรูปอาหารเพื่อการส่งออกให้ได้ตามเป้าหมาย ตามที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารเพื่อการส่งออกของเวียดนาม เนื่องจากกุ้งที่ผลิตในเวียดนามพบปัญหาสารตกค้างเกินค่ามาตรฐานทำให้สินค้าบางล็อตถูกส่งกลับประกอบกับขาดแคลนวัตถุดิบกุ้งเพื่อแปรรูปจากปัญหาการระบาดของ EMS เช่นเดียวกันกับไทย

(3) การนำเข้า

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2552 – 2556) ปริมาณการนำเข้ากุ้งของไทยมีแนวโน้มลดลงทั้งปริมาณและมูลค่าในอัตราร้อยละ 36.89 และร้อยละ 12.89 ต่อปี ตามลำดับ สำหรับปี 2556 ไทยมีการนำเข้ากุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งเป็นจำนวนมากกว่าทุกปี เพื่อเป็นวัตถุดิบแปรรูปส่งออก เนื่องจากการขาดแคลนวัตถุดิบอย่างรุนแรงอีกทั้งกุ้งในประเทศมีราคาสูงมาก เพื่อรักษาตลาดไว้ นอกจากนี้มีการนำเข้ากุ้งปรุงแต่งเพื่อบริโภคบ้าง แต่ไม่มากนัก ในปี 2556 การนำเข้ากุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งและผลิตภัณฑ์เพิ่มทั้งปริมาณและมูลค่า โดยนำเข้าปริมาณ 5,000 ตัน มูลค่า 1,250 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 3,294 ตัน มูลค่า 838 ล้านบาท ของปี 2555 คิดเป็นร้อยละ 51.79 และร้อยละ 49.16 ตามลำดับ

(4) ราคา

1) **ราคาที่เกษตรกรขายได้** ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2552 - 2556) ราคากุ้งขาวแวนนาไมที่เกษตรกรขายได้ (ขนาด 70 ตัวต่อกิโลกรัม) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 13.40 ต่อปี สำหรับปี 2556 ราคาเฉลี่ยเพิ่มจากกิโลกรัมละ 127 บาท ในปี 2555 เป็นกิโลกรัมละ 185 บาท หรือเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 45.67 (ตารางที่ 6) และราคาเฉลี่ยของกุ้งทุกขนาดเพิ่มขึ้นทั้งหมด

2) **ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี** ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2552 - 2556) ราคาส่งออกกุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งและกุ้งปรุงแต่งในรูปเงินบาทมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 4.52 และร้อยละ 5.39 ตามลำดับ ส่วนในรูปเงินเหรียญสหรัฐ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 5.34 และร้อยละ 6.19 ตามลำดับ และเมื่อเทียบกับปี 2555 ราคาส่งออกในรูปเงินบาทของกุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.45 แต่ราคาในรูปเงินเหรียญสหรัฐลดลงร้อยละ 6.57 ส่วนราคาส่งออกในรูปเงินบาทของกุ้งปรุงแต่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.56 แต่ราคาในรูปเงินเหรียญสหรัฐ

ลดลงร้อยละ 1.82 เนื่องจากค่าเงินบาทอ่อนตัวลงในช่วงครึ่งหลังของปี 2556 ประกอบกับราคากุ้งไทยสูงขึ้นมากเมื่อเทียบกับปี 2555

2. แนวโน้มปี 2557

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2557 คาดว่าปริมาณผลผลิตกุ้งจากการเพาะเลี้ยงของโลกโดยรวมจะยังคงลดลงเมื่อเทียบกับปี 2556 จากการระบาดของโรคกุ้งและกลุ่มการตายด่วนของกุ้งในประเทศผู้เลี้ยงหลักต่างๆ ซึ่งประสบปัญหาการตายด่วนในกุ้ง โดยเฉพาะไทย เวียดนาม จีน และมาเลเซีย ซึ่งเริ่มจากปลายปี 2555 เป็นต้นมา แม้ว่าจะสามารถควบคุมการแพร่ระบาดได้ในระดับหนึ่ง ประกอบกับสภาพภูมิอากาศโลกเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทำให้กุ้งเจริญเติบโตได้ไม่ดี

2.1.2 การตลาด

ปี 2557 คาดว่าภาวะเศรษฐกิจโลกจะยังคงชะลอตัวต่อไป แม้ความต้องการบริโภคกุ้งจะมีอยู่อย่างต่อเนื่อง แต่ผู้บริโภคต้องการสินค้ากุ้งที่มีราคาไม่สูงมากนัก ทำให้ผู้ค้าอาจไม่สามารถปรับราคาให้สูงขึ้นมากได้ เพื่อรักษาตลาดของผู้บริโภคหลักไว้ ภาวะการค้าสินค้ากุ้งของโลกในปี 2557 คาดว่าจะไม่ขยายตัวมากนัก จนกว่าเศรษฐกิจของประเทศผู้นำเข้าหลักจะคืนสู่ภาวะปกติ

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2557 คาดว่าผลผลิตกุ้งจากการเพาะเลี้ยงของไทยจะมีปริมาณ 350,000 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 29.63 เมื่อเทียบกับปี 2556 หากสถานการณ์การตายด่วนของกุ้งสามารถควบคุมได้ จากผลการดำเนินงานตามโครงการรวมพลังยับยั้ง EMS ของกรมประมง ซึ่งมีการกำหนดมาตรการเข้มงวดในการตรวจสอบการนำเข้าพ่อแม่พันธุ์กุ้งและการดำเนินงานต่างๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐาน GAP/CoC ของกรมประมงอย่างเคร่งครัด ทั้งระดับโรงเพาะฟักและเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงประกอบกับการให้ความรู้ทางวิชาการในการป้องกันโรคอย่างทั่วถึงมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ จึงคาดว่าจะสามารถควบคุมสถานการณ์ EMS ได้ และสร้างความเชื่อมั่นให้เกษตรกรบางส่วนที่พักการเลี้ยงกุ้งกลับมาทำการเลี้ยงใหม่ตามภาวะการผลิตปกติต่อไป

2.2.2 การตลาด

(1) **การบริโภค** ความต้องการบริโภคในประเทศจะมีปริมาณเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา หากสถานการณ์ด้านราคาปรับตัวลดลงบ้าง ซึ่งเป็นผลจากปริมาณผลผลิตกุ้งที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น

(2) **การส่งออก** การส่งออกกุ้งของไทยจะยังคงต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ ที่เป็นข้อกีดกันทางการค้าของประเทศผู้นำเข้า เกี่ยวกับมาตรฐานสินค้า การพบสารตกค้าง การใช้แรงงานสตรีและเด็ก รวมทั้งปัญหาภาวะเศรษฐกิจของประเทศผู้นำเข้าสำคัญ เช่น สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น เป็นต้น นอกจากนี้ผู้ส่งออกกุ้งยังมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับระยะเวลาสิ้นสุดการใช้สิทธิ GSP ของไทยในสหภาพยุโรป โดยตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2557 กุ้งแปรรูป ในพิกัด 160520 (HS2007) จากไทยจะถูกเก็บอากรขาเข้าในอัตราปกติคือ ร้อยละ 20 จากเดิมเก็บในอัตราร้อยละ 7 สำหรับ GSP ในขณะที่ประเทศคู่แข่งไทย ได้แก่ เวียดนามยังคงได้สิทธิพิเศษ GSP อยู่ต่อไป สำหรับกุ้งแช่เย็น แช่แข็งของไทยจะถูกตัด GSP ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2558 จากที่เคยได้รับสิทธิ GSP เสียอากรขาเข้าในอัตราร้อยละ 4.2 ต้องเสียอากรในอัตรากปกติ (MFN Rate) ร้อยละ 12 อัตราอากรขาเข้าที่แตกต่างกันเช่นนี้จะทำให้ไทยเสียเปรียบในด้านศักยภาพการแข่งขันทางการค้าสินค้ากุ้งและผลิตภัณฑ์

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ในตลาดสหภาพยุโรป ซึ่งต้องอาศัยการเจรจาต่อรองทางการค้าของภาครัฐในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเฉพาะในกรอบการเจรจาการค้าเสรี ไทย - สหภาพยุโรป ที่กำลังดำเนินการเจรจาอยู่ระหว่างนี้

(3) การนำเข้า สำหรับการนำเข้าปี 2557 คาดว่าไทยจะนำเข้ากุ้งในปริมาณที่ลดลง เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา หากสถานการณ์การผลิตกุ้งของไทยปรับเข้าสู่ภาวะปกติ ซึ่งการนำเข้าส่วนใหญ่ จะเป็นการนำเข้ากุ้งกุลาดำเพื่อเป็นวัตถุดิบแปรรูปอาหารส่งออก เพื่อรักษาตลาดสินค้าเฉพาะ (Niche Market) ไว้ เนื่องจากไทยมีการผลิตน้อยมากเมื่อเทียบกับกุ้งขาวแวนนาไม

(4) ราคา สำหรับราคากุ้งที่เกษตรกรขายได้ในปี 2557 น่าจะยังอยู่ในเกณฑ์ที่ดี แต่ราคา อาจปรับตัวลดลงบ้างจากผลผลิตที่เริ่มเข้าสู่ภาวะปกติ อย่างไรก็ตาม คาดว่าความต้องการของตลาดยังคงมีอย่างต่อเนื่องหากไทยสามารถควบคุมสถานการณ์ EMS ได้ และเรียกความเชื่อมั่นของผู้นำเข้ากลับคืนมา

ตารางที่ 1 ผลผลิตกุ้งจากการเพาะเลี้ยงของโลก

หน่วย: ตัน

ประเทศ	2552	2553	2554	2555 *	2556 *	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
จีน	1,181,130	899,600	962,000	1,048,000	733,600	-7.69
ไทย ^{1/}	566,976	553,909	502,188	472,881	270,000	-15.14
เวียดนาม	302,400	357,700	403,600	320,000	272,000	-3.18
เอกวาดอร์	140,000	145,000	148,000	152,000	250,000	12.83
อินโดนีเซีย	299,050	333,860	390,631	442,757	600,000	18.23
อินเดีย	76,261	94,190	107,737	116,103	300,000	34.29
อื่น ๆ	333,034	336,191	420,012	215,719	75,695	-28.87
รวมทั้งหมด	2,898,851	2,720,450	2,934,168	2,766,920	2,501,295	-2.74

หมายเหตุ: * ประมาณการโดยสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{1/} เป็นข้อมูลจากใบกำกับการค้าจำหน่ายสัตว์น้ำ (MD) กรมประมง

ที่มา: Global Aquaculture Alliance's 2012

^{1/} กรมประมง

ตารางที่ 2 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์กุ้งในตลาดโลกแยกตามประเทศผู้ส่งออก

ปริมาณ: ตัน
มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐ^๑

ประเทศ	2552		2553		2554		2555		2556 *		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
อินเดีย	145,516	844.48	184,130	1,099.33	240,437	1,581.42	280,157	1,742.42	462,259	4,077.12	31.41	43.47
อินโดนีเซีย	143,497	972.59	137,170	1,036.74	152,152	1,285.90	148,540	1,235.39	212,412	1,964.81	9.02	17.14
จีน	246,370	1,483.45	274,945	1,800.59	305,235	2,188.98	273,656	2,253.41	218,925	1,944.05	-2.38	7.95
เอกวาดอร์	131,994	642.76	148,977	838.05	188,098	1,183.81	210,245	1,285.94	262,806	1,884.32	18.79	29.42
ไทย	399,340	2,755.45	427,925	3,209.89	394,880	3,634.93	351,990	3,108.20	190,000	1,708.37	-15.47	-9.41
ประเทศอื่นๆ	827,303	4,880.81	859,423	5,218.65	872,867	5,810.89	851,995	5,404.45	263,110	1,619.33	-20.74	-19.52
รวม	1,894,020	11,579.54	2,032,570	13,203.25	2,153,669	15,685.93	2,116,583	15,029.81	1,609,512	13,198.00	-2.81	3.99

หมายเหตุ: * ปริมาณการโดยสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กุ้ง หมายถึง กุ้งขาวแวนนาไม กุ้งกุลาดำ กุ้งก้ามกราม และกุ้งอื่นๆ ภายใต้รหัสศุลกากรในระดับ 6 หลัก (Digit) ได้แก่ 030613 030623 และ 160520 ตามรหัส HS. 2007 (ปี 2007-2011) และภายใต้รหัสศุลกากร 030616 030617 030626 030627 160521 และ 160529 ตามรหัส HS. 2012 (ปี 2012-2016)

ที่มา: Global Trade Atlas 2013

ตารางที่ 3 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ของสหรัฐอเมริกา

ปริมาณ: ตัน

มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศ	2552		2553		2554		2555		2556 *		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
อินเดีย	19,968	166.76	30,275	310.39	48,070	523.90	66,010	575.02	111,348	1,069.47	52.45	54.24
ไทย	192,814	1,354.51	203,370	1,515.19	185,802	1,718.95	136,092	1,203.40	86,723	824.74	-18.13	-11.51
อินโดนีเซีย	69,315	492.46	61,123	492.82	70,334	695.10	74,077	658.82	73,098	722.89	3.03	11.16
เอกวาดอร์	61,577	329.79	65,025	407.47	73,791	531.02	81,503	559.90	72,070	578.77	5.55	15.52
เวียดนาม	42,320	383.44	48,485	514.45	45,425	521.15	41,158	448.08	48,408	528.01	1.05	5.14
จีน	44,226	236.07	48,240	275.20	43,044	289.79	35,681	228.51	35,497	236.66	-7.14	-1.79
เม็กซิโก	41,122	332.35	23,536	227.75	30,861	290.94	26,292	256.15	18,072	219.55	-14.22	-6.87
มาเลเซีย	18,422	112.16	24,346	150.43	29,267	209.45	23,475	171.00	16,146	115.60	-2.96	1.90
ประเทศอื่นๆ	62,812	373.20	57,082	604.52	50,365	385.39	50,694	364.09	32,010	219.07	-13.64	-14.55
รวม	552,576	3,780.74	561,482	4,498.22	576,959	5,165.69	534,982	4,464.97	493,372	4,514.76	-2.71	3.54

หมายเหตุ: * ประมาณการโดยสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กุ้ง หมายถึง กุ้งขาวแวนนาไม กุ้งกุลาดำ กุ้งก้ามกราม และกุ้งอื่นๆ ภายใต้รหัสศุลกากรในระดับ 6 หลัก (Digit) ได้แก่ 030613 030623 และ 160520 ตามรหัส HS. 2007

(ปี 2007-2011) และภายใต้รหัสศุลกากร 030616 030617 030626 030627 160521 และ 160529 ตามรหัส HS. 2012 (ปี 2012-2016)

ที่มา: Global trade atlas 2013

ตารางที่ 4 ปริมาณการนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ของสหภาพยุโรป

ปริมาณ: ตัน

มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศ	2552		2553		2554		2555		2556 *		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
เอกวาดอร์	69,218	378.76	77,907	469.41	89,911	588.63	82,054	515.81	79,772	557.41	3.41	9.06
อินเดีย	62,353	372.50	56,119	358.23	56,016	422.89	44,480	322.13	49,655	346.65	-6.65	-2.47
ไทย	51,197	370.18	65,959	481.30	59,384	536.78	48,061	447.00	30,458	305.48	-12.67	-4.48
กรีนแลนด์	71,673	238.59	70,739	233.67	66,559	286.23	59,905	253.51	61,855	266.08	-4.50	3.04
บังคลาเทศ	34,227	255.68	35,943	299.04	37,438	352.08	27,885	240.42	28,588	255.71	-5.95	-2.16
เวียดนาม	34,828	247.19	38,709	287.34	41,928	366.57	29,765	253.42	30,025	248.88	-5.44	-1.11
แคนาดา	32,258	168.59	29,494	174.20	26,559	212.20	28,417	230.13	22,219	168.84	-7.53	2.85
จีน	39,150	177.17	39,906	191.67	37,806	214.51	33,761	192.83	31,132	156.38	-6.06	-2.41
อินโดนีเซีย	25,116	193.03	22,252	182.96	17,580	168.00	9,528	88.43	9,545	96.97	-24.29	-18.97
ประเทศอื่นๆ	187,630	1,386.25	180,471	1,478.76	178,361	1,522.53	164,419	1,319.78	158,265	1,294.07	-4.24	-2.48
รวม	607,650	3,787.94	617,499	4,156.58	611,542	4,670.42	528,275	3,863.46	501,514	3,696.47	-5.26	-1.21

หมายเหตุ: * ประมาณการโดยสำนักงานวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กุ้ง หมายถึง กุ้งขาวแวนนาไม กุ้งกุลาดำ กุ้งก้ามกราม และกุ้งอื่นๆ ภายใต้พิกัดศุลกากรในระดับ 6 หลัก (Digit) ได้แก่ 030613 030623 และ 160520 ตามรหัส HS. 2007 (ปี 2007-2011) และภายใต้พิกัดศุลกากร 030616 030617 030626 030627 160521 และ 160529 ตามรหัส HS. 2012 (ปี 2012-2016)

ที่มา: Global Trade Atlas 2013

ตารางที่ 5 ปริมาณการนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ของญี่ปุ่น

ปริมาณ: ตัน

มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศ	2552		2553		2554		2555		2556 *		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ไทย	66,936	539.59	76,662	645.18	77,631	785.30	79,878	808.92	64,314	658.32	-0.39	6.44
เวียดนาม	53,780	474.68	55,413	540.68	51,410	577.46	50,995	572.76	55,488	631.92	-0.20	6.50
อินโดนีเซีย	41,243	383.16	38,537	400.35	37,279	439.54	37,813	436.11	39,992	453.07	-0.80	4.30
อินเดีย	24,494	201.78	28,519	276.83	31,065	327.48	27,824	262.87	32,492	321.89	5.55	9.22
จีน	25,510	193.01	24,652	192.60	29,799	262.46	25,503	249.50	22,667	202.55	-2.00	3.62
ประเทศอื่นๆ	53,255	520.00	54,615	541.69	57,431	622.20	58,529	641.96	55,770	635.67	1.63	5.88
รวม	265,218	2,312.22	278,398	2,597.33	284,615	3,014.44	280,542	2,972.12	270,724	2,903.43	0.49	6.08

หมายเหตุ: * ปริมาณการโดยสำนักงานวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กุ้ง หมายถึง กุ้งขาวแวนนาไม กุ้งกุลาดำ กุ้งก้ามกราม และกุ้งอื่นๆ ภายใต้พิกัดศุลกากรในระดับ 6 หลัก (Digit) ได้แก่ 030613 030623 และ 160520 ตามรหัส HS. 2007 (ปี 2007-2011) และภายใต้พิกัดศุลกากร 030616 030617 030626 030627 160521 และ 160529 ตามรหัส HS. 2012 (ปี 2012-2016)

ที่มา: Global Trade Atlas 2013

ตารางที่ 6 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกและการนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ของประเทศไทย

ปริมาณ : ตัน

มูลค่า : ล้านบาท

รายการ	2552		2553		2554		2555		2556 *		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ส่งออก	396,700	93,017.34	425,403	100,671.50	374,250	105,421.04	334,987	91,354.04	190,000	56,500.00	-15.73	10.36
1. กุ้งสดแช่เย็นแช่แข็ง	217,801	45,845.94	240,461	52,865.27	183,466	47,625.13	175,625	43,045.01	100,000	24,500.00	-17.06	-13.57
2. กุ้งปรุงแต่ง	178,899	47,171.40	184,942	47,806.23	190,784	57,795.91	159,362	48,309.03	90,000	32,000.00	-14.13	-7.37
นำเข้า	19,342	1,791.54	21,968	1,622.74	30,166	1,476.37	3,294	838.53	5,000	1,250.00	-36.89	-12.89
1. กุ้งสดแช่เย็นแช่แข็ง	15,562	1,593.88	16,650	1,399.11	20,289	1,309.84	3,165	799.32	4,960	1,239.20	-32.61	-10.09
2. กุ้งปรุงแต่ง	3,780	197.66	5,318	223.63	9,877	166.53	129	39.21	40	10.80	-72.24	-53.02

หมายเหตุ: กุ้ง หมายถึง กุ้งขาวแวนนาไม กุ้งกุลาดำ กุ้งน้ำเย็น และกุ้งอื่นๆ ที่อยู่ภายใต้พิกัดศุลกากร 030613 030623 และ 160520 ในระดับ 11 หลัก (Digit) ตามรหัส HS. 2007 (ปี 2007-2011) และภายใต้พิกัดศุลกากร 030616 030617 030626 030627 160521 และ 160529 ในระดับ 11 หลัก (Digit) ตามรหัส HS. 2012 (ปี 2012-2016)

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรโดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ตารางที่ 7 ต้นทุนและราคากุ้งขาวแวนนาไมเฉลี่ย ปี 2551 - 2555

ปี	ต้นทุนการเพาะเลี้ยงกุ้งขาว (บาท/กก.)	ราคาที่เกษตรกรขายได้กุ้งขาว (ขนาด 70 ตัว/กก.)	ราคาตลาดกลางกุ้งขาว (ขนาด 70 ตัว/กก.)	ราคาส่งออก (F.O.B.)				ราคานำเข้า (C.I.F.)				อัตราแลกเปลี่ยน (บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ)	
				กุ้งแช่เย็นแช่แข็ง		กุ้งปรุงแต่ง		กุ้งแช่เย็นแช่แข็ง		กุ้งปรุงแต่ง		ซื้อ	ขาย
				(บาท/กก.)	(ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน)	(บาท/กก.)	(ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน)	(บาท/กก.)	(ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน)	(บาท/กก.)	(ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน)		
2552	98.09	106	105	207.69	6,090.85	265.48	7,785.63	248.79	7,216.99	324.10	9,401.62	34.0987	34.4728
2553	99.02	110	113	218.10	6,926.54	260.63	8,277.23	211.76	6,645.03	274.73	8,621.04	31.4876	31.8674
2554	99.01	129	135	257.57	8,513.78	305.96	10,113.28	260.44	8,502.33	244.45	7,980.32	30.2533	30.6316
2555	101.66	127	129	243.90	7,907.41	303.14	9,828.01	252.83	8,097.50	303.33	9,714.89	30.8445	31.2232
2556 *	103.20	185	195	245.00	7,387.73	320.00	9,649.28	249.84	7,648.20	270.00	8,265.35	30.2366	30.6124
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	1.29	13.40	14.69	4.52	5.34	5.39	6.19	1.87	3.19	-2.63	-1.37	-2.63	-2.60

หมายเหตุ: * ประมาณการโดยสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กุ้ง หมายถึง กุ้งขาวแวนนาไม และกุ้งกุลาดำ

ที่มา: สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

21. ปลาป่น

1. สถานการณ์ ปี 2556

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ผลผลิตปลาป่นของโลกในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2552 – 2556) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 2.29 ต่อปี ซึ่งเป็นอัตราการเติบโตที่อยู่ภายใต้การบริหารจัดการที่รักษาสมดุลระหว่างปริมาณการจับสัตว์น้ำและการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำไปด้วยพร้อมๆ กันของประเทศผู้ผลิตปลาป่นรายใหญ่ของโลกคือ เปรู ด้วยการกำหนดโควตาปริมาณการจับปลาและกำหนดช่วงฤดูการจับปลาในแต่ละปี สำหรับปี 2556 ผลผลิตปลาป่นของโลกเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 4.70 ล้านตันของปี 2555 เป็นปริมาณ 4.76 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.28 ประเทศผู้ผลิตปลาป่นที่สำคัญของโลก 5 อันดับแรก ได้แก่ เปรู ชิลี ไทย จีน และไอซ์แลนด์ โดยเปรูมีผลผลิตเพิ่มขึ้น ชิลีและไทยมีผลผลิตลดลง ส่วนจีนและไอซ์แลนด์มีผลผลิตไม่แตกต่างจากปีที่ผ่านมา

1.1.2 การตลาด

(1) การบริโภค

การใช้ปลาป่นของโลกในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.19 ต่อปี เนื่องจากการขยายตัวด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของโลกเพิ่มขึ้น เพื่อทดแทนปริมาณการจับสัตว์น้ำจากธรรมชาติที่ลดลง ปี 2556 คาดว่าจะมีการใช้ปลาป่นในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูปเป็นปริมาณทั้งสิ้น 4.95 ล้านตัน ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้ในสูตรการผลิตอาหารสำหรับสัตว์น้ำประเภทต่างๆ

(2) การส่งออก

ปริมาณการส่งออกปลาป่นของโลกในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 4.41 ต่อปี ประเทศผู้ส่งออกสำคัญ คือ เปรู ชิลี และเดนมาร์ก ประเทศเหล่านี้สามารถผลิตปลาป่นคุณภาพดีซึ่งมีโปรตีนสูงมากกว่าร้อยละ 60 และมีผลพลอยได้จากอุตสาหกรรมปลาป่น คือ น้ำมันปลา (Fish oil) ในสัดส่วนประมาณร้อยละ 15 ของผลผลิตจากอุตสาหกรรมปลาป่น ซึ่งสามารถนำไปแปรรูปเป็นอาหารเพื่อสุขภาพสำหรับมนุษย์และใช้ผสมในสูตรอาหารสัตว์สำเร็จรูป

(3) การนำเข้า

ปัจจุบันปริมาณการนำเข้าปลาป่นของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยการนำเข้าปลาป่นของโลกในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 2.35 ต่อปี ประเทศที่มีการนำเข้าปลาป่นมากที่สุด คือ จีน แม้ว่าจีนจะเป็นประเทศผู้ผลิตปลาป่นอยู่ในอันดับต้นๆ ของโลก แต่จีนก็เป็นประเทศที่มีการนำเข้าปลาป่นมากกว่าร้อยละ 50 ของปริมาณปลาป่นที่ส่งออกทั้งหมดของโลก เพราะจีนมีความต้องการใช้ปลาป่นเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูปเป็นจำนวนมากตามการขยายตัวของภาคปศุสัตว์และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

(4) ราคา

ราคาปลาป่นของโลกอ้างอิงราคาซื้อขายปลาป่นของเปรูซึ่งเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกอันดับหนึ่งของโลก ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา ราคาส่งออก (FOB) ปลาป่นคุณภาพโปรตีนร้อยละ 60 ขึ้นไป มีแนวโน้มสูงขึ้นในอัตราร้อยละ 5.27 ต่อปี สำหรับปี 2556 ราคาเพิ่มจาก 40.53 บาทต่อกิโลกรัม ของปี 2555 เป็น 43.88 บาทต่อกิโลกรัม เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 8.26 เนื่องจากความต้องการจากจีนและสหภาพยุโรปที่เพิ่มขึ้นอย่างมากจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมประมงจากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

อุตสาหกรรมปลาป่นของไทยในปัจจุบันมีการพัฒนามากขึ้น โดยเฉพาะในด้านการผลิตที่ได้มาตรฐานทำให้คุณภาพปลาป่นเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้ในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในปี 2556 มีโรงงานอุตสาหกรรมปลาป่นที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GMP จำนวน 60 โรงงาน โรงงานที่ได้รับการรับรองมาตรฐานทั้ง GMP (Good Manufacturing Practice) และ HACCP (Hazard Analysis Critical Point) จำนวน 40 โรงงาน โรงงานผลิตปลาป่นของไทยสามารถผลิตปลาป่นที่มีคุณภาพโปรตีนสูงกว่าร้อยละ 60 ได้ คิดเป็นร้อยละ 25 ของผลผลิตปลาป่นทั้งหมด และร้อยละ 75 เป็นผลผลิตปลาป่นคุณภาพโปรตีนต่ำกว่าร้อยละ 60 สำหรับปริมาณผลผลิตในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.12 ต่อปี ซึ่งเป็นอัตราการเติบโตที่ไม่มากนัก เนื่องจากการกำหนดมาตรฐานสินค้าปลาป่นและข้อกำหนดต่างๆ โดยเฉพาะที่มาของปลาเป็ดที่ใช้เป็นวัตถุดิบ รวมถึงเรือและเครื่องมือการทำประมง ที่ผู้ซื้อปลาป่นหรืออุตสาหกรรมผลิตอาหารสัตว์ รวมถึงผู้นำเข้าสินค้าประมงในต่างประเทศต้องการเป็นข้อมูลประกอบการซื้อสินค้า ทำให้โรงงานอุตสาหกรรมปลาป่นบางส่วนที่เป็นโรงงานรุ่นเก่าซึ่งไม่คุ้มกับการลงทุนปรับปรุงเครื่องจักรหรือสถานที่ประกอบการเลิกกิจการไป ประกอบกับประสบปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบปลาเป็ดด้วย สำหรับโรงงานที่ยังดำเนินกิจการอยู่ได้มีการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตให้เข้าสู่มาตรฐานสากลมากขึ้น และปรับสัดส่วนการใช้วัตถุดิบในกระบวนการผลิต โดยใช้เศษเหลือจากอุตสาหกรรมปลาทุ่นำมาประกอบเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะโรงงานปลาป่นที่ผู้ประกอบการทำธุรกิจอุตสาหกรรมปลาทุ่นำมาประกอบอยู่ด้วย การผลิตปลาป่นในปัจจุบันจึงมีการใช้เศษเหลือจากอุตสาหกรรมแปรรูปปลาทุ่นำมาประกอบและอาหารทะเล รวมถึงปลาจากการทำประมงที่ถูกคัดทิ้งและไม่สามารถนำมาบริโภคได้มาใช้เป็นวัตถุดิบมากถึงร้อยละ 65 และใช้ปลาเป็ดเป็นวัตถุดิบเพียงร้อยละ 35 เท่านั้น สำหรับปี 2556 คาดว่าผลผลิตปลาป่นของไทยจะมีปริมาณ 0.470 ล้านตัน ลดลงจากปีที่ผ่านมาคิดเป็นร้อยละ 4.08

นอกจากนี้ เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2556 ผู้ประกอบการธุรกิจอาหารสัตว์ในภาคประมง 8 สมาคม รวมถึงสมาคมผู้ผลิตปลาป่นไทย ได้ลงนามในบันทึกความตกลงร่วมมือ (Memorandum of Understanding : MOU) ตามโครงการพัฒนาและผลักดันผลิตภัณฑ์ประมงภายใต้มาตรฐานการผลิตและการทำประมงอย่างรับผิดชอบ คือ

(1) ลดการทำประมงขนาดเล็ก โดยผู้ประกอบการอาหารสัตว์ โรงงานปลาป่นและโรงงานแปรรูปสัตว์น้ำ กลุ่มซูริมิ ต้องไม่รับซื้อวัตถุดิบจากเรือประมงมาผลิตสินค้าเป็นเวลา 3 เดือน คือตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน - 30 มิถุนายน ของทุกปี

(2) การพัฒนาและผลักดันผลิตภัณฑ์ประมงภายใต้มาตรฐานการผลิตและการทำประมงอย่างรับผิดชอบ โดยสนับสนุนให้ชาวประมงปฏิบัติตามข้อกำหนดของกลไกการตลาด โดยมีเป้าหมายหลัก คือ การขยายขนาดตาอวนลากเป็น 4 เซนติเมตร และใช้แรงงานถูกกฎหมาย พร้อมทั้งสนับสนุนโรงงานปลาป่นให้พร้อมที่จะปรับเข้าสู่มาตรฐานการผลิต GMP

(3) สนับสนุนให้มีการทำประมงอย่างยั่งยืนทั้งในระบบพื้นที่ สิ่งแวดล้อมและแรงงานผ่านกลไกการตลาด โดยเริ่มจากฝั่งอันดามันก่อน

1.2.2 การตลาด

(1) การบริโภค

การใช้ปลาป่นเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์สำเร็จรูปในประเทศที่ผ่านมาส่วนใหญ่ใช้ปลาป่นเป็นวัตถุดิบในสูตรอาหารสำหรับสัตว์น้ำ แนวโน้มการใช้ปลาป่นสำหรับอาหารสัตว์ในประเทศ มีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 2.5 ต่อปี ทั้งนี้ ความต้องการใช้มากหรือน้อยในแต่ละปีขึ้นอยู่กับราคาปลาป่นและสัตว์น้ำที่ขายได้และปริมาณการส่งออกสินค้าประมงจากการเพาะเลี้ยงในปิ่นันๆ โดยเฉพาะกุ้งทะเลจากการเพาะเลี้ยง ในปี 2556 การเพาะเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไม่ประสบปัญหากลุ่มอาการตายด่วน (Early Mortality Syndrome : EMS) ทำให้ผลผลิตกุ้งลดลงอย่างมาก จึงมีการใช้ปลาป่นในการผลิตอาหารสัตว์น้ำเป็นปริมาณ 0.388 ล้านตัน ลดลงจาก 0.470 ล้านตันในปี 2555 คิดเป็นร้อยละ 17.45 สำหรับสูตรอาหารสำหรับปลุสัตว์มีการใช้ปลาป่นบ้างแต่ไม่มากนัก

(2) การส่งออก

การส่งออก ปี 2556 ไทยส่งออกปลาป่นได้เพิ่มขึ้นมาก โดยส่งออกปลาป่นคุณภาพโปรตีนสูงกว่าร้อยละ 60 และคุณภาพโปรตีนต่ำกว่าร้อยละ 60 รวมกันปริมาณ 0.100 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 0.035 ล้านตัน ของปี 2555 คิดเป็นร้อยละ 185.71 ตลาดส่งออกหลัก คือ เวียดนาม เพราะมีความต้องการใช้ปลาป่นมากจากนโยบายส่งเสริมและขยายการผลิตด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบให้แก่อุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเลเพื่อการส่งออกให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ตลาดส่งออกรองลงมา คือ จีน และอินเดีย ทำให้แนวโน้มการส่งออกปลาป่นของไทยเพิ่มขึ้นสูงมากในอัตราร้อยละ 65.26 ต่อปี

(3) การนำเข้า

ปลาป่นเป็นสินค้าควบคุมการนำเข้าตาม พ.ร.บ.การส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 และประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการนำเข้าสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 72) พ.ศ. 2533 ให้การนำเข้าปลาป่นเฉพาะชนิดคุณภาพโปรตีนต่ำกว่าร้อยละ 60 เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ สำหรับปลาป่นคุณภาพโปรตีนร้อยละ 60 ขึ้นไป ต้องเสียค่าธรรมเนียมพิเศษตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการนำเข้าสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 74) พ.ศ. 2533 ปัจจุบันการกำหนดนโยบายและมาตรการนำเข้าปลาป่นอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการนโยบายอาหาร ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นประธาน โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ซึ่งจะพิจารณากำหนดนโยบายการนำเข้าทุกๆ 3 ปี โดยมติคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2554 กำหนดให้การนำเข้าปลาป่นระหว่างปี 2555 - 2557 เห็นชอบให้นำเข้าปลาป่นได้ไม่จำกัดปริมาณและเวลานำเข้า ทั้งนี้ ผู้นำเข้าต้องเสียอากรขาเข้าเป็นไปตามความตกลงการค้าเสรีต่างๆ และการนำเข้าทั่วไป สำหรับปี 2556 ดังนี้

- การนำเข้าจากประเทศสมาชิกอาเซียน อัตรอากรขาเข้าร้อยละ 0
 - การนำเข้าตามความตกลงการค้าเสรี ไทย - ออสเตรเลีย อัตรอากรขาเข้าร้อยละ 0
 - การนำเข้าตามความตกลงการค้าเสรี ไทย - นิวซีแลนด์ อัตรอากรขาเข้าร้อยละ 0
 - การนำเข้าตามความตกลงการค้าเสรี อาเซียน - จีน อัตรอากรขาเข้าร้อยละ 0
 - การนำเข้าตามความตกลงการค้าเสรี อาเซียน - เกาหลี อัตรอากรขาเข้าร้อยละ 10
- ทุกระดับโปรตีน

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

- การนำเข้าตามความตกลงเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น อัตราการนำเข้าร้อยละ 0 ทุกระดับโปรตีน
- การนำเข้าทั่วไป ปลาปนคุณภาพโปรตีนสูงกว่าร้อยละ 60 กำหนดอัตราการนำเข้าร้อยละ 10 และค่าธรรมเนียมพิเศษอีกร้อยละ 50 ของอัตราการนำเข้า รวมเป็นอัตราการนำเข้าทั้งสิ้นร้อยละ 15 สำหรับปลาปนคุณภาพโปรตีนต่ำกว่าร้อยละ 60 กำหนดอัตราการนำเข้าร้อยละ 6 และต้องขออนุญาตนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ที่ผ่านมายังไม่อนุญาตให้ผู้ใดนำเข้า

ปัจจุบันการนำเข้าปลาปนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในช่วง 5 ปี (ปี 2552 - 2556) ปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 50.60 ต่อปี เนื่องจากอุตสาหกรรมผลิตอาหารสัตว์สำเร็จรูปต้องการปลาปนคุณภาพสูง ในสูตรอาหารสัตว์เป็นการเฉพาะตามชนิดของอาหารสัตว์น้ำ เช่น กุ้งกุลาดำ ปลาบางชนิด ปัจจุบันแหล่งนำเข้าปลาปนหลักของไทย คือ เวียดนาม และสหภาพเมียนมาร์

(4) ราคา

ราคาปลาปนในประเทศกำหนดโดยใช้ราคาอ้างอิงตลาดต่างประเทศ คือ ตลาดเปรู ตามชั้นคุณภาพ คือ ค่าร้อยละของคุณภาพโปรตีนในปลาปน นอกจากนี้การนำเข้าปลาปนในประเทศยังแบ่งชั้นคุณภาพตามกลิ่นและความสดของปลาปนอีกด้วย โดยบริษัทผู้ผลิตอาหารสัตว์รายใหญ่ของประเทศจะประกาศราคารับซื้อปลาปนในแต่ละช่วงเวลาเป็นราคาซื้อขายปลาปนในตลาดในประเทศ ซึ่งผู้ผลิตปลาปนจะใช้ราคาตามประกาศนี้เป็นฐานในการกำหนดราคารับซื้อปลาเปิดจากชาวประมงอีกทอดหนึ่ง ในอัตราแปลงปลาเปิด 4 ส่วน ผลิตเป็นปลาปน 1 ส่วน ซึ่งปัจจุบันผู้ผลิตปลาปนใช้ปลาเปิดเป็นวัตถุดิบน้อยลงมากแล้วจากเงื่อนไขต่างๆ ที่ผู้ซื้อปลาปนกำหนดและการที่ปริมาณสัตว์น้ำลดลงในขณะที่ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงเพิ่มขึ้น ทำให้ต้นทุนการจับสัตว์น้ำสูงขึ้น นอกจากนี้การเก็บรักษาปลาที่ไม่เหมาะสมทำให้ปลาเน่าเสีย ส่งผลให้ราคาปลาเปิดต่ำ จะเห็นว่าราคาปลาเปิดมีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 1.89 ต่อปี ในขณะที่ราคาขายส่งปลาปนคุณภาพโปรตีนต่ำกว่าร้อยละ 60 เบอร์ 2 ลดลงในอัตราร้อยละ 3.81 ต่อปี และราคาปลาปนคุณภาพโปรตีนสูงกว่าร้อยละ 60 เบอร์ 1 เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.70 ต่อปี

2. แนวโน้มปี 2557

2.1 ของโลก

ประมาณการผลผลิตปลาปนของโลกในปี 2557 คาดว่าจะมีปริมาณใกล้เคียงกับปี 2556 จากการที่เปรูและชิลี มีนโยบายอนุรักษ์สัตว์น้ำเพื่อการประมงที่ยั่งยืน จึงมีการกำหนดช่วงเวลาและโควตาปริมาณการจับสัตว์น้ำ เพื่อให้ห่วงโซ่ชีวิตของสัตว์น้ำได้มีโอกาสฟื้นตัวเพิ่มขึ้น และมีปริมาณสัตว์น้ำที่เพียงพอและยั่งยืนในระยะยาว อย่างไรก็ตาม เปรูยังคงเป็นประเทศผู้ผลิตและผู้ส่งออกปลาปนที่สำคัญอันดับหนึ่งของโลกอยู่ต่อไป

สำหรับราคาปลาปนในตลาดโลก คาดว่ายังอยู่ในเกณฑ์สูงอย่างต่อเนื่องถึงปี 2557 เนื่องจากราคาน้ำมันเชื้อเพลิงสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนการจับปลาเพื่อเป็นวัตถุดิบในการผลิตสูงขึ้นตามไปด้วย ในขณะที่จีนยังคงมีความต้องการปลาปนในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อทดแทนปริมาณสัตว์น้ำที่จับจากแหล่งน้ำธรรมชาติมีแนวโน้มลดลง และเป็นการตอบสนองความต้องการด้านอาหารของประชากรที่มีรายได้สูงขึ้นและการส่งออกสินค้าสัตว์น้ำ

2.2 ของไทย

สมาคมผู้ผลิตปลาป่นไทยประมาณการว่าผลผลิตปลาป่นของไทยจะมีปริมาณใกล้เคียงหรือลดลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากข้อจำกัดด้านวัตถุดิบและการยุบเลิกกิจการของโรงงานเก่าที่ไม่สามารถปรับเข้าสู่มาตรฐานสากลได้ สำหรับด้านราคาปลาป่นในปี 2557 คาดว่าจะอยู่ในเกณฑ์ดีตามราคาปลาป่นในตลาดโลก ส่วนความต้องการใช้ในประเทศคาดว่าจะมีปริมาณสูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา หากสถานการณ์ EMS ในกุ้งสามารถควบคุมได้และคลี่คลายสู่ภาวะปกติ สำหรับการส่งออกประมาณการว่าจะส่งออกได้มากขึ้น เนื่องจากประสิทธิภาพโรงงานผลิตและคุณภาพของผลผลิตปลาป่นไทยได้มาตรฐานสากลและเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้ โดยเฉพาะตลาดอาเซียนและจีน

ตารางที่ 1 ผลผลิต การค้าและการใช้ปลาป่นของโลก ปี 2552 – 2556

หน่วย: ล้านตัน

รายการ	2552	2553	2554	2555	2556*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	การเปลี่ยนแปลง 2556/2555 (ร้อยละ)
สต็อกต้นปี	0.24	0.21	0.18	0.16	0.13	-13.91	-18.75
ผลผลิต	4.32	4.55	4.64	4.70	4.76	2.29	1.28
นำเข้า	2.63	2.66	2.91	2.78	2.89	2.35	3.96
ใช้ในประเทศ	4.70	4.75	5.03	4.82	4.95	1.19	2.70
ส่งออก	2.27	2.49	2.67	2.69	2.71	4.41	0.74
สต็อกปลายปี	0.21	0.18	0.16	0.13	0.12	-13.45	7.69

ที่มา: USDA Foreign Agricultural Service (Sep. 2013)

ตารางที่ 2 ประเทศผู้ผลิตปลาป่นที่สำคัญ 5 อันดับแรกของโลก ปี 2552 – 2556

หน่วย: ล้านตัน

ประเทศ	2552	2553	2554	2555	2556*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	การเปลี่ยนแปลง 2555/2554 (ร้อยละ)
เปรู	1.13	1.31	1.40	1.40	1.42	5.37	1.43
ชิลี	0.44	0.50	0.54	0.55	0.52	4.39	-5.45
ไทย	0.44	0.50	0.50	0.49	0.47	1.12	-4.08
จีน	0.22	0.22	0.22	0.22	0.22	-	-
ไอซ์แลนด์	0.12	0.12	0.13	0.15	0.15	6.92	-
อื่นๆ	1.97	1.88	1.91	1.89	1.98	0.15	4.76
รวม	4.32	4.55	4.70	4.70	4.76	2.29	1.28

ที่มา: United States Department of Agriculture

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3 ปริมาณการผลิต การใช้ การนำเข้าและส่งออกปลาป่นของไทย ปี 2552 – 2556

หน่วย: ล้านตัน

รายการ	2552	2553	2554	2555	2556*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	การเปลี่ยนแปลง 2556/2555 (ร้อยละ)
ผลผลิต	0.443	0.520	0.503	0.492	0.470	0.63	-4.47
ความต้องการใช้	0.438	0.475	0.481	0.470	0.388	-2.50	-17.45
นำเข้า ^{1/}	0.002	0.001	0.001	0.015	0.004	50.60	-73.33
ส่งออก ^{1/}	0.007	0.047	0.034	0.035	0.100	65.26	185.71

หมายเหตุ: * ประมาณการโดยสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{1/} ไม่รวมสัตว์น้ำอื่นๆ ป่น

ที่มา: สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือของสมาคมผู้ผลิตปลาป่นไทยและกรมศุลกากร

ตารางที่ 4 ราคาเฉลี่ย ปลาเบ็ดและปลาป่นในประเทศ ณ ระดับตลาดต่างๆ และราคาปลาป่นตลาดต่างประเทศ ปี 2552 – 2556

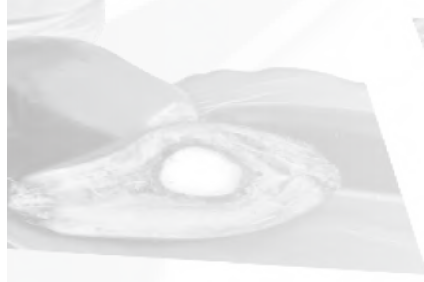
หน่วย: บาท/กก.

รายการ	2552	2553	2554	2555	2556*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาปลาเบ็ดคละ ^{1/}	7.86	8.69	8.60	7.40	7.74	-1.89
ขายส่งโปรตีนต่ำกว่า 60% เบอร์ 2 ^{2/}	31.09	29.69	29.73	30.64	25.20	-3.81
ขายส่งโปรตีนสูงกว่า 60% เบอร์ 1 ^{2/}	31.72	30.69	30.73	33.13	31.62	0.70
FOB เปรู ^{2/}	32.63	43.87	36.64	40.53	43.88	5.27

หมายเหตุ: * ประมาณการโดยสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา: ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

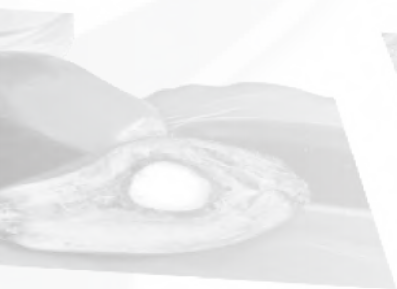
^{2/} กรมการค้าภายใน

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

พิมพ์ที่ อักษรสยามการพิมพ์

16 ซอยบางแวก 2 แยก 4 จรัญสนิทวงศ์ 13 ถนนบางแวก แขวงคูหาสวรรค์ เขตภาษีเจริญ กทม. 10160

โทร. 02-410-8795-6 โทรสาร 02-410-7813 นายประพล รุ่งรุจิโรจน์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา 2556